

כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֵמָן

צ"א אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר זי"ע
להגה"ח הרב שמעון גד שיי' אליטוב
בצירוף ט"ו פרקי חיים של שליחות בשדה החינוך והרכנות

צ"א זמן עזים הארצות והמלכות וכו'
אליטוב

תשורה

משמחת הנישואין של הרה"ת
דוד ישראל עב"ג הדסה לאה שיחיו אליטוב
ארבעה עשר במנחם-אב התשע"ח ■ ירושלים עיה"ק

כַּאֲשֶׁר לַנְּשֵׂא הָאָמֶן

צ"א אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר זי"ע
להגה"ח הרב שמעון גד שי' אליטוב
בצירוף ט"ו פרקי חיים של שליחות בשדה החינוך והרכנות

אור הבעש"ט

מ' שביבי אורה מתורתו של אור שבעת הימים,
מורנו הבעל שם טוב זי"ע, בשפה שווה לכל נפש

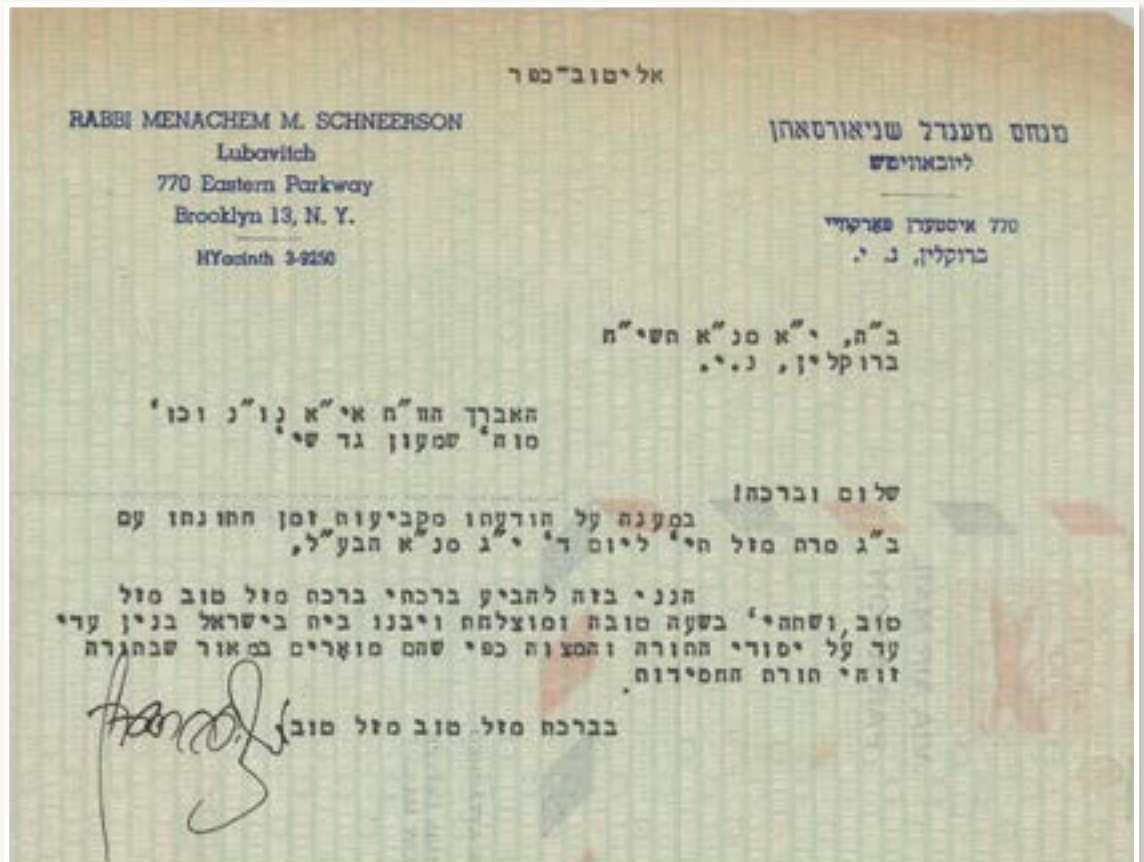
תשורה

משמחת הנישואין של הרה"ת
דוד ישראל עב"ג הדסה לאה שיחיו
אליטוב

ארבעה עשר במנחם-אב ה'תשע"ח ■ ירושלים עיה"ק

תוכן עניינים

7	פרק א עצות והדרכות לבן ישיבה
31	פרק ב בית נאמן בישראל
43	פרק ג' חינוך ילדי ישראל
67	פרק ד' דור חסידי מבורך
85	פרק ה' עבודת הקודש בירושלים
99	פרק ו' שליחות בארגנטינה
119	פרק ז' חינוך והרבצת תורה בירושלים
133	פרק ח' בעל תפילה
139	פרק ט' פעלים לתורה ולחסידות
151	פרק י' 'הצלחה ברבנות'
159	פרק י"א החוט המקשר
171	פרק י"ב אשת חבר
179	פרק י"ג אגרות ברכה לשנה החדשה
187	פרק י"ד אגרות לאבי החתן
195	פרק ט"ו זכרונות מבית אבא
214	לקט מענות קודש
217	שער שני אור הבעש"ט

ברכת הרבי זיע"א לנישואי סב החתן
הגה"ח הרב שמעון גד אליטוב שיחי' עם הסבתא מרת מזל שתחי',
באור ליום י"ד במנחם-אב התשח"י, לפני שישים שנה בדיוק

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול הגיענו ליום הזה, יום שמחת כלולותנו, ביום החמישי, ארבעה עשר ימים לחודש מנחם-אב ה'תשע"ח.

התודה והברכה לכל ידידנו ומכרינו אשר הואילו לבוא מקרוב ומרחוק ליטול חלק בשמחתנו ולברכינו בברכת מזל-טוב. הא-ל הטוב הוא יתברך, יברך אתכם ואת בני ביתכם שיחיו, בתוך כלל אחינו בני ישראל, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ואי"ה נשיב לכם כגמולכם הטוב, ובשמחתכם נשמח גם אנו.

לזכרון טוב ליום כלולותינו, הננו בזה לכבדכם בתשורה זו שלפניכם, על פי המנהג הנפוץ בקרב אנ"ש, יסודתו בהררי קודש - התשורה שחולקה בחתונת כ"ק רבינו זי"ע.

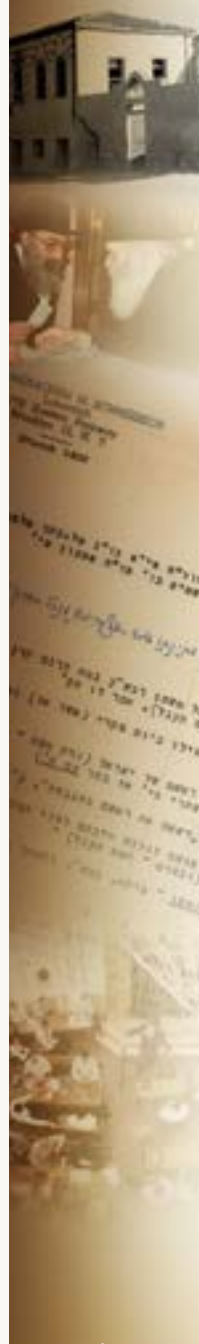
...

בהשגחה פרטית נפלאה, זכינו ויום כלולותנו נקבע ליום י"ד במנחם-אב, הוא יום נישואיהם של סבינו הדגול, הגאון החסיד הרב שמעון גד שיחי' אליטוב, עם סבתנו הדגולה, מנשים באוהל תבורך, מרת מזל שתחי', לפני שישים שנה בדיוק. חתונתם הצנועה נערכה בי"ד במנחם-אב תשי"ח, ב'פרדס' שבו שכנה ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש בלוד, בהוראת הרבי ובברכתו.

זכה סבינו שיחי' לשפע הדרכות, עצות נדירות וברכות נפלאות מאת פני הקודש - הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

"כאשר ישא האומן את היונק" - עוד מימי נעוריו, בשבתו בשבת תחכמוני בישיבת תומכי תמימים שבלוד זכה סבינו הדגול להדרכות מפורטות בעבודת ה', שנמשכו לאורך מסלול צמיחתו בשדה החינוך והשליחות, ועד למלאכת הקודש של הרבנות בה הוא עומד ומשרת כיום לאורך ימים ושנים טובות.

חלקה הראשון של התשורה כולל ט"ו פרקי חיים של סבינו שיחי' המהווים רקע היסטורי מרתק לאגרות שזכה לקבל מהרבי - המופיעות ב'תשורה' זו. תצלומים

אלו הם לקט מתוך אוצר של למעלה ממאה אגרות קודש אותן זכה לקבל מרבינו זי"ע.

חלק זה נלקט ונערך על ידי הרה"ח ר' שאול משה שיחי' אליטוב, ראש ישיבת 'אור אבנר' בכפר סיטרין, ועל ידי הרה"ח ר' אליהו שיחי' שוויכה, משלוחי המלך לעיר תל אביב, ותשואות חן להם על מלאכתם לזיכוי הרבים ולכבוד בית רבי.

תודה לחברת JEM על נתינת תמונות הרבי לפרסום בקובץ.

חלקה השני של התשורה כולל ארבעים שביבי-אור מתורתו של אור שבעת הימים מורנו הבעל שם טוב הק' נ"ע, אשר על שמו נקרא החתן. תורות אלו הינן חלק ממפעל רחב היקף להנגשת תורתו הבהירה של הבעש"ט זי"ע לציבור הרחב בשפה השווה לכל נפש, פרי עמלו של ידי אבינו, הרה"ח הרב יוסף יצחק שיחי' אליטוב, ועמו במלאכת הקודש ר' יאיר שיחי' שרקי והרה"ח הרב מנחם מענדל שיחי' ברונפמן.

ייתן השי"ת וברכות הרבי ילוו אותנו תמיד ונזכה במהרה לגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש.

מוקריהם ומכבדיהם

דוד ישראל והדסה לאה אליטוב

י"ד מנחם אב ה'תשע"ח

ירושלים עיה"ק תובב"א

'נעם לי לראות תמונתו'. הרב אליטוב בתקופת לימודיו
בישיבת 'תומכי תמימים - ליובאוויטש' בלוד

שנת תש"ה: הנער שמעון גד, שלישי משמאל,
עם חבריו בעיר העתיקה בירושלים

תלמידי ישיבת 'תומכי תמימים' בפרדס בלוד.
הרב אליטוב נראה שני בצד ימין למעלה. לשמאלו נראה הגה"ח רבי זעליג פלדמן ע"ה

פרק א

עצות והדרכות לבן ישיבה

הרב אליטוב בצעירותו בירושלים העתיקה

הגאון החסיד הרב שמעון גד שיחי' אליטוב נולד ביום הפורים של שנת תרצ"ז, ברחוב חב"ד 16 בירושלים העתיקה.

בהיותו נער כבן י"א הוקמה מדינת ישראל. בירושלים החלו לנשב רוחות מלחמה. לבני הנוער בירושלים ארבה סכנה גשמית, ואף רוחנית - לנוכח פריחתם של תנועות הנוער הציוניות. משראו זאת הוריו של הנער שמעון גד, שלחוהו לשיבת נובהרדוק שקמה באותה העת בחדרה על ידי הגאון רבי אלחנן פרלמוטר ע"ה, וזאת על מנת שילמד הרחק מרוחות הקרב ומאוירת פריקת העול ששררה בירושלים.

במשך כשנה וחצי למד בישיבה בשקידה, ללא אפשרות לבקר בבית הוריו, עקב מלחמת העצמאות וניתוקן של הדרכים לירושלים.

מפוניבז' לליובאוויטש. כיתת הצעירים בישיבה ב'פרדס'

בשלהי שנת תשי"ב הגיע זמנו של הנער שמעון גד לעלות לישיבה גדולה. תחילה נרשם לישיבת פוניבז' בבני ברק, בה התכוון ללמוד. אולם בעקבות שיחה של אחיו הבכור, הגאון רבי מאיר אליטוב ע"ה, עם ידידו

הגה"ח רבי הלל רבינוביץ ע"ה מהנהלת צעירי חב"ד בירושלים, ולאחר פגישה עם הגאון הרב אלימלך בר שאול (שאולזון) ע"ה, שנמנה על גזע חסידי חב"ד - עבר ללמוד בישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש בלוד.

בין השנים תשי"ב לתשט"ז למד הרב אליטוב בישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש לוד. במהלכם הסתופף בחיקם של המשפיעים הגדולים הרב שלמה חיים קסלמן ע"ה והרב אברהם דרייזין (מאיור) ע"ה והיה לתלמידם של ראשי הישיבה הגאונים הגדולים הרב ברוך שמעון שניאורסאהן ע"ה, והרב אליעזר הורוביץ ע"ה, אשר הסמיכוהו מאוחר יותר לרבנות. לתקופה של חצי שנה נשלח עם קבוצת בחורים מצוינים בכדי לחזק את סניף הישיבה ששכן ברחוב הרב קוק 16 בתל אביב, שם זכה להכיר את החסידים בקהילת חב"ד המיתולוגית ב"נחלת בנימין", וללמוד חסידות מפני המשפיעים הנודעים, הרב משה גורארי' ע"ה והרב פאלע כהן ע"ה.

בית חרושת לחסידות. מבנה הישיבה ב'פרדס' בלוד באותן שנים

לימוד מתוך דיבוק חברים. כיתת לימוד ב'פרדס' באותם ימים

הדרכה צמודה

לא קל היה המעבר, מאסכולת נובהרדוק לישיבה חסידית חב"דית. בעצת ידידו בישיבה הגה"ח רבי גרשון מענדל גרליק שיחי', לימים רב ראשי ושליח הרבי במילאנו שבאיטליה - החל להשיח את ליבו בפני כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זיע"א

ויזכהו לראות השגחה פרטית בחסד וברחמים'. הרבי זי"ע בשנות הו"דים

אהבת החסידים. המשפיעים רבי שלמה חיים קסלמן ע"ה, רבי דוד חנוך ע"ה ורבי אברהם דרייזין (מאיור) ע"ה בהתוועדות בפרדס

באמצעות מכתבים ששיגר ל-770 איסטערן פארקווי. הרבי החל לכוון את הנער הצעיר בדרכי עבודת ה', באמצעות עשרות מכתבים ואגרות קודש שכללו הכוונה והדרכה. במהלך השנים קיבל תלמיד הישיבה מלוד מכתבים נדירים שבהם מתייחס הרבי לפרטי הפרטים של לבטיו

וספקותיו, צולל לתוך נבכי נפשו, מרעיף עליו אהבה, מייסרו בשבט מוסר כאב אוהב, ומעודד אותו להמשיך בהתעלותו בדרכי התורה והחסידות.

זכה הרב אליטוב לקבל עשרות רבות של איגרות בשנות הבחרות, לעידודים בלתי פוסקים ולהוראות נפלאות, שנשלחו אליו מאת פני הקודש כאשר יישא האומן

את היונק. גם לאחר נישואיו הוסיף לכתוב לרבי בקביעות ולדווח על כל הקורות אותו. לרוב זכה למענות קודש רצופות ומפורטות, גם בזמני חג ובמועדים שבהם לא נהג הרבי לשגר מכתבים לחסידים.

'ולפלא שתיקתו מאז. ואני עמוס הטרדות והתלאות'.
הרבי זי"ע בראשית שנות הנשיאות

לאחר אחת הפעמים הבודדות שבהן לא זכה למענה, חשב הרב אליטוב

בליבו שמא הוא גוזל חלילה מזמנו היקר של הרבי. הוא פסק אפוא מלכתוב לרבי למשך תקופה קצרה, בניגוד להרגלו עד אז. תשובת הרבי להימנעות מכתובה - לא איחרה לבוא. הרבי, שכמו קרא את הרהורי ליבו של האברך הצעיר, כתב לו בכתב ידו, במסגרת 'מכתב כללי-פרטי' ששוגר לו בתוככי אנ"ש בתאריך ערב שבת תשא תשכ"ה:

"מאשר הנני קבלת מכתבו. ולפלא שתיקתו מאז, ומצער אם "מנהל חשבון" על העדר המכתבים מכאן ואני עמוס הטרדות והתלאות וכו'".

זוהי התבטאות יוצאת דופן, שכמותה לא זכור ממהלך שנות נשיאותו של רבינו. לשון נדירה זו של הרבי משקפת ברורות את רצונו הקדוש באשר לכתיבת חסידים לרבי.

הרב אליטוב בשנותיו הראשונות
בישיבת תומכי תמימים

עקב חשיבות מכתב זה בחרנו בו לפתוח את קובץ מכתבי קודש אלו.

א. תביעת הרבי לשליחת המכתבים

כאשר
ישא
האמר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYec10th 3-8250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ח, ועש"ק מ' כי שא ח' חשכ"ח
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכה
שמים כו' מו"ח שמעון שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו וקבלה
עצמן ואת עצום הארצה והמלאכה וכו'
וסענין פרשה שבוע זה:

וירבר ה' אל משה - כי שאל משה: רבש"ע במה תרום קרן ישראל
(ובשרם - שהי' אך זה עתה מעשה העגל). אמר לו הק'

לאמר - לרורות (כולל אסילו ביום פקדי (אשר אז) ופקדי עליהם
המאתם בעגל)

כי השא - אתה רוקא - ראשם של ישראל (ורק משה - לא היה לו כל
ש"בות אסילו לענין העגל, שהרי הי' אז בהר עם ה')

השא את ראש - חוכל, לשאח את ראשם בהגבתה, ע"י אשר -

השא את ראש, הסנה אוהם לגלות חיבתם לפני הסקום. - ולכפר על
המאט הסונע הרפת קרנם (ובשרם - השא העגל) -

ונתנו איש כופר נששו - צרקה, כס"נ וחמאך בצרקה שרוק.

: : :

וכיחן אשר כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משרע"ה - הרי
הוראח בפרשתנו, שע"י בחי' זו על כאו"א להרים קרנו, ע"י אשר יגלה
הבתו לפני הסקום, בהחבוננו אשר אהבה עולם אהבתנו ה' אלקיננו כו'
ובנו בחרת - הוא הגוף החוסרי' וקרבתנו כו', שאוי מסילא כמים
הפנים לפני יתעורר גם הוא לרבקה בנו ולהמשיך או"ס ב"ה לסטה
ולתעלות כל העולם כולו לה', שהו ע"י החוס"צ ובשרם ע"י הצרקה,
שהיא עיקר המצוה מקשיחה ועולה על כולנה - במילוי הצידי לעשות
סשכן ודירה לו יח' בתחוננים.

בברכה זכרתי וכו' וכו'
(Handwritten signature)

שאל משה: ב"ב י, ב. זה עתה העגל: תחומא ר"ם השא, רש"י השא ל, סו.
לאמר לרורות: כדמוכה ססרו ל כב ב. ביום בעגל: סנהירין קב, א.
אתה רוקא: ולא כבשאר חסנינים, וכתורה תרא ג כב"ב שם. ראשם של ישראל:
ראה בארובה ב"י לר"ה חסמים כמאי ס"ג (נדעם בלקו"ח לג"ס). לשאח
בתגבתה: רש"י ב"ב שם. הסנה אוהמו: ראין סקרא (והענין) יוצא מירי פשוטו.

ב. תעניות וסיגופים - אינן דרך הבעש"ט

האגרת הראשונה שזכה לקבל מהרבי, התייחסה לסיכום שכתב על קורות חייו עד לאותה העת.

ב"ה, ג' תמוז, תשי"ד

ברוקלין.

האברך שמעון שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח סיון בו כותב על דבר מה שעבר עליו בשינויים שונים במשך הזמן עד עתה ועל מצבו עתה, אשר אף שהוטב בהשוואה להעבר - אבל עדיין צריך תיקון בכמה נקודות ועניינים.

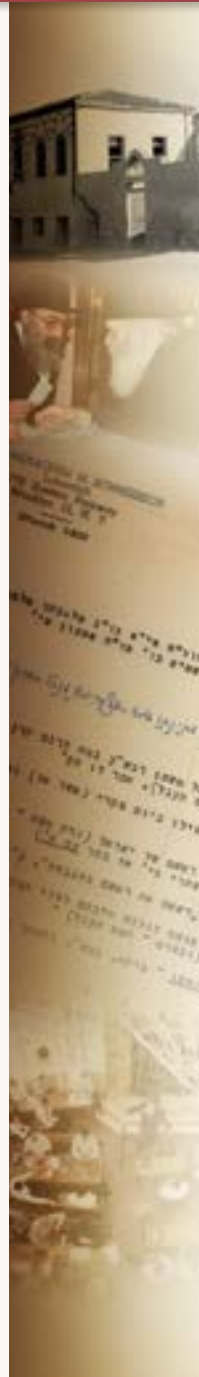
והנה שמח יהיה בהזכות וההצלחה אשר נמצא הוא בישיבת תומכי תמימים שנתיסדה ומתנהלת עלידי כ"ק אדמו"ר נ"ע וכ"ק מו"ח אדמו"ר - זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שהשקיעו בה מכוחותיהם במסירות נפש, ובמילא, כל הנמצא בה בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו הגשמיים והרוחניים - כלי הוא לקבלת ברכותיהם שיצליח בכל המצטרך כפי יכולתו, ללמוד להתפלל ולהדר בקיום המצוות מתוך שמחה, שאז אם מעט אור דוחה הרבה חושך - הרי על אחת כמה וכמה הרבה אור, ועל אחת כמה וכמה מאור (שהוא מקור האור), היינו חסידות תורתה הדרכותיה ומנהגיה.

וידוע מכבר, שאין דרך התעניות ואפילו הסיגופים דרך הבעש"ט כמבואר בכמה מקומות, ומהם גם במאמר יו"ד שבט תשי"ג ד"ה באתי לגני, ובפרט על-פי המובא בספר תולדות מהר"ש, שתענית של חסיד פירושו העכבה אפילו לאיזה רגעים מדבר שרוצה בו. וראה גם כן בתניא פרק כ"ז (דף ל"ד ע"ב), ובמאמר הנ"ל מבואר גם-כן הכרח שמירת הבריאות, שאז בלבולי הגוף מתמעטים.

וכשיוסיף בכל הנ"ל, בפעולות בכיוון זה - הרי יתרבה גם-כן הסיוע מלמעלה, שיבוא כל הנ"ל בפועל ממש בחיי היום יומיים.

מה שכתב אודות תיקונים כו', הנה ירבה באותיות התורה ובאותיות התפילה, ובוודאי חקוקים בזיכרונו כמה פרקים משניות וכמה פרקים תניא ומאמרי דא"ח, וביניהם גם ד"ה והדרת פני זקן בלקוטי תורה סוף פ' קדושים.

בברכת הצלחה בתורה בעבודה ובגמ"ח, שהם ג' הקוין שעליהם העולם גדול והעולם קטן - זה האדם - עומדים.

ג-ד. אגרות אישורי קבלת פ"נים ששלח ליום ההילולא
 י' שבט תשט"ו - תשט"ז

כְּאֶשֶׁר
 יִשָּׂא
 הָאָמֶן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubovitch 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. HYacinth 3-9250	מנהגם מענדל שניאורסאהן לייבאוויטש 770 איסטערן פארקיי ברוקלין נ. י.
SECRETARIAT מוכירות	
ב"ה , חמשה עשר בשבט ה' תשט"ו	
האברך סעקון בן שאגה סי'	
שלום וברכה!	
הפ"נ שלן ליום ההילולא	
נחקבל, ויקרא בעה רצון על ציון	
כ"ק מו"ח ארמו"ר וצוקלה"ח נבג"ם זי"ע .	
מוכיר J.S. Lubovitch	

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubovitch 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. HYacinth 3-9250	מנהגם מענדל שניאורסאהן לייבאוויטש 770 איסטערן פארקיי ברוקלין נ. י.
SECRETARIAT מוכירות	
ב"ה , ט' שבט ה' תשט"ו	
האברך סעקון סי' אליסוב	
שלום וברכה!	
י' הפ"נ שלן ליום ההילולא	
נחקבל, ויקרא בעה רצון על ציון כ"ק מו"ח	
ארמו"ר וצוקלה"ח נבג"ם זי"ע .	
מוכיר J.S. Lubovitch	

ה. 'לצאת מהטיט והבוץ'

על אף העידוד באיגרת הקודמת, מכיוון שהמשיך לעיין בספרי מוסר והעמיד לעצמו רף גבוה בעבודת ה' - בכל פעם שלא עלה בידו להשיג את המטרות שהציב לעצמו - היה נכנס לייאוש ונמיכות רוח. הרבי מעודדו לצאת ממחשבות הייאוש ולדבוק בדרכי החסידות, ואז יראה אור.

ב"ה, י"ז אדר, תשט"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו - מבלי הוראת זמן הכתיבה - בו כותב אודות מה שעבר עליו ותוכן הפנימי בזה הוא, שבמלחמתו עם היצר הרע שישנו אצל כל אחד מישראל, הנה עד עתה לא הצליח בזה..

והנה ברור הדבר אשר לכל אחד מישראל ניתנו כחות מספיקים לניצחון במלחמה הנ"ל, אף שלפעמים וכדרך מלחמה גשמית, זה נופל וזה קם ולפעמים להיפך - אבל סוף סוף הניצחון בטוח. וכמו שכתוב 'בלתי ידח ממנו נידח'. ונמיכת רוח וייאוש הרי הם מתכסיסי היצר הרע לצוד האדם ברשותו ורשתו. ולכן יקבע שיעוריו בלימוד תורת הנגלה ופנימיות התורה והידור בקיום המצות, ומובן שיקל זה עליו בהרבה אם יהיה בישיבה ויקיים בקבלת עול אמיתי את ציוויי הנהלת הישיבה. ואז סוף סוף יצא מהטיט והבוץ, ויראה אור בחייו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ו. כך נלחמים בתחבולות היצר

אחיו הגדול רבי מאיר, שכיהן בימים ההם כר"מ בישיבת הדרום ברחובות, החל לשמוע הצעות בנוגע לשידוכיו, אך בדיוק באותה העת נפל למשכב. הרב אליטוב כתב לרבי על אודותיו, וכן על אודותיה של קרובת משפחה נוספת אשר לא הייתה בקו הבריאות.

הרבי ענה שאין זה סותר לשמיעת שידוכים, ובכלל, באם יוסיף הרב אליטוב בלימוד התורה ובעבודת התפילה והמצוות - זה יוסיף בבריאות הגשמית של קרוביו.

ב"ה, אכן האח הבריא והקים בית נאמן בישראל, הקים וייסד את ישיבת 'תקוות יעקב' בשדה יעקב ואת ישיבת מתיבתא הראש"ל, והיה מרבני שכונת רחביה בירושלים.

בחלקו השני של המכתב הרבי מעודדו שלא ליפול בתחבולות היצר.

ב"ה כ"ב מ"ח תשט"ז
ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מב' חשון עם הפ"נ המוסגרים בו, וכבקשתו יקראו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. וכיון שכל ישראל ערבים זה בזה, ונוספה על זה גם השייכות המשפחתית, הנה ככל שיוסיף הוא בלימוד בהתמדה ובשקידה בעבודת התפילה ובקיום המצוות בהידור יתוסף בברכת השי"ת בעניינים אודותם כותב בהפ"נ הנ"ל, ויזכהו השי"ת ויצליחו לבשר טוב בזה.

במש"כ אודות מצב בריאות אחיו מאיר שי' בהנוגע לשידוכים - ישאל חוות דעת הרופא המבקר אותו. ולדעתי - יתעניין בהצעת שידוך מתאים.

בברכה בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א קווינט

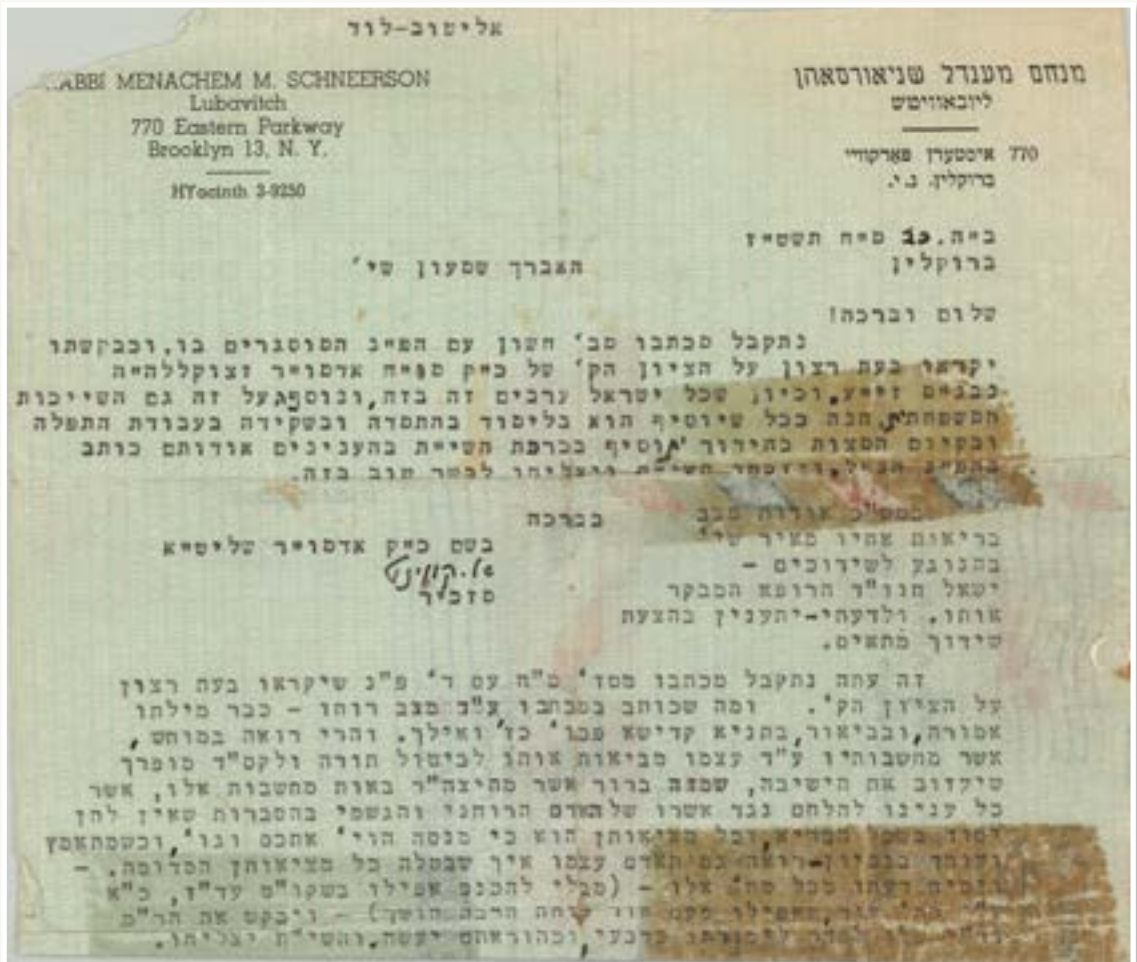
מזכיר

זה עתה נתקבל מכתבו מט"ז מ"ח עם ד' פ"נ שיקראו בעת רצון על הציון

הקדוש. ומה שכותב במכתבו על דבר מצב רוחו - כבר מילתו אמורה, ובביאור, בתניא קדישא פרק כ"ו כ"ז ואילך.

והרי רואה במוחש אשר מחשבותיו על דבר עצמו מביאות אותו לביטול תורה ולקא-סלקא-דעתך מופרך שיעזוב את הישיבה, שמזה ברור אשר מהיצר הרע באות מחשבות אלו, אשר כל עניינו להילחם נגד אושרו של האדם הרוחני והגשמי והסברות שאין להם יסוד בשכל הבריא, וכל מציאותן הוא כי מנסה הוי' אתכם וגו'.

וכשמתאמץ ועומד בניסיון - רואה גם האדם עצמו איך שבטלה כל מציאותן המדומה - ויסיח דעתו מכל מחשבות אלו (מבלי להיכנס אפילו בשקלא וטריא על דבר זה, כי אם, עלידי מחשבות אור שאפילו מעט אור דוחה הרבה חושך). ויבקש את הר"מ וראש ישיבה שלו לסדר לימודיו כדבעי, וכהוראתם יעשה והשי"ת יצליחו.

ז. 'בוודאי שחלה הטבה בבריאות'

לאחר זמן כתב שוב התלמיד שמעון גד אליטוב כי הוא עדיין אינו מרוצה מלימודו וכי טרם מצא חברותא כלבבו, וכן השיח את צערו על מצבה הבריאותי של קרובת משפחתו עליה כתב אף במכתב הקודם. באיגרת דלקמן הרבי מעודדו ואילו בנוגע לבריאות קרובת המשפחה הרבי עונה לו במענה מיוחד:

ב"ה כ"א שבט תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו עם הפ"נ המוסגר בו.

במה שכותב אודות מצבו ואשר לפי דעתו אינו מצליח בלימוד ואין לו חבר מתאים וכו', כבר כתבתי, ודעתי ברורה בכל זה, ולפלא שאינו רואה האמת, שהטענות הם מתחבולות היצר הרע לבלבלו מלכת בדרך הטוב לפניו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

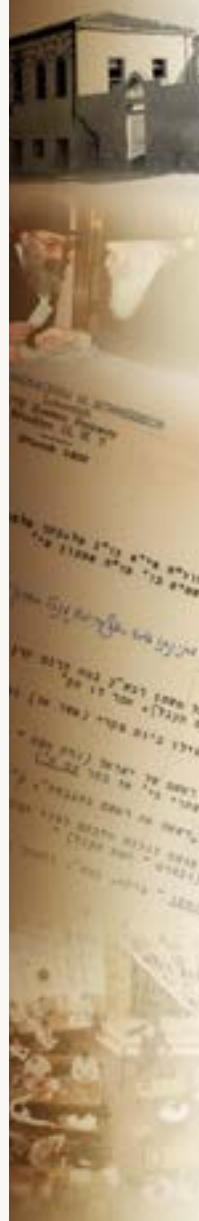
ובמה שכותב אודות בריאות קרובתו שמחה בת סוליקה תחי' - הנה אם קיימו את הכתוב במכתבי הקודם, הרי ברור בוודאי שחלה הטבה בבריאותה.

ויזכהו השי"ת לערות עליו רוח ממרום לראות השגחה פרטית בחסד וברחמים בכל האמור למעלה. בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

אליסוב - לוד
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadiah 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה. כ"א שבט תשס"ז
כרוזלין

האכרן ספעון שי"א

שלום וברכה

במענה על סכתבו לס ה"נ הסוסגר בו.

כסה סכותב אורות מצבו ואשר לפי דעתו אינו סגליח בלימוד ואין לו חבר פתאים וכו', כבר כתבתי, ודעתי ברורה בכל זה, ולפלא שאינו רואה האמת, שהענות הם פתאכולות היצר הרע לכלכלו סלכת בדרך הסובה לפניו בנססיות וברוחניות גם יחד.

וכסה סכותב אורות בריאות קרובתו ספחה בת סוליקה תחי' הנה אם קיימו את הסכותב בסכתבי הקודם, הרי כרוז בוראי שאלה הסכה בכריאותה.

ויזכהו השי"ת לעזרת עליו רוח ספרוס לראות השגחה פרסית כחסד וברחמים בכל האסור לסעלה.

בכרכה

כסס כ"ק אדסויר סליס"א
מזכ"ר

א.ק.ו.ש

ה. ללמוד 'קונטרס ומעיין'

באותה השנה הביא הרב אליטוב את אחיו ר' יצחק דוד שי' ללמוד עמו בישיבה. לאחר שהתעוררו ספיקות בנוגע לסדר הלימודים הרצוי לו ולאחיו - כתב לרבי, ועל כך בא המענה הבא:

ב"ה. ח"י אדר תשט"ז
ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מיו"ד אדר. ובמה שכתב בהנוגע לעצמו, הנה ילמוד 'קונטרס ומעיין', המאמרים הראשונים. ומה שכתב אודות אחיו, יתייעץ על דבר זה עם הר"מ והר"י דהישיבה המכירים את אחיו שי', ויעשה כהוראתם. ויה"ר שיהיה בהצלחה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ט. 'יתמעטו ההעלמות ותתרבה ההצלחה'

לאחר קבלת המכתב, דיווח הרב אליטוב על ביצוע ההוראה, ועל כך שהחל ללמד בכיתת צעירים במקביל ללימודיו בישיבה. הרבי ענה לו במכתב מיוחד:

ב"ה ט' אייר תשט"ז

ברוקלין, נ.י.

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מאסרו חג הפסח,

טוב עושה ששומע להוראתם של הר"מ והר"י שלו, ובפרט שהתחיל להתעסק בשטח חינוך הכשר והקדוש, ובטח מזמן לזמן יתרגל יותר לזה, יתמעטו ההעלמות וההסתרים ותתרבה ההצלחה. ויה"ר שבקרוב ממש יודיע בשורות טובות בכל האמור.

בברכה

י. לא להשיב ליצר מטוב ועד רע

המכתב דלקמן הוא מכתב נפלא בדרכי עבודת ה'. הרבי מבאר לתלמיד הישיבה המתבגר מי הוא היצר הרע וכיצד יש להתמודד עמו:

ב"ה ג' תמוז תשט"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי'

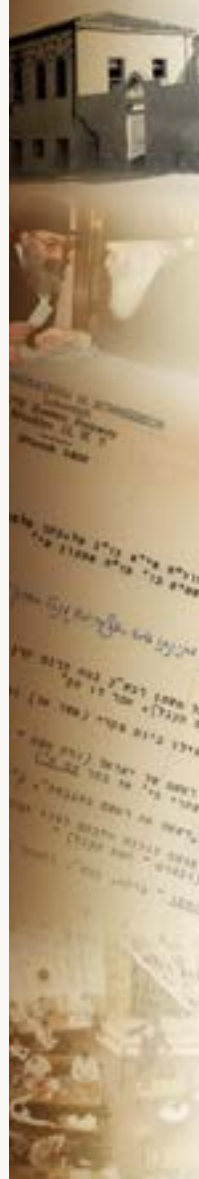
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח סיון, והקודם לו. כבר כתבתי לו איזה טעמים, שכל השקלא וטריא שלו בהנוגע למצבו, הוא מתחבולות היצר הרוצה לבלבלו מעבודת השי"ת ובשמחה ובטוב לבב. וכבר ידוע ומבואר בספרי חסידות, שאחת מתחבולות היצר הוא לפעול נפילת רוח בהאדם העובד את בורא העולם להסבירו שאינו מצליח בעבודה זו כו' כו'.

ואף שהיצר נקרא זקן וכסיל - בכל זה ערום הוא ואומן במלאכתו מלאכת הסתה, ולכן אפשרי שלזמן פועל חלישות בזה השומע לו. ולפעמים מתלבש היצר הרע בלבושים אחרים בכדי שלא יכירו אותו, וככל הדברים האלה הוא גם בהנוגע אליו.

והעצה היעוצה, ועל דרך המבואר בתניא, שלא להיכנס עמו בשקלא וטריא וטענות ומענות - הצודק הוא אם לא - אלא להמשיך בעבודת האדם לקונו בלימוד התורה וקיום המצות - כיון שהיצר הוא בדוגמת ערל רשע שהעצה שלא להשיב לו מטוב ועד רע, ולהתחנן לו יתברך כו'.

ומובטחים אשר השי"ת למענו יעשה, כי חלק ה' ממש עמו. עיין שם בתניא סוף כ"ח, וככל שיקדים בהנהגה האמורה תקדים גם כן הצלחתו. בברכה.

אליטוב-לוד

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה.ג' חסוד תשס"ז
ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על סכתו סכח' סיון, והקודם לו. כבר כתבתי לו
איזה מעשים, שכל השקלא וטריא שלו בהנגע לסבבו, הוא מתחבולות היצר
הרוצה לבלבלו מעבודת השי"ת ובשמחה ובסוב לבב, וכבר ידוע וסבואר
בספרי חסידות, שאחת מהחבולות היצר הוא לפעול נמילה רוח בהאדם העובד
את בורא העולם להסבירו שאינו מצליח בעבודה זו כו' וכו'. ואף שהיצר נל
זקן וכסיל-בכל זה ערום הוא ואומן במלאמתו מלאכת הסתה, ולכן אפשרי
שלדמן פועל חלישות בזה השומע לו, ולמעשים מתלבש היצר הרע בלבושים
אחרים בכדי שלא יכירו אותו, וככל הדברים האלה הוא גם בהנוגע אליו.
והעצה היעוצה, וע"ד הסבואר בחניא, שלא להכנס עמו בשקו"ס וסו"ס-הצודק
הוא אם לא-אלא להמשיך בעבודה האדם לקונו בליסוד התורה וקיום המצוה-
כיון שהיצר הוא כרוגמה ערל ושעלשהעצה שלא להסיב לו סכנה ועד רע
ולתחנן לו יתברך כו'. ומובטחנא אשר השי"ת למענו יעשה כו'. כמש עמו.
עיי' שם בתניא סוף פרק כח', וככל שיקדים בהנהגה האמירה תקדים גם כן
הצלחתו.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מנחם מענדל שניאורסאהן

יא. ללמוד וגם ללמד

בשנים אלו, במקביל ללימודיו בישיבה, החל הרב אליטוב לעסוק במלאכת החינוך, והדריך תלמידים אשר למדו בכיתות הנמוכות בישיבה. לאחר שראה הצלחה רבה במלאכת החינוך, התלבט האם להתמסר לחינוך לגמרי או להמשיך בלימודיו בישיבה לצד עבודת החינוך. על כך ענה הרבי באיגרת מיוחדת.

באותו הזמן ביקרו בארץ הקודש שלוחי הרבי שנשלחו לעודד את החסידים לאחר הרצח הנורא בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד. הרב אליטוב הסתופף במחיצתם, והרבי כותב לו גם על כך.

ב"ה ט"ו מנ"א תשט"ז
ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ז תמוז וה' מנחם-אב, ולפלא שאינו מזכיר דבר בהנוגע לפעולתו בהכיתה בה מדריך ולומד, ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

ובהנוגע להסתדרותו מכאן ולהבא, ימשיך לימודו בחפץ וברצון בישיבת תומכי תמימים בלוד ותקויים בו הבטחת רז"ל יגעת ומצאת, וימצא הרבה יותר ממה שמשער, ובלבד שתקוים התחלת ההבטחה, 'יגעת'. ומובן שימשיך גם בלימוד כיתה - מתאים להוראת הנהלת הישיבה.

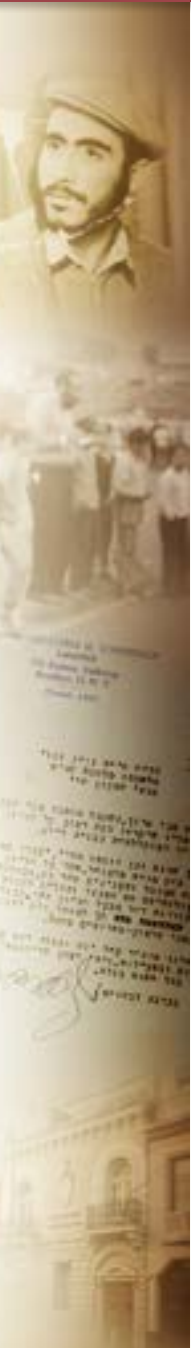
בוודאי נפגש עם השלוחים שליט"א מכאן, ויהי רצון שגם פגישה זו תכניס בו חיות בעבודת הבורא בכלל, ובהתמדה בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות ביחוד.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

אליטוב- לוד
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYcodnh 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה ה'תש"ז
ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על סכתבו סכ"ז תמוז ודפלא שאינו מזכיר דבר
בהנוגע לפעולתו בהכתה במדריך ולומד, ובטה ימלא בהזדמנות הבאה,
ובהנוגע להסתדרותו סכאן ולהבא, ימשיך ליסודו בחפץ וברצון בישיבה
חוסכי תמימים בלוד, והקוים בה הבטחת רז"ל יגעה ומצאה, ויסא הרבה
יותר ממה שמסער, ובלבר שתקוים התחלה ההבטחה, יגעה. וסובן שימשיך
גם בלימוד כחה-מתאים להוראה הנהלה הישיבה.
בודאי נפגש עם השלוחים שליס"א סכאן, ויה"ר שגם פגישה
זו תכניס בו חידה כעבודת הבורא בכלל, ובהתמדה בלימוד תורה הנגלה
ותורת החסידות ביחוד.

בברכה לבשו"ס

בשם כ"ה אדמו"ר שליס"א
מזכיר

AMNY. IC

יב. תחנון בקריאת שמע של מוצ"ש

באגרת דלקמן מתייחס הרבי לשאלת הרב אליטוב, על אודות אמירת תחנון בקריאת שמע שעל המיטה במוצאי שבת קודש. מכתב זה נעתק במקומות רבים ומהווה מקור למנהג חב"ד הרווח כיום.

ב"ה. כ"ב טבת תשי"ז

ברוקלין

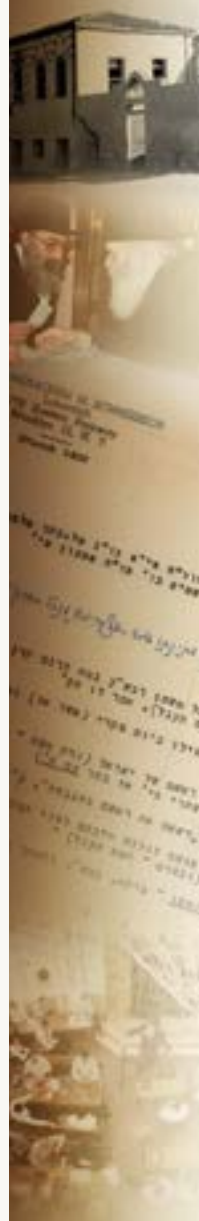
האברך שמעון שי

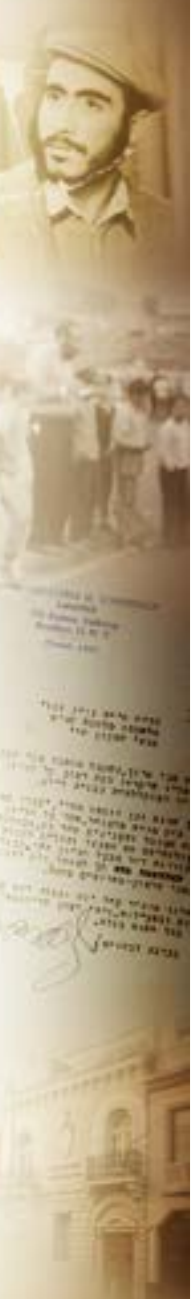
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מי"ב טבת, ולפלא שאינו מזכיר על דבר ההתוועדות שהשתתף בה, כפי שהודיעוני מהצד.

ובשאלתו בקריאת שמע שעל המטה במוצאי ש"ק, מובן שחלוק בזה בין קודם חצות, שאין אומרים תחנון, לאחר חצות שאומרים תחנון וגם העניינים הקשורים בזה שבק"ש שעל המטה, וראה גם שערי תורה סימן ש'.

בברכה

ג. המהימנות של תרגומי 'ספר הישר' ו'יוסיפון'

בקיץ תשי"ז קיבל הצעה לעבוד כמורה ברשת החינוך 'אהלי יוסף יצחק'. באותה העת עבד כמורה וכמדריך בישיבת חב"ד בלוד והתלבט בין האפשרויות.

בחציה השני של האיגרת שאל את הרבי על שני ספרים שהתפרסמו אז, שמקורם הוא מתרגום שהשתמר אצל הגויים: 'ספר הישר' שהוא ספר תולדות ישראל לפי התורה, וספר יוסיפון. הרבי הגיב הן על ההתלבטות והן על השאלה באשר לתרגומי הגויים:

ב"ה, ח' תמוז תשי"ז

ברוקלין

האברך שמעון שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ט סיון, בו כותב אודות הצעה לעסוק בהוראה ארבעת שנים וכו'

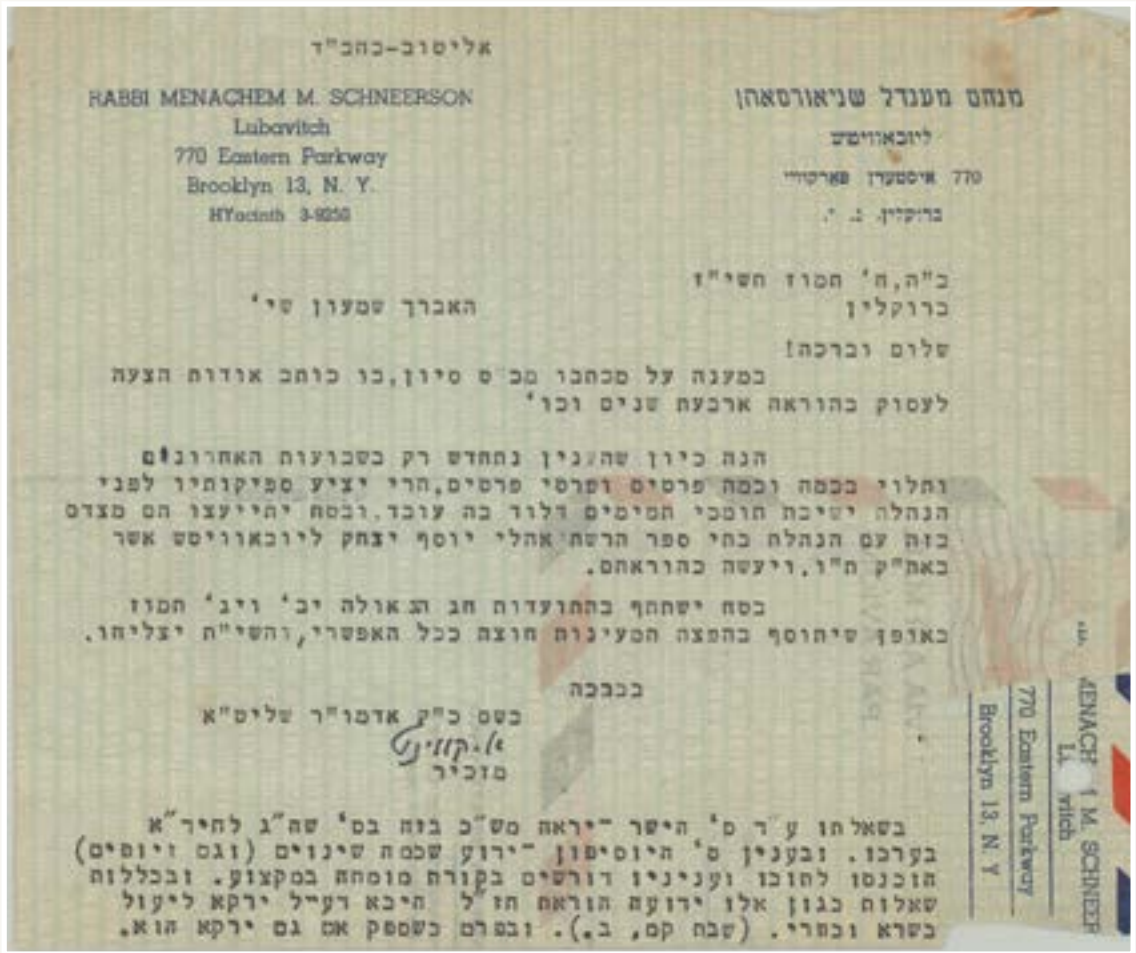
הנה, כיון שהעניין נתחדש רק בשבועות האחרונים ותלוי בכמה וכמה פרטים ופרטי פרטים, הרי יציע ספיקותיו לפני הנהלת ישיבת תומכי תמימים דלוד בה עובד, ובטח יתייעצו הם מצידם בזה עם הנהלת בתי ספר הרשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר בארץ הקודש ת"ו. ויעשה כהוראתם.

בטח ישתתף בהתוועדות חג הגאולה י"ב וי"ג תמוז באופן שיתוסף בהפצת המעיינות חוצה ככל האפשרי, והשי"ת יצליחו.

בברכה.

. . בשאלתו על דבר ס' הישר - יראה מה שכתוב בזה בספר שם הגדולים לחיד"א בערכו.

ובעניין ספר היוסיפון - ידוע שכמה שינויים (וגם זיופים) הוכנסו לתוכו וענייניו דורשים ביקורת מומחה במקצוע. ובכללות שאלות כגון אלו ידועה הוראת חז"ל 'היכא דעייל ירקא ליעול בשרא וכוורי' (שבת ק"מ, ב) ובפרט כשספק אם גם ירקא הוא".

פרק ב

בית נאמן בישראל

בתחילת שנת תשח"י הגיעה הצעת השידוך.

הרבנית מזל תחי' לבית משפחת הדיינים בוסקילה מקזבלנקה, הייתה אז תלמידה צעירה בסמינר אור החיים בבני ברק. כבת לרבי משה ע"ה שהיה שוחט ובודק, תלמיד חכם ובעל מידות נאצלות, נשלחה מביתם בחדרה לגלות למקום תורה בבני ברק. אחיה הבכור, רבי דוד בוסקילה, היה ידוע כבר אז כמי שעדין לגדולות, ואכן לימים שימש ברבנות בקהילה במרוקו ובצרפת, חיבר ספרים רבים וזכה לתרגם את ספר התניא לערבית, עבודה עליה זכה לברכות מיוחדות מהרבי.

לאחר שהרבי בירכו על אודות ההצעה, ולאחר שהחליטו ביניהם לסגור על דבר השידוך, המתין הרב אליטוב לברכה והסכמה מהרבי על השידוך. באותם הימים, שירותי הדואר מחוץ לארץ היו משובשים וארכו זמן רב. לאחר שעברו ימים רבים, בני משפחת הכלה המיועדת תמהו על העיכוב בסגירת השידוך.

לאחר שכתב על כך לרבי, זכה לקבל ביום כ"ו בשבט תשח"י מברק מהיר בו מברך הרבי על השידוך, והשידוך נסגר מיד.

החתונה נקבעה לאור ליום י"ד מנחם אב תשח"י. דא עקא, שממון מצד משפחת החתן לא היה - עקב היותו של אבי החתן, הגאון הצדיק רבי יוסף רחמים ע"ה, שנמנה על עדת מקובלי בית כנסת בית א-ל שבירושלים שבין החומות, סגי נהור.

מגזע תרשישים. האב, המקובל הגה"צ רבי יוסף רחמים זצ"ל

אם החתן, הרבנית שושנה ע"ה, כתבה על כך לרבי ונענתה במכתב נרגש על גודל זכותה שילדיה לומדים תורת החסידות. במקביל הורה הרבי למנהל ישיבות חב"ד בארץ הקודש, הרב אפרים וולף ע"ה שהחתונה, הנדוניה וכן הבית ורהיטיו לשנה הראשונה - יהיו על חשבון הישיבה.

במכתב לאמא (המפורט בספר ימי תמימים, חלק ב' עמוד 349), כתב הרב אפרים וולף כי החתונה תיערך על חשבון המוסדות באולם הישיבה, ויוגש בה כיבוד הכולל דגים מלוחים, דגים מבושלים, ליפתן, פודינג ומשקאות. החתונה תתקיים ביום רביעי י"ד באב בערב, ולמכתב צירף שיק על סך 300 לירות ישראליות לתשלום ראשוני עבור הרהיטים, תוך התחייבות לשלם את כל שאר סכום הרהיטים בהמשך.

החתונה נערכה בישיבה בפרדס בלוד. למרות שבחתונה לא הייתה תזמורת, השמחה הייתה גדולה, תלמידי הישיבה שמחו והתוועדו כל הלילה כשהחסיד הנודע ידיד בית רבי, ר' פיניע אלטהויז ע"ה מנצח בידיו על השירה והשיכון כולו לבש חג. זו הייתה החתונה היחידה שהתקיימה בפרדס.

הזוג הצעיר התגורר בבית בכפר חב"ד, במימון הישיבה. היה זה בית ערבי ישן בין שני חדרים גדולים, שם התגוררו בשנה הראשונה לחתונתם.

חתונה בפרדס. הרב אליטוב בימי ה'שבע ברכות'

מראה כללי של הישיבה ב'פרדס'

יד. 'בטח יודיע הבירור על שמו'

בסוף המכתב, הרבי מעיר על שינויי חתימת שמו של הרב אליטוב במכתבים אליו. הסיבה לשינוי השם הייתה טמונה בשם הנוסף שניתן לו בברית מלבד השם שמעון, ושם זה לא היה שם עברי, והיו חילוקי דעות על תרגום השם, האם לתרגמו לשם "גד" או "אשר", ומפני כך, לפעמים היה חותם בשם "שמעון" ולפעמים "שמעון גד". ועל כך כתב לו הרבי:

ב"ה יז' מ"ח תשי"ח

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מט' חשון.

נעם לי לקרות בו, אשר ממשיך הוא בעבודתו בקודש בבית ספר לחקלאות בכפר חב"ד, ובטח עוסק בזה בשמחה ובטוב לבב כהוראת תורתנו תורת חיים, והשי"ת יצליחו.

במה שכתב אודות הנכבדות שהציעו לו וכו' -

הנה בעת רצון אזכירו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרך לו, והנ"ל בכלל זה כמובן, ויה"ר שיבשר טוב בכך העניינים אודותם כותב במכתבו.

לפעמים חותם בשם שמעון גד ולפעמים שמעון לחוד, ובטח יודיע הבירור בזה.

בברכה לבשורות טובות

לאחר קבלת המכתב כתב הרב אליטוב שבחר את השם "שמעון גד", ומאז הרבי כתב לו ברוב הגדול של המכתבים "שמעון גד", ולא שמעון בלבד.

אגב, מעניין לציין שדווקא במכתב הנוגע לשידוך הרבי מבקש את השם המדויק.

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

אליטוב-כתביד
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYoolnth 3-0250

שלום וברכה!
 במענה על מכתבו סמ"ה תשנ"ג,

נעם לי לקרוא בו, אשר מסטיך הוא בעבודתו בקדש
 בבי"ס לחקלאות בכפר חב"ד, ובטה עוסק בזה בשמחה ובמזב לבב
 כהוראת חורחנו חורח חיים. והשי"ת יצליחו.

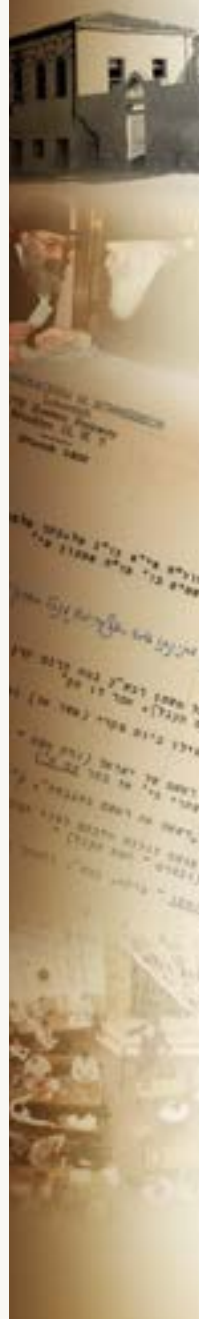
במ"ס אורות הנכבדות ששצ"ע לו וכו'.

הנה בעה רצון אוכירו על הציון הק"י של כ"ק מו"ח
 אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ס ז"יע להסצטרך לו, והניל בכלל זה כסובן.
 ויה"ר שיבשר טוב בכל העניינים אודותם כוחב במכתבו.

לפעמים חוחם בשם שמעון גר עלפעמים שמעון לחוד,
 ובטה יודיע הבירור בזה.

בברכה לבשו"ס

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 מוכ"ר

טו. מברק הסכמה לשידוך

כֶּאֱשֶׁר
יִשָּׂא
הָאִמֶן

SHIMON GAD YESHIVAH LOD

YEHIROZOIN SHEYIHYE SHIDUCHOI BESHOO TOYVO UMUZLACHAS
BIBROCHO

MENACHEM SCHEERSON

תרגום המכתב:

שמעון גד, ישיבה לוד, יהי רצון שיהיה שידוכו בשעה טובה ומוצלחת. בברכה.
מנחם שניאורסאהן.

מברק

1 סופס 1

שם	מדינה	שם	שם	שם	שם	שם	שם
שמואל	ברוקלין	נ	נ	נ	נ	נ	נ
א.ט. SHIMON	GAD	YESHIVAH	LOD				
YEHI	ROZOIN	SHEYIHYE	SHIDUCHOI				
BESHOO	TOYVO	UMUZLACHAS	BIBROCHO				
		MENACHEM					
		SCHEERSON					

2007

טז. מכתב לאם החתן על החתונה

באגרתו לאם החתן, הרבנית שושנה ע"ה, הרבי מברך אותה על שזכתה לרוות נחת אמיתי מיוצאי חלציה. בחלקו השני של המכתב מפנה אותה הרבי להנהלת הישיבה בה הרב אליטוב "משרת בקודש", להם הרבי נתן הוראה לממן על חשבון הישיבה את כל הוצאות החתונה.

ב"ה, כט' אייר תשי"ח
ברוקלין

מרת שושנה תחי'

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מכ"ד אייר

תודה לא-ל על שזיכה השי"ת והצליחה לרוות נחת אמיתי הוא נחת יהודי מסורתי מיוצאי חלציה שי'.

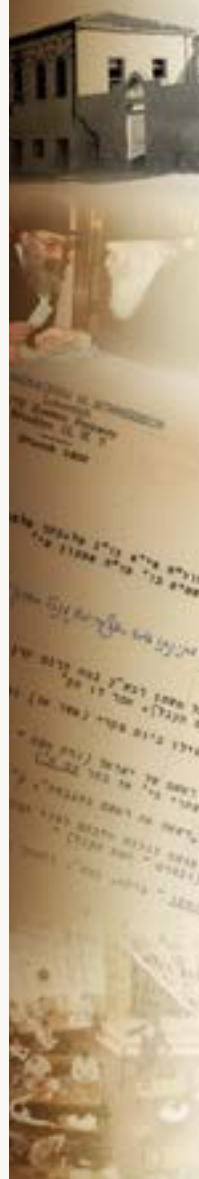
ויהי רצון שעוד רבות בשנים תוכל לבשר טוב אודות כל אחד ואחד מהם, אשר עולים הם בקודש בענייני תורה ומצווה.

בוודאי שהלימוד של פנימיות התורה - לעצמו ועם התלמידים אשר אחינו הספרדים נהגו בו זה כמה וכמה דורות, מוסיף בברכות השי"ת בהמצטרך לכל אחד מהלומדים ומפיצים לימוד זה.

בוודאי יודעת ממנהגן הטוב של בנות ישראל הכשרות, להפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב שבת וערב יום טוב, ועל כל פנים תנהג בזה מכאן ולהבא.

בברכה לבשורות טובות

. . נ.ב. במה שכותבת אודות הוצאות הכרוכות בעניין הנכבדות של בנה שמעון גד שליט"א, בטח יפנה הוא בזה להנהלת מוסד חב"ד בם משרת בקדש.

אבוטבול-ירוש"י

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadnth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כט"ו אייר תשי"ח
ברוקלין

סרת שושנה תחי'

ברכה ושלום

במענה למכתבה סכ"ד א"ר.

חורה לא-ל על שזיכה השי"ת והצליחה לרווח נחת אמ"ת
הוא נחת יהודי מסורתי מיו"ת סי"י, ויהי רצון מעור רבות בשנים
חוכל לבשר טוב אודות כל אחד ואחד מהם, אשר עולים הם בקדש בעניני
חורה וסצות.

ובודאי שהלימוד של פנימיות החורה-לעצמו ועם התלמידים
אשר אחינו הספרדים נהגו בו זה כמה וכמה דורות, מוסיף בברכות
השי"ת בהסצטרך לכל אחד מהלומדים ומפיצים לימוד זה.

בודאי יודעה מסנהג הטוב של בנות ששששש ישראל
הכשרות, להפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב שבת וערב יום
טוב, ועל כל פנים תנהג כזה מכאן ולהבא.

בברכה לבשורות טובות

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
G. K. K.
מוכ"ר

נ.ב.

במה שכוחבה אודות הוצאות הכרוכות בענין הנכבדות של
בנה שמעון גד שליט"א, במה יפנה הוא בזה להנהלת מוסד אב"ד
בם סרת בקדש.

יז. 'איך מסתדרים כל האברכים?'

הרב אליטוב, שלא ידע על חילופי האגרות בין אמו לרבי, שלח אף הוא מכתב שבו פירט את ההתמודדויות שלו כחתן. בנוסף, הוא ציין את הוצאות החתונה הכבדות המוטלות על כתפו וביקש ברכה שיוכל לעמוד בכיסוי ההוצאות. באיגרת ששיגר לו הרבי, הפנה אותו להנהלת הישיבה.

ב"ה, א' דראש חודש תמוז תשי"ח
ברוקלין

האברך שמעון גד שי'

שלום וברכה!

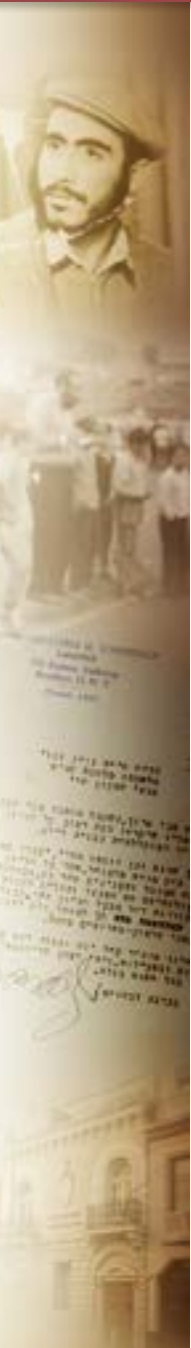
במענה למכתבו מתחילת סיון.

נעם לי לקרות בו, אשר רואה סימן ברכה בעמלו, ויהי רצון שתתרבה הברכה ובאופן נראה ונגלה גם לעיני בשר, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ובפרט שהמוסד - הוא נמצא בכפר מיסודו והנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, שבוודאי מעורר רחמים רבים על כל אלה המשתדלים בענייניו, ובפרט בשטח החינוך על טהרת הקודש.

במה שכתב אודות ההוצאות הכרוכות בחתונה. לפלא למה כל ענייניו מתאר הוא כאילו בהם קישויים למעלה ביותר מהרגיל. והרי כמה אברכים שמצבם הגשמי ירוד כמה וכמה ממצבו הגשמי שלו, ובכל זה בונים בית בישראל, במנוחה ובשלום. ובוודאי יפנה הוא גם כן להמוסדות במ משרת בקודש לברר האפשרויות שהם יסייעו בידו באופן הלוואות וכיוצא בזה. והעיקר להיודע איך מסתדרים כל האברכים בשנים האחרונות, שבם כמה שמצבם הגשמי קשה יותר מאשר שלו.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו בחדש הגאולה - הוא חג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, יראה וייווכח, שנגאל גם הוא מכמה ענינים שלדעתו מבלבלים אותו, ואשר באמת אין להם מציאות.

בברכה לבשו"ט.

אליסוב-כחפיר
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadn 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ביה, אדרי"ח תמוז תשי"ח
ברוקלין

האברך שמעון גרשי"ח

שלום וברכה

במענה למכתבו מחלת סיון.

נעם לי לקרוח בו, אשר רואה סימן ברכה בעמלו, ויהי רצון שהרכבה הברכה ובאופן נראה ונגלה גם לעיני בשר, ואין לך לבר תקומה בפני הרצון, ובפרט שהסוסד-הוא נמצא בכפר סיסודו והנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, שבודאי מעורר ר"ר על כל אלה המשתדלים בעניניו, ובפרט בשטח החינוך על סהר הקדש.

במ"ש אודות התוצאות הכרוכות בחתונה. לפלא למה כל עניניו סחור הוא כאילו בהם קישורים למעלה ביוחר מהרגיל. והרי כמה אברכים, שמצבם הגשמי ירוד כו"כ מצבו הגשמי שלו, ובכל זה בוני ישראל בסנוחה ובשלום, ובודאי יפנה הוא ג"כ להסודות במשרת בקדש, לברר האמטריות שהם יסיעו בידו באופן הלואה וכיו"ב, והעיקר להודיע איך מסתדרים כל האברכים בשנים האחרונות, שבהם כמה מצבם הגשמי קשה יותר מאשר שלו.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו בחדש הגאולה-הוא אג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבגים זי"ע, יראה שפעם ויזכה, שנגאל גם הוא סכמה ענינים-שדרתו מבלבלים אוחו, ואשר באסח אין להם סציאות.

בברכה לבשוים

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר
16.7.58

יח. האיגרת לחתונה

ב"ה, י"א מנ"א תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

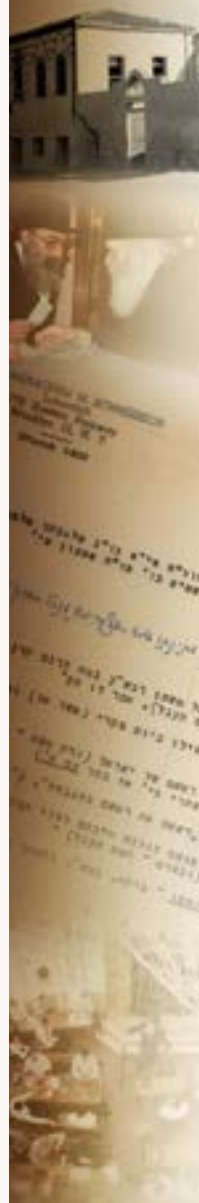
האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' שמעון גד שי'

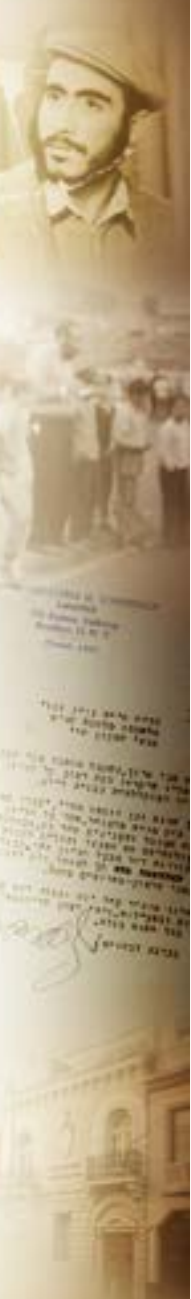
שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקביעות זמן חתונתו עם ב"ג מרת מזל תי' ליום ד' י"ג מנ"א
הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב, ושתי' בשעה טובה ומוצלחת
ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצות כפי שהם מוארים
במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב [חי"ק]

אל יסוב כסר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א סנ"א השי"ח
ברוקלין, נ. י.

האברך הח"ח אי"א נו"נ זכו'
סו"ח שמעון גרשי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו סביעות זמן חוננו עם
ב"ג מרה מזל חי' ליום ד' י"ג סנ"א הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה מזל טוב מזל
טוב ושחיה' בשעה טובה ומוצלחה ויבנו ביה בישראל בנין ערי
עד על יסודי החורה והמצוה כפי שהם מוצרים במאור שבהנהגה
זוהי חורה החסידות.

בברכה מזל טוב מזל טוב
Handwritten signature

פרק ג'

חינוך ילדי ישראל

כאמור, כבר בשנת תשט"ז, בעודו תלמיד בישיבה, החל הרב אליטוב ללמד ולהדריך צעירים בישיבת תומכי תמימים בלוד במקביל ללימודיו בישיבה זו. בהמשך החל ללמד את הכיתה הגבוהה בתלמוד תורה בכפר חב"ד, ובמקביל להדריך בבית ספר למלאכה.

ושננתם לבניך - אלו התלמידים. הרב אליטוב בשנות כהונתו כמחנך בכפר חב"ד

נקראו לדגל. הרב אליטוב עם תלמידים בירושלים

כנהוג אז, מפעם לפעם היו שולחים לרבי את תמונותיהם של תלמידי הישיבה. ביוזמת החסיד ר' פיניע אלטהויז ע"ה, אף הרב אליטוב שלח את תמונתו לרבי. למרבה הפלא, הרבי כתב לו במענה לשליחת התמונה, שלפי דיוקן פניו המשתקף בתמונה הרבי רואה שאם יעבוד בחינוך - הוא יראה הצלחה גדולה.

לאחר חתונתו במנחם אב תשח"י החל לעבוד ביתר שאת בהוראה ובחינוך בכפר חב"ד. באותה השנה היה אחראי על מסיבות השבת בכפר חב"ד, הדרכת תלמידים בבית ספר למלאכה ואף שימש כשליח ציבור בבית הכנסת המרכזי בימים נוראים, שבתות וחגים.

כעבור שנה מהחתונה נקראו לשליחות.

בשנים ההן, עיקר השליחות בארץ הקודש התמקדה בעבודת ההוראה ברשת 'אהלי יוסף יצחק'. בתי הספר שהיו פרושים מהיישוב ברוש שבדרום ועד לתענכים שבצפון, היו זקוקים למורים מעולים שילמדו את ילדי העולים תורה וחסידות. טובי האברכים היו יוצאים לגור לאחר חתונתם במקומות נידחים, בכדי להביא את אור התורה והחסידות בשליחות הרבי.

שליחות משפחתית. עם ילדיו שאול משה שיחי' ונחמה מרים שתחי' במושב ברוש

בשנת תש"כ יצא הזוג הצעיר ללמד בבית הספר חב"ד בקרית גת, ולאחר שנה עברו לשליחות בבית ספר חב"ד בברוש הסמוכה לנתיבות. הרב אליטוב לימד בכיתות הגבוהות, ואילו הרבנית אליטוב לימדה בכיתות הנמוכות.

במענה לשאלותיו, זכה לקבל מהרבי עצות הנוגעות לעבודת החינוך. אף ברכות

רבות בירך אותם הרבי לרגל עבודתם בשדה החינוך. לאחר חתונתם חלפו מספר שנים ועדיין לא נושעו בזרע של קיימא. הם כתבו על כך לרבי, והרבי השיב שבזכות העבודה בשדה החינוך יזכו ל"מ'ושננתם לבניך" - אלו התלמידים, ל'ושננתם לבניך' כפשוטו". עד לשנת תשכ"ד התגוררו בני הזוג אליטוב במושב ברוש, ואז נקראו לדגל לשליחות חינוכית בעיר הקודש ירושלים.

יט. על פי התמונה - יצליח בחינוך

באיגרת זו הרבי מכוונו על פי ראיית התמונה שנשלחה לרבי - לפנות לתחום החינוך. במקביל, הרבי שולל הצעה שקיבל הרב אליטוב לשמש כרב בקהילה היהודית במומביי שבהודו.

ב"ה, ט"ו מנ"א ה'תשי"ז

ברוקלין, נ. י.

האברך שמעון שי'

שלום וברכה:

במענה על מכתבו מראש חודש מנחם אב עם התמונה המוסגרת בזה, ונעם לי לראותה, ובפרט שעל ידי זה נתחזקה בי דעתי ברורה, שאם רק ירצה להקדיש כוחותיו בשטח החינוך על טהרת הקודש - יצליח בזה.

מובן שההצעה ליסע להודו אינה מתאימה בשבילו כלל וכלל.

ובמענה על שאלתו השניה, מהנכון שיתעניין בעניני שידוכין.

בברכת הצלחה מופלגה בעבודתו בקודש לקרב לב בני ישראל לאביהם שבשמים

מ. שניאורסאהן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין ג.י.

בי"ה, ש"ו סני"א ה'תשי"ז
ברוקלין, ג.י.

האברך שמעון שי

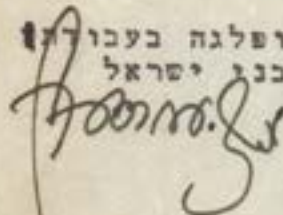
שלום וברכה:

בפענה על סכתבך סרי"ח סני"א עם התשובה
המוסג"כ, ובעם לי לראותה, ובפרט שעי"ז
נתחזקה בי דעתי ברורה, שאם רק ארצה להקדיש
כוחותיך בשטח החינוך על שהרת הקדש הצליח
בזה.

סובן שההצעה ליסע להודו אינה מתאימה
כשבילך כלל וכלל.

ובפענה על שאלתך השני, מהנכון לתענין
בעניני שידוכין.

בכרכת הצלחה מופלגה בעבודתך
בקדש לקרב לב כנגד ישראל
לאביהם שבשמים

כ. להתוועד עם יוצאי מרוקו בלשונם

באותן השנים קלט כפר חב"ד משפחות עולים רבות ממרוקו. על אף היותו צעיר לימים, הרב אליטוב החל למסור בפניהם שיעורים ולהתוועד עמם, ועל כך זכה לאגרת הבאה:

ב"ה, ז' אלול, תשי"ז

ברוקלין.

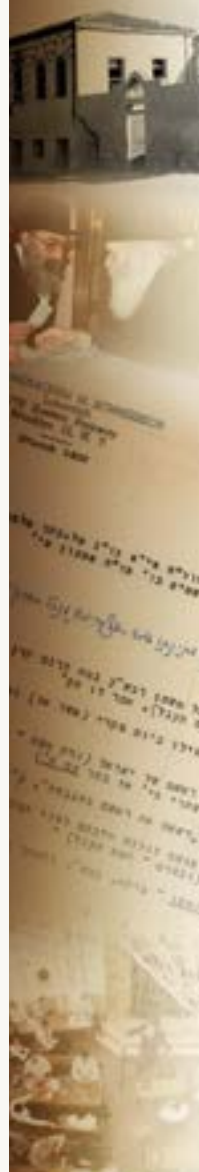
האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו עם הפ"נ המוסגרים בו שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

במיוחד נעם לי לקרות במכתבו אשר לומד הוא ומתוועד עם יוצאי מרוקה שהם בכפר חב"ד אשר שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, התוועדויות חסידותיות, ובוודאי לא רק ימשיך בזה - אלא גם יוסיף, כיון שכפי כתבו יכול הוא להתדבר בלשונם הם, שמזה מובן שגם באופן ישר עם אלו מהם שאינם תלמידי חכמים לעת עתה, וגם עם הנשים, והרי נשי ישראל נקראות בשם עקרת הבית - בהם תלוי במידה גדולה הנהגת הבית בכלל הנהגת הבעל הבנים והבנות בפרט, וקל להבין. והשי"ת יצליחו לבשר טוב גם בעניניו הפרטים.

בברכה לכתיבה וחתימה טובה.

אליסוב-כחב"ד
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-0250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה ז' אלול תשי"ז
ברוקלין

האברך שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה על סמכתו עם הפ"ג המוסגריאכו, שיקרא בעה
רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"ם
זי"ע .

כמיוחד נעים לי לקרוא בסמכתו, אשר לומד הוא
ומחודע עם יוצאי מרוקה הם בכפר חב"ד, אשר שם צוה ה' את
הברכה חיים עד העולם בתחנתו הסידורית, וכודאי לא רק שימשיך
בוה אלא גם יוסיף, כיוון שכפי כהנו יכול הוא להתדבר כלטונט
הם, אמזה מוכן שגם באופן ישר עם אלו מהם שאינם ח"ח לע"ע ,
וגם עם הנשים, והרי נשי ישראל נקראות כשם עקרה הבית, בהם
חלוצ' כסדה גדולה הנחנת הכיה ככלל ותנהנת הבעל הבנים והכנוה
כפ"ט, וק"ל. והסי"ח יצליחו לבשר טובלבעניניו הפרטים .

בברכה לכוח"ס

כשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
ל.ק.ו.י.ט
סזכ"ר

כא. מעלת העבודה בחינוך

באיגרת הבאה הרבי מעודד את הרב אליטוב להוסיף ולהשקיע בחינוך התלמידים, כיוון שצמיחתו הרוחנית של התלמיד - מוסיפה גם על זיכוכו ופריחתו של המחנך עצמו:

ב"ה. י' אייר תשי"ח

האברך שמעון גד שי'

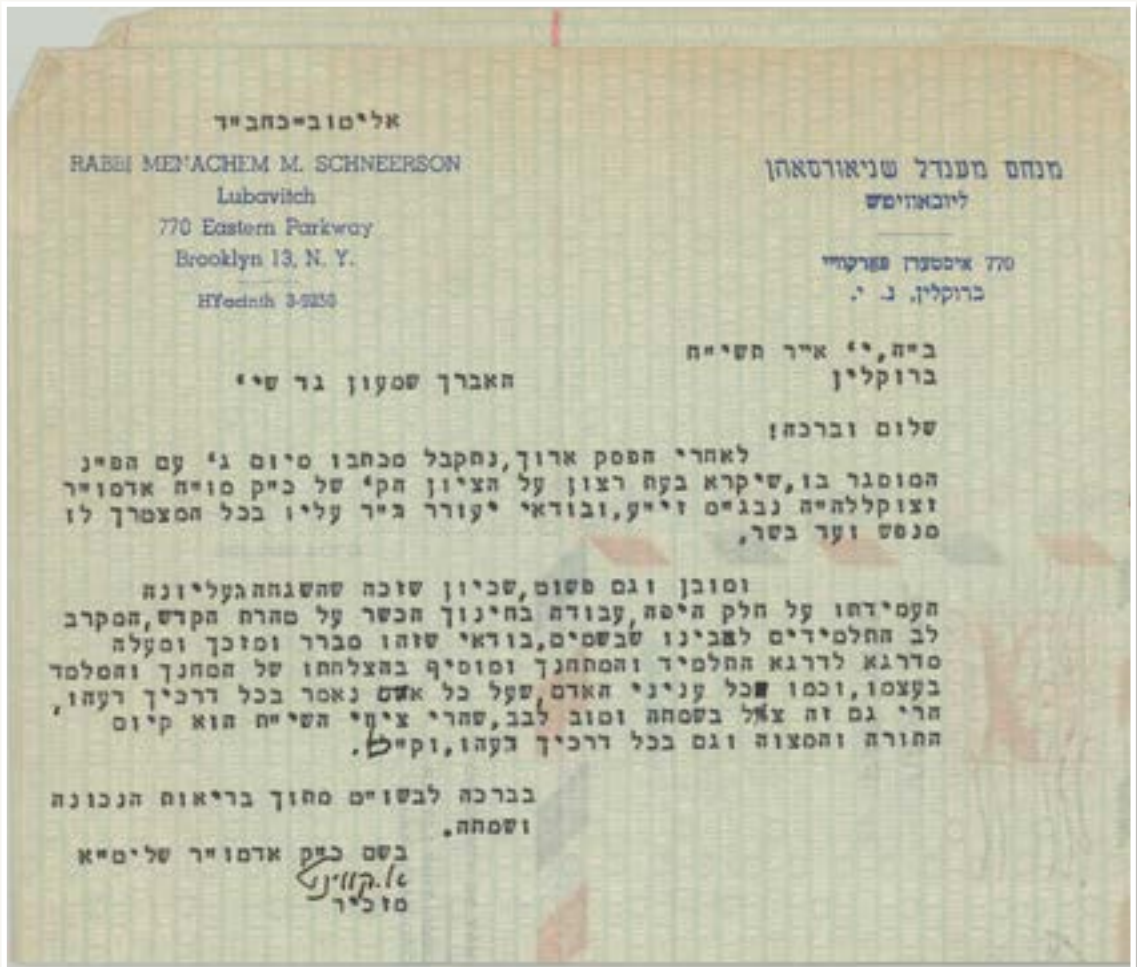
שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך, נתקבל מכתבו מיום ג' עם הפ"נ המוסגר בו, שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ובוודאי יעורר רחמים רבים עליו בכל המצטרך לו מנפש ועד בשר.

ומוכן וגם פשוט שכיון שזכה שההשגחה העליונה העמידתו על חלק היפה, עבודה בחינוך הכשר על טהרת הקדש, המקרב לב התלמידים לאבינו שבשמים, בוודאי שזהו מברר ומזכך ומעלה מדרגא למדרגא התלמיד והמתחנך ומוסיף בהצלחתו של המחנך והמלמד בעצמו. וכמו שכל ענייני האדם, שעל כל אדם נאמר בכל דרכיך דעהו, הרי גם זה צריך להיות בשמחה וטוב לבב, שהרי ציווי השי"ת הוא קיום התורה והמצווה וגם בכל דרכיך דעהו, וקל להבין.

בברכה לבשורות טובות מתוך בריאות הנכונה ושמחה.

כב. ספר לא כשר בבית הספר

בשנת תשי"ט, לאחר חתונתו, קיבל הרב אליטוב על עצמו את האחריות על הדרכת וארגון מסיבות השבת בכפר חב"ד והחליף בתפקידו את החסיד הרב לייבל כהן ע"ה. בזמן מסיבות השבת היה מרבה לספר סיפורים שריתקו את לב הילדים ועד היום, רבים מבני כפר חב"ד מציינים וזוכרים בערגה מסיבות שבת אלו.

באגרת דלקמן הרבי מעודדו על מסיבות השבת.

בחציה השני של האיגרת, הרבי מתייחס למעשה שאירע בעת עבודתו בבית הספר: אירע שתלמידה הביאה לבית הספר ספר לא כשר. הרב אליטוב החליט לכתוב על כך לרבי, ואז התקבל המענה הבא. ממענה זה ניתן ללמוד רבות כיצד להתנהג עם 'מעידות' של תלמידים:

ב"ה י"ט ניסן תשי"ט

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"מ כו'

שמעון גד שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו שנתקבל באיחור רב,

נעם לי לקרות בו מהפעולות בקדש בנוגע למסיבות שבת בכפר חב"ד, ופעולתו בעבודת החינוך בכלל. ובוודאי מעת כתבו נתוסף עוד בזה, שהרי נצטוונו מעלין בקודש. וכיון שנצטוונו, הנה נותנים כחות למלאות הציווי, וקל להבין. ויהי רצון שיצליח בזה, וכמו שכתוב יגעת ומצאת, וידוע הדיוק בזה, אשר הוא בדרך מציאה, שהוא למעלה מהמשוער על פני היגיעה.

בברכה להצלחה בעבודתו בקדש מתוך הרחבת הדעת,

נ.ב.

במה שכתב אודות הספר שניתן לתלמידה אחת, ותוכן הספר מדהים אותו כו' - בוודאי באופן המתאים רואים שלא ייכנסו ספרים כאלה בתוככי ד' אמות של כל התלמידים והתלמידות, אלא שצריך עניין זה להיעשות באופן שלא לגרות את התיאבון של הנ"ל, מתאים למה שכתוב מים גנובים ימתקו, ולכן יתייעץ באופן המתאים עם סגל המורים, והרי נאמר ותשועה ברוב יועץ.

אליטוב-כהנביד
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadent 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

הח"ח אי"א נו"ס כו'
שמעון גר"ש

בית י"מ' ניפן חסי"ם
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה למכתבו שנחבל באיחור זמן רב,

נעם לי לקרות בו מהפעולות בקדש בהנוגע לסמי"ב בזה
בכפר חב"ד, ופעולתו בעבודת החינוך בכלל, ובוראי סעק כתבו נחוסף
עוד בזה, שהרי נאמרינו סעלין בקדש, וכיון שנצאוינו הנה נוחנים
כתוח למלאות הצי"ח, וקל"י. ויהי רצון שיצליח בזה, וכס"ש ינעם וסצאח
וירוע הדיוק בזה, אשר הוא בדרך מצאח, שהוא לסעלה מהסועער ע"פ
היג"עח.

בברכה להצלחה בעבודתו בקדש
מהוך הרחבה הרעה,

מפני קדושת הסוער לא בא כ"ק
אדמו"ר שליט"א על ההחוס והנני חוחם בססו

א. ק. י. כ.
הסו"ר

נ.ב.

בס"ש אודות הספר שנתן להלס"רה אחח, וחוכן הספר הדת"ם אוהו ב"ל
בודאי באופן הסחאים רואים ע"א יכנסו ספרים כאלה בחוככי די אסוח
של כל החלס"דים-וח"אלא שצריך ענין זה להעסוח באופן שלא ל"רות
אח החאבון של הנ"ל, סחאים לס"ש ס"ם גנובים יסחקו, ולכן יח"עץ
באופן הסחאים עם סגל הסורים-וח"צוהרי נאסר וחסועה ברוב יועץ.

כג. 'ימשיך לבשר טוב'

איגרת זו התקבלה בזמן שעבד כמלמד בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד, במענה לשאלתו האם לצאת לשליחות בבית ספר חב"ד בקרית גת:

ב"ה, י"ז סיון תשי"ט

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו'

מוה' שמעון גד שי'

שלום וברכה!

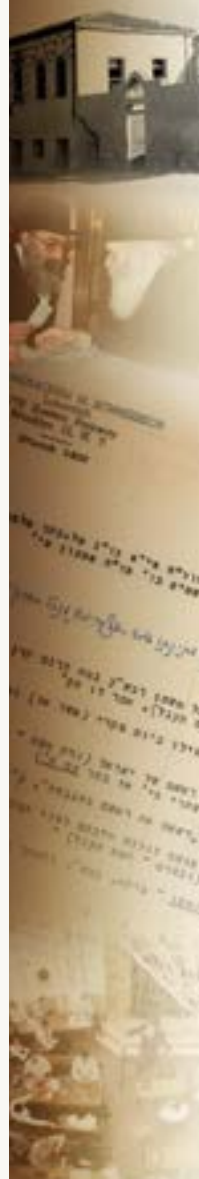
לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מח' סיון, בו כותב מהתעסקותו בעבודת הרישום וכו', וכן מהענינים בלימודו בביה"ס למלאכה אשר בכפר חב"ד.

ויהי רצון שימשיך לבשר טוב בהנ"ל, ובאופן דמוסיף והולך דוקא.

במה שכתב אודות הצעה לעבור לקרית גת, וגם זוגתו תחי' תקבל שם משרה כמורה,

בכלל יש להתעניין בזה, כמובן באם זוגתו תחי' יש לה הכישרון בשדה החינוך. ובהנוגע לפרטים, להתדבר עם הנהלת הרשת.

בברכה לבשו"ט

אליסונ-כסר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYedath 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

777 איסטמן פארקיי
ברוקלין, נ.י.

ביה, י"ז סיון תשי"ט
ברוקלין

הווי"ה אייא נוי"כ וכו'
סוה' ספען גר סי'

שלום וברכה.

לאחרי הפסק ארוך נהקבל סכתבו סח' סיון, בו כותב
אמתסקנתו בעבורת הריסום וכו', וכן מהשינוים בליסודו בביה"ט
למלאכה אשר בכפר הבי"ד.

ויהי רצון שימשיך לבשר טוב בהנ"ל, ובאופן דמוסיף
והולך דוקא.

במיש אורות הצעה לעבור לקריית גת, וגם זוגתו תחיי
תקבל עם שטרה כסורה.

בכלל יש להתעניין בזה, כסובך באם זוגתו תחיי יש
לה הכשרון בשטח ההיכוך, וכהנוגע לפרטים, להתדבר עם הנהלת הרשת.

בברכה לבטויים

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
פזכיר א.ק.וו.ו

כד. כיצד לקרב: דרכי נועם ותקיפות

באגרת זו הרבי מנחה כיצד יש לקרב יהודים לתורה ומצוות.

ב"ה, א' מ"ח תש"כ

ברוקלין

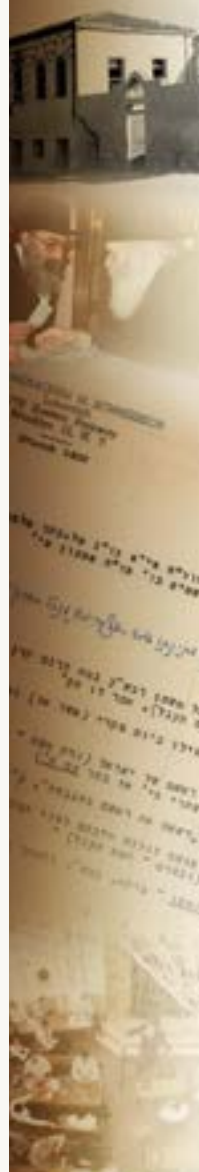
הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים
מוה' שמעון גד שי'

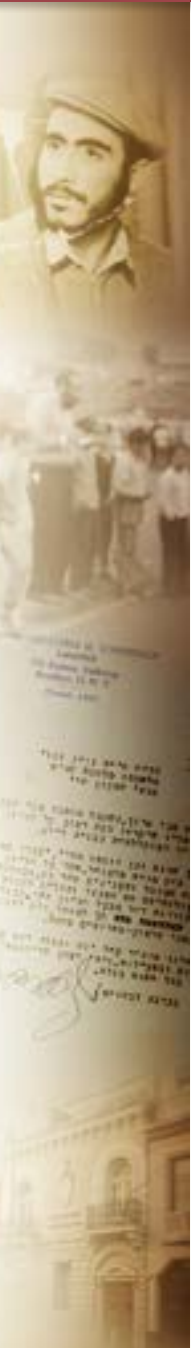
שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מכ"ה תשרי עם הפ"נ המצורף שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. ויהי רצון שיבשר טוב בכל אותם הענינים אודותם כותב. ובוודאי משתדל להשפיע על (...) בכל הדרכים האפשריים בדרכי נועם ובדרכי שלום, אף כי בתקיפות המתאימה, והרי דברים היוצאים מן הלב סוף סוף נכנסים אל לב השומעים, וכנראה גם במוחש.

וזכות עבודתו בחינוך על טהרת הקדש בבית הספר אשר על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, בוודאי שתעמוד לו ולזוגתו תחי' למילוי משאלות לבבם לטובה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

אליטוב-קריה נח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYachin 3-9250

מחמס מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, א' ס"ה תש"כ
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכה מלאכה
שמים מוה' שמעון גר שי'

שלום וכרכה!

לאחרי הפסק ארוך, נחקבל^{אכ} סכ"ה תשרי עם הפ"נ המצורף,
שיקרא כמה רצון על הציון הק' של כ"ק סו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נכג"ם זי"ע, ויהי רצון שיבשר טוב ככל אותן הענינים אודותם
כוח, וכודאי משתדל להשיע על ככל הדרכים האפשריים
כדרכי נועם וכדרכי שלום, אף כי בחקירות המתאימה, והרי דברים
היוצאים מן הלב סו"ס נכנסים אל לב השופעים, וכנראה גם במושג,
וזכות עבודתו כחינוך על סהרה הקדש בכיה"ס אשר על שם כ"ק סו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נכג"ם זי"ע נשיא ישראל, כודאי שתעמוד לו
ולווגתו החי' למילוי משאלוה לבכס לטובה.

ככרכה לכשו"ס ככל האסור

כשם כ"ק אדמו"ר שלים"א
מזכ"ר

נ.ב.

כשה קכל סכחכי ככרכה השנה.

כה. מעלת העבודה ברשת

איגרת נוספת מהרבי עוסקת בגודל המעלה והזכות בעבודה ברשת אהלי יוסף יצחק. בנוסף, הרבי מביע תמיהה על כך שבמכתב שכתב לו הרב אליטוב - לא ציין כי השתתף בהתוועדויות י' שבט, יום ההילולא של כ"ק הרבי הרי"צ נ"ע:

"ב"ה, י"ח שבט, תש"כ

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מלאכתו מלאכת שמים

מו"ה שמעון שי'

שלום וברכה!

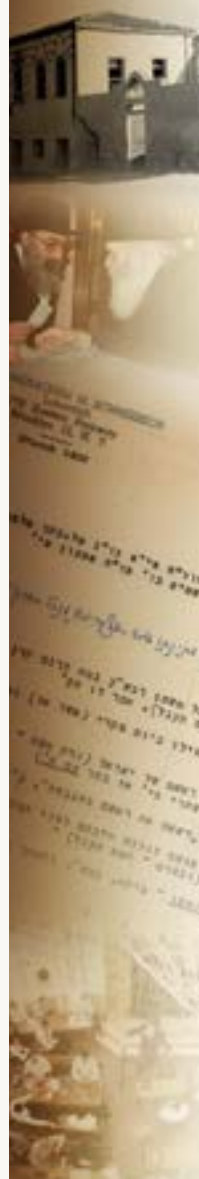
לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מג' שבט, עם שני הפ"נ המצורפים אליו, שיקראו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

ויהי רצון שהוא וכן זוגתו תחי', יעבדו במסירה ונתינה במסגרת פעולות כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר על הציון הק' שלו יזכרו, בהתאם לטובת המוסד והעניינים אשר בו, ובוודאי שזהו גם כן טובתם הם, שהרי פעולותיהם הם הצינור והכלים לקבלת ברכות השי"ת עליידי תוספת התעוררות רחמים רבים מבעל הציון הק'. ובודאי לדכוותיה האריכות בזה אך למותר, ורק להוסיף שאין לך דבר העומד בפני הרצון - כשרוצים באמת.

לפלא שאינו מזכיר על דבר יום סגולה יום ההילולא, אשר תקוותי שהשתתף בזה ובפעילות, ויהי רצון שרישומה של ההתועדות יהי ניכר בכל השנה כולה.

בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

אליסוב-קריה גח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYachth: 3-8250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, י"ה' שבט תשי"ב
ברוקלין

חתימה אי"א נוי"נ זכ"ו
מלכתו מלאכה שמים
מה' שמעון שי'

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נחקבל מכתבו מג' שבט,
עם שני הסיני הסצורטיים אליו שיקראו בעת רצון על הציון
הג' של כ"ק מו"ה אדמו"ר וצוקלעה"ה נבגים וי"ע,

ויהי רצון שהוא וכן זוגתו חת"י, יעברו בספירה
ונחינה בסגרת פעולות כ"ק מו"ה אדמו"ר, אשר על הציון הק'
שלו יזכרו, בהחפס לטובה המוסד והענינים אשר בו, ובודאי שזהו
ג"כ מובחם הם, שהרי פעולותיהם הם הצנור והכלים לקבלת ברכות
השי"ת ע"י חוספה התעוררות ר"ר סבעל הציון הג', ובודאי
לדכחתי האריכות בזה אסאך אסאך למותר, זרק להוסיף
שאין לך דבר העוסד בפני הרצון-כשרוצים באמת.

למלא שאינו מזכיר ע"ד יום סגולה יום התלולא,
אשר תקוהי שתחתך בזה ובפעילות, ויהי רצון שרישומה של
החזקדות יהי' ניכר בכל השנה כולה.

בברכה לבשו"ם
[Handwritten signature]

כו. ייסוד בית ספר חב"ד בברוש

מכתב מיוחד קיבלו הרב והרבנית אליטוב לאחר שעברו בתחילת שנת תשכ"א ליישוב ברוש, על מנת לחנך שם את ילדי וילדות ישראל. הרבי מעמידם על גודל הזכות לעבוד בבית ספר של הרשת הנושאת את שמו של הרבי הריי"צ. על המכתב חתם הרבי בכתב יד קודשו - בשם המזכיר.

"ב"ה, יד טבת, תשכ"א

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'

מו"ה שמעון שי'

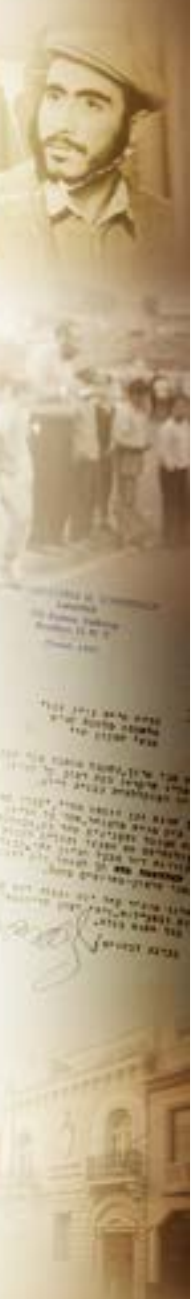
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מד' טבת עם הפ"נ המצורף אליו, שיקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שיבשר טוב בתוכנו, ובתוכן מכתבו.

ועוד ועיקר - שעובד במסירה ונתינה בחינוך על טהרת הקודש בבי"ס הרשת שעל שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, אשר על ציון הקדוש שלו יזכר, והרי זהו צינור וכלי לקבלת ברכת השי"ת בהמצטרך.

בברכה לבשורות טובות בעניינים הכללים והפרטים, אשר הא בהא תליא.

אליסוב-ברוש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYczech 3-8250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יד' סבת תשכ"א
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכפ'
מוה' שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מד' סבת עס הפ"ג המאורף
אליו, שיקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זוקללה"ה נבג"מ זי"ע מהאים להוכן כחבו, ויהי רצון שיבשר
טוב בחוכנו, ובחוכן מכתבו,

ועוד ועיקר-אשר עובד במסירה ונתינה בחינוך
על סהרת הקדש בבי"ס הרשת שעל שם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא
ישראל, אשר על הציון הק' שלו יזכר, והרי זהו צנור וכלי
לקבלת ברכת השי"ה בהמצטרך.

בברכה לבשו"ס בענינים הכלליים והפרטים,
אשר הא בהא"חליא,

בשם כ"ק אדמו"ר שלי"ם א

10 2 100-1.6
מזכיר

כז - כח. מכתבים מתקופת ברוש

במשך תקופת המגורים והחינוך במושב ברוש, נהג הרב אליטוב לכתוב ולדווח לרבי באופן רצוף וקבוע. באותה תקופה החל הרבי לענות במכתבים כלליים-פרטים. אלו מכתבים שנשלחו לכולם באותו הנוסח - אך כל אחד מהם נשא את שמו של הנמען בראש המכתב, ואת חתימת יד קודשו של הרבי בסופו. תמיד הרבי היה מוסיף לרב אליטוב במכתב הכללי-פרטי מילות ברכה וכדו' בכתב יד קודש. להלן תצלום של שני מכתבים שהתקבלו בתקופה שבה עסק בעבודת החינוך במושב ברוש:

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcoint 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג' מנחם-אב ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים כו' מו"ה שמעון שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת שכתבו מר"ח מנ"ש.
וביטדנו בין המצרים ובהחלת חרש מנחם אב,
יהי רצון אשר ינוחמו כל עמנו בית ישראל ודוקא
ע"י הקב"ה בציאמו, כאמור אנכי אנכי הוא מנחמכם, ודוקא
מנחמה בכפלים כאמור נחמו נחמו עמי בגוף רנטס ובגשמיות
וברוחניות, בטוב העליון ובטוב הנראה ונגלה.
והחכמה וההקדמה לזה, הרי היא המצח המטיגנת הנוצח.
וכאגרת הקדש הידועה לכורנו הביש"ט ז"ל.

ברכה לבשו"ט
מנחם מענדל שניאורסאהן

בין המצרים: ראה רשימות איכה להצ"צ רע"ז: והטיגנת דוק
כו'. חרש מנחם: מפורסם וידוע דחש אביו לוי מנחם (נט
טעום סקכו סקל"ה. וכן בכנה"ג לאה"י סקכו ב"י סקמ"א).
ציאמו כאמור: מסיקתא הובאה בחוד"ה ראש (מגילה לא, רע"ב).
מנחמה בכפלים: איכ"ר ספ"א. וראה מסיקתא דר"כ סקמא אנכי
אנכי. ליו"ה נאביס (מה"א). בטוב העליון: ראה אגה"ק סו"ט
יא. הידועה: נדפסה (מכסת הוצאה) בהקדמה ספ' לקוטי אמרים
להרב המגיד מספוריטש ז"ל.

ג' הפ"נ שבמכתבו הנ"ל, יקראו בית רצון של הציון הק'
של כ"ק מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

כט. ופרצת בישובי 'יחדיו'

בתקופת עבודתו בתחום החינוך במושב ברוש, שימש הרב אליטוב כמנהיג רוחני של רבים מהיהודים תושבי יישובי 'יחדיו' - שכללו את היישובים ברוש, תהדר ותאשור. הרב אליטוב היה מקשר את צאן מרעיתו, תושבי היישובים הנ"ל, לאילנא דחיי, והיה מדווח אודותם לרבי.

במכתב דלקמן הרבי העתיק את השמות אותם כתב הרב אליטוב, ובצד נדיר כתב אותם שוב במכתב התשובה לרב אליטוב. להלן פענוח הכתב יד קודש:

ב"ה ימי הגאולה יב-יג תמוז ה'תשכ"ג

-שנת קן להסתלקות רבנו הזקן -

ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים כו' מו"ה שמעון שי'

שלום וברכה

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום י' תמוז והפ"נ יקרא על הציון הק' . . .

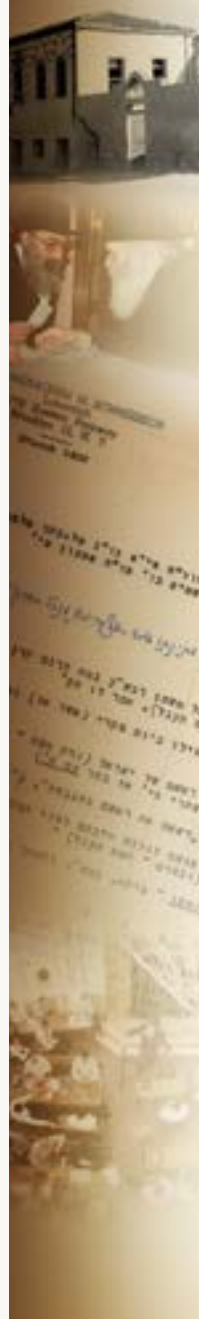
בלי נדר אזכיר על הציון את

מלכא בן סוליקא

נפתלי בן אסתר שיחיו לרפואה קרובה

בברכה לבשורות טובות

מ. שניאורסאהן

אלישבע

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 12, N. Y.
NYadash 3-8258

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הגאולה יב"יג הסוד, א' חשב"ג
" שנה קן להחלקות רבנו חזקן"
ברוקלין, נ. י.

הע"ה אי"א ננ"נ מלאכה מלאכה
שנים כו' מ' סמקון ש"י

שלום וברכה

מאשר אנני קבלה מכתבו סיום יי' הסוד וזכר יי' מלך

ומענייני ימים אלה קרסה לגאולה זו המלה ובקשה בעל הגאולה,
הוא כ"ק מו"ה ארימ"ד נשיא ישראל יחי"ה אלוקינו עמו כאשר תי"י עם
הבוהינו אל יקבנו ואל יטנו " זכאי ספירטה וביארה " ל' המלה ובקשה
וחוכמה.

וחלה עושה " זכאי" שני בכחוב (שמואל או כ"ק מו"ה ארימ"ד)
ל' המלה, אשר ראו כל עמי תהיך כי נחקים בו, תז"י לי בקוורי ג'
וגמלו כל טוב.

ובכל שנה ושנה בחקופת ימים אלה " עם רצון היא לכאן" והתעוררות
להחלמות מובהה ללכת ברכי אבהו בעלי ספירה נמש על החוט"א, ובפרט
תענייני עליה סדר נמשו בעל הגאולה, ועי"ז ה' אלוקינו עמו ואין און
וקטל, כ"ה ילך מחיל אל חילן ועדי חובן " עד יראה אל אלקים בגיון.
גאולה תכלית האמתית והשלמה.

ברכה אלוהינו
אלישבע

קרסה לגאולה ראה בעריות בקונטרס יב"יג הסוד קרב"ה (ס' הקונטרסים
קט"ו ואילך). קבלה ובקשה ראה חסידות להו"א מר"ה זכאי נחמי. והמלה
גאולה ראה ויקר"ה י"ה. תז"י לי... וזכרנו כו"ז ראה ר"ה זכאי לי זר"ה
הגוסל " בקונטרס תז"י. ת' אלוקינו... וזכרנו ראה לקו"ה בערמות ר"ה
לא עבית וביאורו. ילך חסידו ברכות בסופת חיובא כו"ה אבל אר"ה ז'
בט"ע שלו (או"ה ר"ס קנה) הביא לעס"ד הגירסאנו כל חיובא כו"ה. וזכר
חובנו מרדש תהלים מסודר מר.

פרק ד'

דור חסידי מבורך

לאחר שחלפו כשנתיים מחתונתם ועדיין לא נפקדו בזרע של קיימא, כתב הרב אליטוב מכתב ביום ל"ג בעומר תש"כ, המסוגל לברכות לזרע חיא וקיימא, ובו מבקש ברכה לילדים. באותה העת התגוררו בני הזוג אליטוב בקרית גת והתעסקו בחינוך והוראה בבית הספר של הרשת שפעל בעיר. הרבי ענה לו באיגרת מיוחדת ובו הבטחה לילדים בזכות ההתעסקות בחינוך.

ואכן, לאחר כשנה נפקדה זוגתו. במהלך ימי הריונה שלח הרבי שלושה (!) מכתבי ברכה העוסקים בהתקדמות ההיריון, וביום ז' בשבט תשכ"ב נולדה הבת הבכורה, מרת נחמה מרים תח"י.

לאחר הלידה, הרבי שלח איגרת מיוחדת, ובו גם עצות על בקשה שביקש הרב אליטוב כיצד יש לתקן מידות שונות בנפש הבהמית.

ביום י"ט בסיון תשמ"א התחתנה מרת נחמה מרים עם הרב אליהו אסולין שי', כיום מכהן כשליח הרבי ורבה של בית אליעזר - חדרה.

לאחר כשנה שוב נפקדו. גם הפעם שלח הרבי איגרת ברכה, וביום כ"ה תמוז תשכ"ג נולד הבן הרב שאול משה שי'.

ביום י"ד בסיון תשמ"ז התחתן הרב שאול משה עם מרת יונה לבית ליכט. כיום מכהן כשליח הרבי וראש ישיבת כפר סיטרין.

ברכות מיוחדות לחתונה

לפני חתונתו זכה הרב שאול משה שי' אליטוב לברכות מאליפות מהרבי בקשר לחתונה.

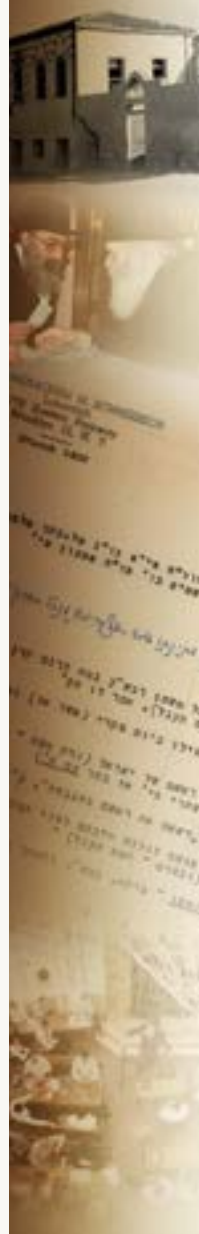
עם חתנו הרה"ג רבי אליהו שי' אסולין. משמאל הראשל"צ הגרש"מ שי' עמאר

עם בנו הרה"ג רבי שאול משה שי'

עם חתנו הרה"ג רבי יעקב שי' שויכה

ברכה ב'גן עדן התחתון'. הרב אליטוב משתתף ב'פאראד' של ל"ג בעומר תשמ"ז

וכה הוא מספר:

בשנת תשמ"ז למחרת ל"ג בעומר ביום י"ט אייר ביקשתי מהמזכיר הרב גרונר אם אפשר לקבל את הסידור מידו הקדושה של הרבי לקראת חתונתי, מכיון שרציתי לקבל את הסידור ישירות מהרבי, ולאחר שבועות היו הרבה חתנים שהיו אמורים לקבל.

ואכן, נעמדתי עם אבי הרב אליטוב ועם אחותי שטערנא שרה שוויכה בגן עדן התחתון לפני תפילת המנחה.

באותו יום הרבי יצא במקום בשעה הקבועה 3:15, בשעה 3:35.

כשיצא הרבי מ'גן עדן העליון' מסר לי הסידור וצירף את ברכתו:

זאל אויסבעטן אלע גוטע זאכן, זאל זיין די חתונה בשעה טובה ומוצלחת א בנין עדי עד, זאל זיין בשורות טובות והצלחה רבה.

(שיתמלאו כל המשאלות הטובות, שתהיה החתונה בשעה טובה ומוצלחת בנין עדי עד, שיהיו בשורות טובות והצלחה רבה).

לאחר מכן הרבי הנהן בראשו לאבי ולאחותי שיחיו.

באותה הזדמנות מסרתי מכתב בידו הקדושה של הרבי, והרבי הכניס המכתב בסידורו, והמכתב היה בסידור הרבי כל זמן תפילת המנחה.

שבת האויפרורופעניש שלי חלה בשבת פרשת נשא ט' סיון תשמ"ז, באותו השבוע כתבתי הערה על רש"י בנוגע לקרבנות הנשיאים שבפרשת נשא. בהתוועדות השבת בתחילת השיחה על הרש"י אמר הרבי שכרגיל הוא יתעכב על ענינים שהעירו עליהם, והביא את השאלות שכתבתי על הרש"י.

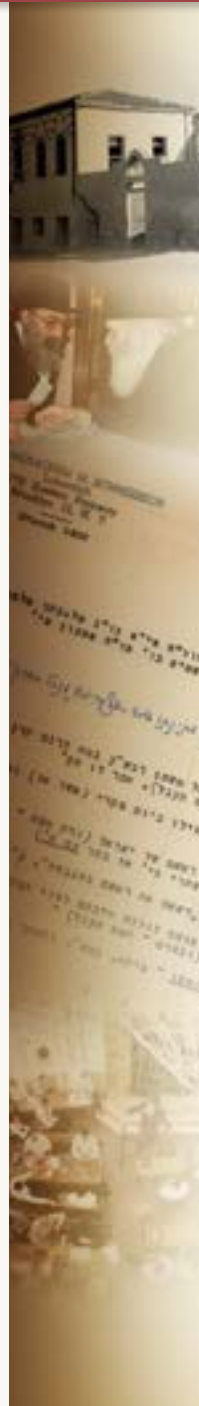
מעניינת במיוחד העובדה, כי במהלך השיחה על הרש"י, הביא הרבי דוגמא מעניין חתן וכלה, בהוסיפו "בדידי הוא עובדא" סיפור מחתונת הרבי עצמו, וכאמור היה זה בעת שבת האויפרופעניש של כותב ההערה אודותי דיבר הרבי! אין הרבה פעמים שהרבי הזכיר אודות החתונה, וכאן הרגשתי מעין 'יחידות' עם הרבי.

בשנת תשכ"ז, בעת שהתגוררו בירושלים, שוב נפקדו, והרבי שלח איגרת ברכה. בראש חודש טבת תשכ"ח נולדה הבת, מרת שטערנא שרה תחי'. לקראת חג הפסח הרבי שלח איגרת ובה ברכה בקשר ללידה.

ביום י"ד אלול תשמ"ח התחתנה מרת שטערנא שרה עם הרב יעקב שוויכה. כיום מכהן כראש ישיבה בשיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד וכרב מחלקת עירובין ומקוואות ברבנות קרית מלאכי.

בשנת תשל"ג, בעת שהתגוררו בארגנטינה, שוב נפקדו, ואף הפעם זכו שהרבי שלח איגרת ברכה. באותה האיגרת, לאחר הברכה על ההיריון כתב הרבי בכתב ידו הקדוש, תודה מראש על שישלח אליו העיתון ('מכתב עת') שהזכיר במכתב: "תשואות חן מראש על שילוחו לכאן המכתב עת שמזכירו". ביום כ"ג מנחם אב תשל"ג נולד אב החתן, הרה"ח ר' יוסף יצחק שי'.

ביום י"ב תמוז תשנ"ה התחתן הרב יוסף יצחק עם מרת צרויה לבית גנץ. בתפקידי השונים בעולם התקשורת זוכה להפיץ את תורת החסידות. ולפלא שהמכתב היחיד, מתוך למעלה ממאה איגרות, שבו כותב הרבי לרב אליטוב אודות כתיבת דברים בעיתונות ותודה מראש על שיגור עתידי של עיתון - הוא בקשר ללידת אב החתן.

אב החתן בילדותו, מימין, תשרי תשמ"ה.

אב החתן ר' יוסף יצחק של' ביחידות לתמימים בתשרי תש"נ.

בחלוקת צדקה לברכה, כסליו תנש"א.

הצלחה בישיבה. ביחידות עם ההורים, ה' חשוון תשנ"ב

דברי כיבושין, תשרי תשמ"ז. סב החתן מימין בשורה הראשונה. משמאל עומד ראשון מתחת לשעון, אב החתן.

ביחידות לתמימים, תשרי תשנ"ב.

ל. הבטחה לזרעא היא וקיימא

ב"ה, כב' אייר תש"כ

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה' שמעון שי' זוגתו תחי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הבהיר ל"ג בעומר.

בעת רצון יזכירו עוד הפעם את זוגתו תחי', על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, למילוי משאלות לבבם לטובה.

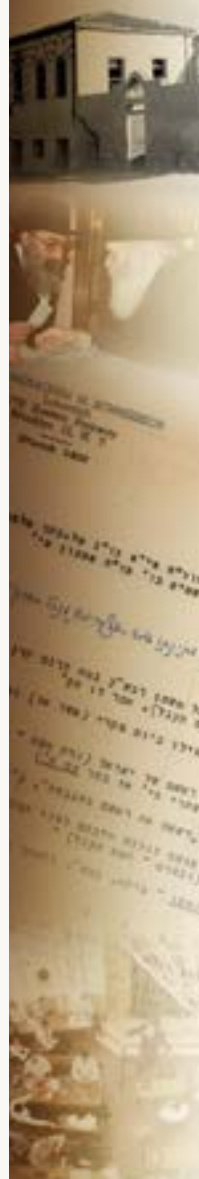
ומוכן וגם פשוט אשר עבודתם בבית ספר הרשת אשר על שמו של כ"ק מו"ח
אדמו"ר, שעל הציון הק' שלו יזכרו, הרי הוא הצינור וכלים להוספה בברכת
השי"ת בהמצטרך להם ובהנ"ל בפרט, שהרי מדתו של הקב"ה היא מדה כנגד
מדה אלא שכמה פעמים ככה, מ'ושננתם לבניך' - אלו התלמידים, ל'ושננתם
לבניך' כפשוטו.

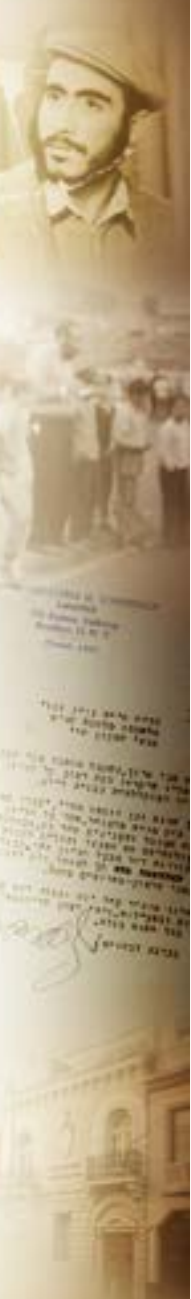
אלא שגם זה פשוט, שמלאכת ה' היא מלאכת החינוך כהוראת חז"ל בזה -
צריכה להיות ולהיעשות במסירה ונתינה ושקידה, ועמידה על המשמר - מבלי
להתחשב עם בלבול היצר, בלבולים מבפנים או מבחוץ. ואם בכל מקום כן הוא,
על אחת כמה וכמה באה"ק ת"ו ובדורנו עקבתא דמשיחא. ויהי רצון שיבשר
טוב בכל הענינים, הכללים והפרטים גם יחד.

כבקשתו נשלח המכתב בלי לחכות על התור.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

מ. שניאורסאהן

אליטוב-קריה גח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYcodmh 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

הנני איהא נוינ מלאכה
מלאכה שמיט סוה' שמעון שי'
ווגחו תהי'

ביה, כב' איר השיכ
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה למכתבו סיום הבחיר ליג בעומר.

בעת רצון יזכירו עוד הפעם את זוגתו ההי', עליה ציון
הק' של כייק מויה אדמו"ר צוקללה"ה נבגים ויי"ע, לסילוי מסאלוח
לבכם למזכה.

וסובן וגם פשוט, אשר עבודתם בביים הרשת אשר על
שמו של כייק מויה אדמו"ר, ששל הציון הק' שלו יזכרו, הרי הוא הצנור
וכלים להוספה בברכה השי"ת בהסמך להם ובהנ"ל בפרט, שהרי סדחו
של הקביה היא סדה כנגדמדה אלא שכיפ ככה, משנתם לבניך אלו החלמידת
לושנתם לבניך כפשומו.

אלא שגם זה פשוט, שמלאכה ה' היא מלאכה החינוך כהוראה
חז"ל בזה-צריכה להיות ולהעשות במסירה ונח"נה ושקידה, ועמידה על
המסטר-סבלי להתחשב עם בלבול היצר, בלבולים מבפנים או מבחוץ, ואם
בכל מקום כן הוא עאכויכ באהייק חיו וברורנו עקבתא דמשיחא, וזה רצון
שיבשר טוב בכל הענינים, הכללים והפרטים גם יחד.

כבקשתו נשלח המכתב סבלי להכול על החוד.

בברכה לבשו"ט בכל האסור

לא-לג. שלוש איגרות ברכה ערב הלידה

באגרת השלישית הרבי גם הוסיף בכתב יד קודשו בנוגע להשתתפות בהתועדות.

פרק ד'

אליסוב-מושב ברוש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYczech 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ס"ו טבת תשכ"ב
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
סוה' שמעון שי'

(הג' אגו)

שלום וברכה!

בסקנה למכתבו סו' טבת/עס הפ"נ שיקרא
בעה רצון על הציון הק' של כ"ק סו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבנ"ם זי"ע,

קלאודו

ולפלא שאינו מזכיר ע"ד יום בשורה ים'
כסלו שבטח השתתף בה, ובטח יודיע בהודעות הבאה.

להודעתו מסבב זוגתו חחי',

אכפול ברכתי אשר השי"ת ימלא ימי הריונה
כשורה ובנקל ותלד זהו"ק כשורה ובקל.

Handwritten signature in blue ink.

בכרכה לבשו"ם בכל האסור

לד. האיגרת ללידה הראשונה

איגרת ברכה לאחר לידת מרת נחמה מרים שתחי' אסולין. הרבי שינה מהנוסח הרגיל והוסיף באיחול הברכה ללידה "שתליט"א".

בשולי הגליון של האיגרת הוסיף הרבי עצות כיצד יש להתגבר על מידת הכעס, ולאידך כיצד יש להתחזק במידת אהבת ישראל.

ב"ה, ז' אדר שני תשכ"ב

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' שמעון גד שי'

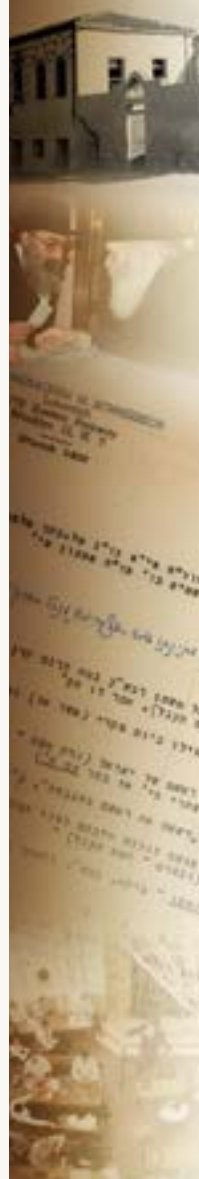
שלום וברכה!

"במענה על הודעתו אשר נולדה להם בת למזל טוב ונקרא שמה בישראל נחמה מרים שתליט"א".

. . בעת רצון יזכירו כל אלו שכותבם על הציון.

לכתבו על דבר מדת הכעס - וראה איגרת התשובה פרק ב' ואגרת הקודש סוף כ"ה - ומהעצות בזה להחליט בתוקף הדרוש שלכשיכעוס - יתאפק מלדבר לכל הפחות איזה דקות, ורואים במוחש שעל ידי זה פג הכעס.

לכתבו על דבר אהבת ישראל כו' - יהיה בקי (על כל פנים בתוכן) המאמר בספר המצוות להצמח צדק, מצות אהבת ישראל. ויחזור על זה מזמן לזמן אליבי' דנפשיה.

אלי סוב"סושב ברוש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 02213 3 9250

נהגט מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
ד' איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ז' אדר"ר חשכ"ב
ברוקלין

הח"ק אי"א נו"נ וכו'
סוף שפעון גר' שי

שלום וברכה

במענה על הודעתו אשר נולדה להם
בה למזל טוב ונקרא שמה בישראל נחמה מרים שהלים"א,
הנה יה"ר מהשי"ח שיגדלה ביהוד עם זוג'
חי' לחורה ולחופה ולמעשים טובים מחוך הרחבה.

יודע מכ"ק ארסו"ר (סוהרש"ב) נ"ע, אשר
סנולגנו הוא לאמל גם בלידה בה לחורה ולחופה ולמעשים
טובים, ע"ס סרו"ל (ברכות יז' א) נשים במאי זכין
באקרוי' כו' באחננוי' כו' ונסרין כו'.

בברכה מזל טוב
Menachem Schneerson

בעה רצון יזכירו כל אלה שכשעבם על הציון.

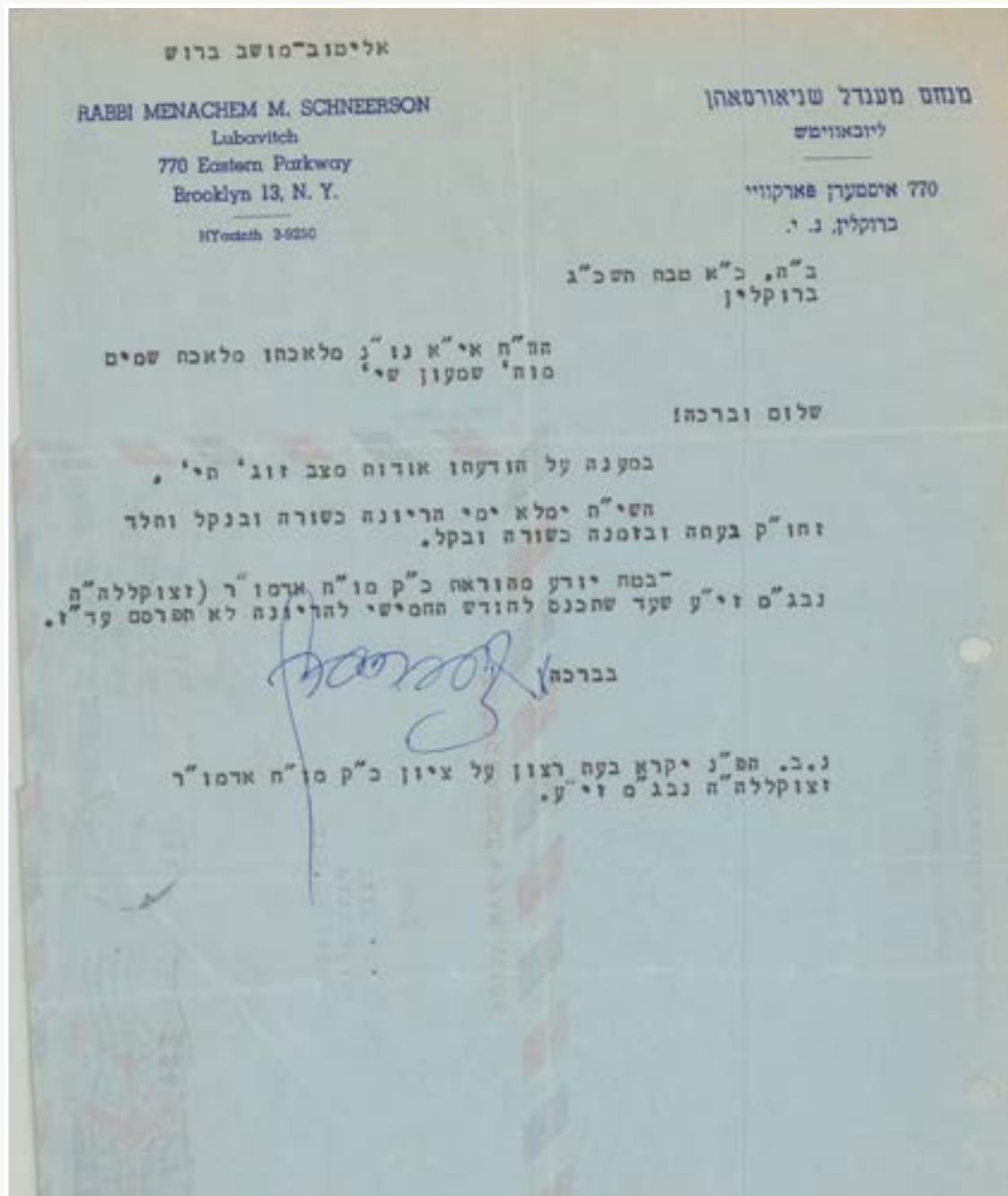
לכתבו ע"ד מרח הכעס - וראה אנה"ח ס"ב ואנה"ק ס"ה
- ומתפצות בזה להחלים בחוקף הדרוש שלכשיכעס יחאפק
מלדבר לכה"ס איזה דקות, ורואים במוחש שע"ז סג הכעס.

לכתבו ע"ד אהבת ישראל כו' - יהי' בקי (עכ"ס בחוכנ)
האסור במח"צ להצ"צ מצוח אהבת ישראל. ויחזור ע"ז מסנן
לזמן אליבי' דנמשי'.

לה. איגרת ברכה לזחוק

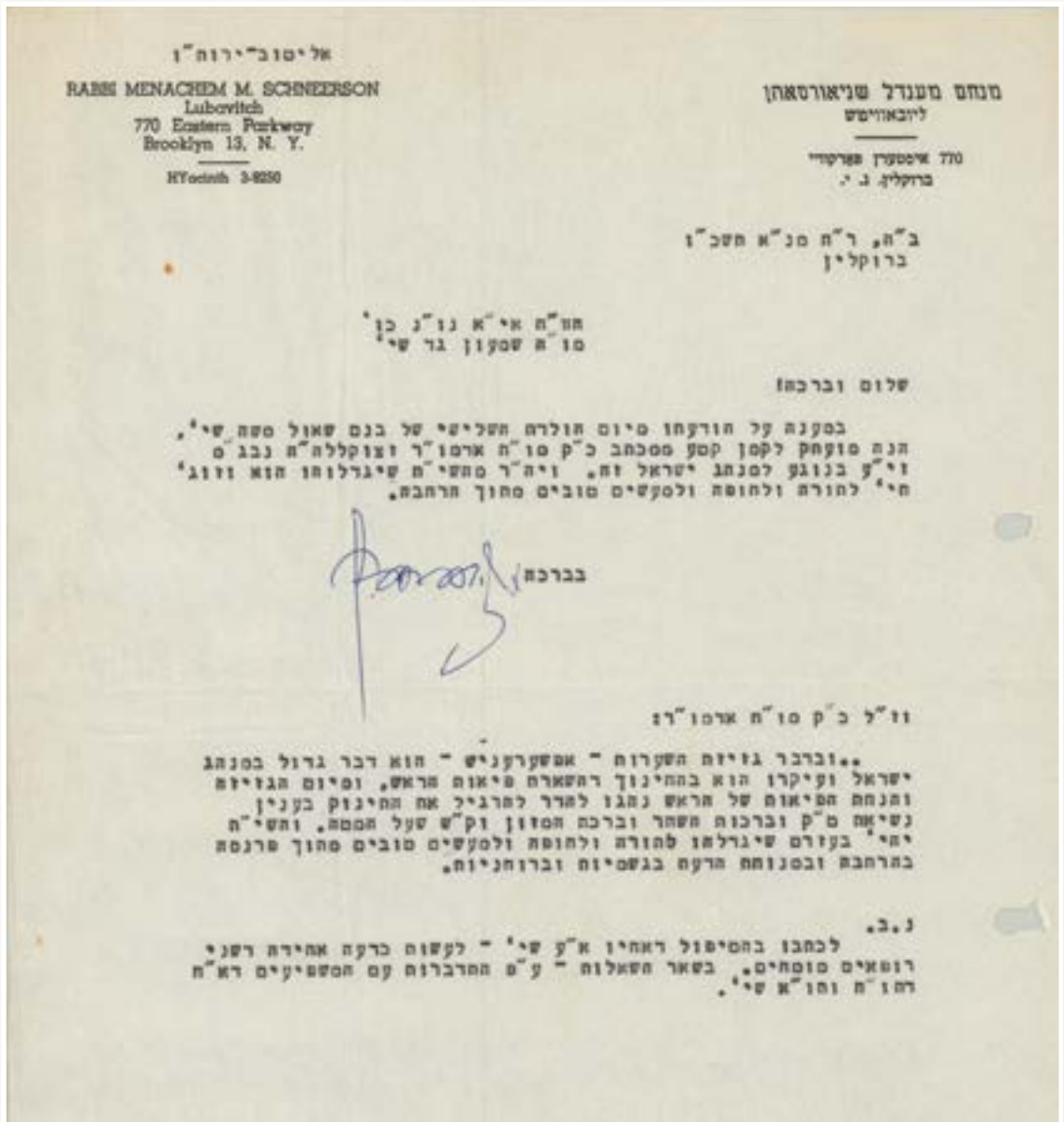
מכתב זה נשלח מהרבי לפני לידת הבן הרב שאול משה שי' אליטוב. באיגרת זו, הרבי מורה לבני הזוג שלא לפרסם את דבר ההיריון לפני החודש החמישי.

פרק ד'

לו. איגרת לשמחת התספורת

מכתב לשמחת התגלחת ('אופשערניש') של הבן הרב שאול משה שיחי'. בשולי הגיליון של המכתב, הרבי הורה בנוגע למצב בריאותו של אחיו הצעיר של הרב אליטוב, ר' אברהם עמרם ע"ה. הרבי כתב כי יש לשאול לדעתם של שני רופאים. ובנוגע לשאלות בעבודת ה' שאותן העלה במכתבו - הרבי כתב לו לשאול משפיעים בחסידות של ישיבות תומכי תמימים ותורת אמת.

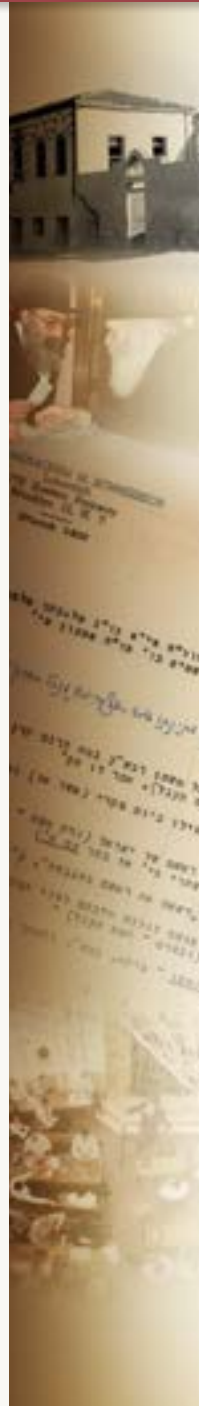
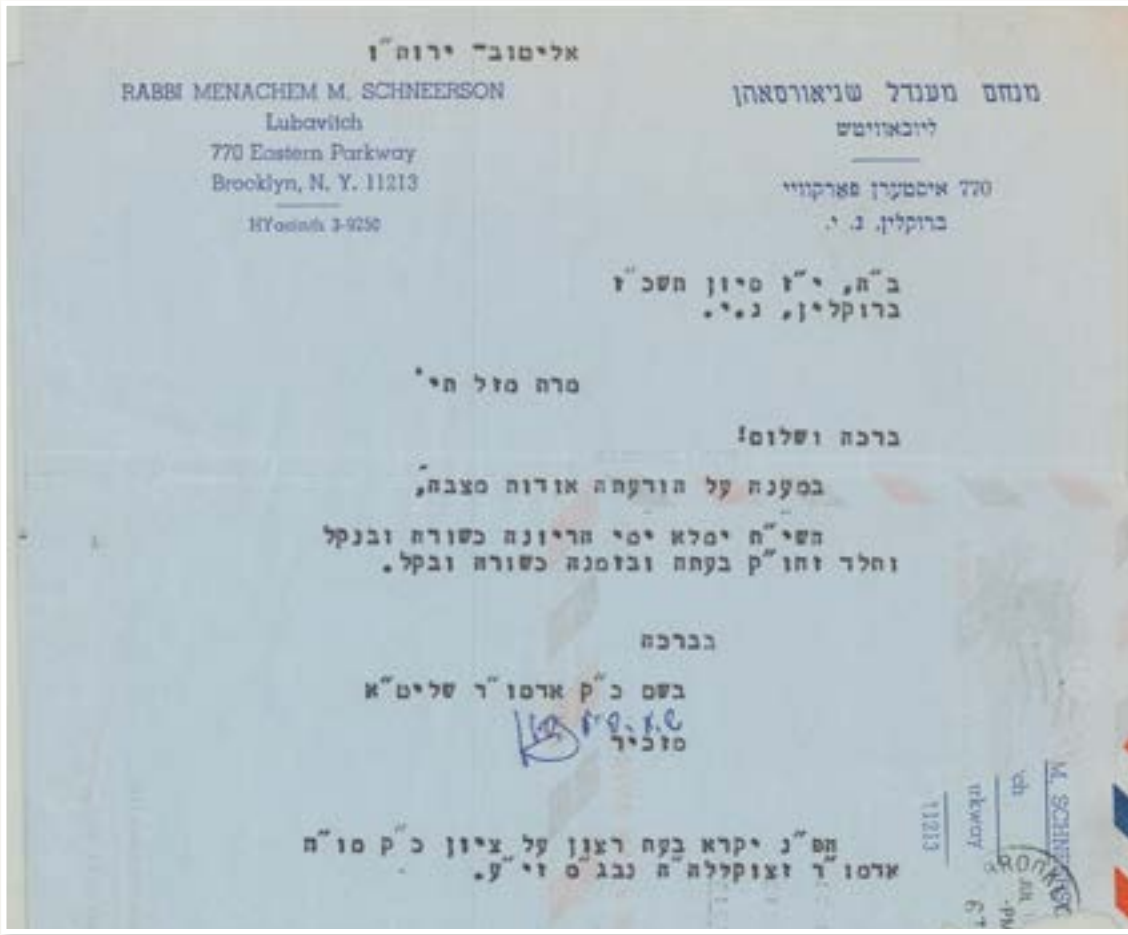

כְּאֲשֶׁר
 יִשָּׂא
 הָאֵמֶן

לז. איגרת ברכה להיריון

מכתב זה נשלח לפני לידת מרת שטערנא שרה שתחיל. הרבי חותם בכתב ידו בשם המזכיר.

פרק ד'

לה. איגרת ברכה ללידת הבת

לאחר לידת מרת שטערנא שרה שתחי' שוויכה. הרבי כתב באגרת:

"במענה על הודעתו אשר נולדה להם בת למזל טוב ונקרא שמה בישראל שטרנא שרה תי". ולאחר הנוסח הקבוע הוסיף הרבי בכת"ק: "בברכת מזל טוב ולחג הפסח כשר ושמה ולבשורות טובות, מ. שניאורסאהן"

לט. איגרת ברכה בקשר להולדת אב החתן

בשנת תשל"ג שלח הרבי מכתב כללי פרטי ובו הוסיף ברכות בקשר להולדת אב החתן, הרב יוסף יצחק שי' אליטוב, והוסיף בקשה ותודה מראש על שליחת עיתון ובו טור שכתב הרב אליטוב.

בראש המכתב הרבי משנה בתואר מהו"ח להרה"ח:

ב"ה, מוצאי שבת, ב' דר"ח אדר ראשון

שנת השביעית, ה'תשל"ג.

ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ כו'

מו"ה שמעון גד שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב והפ"נ.

... בברכה לבשורות טובות. מ. שניאורסאהן

נ.ב. זה עתה נתקבל מכתבו מג' אדר ראשון. להודעתו על דבר מצב זוגתו תי' - השי"ת ימלא ימי הריונה בשורה ובנקל, ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה בשורה ובקל.

הפ"נ שבמכ' יקרא בעת רצון על הציון הק'. ת"ח מראש על שילוחו לכאן המכתב עת שמזכירו.

RABBI MENACHEM M. SCHNEIERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחת מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, מוצאי שנה, כ" דר"ה אדר ראשון
שנה השביעית, ה'תשל"ב.
ברוקלין, נ.י.

הר"ה אי"א נו"נ כו'
מו"ה שמעון גר שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה המכתב אסף.

כבר נדבר כמה פעמים במשך השנה ע"ד נקודה המיוחדת של שנה זו -
שתוכנה וכמה פעיניו קטורים ביום השבת:

כל השנה כולה - שנה השביעית - עלי' נאמר שנה שבתון ירי' לארץ
שנה להוי',

ראש השנה, שבו נידונים ונקבעים מאורעות כל ימי השנה - הל להיות
בשבת,

ר"ה לרא"ה אשר הנחילנו אבותינו הק' זבוקלה"ה נ"ע זי"ע והיא
היא תורה הכעס"ש ז"ל - יש כסלו - הל להיות בשבת,

יום השתלוקת של נשיא דורנו - כ"ק מו"ה אדמו"ר - יו"ד שבט - הל
להיות בשבת,

ובהיותה שנה מעוברת - הרי ראש ותחלת חדש העבור - הל להיות בשבת.

והנה ענין העיבור בכללותו - שעל ידו מסלימים את החסר (במספר הימים -
ביחס לשנת החמה) במשך שנים שעברו וגם מוסיפים כמה ימים על ימי שנת החמה.

ענין יום השבת הוא - מנוחה ועונג וכפס"נ וקראת לשבת עונג וכל פעולות
האדם בו ועיניו ה"ה מתוך עונג ובאופן רעונג.

ויה"ר שכהנ"ל יעורר את כאו"א, בתוככי כלל ישראל, ועד שיצליח לפלאות
אל כל החסר במשך כל ימי חייו ולהשלימו ולהוסיף עליו, הלוך והוסיף ואור

וע"ם הציווי להלך אחר מדותיו של הקב"ה סהסו וצדקתך אלפים עד סרום
גו' ומתהומות הארץ גו',

להאיר בעינינו סרום (חוס"צ) ובעיניי ההום (עות"ז הגשמי והחומרי ממש
שאינן חתונן לפמה מסנו),

ולעשות כ"ז מתוך מנוחה ועונג אמתיים,

עדי נזכה בקרוב ממש לבאולה האמתית והשלימה עלי' נאמר: בשונה ונחת
חושעון.

בברכה
Menachem Schneerson

נ.ב. ז"ע נחקבל מכתבו מג' אדר. להודעתו ע"ד מצב זוג' מי' - השי"ת ימלא
ימי הריונה כשורה ובנקל, והלך זח"ק בעתה ובזמנה כשורה ובנקל.
הפ"ג שבסכ" יקרא בעת רצון עה"צ הק'.

פרק ה'

עבודת הקודש בירושלים

באמצע שנות הכ"פים התרבו ילדי העולים בירושלים, ורבים מהם נשלחו ללמוד בבית הספר של רשת 'אוהלי יוסף יצחק' שפעל בעיר-גנים שבירושלים. בית ספר זה, שעמד תחת ניהולו של הגה"ח רבי אהרן מרדכי זילברשטרום ע"ה, היה אחד מבתי הספר הגדולים של הרשת'.

לאחר שבית הספר היה צר מלהכיל את ריבוי התלמידים שהתדפקו על שעריו, נפתח בית ספר חב"ד נוסף בשכונת האזבסטונים (קרית היובל של ימינו), שאותו ניהל הגה"ח רבי צבי אייזנבך ע"ה. בהמשך, לאחר שאף בית ספר זה היה צר מלהכיל את התלמידים - נפתח בית ספר שלישי באותו האזור, ברחוב ברזיל בהנהלת הגה"ח רבי נפתלי שיחי' רוט.

בתחילת שנת תשכ"ד עבר הרב אליטוב עם בני ביתו מהמושב ברוש להתגורר בשיכון חב"ד החדש בירושלים. הרב אליטוב החל ללמד בבית ספר חב"ד באזבסטונים

עם ידידיו הגה"ח רבי טוביה שיחי' בלוי, הרב ברוך נחשון ועוד. הרבנית אליטוב החלה ללמד בבית הספר עיר גנים.

לאחר שהחל ללמד בבית הספר באזבסטונים, הוסיף לו הרבי לשמו בכתב יד קודש את התואר "עוסק בצרכי ציבור וכו'". בכלל, באותה העת, פעמים רבות היה מוסיף הרבי במכתבים

הוד קדומים בירושלים של מעלה. משפחת אליטוב: במרכז נראה האב רבי יוסף רחמים ע"ה, ומסביבו ילדיו (מימין לשמאל): הרב שמעון גד שיחי', ר' יצחק דוד שיחי', הרב שלמה שיחי' ורבי יעקב ע"ה

כלליים-פרטיים ששלח אליו, הוספות בכתב יד קודש. "להצלחה בעבודת הקודש". וכדומה. ברכות אלו נסכו עידוד רב בעבודת החינוך.

בשנה הראשונה למגוריהם בירושלים, התרחש אסון על המשפחה. האח הבכור, הרב מאיר אליטוב ע"ה, שהיה דמות דומיננטית בירושלים בכלל ובמשפחה בפרט - נלקח לבית עולמו לאחר

שנפגע מתאונת דרכים קשה כשהיה בדרכו למסירת שיעור תורה בישוב קרית ענבים. הרב מאיר ע"ה היה גאון ותלמיד חכם, ייסד את ישיבת 'בני עקיבא' בשדה יעקב ואת ישיבת 'מתיבתא הראש"ל' בשכונת רחביה בירושלים, וכיהן כרב הקהילה המאוחדת ברחביה. פטירתו הטראגית והפתאומית הכתה את המשפחה ביגון קודר. צערם של בני המשפחה היה גדול מנשוא. בעקבות האסון, כתב הרבי מכתב עידוד מיוחד לבני המשפחה.

בשנת תשכ"ז, זכה הרב אליטוב להעביר לרבי ספר יקר ערך שנמצא בגניזה ישנה בירושלים, ספר תניא מהדורה מוקדמת, אשר אליו מצורפים הלכות תלמוד תורה לאדמו"ר הזקן וסיפורי חסידים - שלושתם בכרך אחד. על כך זכה למכתב ברכה מיוחד מהרבי.

בתקופת מלחמת ששת הימים, חזר הרב אליטוב לבית הוריו בעיר העתיקה לביקור קצר, לאחר שלא ראה את הבית מאז יצא לישיבה בהיותו בן אחת עשרה.

'פרצת'. הרב אליטוב שיחי' עם ילדיו נחמה מרים שתחי' ושאל משה שיחי' בשנות השליחות ביוגוסלביה

אבן מאבני ירושלים. הרב אליטוב מתפלל בכותל המערבי מיד לאחר שחרורו

זיכרון בספר. הרב אליטוב עם בנו ר' יוסף יצחק ונכדו החתן שיחיו, בהכנסת ספר תורה לעילוי נשמת הוריו ואחיו ע"ה

בשלהי קיץ תשכ"ח יצאו הרב והרבנית אליטוב להתגורר ביוגוסלביה הקומוניסטית, במטרה לשמש כשוחט ובודק לקהילות היהודיות המבקשות לאכול מזון כשר. באותה העת התגוררו ביוגוסלביה כששת-אלפים יהודים אך היה מחסור ברבנים ובכלי קודש. מאז, הרבי הוסיף לתוארו את התואר "שו"ב", ובאחד

המכתבים הוסיף הרבי ברכה גם לשאר הצוות.

נחישות ועוצמה. בצאתו לשליחות

בתקופת מגוריהם ביוגוסלביה, זכה לקבל מהרבי מענה ברור שבו קבע הרבי כי הסתדרותם הסופית תהיה בארץ הקודש דווקא: "מובן שהסתדרותו סופית - צריכה להיות בארץ הקודש ת"ו (ולא בחו"ל). באיזה מקצוע - תלוי בהסיכויים, וקל להבין". מאז ידעו ששליחותם בחו"ל היא לתקופה זמנית.

לאחר כשנה ביוגוסלביה נסעו בחורף תש"ל לרומניה הקומוניסטית למשך כחצי שנה, שם שימש הרב אליטוב כשוחט ובודק מטעם הרבנות הראשית לישראל. באותה העת התגוררו ברומניה מעל למאה אלף יהודים, וברומניה כביוגוסלביה - הרב אליטוב מסר שיעורי תורה רבים וזכה בתקופה קצרה זו לחזק את הקהילות היהודיות העתיקות

שברומניה. כשנתיים לאחר שובו מרומניה נשלח לשם הרב ישראל צבי הבר להמשיך במלאכת השחיטה ובשליחות הרבי.

לאחר השליחות ביוגוסלביה ורומניה חזרו בני הזוג אליטוב, לתקופה לירושלים והתגוררו בשכונת קטמון, בבית הוריו של הרב אליטוב. בקיץ תש"ל יצאו לארגנטינה.

מ. עוסק בצרכי ציבור

פרק ה'

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשכ"ד
ברוקלין, נ. י.

הו"ה אי"א נו"ה שמעון שי"ה
25/2/52

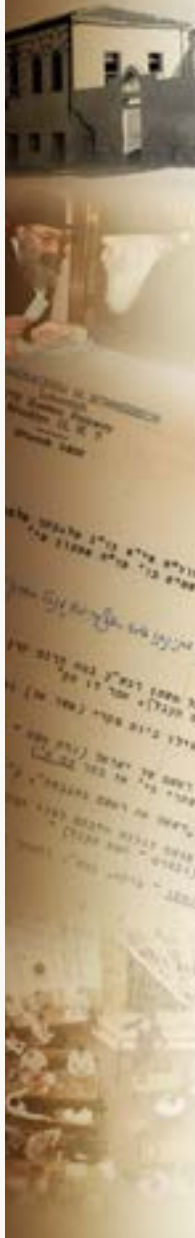
שלום וברכה!

לקראת חג המצות, זמן חירוחנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמחית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - סכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך סחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

בפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בחורחנו
חורח חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכה לחג ואלו
מכ" סי"ט שבס נתקבל בעהו והוסף ע"י

מא. אגרת לאחר פטירת אחיו ע"ה

על האיגרת חתם הרבי בשם המזכיר. הרבי גם מברך באיגרת זו לשידוך האח ר' יצחק דוד שי' תוך כדי התעניינות בלימודי האח שלמד בעברו בישיבת תומכי תמימים בלוד.

ב"ה, כז' ניסן תשכ"ד

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים, שמעון שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ה ניסן.

יהי רצון מהשי"ת אשר מכאן ולהבא לא ידע עוד מכל צער ועגמת נפש, ואך טוב בטוב הנראה והנגלה יבשר תמיד כל הימים.

ובעת רצון יזכירו אותו וכל שכותב אודותם - על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לתוכן מכתבו.

לכתבו אודות הצעת נכבדות קשר של אחיו יצחק דוד שי'

- ולפלא שאינו מזכיר כלל מלימודיו בנגלה ובפנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות (של אחיו שי') -

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

והרי נמצאים אנו בסיום וחותם חדש הגאולה ומתקרבים לחודש זיו כפירוש חז"ל (בו נולדו זיוותני עולם) זיו שנמשך בעולמנו, וקל להבין.

בברכה לבשורות טובות

אליטוב-ירושתי

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYadash 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אימפרן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כז' ניסן תשכ"ד
ברוקלין

התי"ח אי"א נוי"ג מלאכה
מלאכה שמים שמעון שי"י

שלום וברכה

במענה למכתבו מכ"ה ניסן.

יהי רצון מהשי"ח אשר מכאן ולהבא לא ידע
עוד סכל צער ועגסין, ואך טוב בסוב הנראה והנגלה יבשר
הכה"י.

ובעת רצון יזכירו אוחו וכל שכונת אודותם-
על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר צוקלנה"י נבג"ט זי"ע
סחאים לחוכן כהבו.

לכתבו אודות הצעת קשר נכבדות של אחיו יצחק
דוד שי"י,

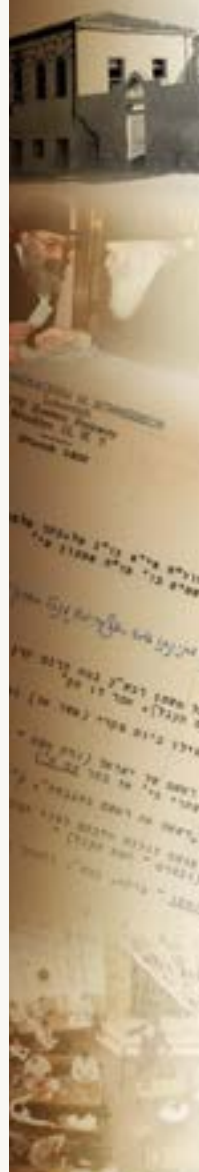
- ולפלא שאינו מזכיר כלל שלימדוריו בנגלה ובפנימיות
החורה שבדורנו נחולתה בחורת החסידות (של אחיו שי"י) -

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק מו"ח
אדמו"ר פשיא ישראל ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

והרי נמצאים אנו בסיום וחותם חדשהגאולה ומתקרבים
לחדש זיו כפירוש חז"ל (בו נולדו זיהתני עולם) זיו שנמשך
בעולמנו, וק"ל.

בברכה לבשו"ם

בשם כ"ק אדמו"ר שלימ"א
110210.1.0
מוזכיר

מב-מז. איגרות בתקופת המגורים בירושלים

באחת האיגרות לאחר ששלח הספר שהיו כרוכים בו ספר התניא יחד עם הלכות תלמוד תורה וסיפורי חסידים - כתב הרבי לרב אליטוב:

מאשר הנני קבלת הספר (תניא והל' ת"ת), ות"ח ת"ח...

בברכת הצלחת בעבודת הקודש, מ. שניאורסאהן.

כְּאִשֶּׁר
יִשָּׂא
הָאֱמוּן

ד"ר מנחם מ. שורנברג
 רופא
 275 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 טלפון 4888

ד"ר מנחם מ. שורנברג
 רופא
 275 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 טלפון 4888

ב"ר, יום שבת, כ"ג טמוז, תש"ג
 ברוך, י"ג

הנה"ח י"ג טמוז, תש"ג
 ט"ג טמוז, תש"ג

שלום וברכה
 מאשר הנה"ח בברכה ובהערכה רבה
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך

ב"ר, יום שבת, כ"ג טמוז, תש"ג
 ברוך, י"ג

הנה"ח י"ג טמוז, תש"ג
 ט"ג טמוז, תש"ג

שלום וברכה
 מאשר הנה"ח בברכה ובהערכה רבה
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך

ב"ר, יום שבת, כ"ג טמוז, תש"ג
 ברוך, י"ג

הנה"ח י"ג טמוז, תש"ג
 ט"ג טמוז, תש"ג

שלום וברכה
 מאשר הנה"ח בברכה ובהערכה רבה
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך

ד"ר מנחם מ. שורנברג
 רופא
 275 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 טלפון 4888

ד"ר מנחם מ. שורנברג
 רופא
 275 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 טלפון 4888

ב"ר, יום שבת, כ"ג טמוז, תש"ג
 ברוך, י"ג

הנה"ח י"ג טמוז, תש"ג
 ט"ג טמוז, תש"ג

שלום וברכה
 מאשר הנה"ח בברכה ובהערכה רבה
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך

ב"ר, יום שבת, כ"ג טמוז, תש"ג
 ברוך, י"ג

הנה"ח י"ג טמוז, תש"ג
 ט"ג טמוז, תש"ג

שלום וברכה
 מאשר הנה"ח בברכה ובהערכה רבה
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך

ב"ר, יום שבת, כ"ג טמוז, תש"ג
 ברוך, י"ג

הנה"ח י"ג טמוז, תש"ג
 ט"ג טמוז, תש"ג

שלום וברכה
 מאשר הנה"ח בברכה ובהערכה רבה
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך
 יום זה יצאנו לדרך

כְּאִשֶׁר
יִשָּׂא
הָאָמֶן

BARB MENACHEM M. SCHWENSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 טלפון 3480

מוטב סגור לפרואורטאמן
 ליבאוויטש
 770 אסטערן פארק
 ברוקלין 12, נ. י.

ב"ה, ראש סיון ה'תשכ"ו
 כרמלית, י"ג

מו"ה א"ה א"ה א"ה א"ה
 מו"ה א"ה א"ה א"ה א"ה

שלום וברכה

לקטנה אג הטענות, זמן סתן ארומנו,
 גבט עלינו ועל כל ישראל לעומת, הנני בזה
 לתקן בתיקון מלפני חכם אג, כ"ק מו"ה
 אג"ה זכור לברכה נבג"ט ז"ל

לקבלת התורה בטענת נבג"ט ז"ל

 נכרתי אג

ב.י.

ז"ע נכרתי אג א"ה א"ה א"ה א"ה

BARB MENACHEM M. SCHWENSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 12, N. Y.
 טלפון 3480

מוטב סגור לפרואורטאמן
 ליבאוויטש
 770 אסטערן פארק
 ברוקלין 12, נ. י.

ב"ה, ראש סיון ה'תשכ"ו
 כרמלית, י"ג

מו"ה א"ה א"ה א"ה א"ה
 מו"ה א"ה א"ה א"ה א"ה

שלום וברכה

לקטנה אג הטענות, זמן סתן ארומנו,
 גבט עלינו ועל כל ישראל לעומת, הנני בזה
 לתקן בתיקון מלפני חכם אג, כ"ק מו"ה
 אג"ה זכור לברכה נבג"ט ז"ל

לקבלת התורה בטענת נבג"ט ז"ל

 נכרתי אג

ב.י.

ז"ע נכרתי אג א"ה א"ה א"ה א"ה

RABBI MENACHEM M. SCHNEIDERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HFa 6426 3-4220

תחנת תעבורת טראמבאן
ליובאוויטש

מד אשטון פארק
ברוקלין 2.

ב"ה, ה' תמוז, ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"ח נר"נ כו'
הו"ח שמעון בר שי'

שלום וברכה!

בקשרנו לפני ימי הגאולה זכ-יב תמוז הבע"ל,
יה"ר זכותו בעל הגאולה והשפחה - הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא
דורנו - תמוז לכאו"א מאמנו בתוך כאמ"י - שלי"א, להמשיך ברכות
ח" בכל המצטרך בגו"ר,
כולל, כמובן וששום, הצלחה רבה כהפצת היהדות והתורה (הגבלה
והפנימית) והמצוות
ומפוך מנוחה אמיתית ושפחה ושל, ו
וביאר שאת בזה וביאר עז - מתחיל משנה זו, ארבעים שנה לגאולתו,
שנארבעין שנין קאי אינש ארעמי" דרבי" - סוף דעתו והבנתו והכמה משנתו.
ולא רק בא אז וקאי אינש ארעמי" והורה רבו (ע"י שטרקס - במשך זמן
זה - במקנינים והקדוקי היבות כו"),
אלא שנארבעים שנה נוחן לו ה" לב לדעת וקנינים לראות ואזנים לשמוע"
את עצם מנימיות כוונת מאורקות ימים שלו, ובלשון המובן את כל אשר עשה
ה" לקנינים בארץ פגרים בו" האומות והמופחים הגדולים ההם,
ובפרט - ע"פ הורה הכעס"ט אשר כל מה שאיש רואה וכל מה שאיש שומע
ה"ז הוראה מן השמים בעבודת הסי"ח - וצ"ל קאי ארעמי" דרבי" (זה הקב"ה)
כהוראה זו.

והלימוד וקיון ודקדוק כו' במאמרי דא"ח דימים אלה ובחשיבות
ובהרשימות של בעל הגאולה אורות - בודאי יוסיפו הבנה, העמקה ואור
בה"קצי ארעמי" דרבי" ועל המאמר והחושש והגלות והגאולה.

בברכה
Menachem Schneerson

במה ילמדו בימי גאולה אלה ובימים שלפניהם ושלאחריהם - מאמרי
תמוז, ה'תש"ז - זה ארבעים שנה - שנה הגאולה.

נאקבל הסכת פיוס כ"ו מיון התורה ג' ע"ב.

פרק ה'

Handwritten text in Hebrew, likely a letter or a document, with some words underlined.

מח. ברכה לצוות השחיטה ביוגוסלביה

בעת ששימש הרב אליטוב כשוחט ובודק לקהילות היהודיות ביוגוסלביה, זכה הרב אליטוב לקבל מכתב כללי-פרטי שנושא את התאריך י"א אלול ה'תשכ"ח. במכתב הזה הוסיף הרבי ליד חתימתו הקדושה, את השורה הבאה שנכתבה בכתב יד קודשו:

בברכת כתיבה וחתימה טובה לו ולכל הצוות שליט"א. מ. שניאורסאהן.

מט. הסתדרות סופית - בארץ הקודש דווקא

בתקופת מגוריהם ביוגוסלביה, התחבט הרב אליטוב האם להעתיק את מגוריו לחוץ לארץ באופן קבוע או להישאר בארץ הקודש. במכתב כללי פרטי לרב אליטוב, הוסיף הרבי בכתב יד קודשו מענה לשאלה זו: "מובן שהסתדרותו סופית - צריכה להיות בארץ הקודש ת"ו (ולא בחו"ל). באיזה מקצוע - תלוי בהסיכויים, וקל להבין".

פרק ה'

נ. אגרת ברכה לבשורות טובות

כאשר
ישא
האמן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcotech 3-0250

מוחט מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

כ"ה, ל' לחודש שבט, הוא
ר"ח אדר ראשון,
ה"ש"ל. ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה שמעון עשי' סו"ב

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב **בשמחה** והמאגנשבו יקרא עה"צ הק"ו.

בהתחלת הקופה דעשרים שנה ומעלה מעת ההסתלקות-הילולא של
כ"ק סו"ה אדמו"ר נשיא דורנו,

שלאחרי ההסתלקות - בכלל "נקל מאד לתמידיו (כולל כל ההולכים
בדרך ישרה אשר הורנו מורכיו") לקבל חלקם מבחי' רוח רבם העצמיות
כו' ולא זיוט בלבד" "הואיל ואינה בתוך כלי ולא בכחי" מקום נשטי".

וכעבור עשרים שנה ומעלה - הרי אמחז"ל דסבן עשרים שנה סוכר
בנכסי אביו (ואמחז"ל: ההלמידים קרוים בנים והרב קרוי אב),

וע"ס ביאור רבנו הזקן במחז"ל זה - סוכן, אשר סאז מיתוסף
בחינה וברצון ובחענוג ובמעשים טובים הנאים עי"ז,

ה"ז דריסה השעה ושעה הכושר לעשות חשבון צדק מכל הפעולות במסך
העשרים שנה מעת ההסתלקות, פעולות בהתאם לררישות בעל ההילולא בחיים
חיותו בעלמא דיין, ובכל שלשת הקווין עליהם העולם

- עולם כמסעו ועולם קסן זה האדם -

עוסד: הורה ועבודה (-זו המלה) וגמילות חסדים (מצוה),

על סנה - להשלים את החסר ולהוסיף ולהעלות בהף סכאן ולהבא,

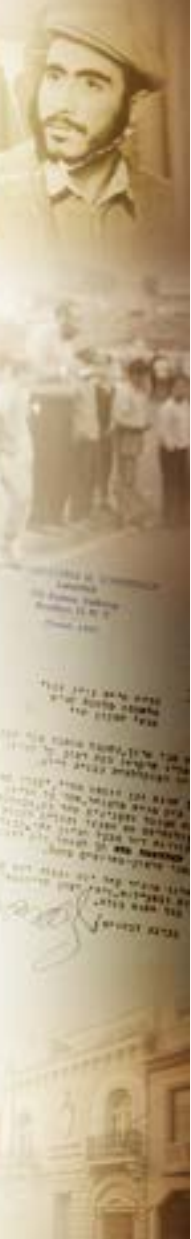
מחחיל בעסק בתורה (נבלה וחסידות) - בהקדמת עבודה התפלה - וסמיים
במעשה המצוה, מעשים טובים ומאירים,

ובכל אלו - מתוך מסירה נפש (הוא הרצון) ומתוך שטחה וחיות ואור
חסידותיים.

ויהי רצון שיבוא כהנ"ל בפו"ם ובהצלחה רבה ועד שיראו במוחש -
בלשון בעל ההילולא:

אשרנו מה טוב חלקנו בעבודה הלב ומה נעים גורלנו בעבודת המוח
ומה יפה ירושתנו לראות ולהרגיש האלקות בכל דבר ולהשלים הכוונה
העליונה לעשות לו ית' דירה במחחובים.

בכרכה
[Handwritten signature]

'הכל תלוי בהתמסרות'. עומד בפני הקודש
בעת מסירת ה'פ"נ' לקראת השנה החדשה

פרק ר'

שליחות בארגנטינה

בקיץ שנת תש"ל עבר הרב אליטוב עם בני ביתו לשמש כראש צוות שחיטה בארגנטינה, מטעם הרבנות הראשית לישראל. מראש הוגדרה תקופת הנסיעה לשנה בלבד, אך בפועל נשארו שם כתשע שנים.

בשנת תשל"א נסע לראשונה לחצרות קודשינו לשבוע ימים, במהלך שבוע זה זכה להיכנס ליחידות פרטית אצל הרבי.

כהונה רמה. בית הכנסת 'סוכת דוד'
ברובע ה'11 בבואנוס איירס

כך מתאר הרב אליטוב את הפעם הראשונה שבה זכה לחזות בפני הקודש פנים אל פנים, לאחר שנים רבות של התקשרות אמיצה מרחוק:

"נכנסתי לקודש בשעה 4:10 לפנות בוקר. הרבי קיבל אותי בחיוך לבבי ובחיבה יתירה. היחידות ארכה כעשרים ושתיים דקות. בתחילת היחידות שאל אותי הרבי באיזה שפה ברצוני לדבר "אויף אידיש אדער לשון הקודש" - האם לדבר באידיש או בלשון הקודש. כיוון שהרבי נקב תחילה באופציה לדבר ביידיש - ענית: אויף אידיש. והרבי החל לדבר עמי ביידיש.

"השיחה נסובה על ההתעסקות ברבנות בקהילה הספרדית בבואנוס איירס. הרבי אמר לי שבקרוב בני עדות המזרח ישנה משיכה לעניינים רוחניים, ולכן יש לקרב

אותם ולהתעסק עימם במסירת שיעורי חסידות וכן במסירת שיעורי 'חוק לישראל'.

להרבות כשרות בישראל. עם עמיתיו השוחטים בארגנטינה

"הרבי הרחיב ודיבר עימי על האמונה התמימה שיש ליהודים הספרדים ועל הכבוד הרב שהם רוחשים לרבנים, ודחק בי לנצל זאת כדי לעורר אותם להתחזק בנושאים כמו טהרת המשפחה וחינוך יהודי על טהרת הקודש, שבהם חל רפיון עם השנים. בנוסף, הרבי עורר אותי על

הצורך לפעול במרץ כדי למשוך את הדור הצעיר להגיע לבתי הכנסת לתפילות גם בימי החול, ולמלא את מקומו של דור הזקנים שהולך ומתדלדל.

"מאחר שניחנתי בחוש לשפות, הרבי תבע ממני שאנצל זאת להפצת היהדות ואתמסר לעבודה חינוכית בקרב המבוגרים בשפתם - השפה הערבית אותה הכרתי מהבית, ובקרב הגברים, הנשים והילדים - בשפה הספרדית. הרבי הוסיף ואמר: "יש לך כישרונות חינוכיים, אבל התוצאות תהיינה טובות ככל שהמסירות תגדל". הרבי חזר שוב על המשפט: "דאָס װענדט זיך אין די אײַבערִגֶעבֶנֶקײט" (זה תלוי בהתמסרות).

"כמו כן, הרבי תבע ממני שתהיה לי "א וואָך ווינקעלע אין צייטונג" (פינה שבועית בעיתון). לא הבנתי מה כוונתו הקדושה של הרבי, והרבי אמר לי בלשון הקודש "אני מתכוון לטור שבועי..."

"בשלב מסוים של היחידות, הרבי קם ממקומו, והמשיך את השיחה עמי בעודו עומד על רגליו הקדושות. היה שלב בשיחה שבו הרבי עצם את עיניו הקדושות ודיבר עמי בעיניים עצומות ובתנועת דבקות שטלטלה את כל נימי נפשי. השיחה התארכה מעבר למצופה, וכשאחד מחברי צוות ה'מזכירות' פתח את הדלת כדי לרמוז על סיום ה'יחידות' - הרבי רמז לו כי יסגור את הדלת."

תאי תפילין ואמירת סליחות

לאחר ה'יחידות' המופלאה אצל הרבי, חזר הרב אליטוב לבואנוס איירס. בהתאם להוראת הרבי - החל להשקיע רבות לצד עבודתו בשחיטה - בפיתוח הקהילה הספרדית המקומית, בתחילה ב'קהילת בחורים' וב'קהילת אגודת דודים' בפלורס, ובהמשך, בשנת תשל"ה, נבחר לשמש כרבה של הקהילה הגדולה במדינה - קהילת

'הרב של הסליחות'. בביקור במוסדות חב"ד בארגנטינה עם ידידו השליח הראשי הרב צבי שיחי' גרינבלט

תורה ואכסניה שלה. במסירת שיעור לתלמידי ישיבת חב"ד בארגנטינה

'סוכת דוד' של יוצאי חאלב, אשר מרכזה שוכן ברובע ה-11 בבואנוס איירס.

כשנבחר לכהונתו כרבה של קהילת 'סוכת דוד' - הקהילה הייתה קטנה ונטולת מוסדות. הרב אליטוב ראה אפוא צורך להשקיע רבות בחיזוקה של שמירת התורה ומצוותיה בקרב רבים מבני הקהילה, והחל להילחם על הקמת מנייני תפילה. הוא ניצל את ההזדמנות שבחודש אלול נוהגים רבים לבוא לאמירת סליחות, וייסד שיעור ב'חוק לישראל' שאותו מסר מדי יום לאחר תפילת שחרית. בתחילה, לאור התעסקותו הרבה במנייני הסליחות - היו מכנים אותו "הרב של הסליחות".

במסגרת מאמציו למשוך את

בני הקהילה לתפילות בקביעות - הגה הרב אליטוב שורה של פעולות שנועדו להשיג מטרה זו. לדוגמה: הוא יזם בניית תאים למתפללים עבור התפילין, כך שהאנשים השאירו את התפילין בבית הכנסת והחלו להתפלל בו במקום להניח תפילין בביתם. כמו כן, הוא דאג לפתיחת כולל אברכים במקום בכדי לחזק את שיעורי התורה, ועוד פעולות חשובות. בעקבות הוראות הרבי שנמסרה לו ב'יחידות' - הרב אליטוב החל אף למסור בתחנת הרדיו היהודית המקומית שיעורים בספרדית, בערבית וגם בידיש. כל אותו הזמן פעל הרב אליטוב יחד עם השליח הראשי לארגנטינה, הגה"ח רבי בערל בויגמארטען ע"ה, שיתף עמו פעולה במסירת שיעורי חסידות, ורקם עמו יחידות גדולה.

ידידות זו התבטאה גם בהיות הרב אליטוב יד ימינו של הרב בוימגארטען בענייני שליחות רבים, הרב בוימגארטען שימש גם כמשפיע אישי של כל בני המשפחה, וליווה את הבנים בלימודיהם. בשנת תשל"ח נסע הרב בוימגארטען לארה"ק ולאירופה, בהיותו בארץ הלך לבקר בישיבת תות"ל בלוד את הרב שאול משה שי' אליטוב ומסר לו דרישת שלום חמה. לצערנו בזמן מסע זה נלקח לבית עולמו בטרם עת.

עם בואו של השליח הגה"ח רבי צבי יחיאל שי' גרינבלאט לארגנטינה, סייע לו הרב אליטוב רבות.

בזכות שמירת השבת

בשנים הראשונות, לצד רבנותו, המשיך במלאכת השחיטה, כתואר שהרבי הוסיף לו בכתב יד

קודשו "שו"ב". מעניין לציין, כי בשיחת טלפון שניהל ראש צוות המזכירות של הרבי, הרה"ח רבי חיים מרדכי אייזיק חדקוב ע"ה, עם הרב אפרים וולף ששימש כמנהל מוסדות חב"ד בארץ הקודש - הרב חודקוב ציין את שהותו של הרב אליטוב בארגנטינה, וביקש להיעזר בו בנוגע לשחיטה. השיחה, שהתנהלה בט"ו טבת תשל"ח, תועדה בכתב על ידי הרב אפרים וולף ונדפסה בקובץ 'ימי תמימים'.

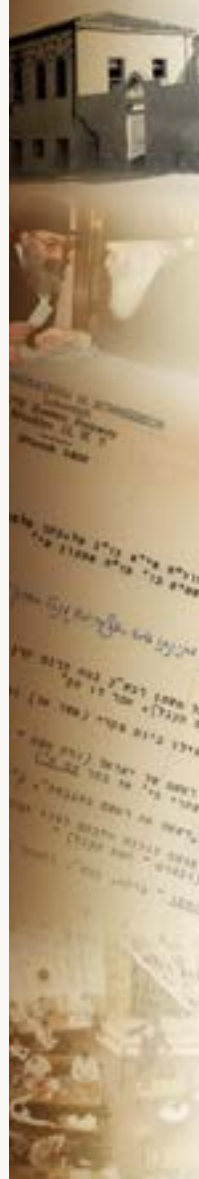
באותן השנים כיהנה הרבנית אליטוב כמורה בבית הספר החרדי המקומי בבואנוס איירס. כשנפתח בית ספר חב"ד לבנות במקום - הרבנית אליטוב התפטרה ממקום עבודתה הקודם והייתה למורה הראשונה בבית הספר החדש.

סיפורים רבים התרחשו באותן שנים שבהן פעלו הרב והרבנית אליטוב שיחיו בקרב בני הקהילה. הנה אחד מהם: פעם הגיעו לרב אליטוב בני זוג אשר ביקשו עצתו בנוגע לבעיה קשה שהעיקה עליהם: הם היו חשוכי ילדים, ולא זכו לפרי בטן מאז נישואיהם לפני מספר שנים.

הרב אליטוב כתב על כך לרבי. בטרם שיגר את המכתב, הציע הרב אליטוב לבני הזוג לעשות 'כלי' לברכה שיקבלו מהרבי, ולעשות זאת באמצעות סגירת עסקיהם המסועפים ביום השבת. לא קל היה הדבר עבורם, שכן מחזור הכספים של רשת

השפעה רחבת היקף. המרכז היהודי 'סוכת דוד' בבואנוס איירס

בגובה העיניים. הרב אליטוב במפגש מיוחד עם ראשי הקהילות הספרדיות בארגנטינה, יחד עם נשיא מועצת החכמים הגר"ש כהן, הגר"א בקשי דורון והגר"י סאקה מרבני בוואנוס איירס

החנויות בבעלותם היה גדול, ויום השבת נחשב כיום קניות מרכזי. אולם הרב אליטוב דיבר על ליכס שוב ושוב, והסביר להם כי ללא זה לא תוכל הברכה לחול עליהם. ואכן, לאחר מסכת שכנועים מאומצת - בני הזוג קיבלו על עצמם לסגור את עסקיהם בשבת. ברכת הרבי לא איחרה לבוא, ובאותה השנה נפקדו בפרי בטן.

שגשוג ותחייה. עם אחד מראשי הקהילה בבוואנוס איירס

אחת היוזמות שחיזקו את בני הקהילה באופן ניכר, הייתה יוזמה שהגה הרב אליטוב לעריכת סעודות 'מלווה מלכה' בבתי הפרטיים של חברי הקהילה, בהתאם לדבריו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ על מעלותיה של סעודת מלווה מלכה בבתי. הרב אליטוב עורר את בני הקהילה לארח את הסעודות במוצאי השבתות בבתי הפרטיים, וכך התקרבו משפחות רבות לשמירת תורה ומצוות במלואם.

לאחר שהרבי הכריז על 'מבצע טהרת המשפחה', ניהל הרב אליטוב מערכה גדולה לחיזוקה של מצוה זו בקרב הקהילה.

ככ"ג מנחם-אב תשל"ג הייתה שמחה גדולה בקהילה בבוואנוס איירס: לרב ולרבנית אליטוב נולד בן, בפעם הראשונה מאז שהגיעו לארגנטינה. בן-הזקונים הוכנס בבריתו של אברהם אבינו בבית הכנסת המרכזי בבוואנוס איירס, בהשתתפותם של כל נכבדי הקהילה. שמו של הרך הנולד, הוא אבי החתן - נקרא 'יוסף יצחק', על שם כ"ק האדמו"ר הרי"צ נ"ע.

התרחבות וצמיחה

תחת שרביט הנהגתו של הרב אליטוב הלכה הקהילה והתרחבה, וברבות השנים

הפכה לאחת הקהילות החשובות והחרדיות בדרום אמריקה כולה. הקהילה שקקה חיי תורה והייתה למגדלור רוחני לכל הסביבה. את בחורי הקהילה שלח הרב אליטוב לשיבות בארץ הקודש, ורבים מהם התקרבו לחסידות והקימו משפחות חשובות המפארות את כרם חב"ד.

את סוד ההצלחה רואה הרב אליטוב בכוחו של הרבי, אשר מעצותיו והכוונותיו לא זז כמלוא הנימה. מדי חודש נהג לכתוב לרבי דו"ח מפורט שבו סיכם את כל הקורות אותו בהנהגת הקהילה במשך החודש שחלף. לעיתים, בכמה מכתבים כלליים-פרטיים שקיבל מהקודש פנימה - הרבי הוסיף בכתב יד קודשו מילים שנסכו חיות ועידוד בעבודת הקודש של הרב אליטוב.

אחת הדוגמאות לכך הוא מכתב כללי-פרטי משלהי תמוז תשל"א, שבו הרבי הוסיף:

"בברכת הצלחה בהפצת היהדות בכלל והמעיינות בפרט - ומתוך בריאות ולבשורות טובות".

באגרת נוספת, הנושאת את התאריך ט"ו תמוז תשל"ג, הוסיף הרבי בכתב ידו הקדושה:

"בברכת הצלחה בהפצת המעיינות והיהדות בכלל ובמרץ הדרוש ולבשורות טובות בכל הנ"ל".

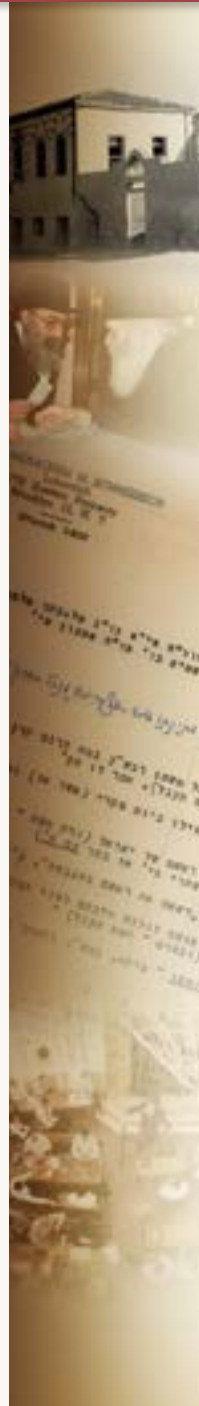
בשנת תשל"ג, לאחר שכתב לרבי דו"ח שבו הזכיר מאמר שפורסם על ידו בעיתון מקומי - הרבי כתב לו:

"ת"ח מראש על שילוחו לכאן המכתב עת שמזכירו".

באותו מכתב הרבי שינה בכתב יד קודשו את תוארו מ'הו"ח' (הוותיק וחסיד), ל'הרה"ח' (הרב החסיד). היה זה לאחר שהחל לשמש ברבנות, ומאז זה נשאר לתוארו במכתבי הרבי.

עוד לפני הנסיעה לארגנטינה, ידעו בני הזוג אליטוב שזוהי נסיעה לתקופה בלבד, שהרי הרבי כתב לו כבר בשנת תשכ"ט, כשעל הפרק עמדה שאלת המגורים בעתיד, כתב להם הרבי בכתב יד קודשו:

"מובן שהסדרותו סופית - צריכה להיות בארץ הקודש ת"ו (ולא בחו"ל). באיזה מקצוע - תלוי בהסיכויים וקל להבין".

בשנת תשל"ה ביקש הרב אליטוב לחזור לארץ ישראל. הוא כתב על כך לרבי, והרבי ענה לו בכתב יד קודש, בשוליו של מכתב כללי-פרטי שנשלח אליו:

"בברכה להצלחה בכל הנ"ל במקומו עתה, ולבשו"ט". בראש אותו מכתב הוסיף הרבי על התוארים בכתב יד קודשו: "עוסק בצרכי ציבור וכו".

בעקבות המענה, הרב והרבנית אליטוב הבינו שעדיין לא הגיע הזמן לשוב והחליטו להישאר ולהמשיך את שליחותם בארגנטינה.

לעשות כרצון האישה

חלפו מספר שנים, ובשנת תשל"ח, לאחר ששלחו את הבת הבכורה מרת נחמה שתחי' ללמוד בארץ הקודש, ולאחר ששלחו גם את הבן הרה"ח ר' שאול-משה לשייבת תומכי תמימים בלוד (באותן שנים לא היו בארגנטינה מוסדות תורניים ברמה גבוהה) - כתבה הרבנית אליטוב מכתב לרבי. במכתב פירטה את רצונה לחזור לארץ הקודש. הרבי השיב דרך השליח הרב בערל בוימגארטען: "לעשות כרצון האישה".

לאחר שהרבי אישר את חזרתה של המשפחה לארץ הקודש, החלה משפחת אליטוב להתכונן לקראת העזיבה. אולם בני הקהילה, שנקשרו לרב אליטוב בקשר אמיץ, מיאנו להיפרד מהרב הנערץ. קשיי הפרידה הללו הביאו את הרב אליטוב להישאר בארגנטינה תקופה נוספת.

בכ"ג אלול תשל"ח הגיעה העת, והרב אליטוב, יחד עם רעייתו וילדיהם - חזרו לארץ

בחגיגת בר מצווה בבואנוס איירס, עם השליח הראשי הגה"ח הרב בערל בוימגרטן ו'שלוחים' נוספים

הקודש באופן סופי. ערב הנסיעה ערכו בני הקהילה סעודה גדולה לכבודו של הרב, בהשתתפות כל בני הקהילה. את הרב אליטוב הרימו על כתפיים כחתן ביום חופתו, ודמעות רבות של התרגשות נשפכו באותו מעמד פרידה נרגש.

לאחר הריקודים נהפכה השמחה לעצב, ובני הקהילה שוב ביקשו מהרב, כשדמעות

מבצבצות בעיניהם, להישאר בעיר ולא לנטוש את צאן מרעיתו. הרב אליטוב הבטיח שיבוא לבקר אותם בקביעות, ואכן, מני אז ועד עצם היום הזה - כארבעים שנה לאחר שחזר ארצה - נוהג הרב אליטוב לשהות במחיצת תלמידיו ובני קהילתו בארגנטינה מדי שנה במועד הסליחות, כאשר מאות מבני הדור השני והשלישי של אלו שנתקרבו על ידו לחיי תורה ומצוות - נוהרים לשמוע אותו כשהוא עומד ומשתפך בנעימת הסליחות ומעורר את לב העם לתשובה.

ערב עזיבתו את ארגנטינה מינה הרב אליטוב את הגאון רבי אברהם צרויה, בוגר ישיבת חב"ד בפטרופוליס, כמחליפו בהנהגת הקהילה. הרב צרויה פיתח עוד את הקהילה, על בסיס הזרעים שזרע הרב אליטוב בשנות הנהגתו.

לקראת שנת ה'תש"ן, בעת שהרב אליטוב הגיע למסע החיזוק השנתי של חודש אלול בבואנוס איירס, הפצירו בו ראשי קהילת 'שערי תפילה' בבואנוס איירס כי יישאר לשהות במחיצתם בימים הנוראים, כשהם מציינים כי לבני הקהילה, ובעיקר לצעירים שבהם - תיגרם התחזקות רוחנית רבה כתוצאה מהשהייה במחיצתו. הרב אליטוב נעתר לבקשה, ועשה את הימים הנוראים בקהילת 'שערי תפילה'.

עם תום ירח האיתנים, ראו בני הקהילה כי טוב, וביקשו מהרב אליטוב כי יישאר לשהות במחיצתם לפרק זמן של שלושה חודשים נוספים, ולקבל על עצמו להיות גם בימים הנוראים של שנת תנש"א.

בט"ו מרחשוון תש"נ שטח הרב אליטוב את התלבטותו במכתב לרבי, ושאל האם לקבל את ההצעה ולהישאר בארגנטינה לפרק זמן נוסף. על כך ענה הרבי:

"הצלחה רבה ומופלגה, אזכיר על הציון".

ואכן, הרב אליטוב נותר בארגנטינה במשך מספר חודשים, כשהוא מוסיף לחזק ולעורר את יהודי המקום ומרבה בפעילות קודש במוסדות התורה והחינוך בעיר.

"פאר דיין גאנצע ארבעט"

במוצאי יום הכיפורים תנש"א נסע הרב אליטוב אל הרבי לאחר מסע החיזוק השנתי בארגנטינה. למחרת, ביום ראשון י"א תשרי, עבר בחלוקת דולרים. להלן תמליל השיחה שתועדה בסרט ההקלטה:

כ"ק אדמו"ר נתן דולר ואמר: **"ברכה והצלחה"**.

הרב אליטוב: "יוסף יצחק בן מזל (אבי החתן) שתהיה לו הצלחה בתורה ויראת שמים".

כ"ק אדמו"ר: "אמן".

כ"ק אדמו"ר נתן דולר נוסף ואמר: "דאס איז פאר דיין גאנצע ארבעט אין ארגנטינה. זאל זיין בהצלחה מופלגה". (זה עבור כל העבודה שלך בארגנטינה. שיהיה בהצלחה מופלגה)

היה זה עידוד מיוחד ובלתי רגיל מהרבי שקיבל הרב אליטוב על פעילותו ארוכת השנים להפצת אור החסידות בארגנטינה.

באותה חלוקה הרב אליטוב מסר לרבי מזווה שכתב בנו השליח הרה"ח ר' שאול משה, שהמשיך בדרכי אביו ופעל בשליחות הרבי, גדולות ונצורות לחיזוק היהדות בבית חב"ד השוכן במרכז הרוחני 'א ליטווישע שול' (בית הכנסת הליטאי) בבואנוס איירס. הרב אליטוב הגיש את המזווה לרבי ואמר: "זה מבני, שאול מבואנוס איירס".

כ"ק אדמו"ר: "ער האט דאס געשריבן?" (הוא כתב זאת?)

'על מצווה צריך לשלם'. הרב אליטוב מגיש לרבי מזווה מהודרת שנכתבה על ידי בנו הרב שאול שיחי'

'עבור שליחותך בארגנטינה'. הרב אליטוב בחלוקת הדולרים לצדקה

הרב אליטוב: "יע" (כן).

כ"ק אדמו"ר: "זאל זיין בהצלחה רבה. אויף א דבר מצווה דארף מען צאלן. (שיהיה בהצלחה רבה. על דבר מצווה יש לשלם).

כ"ק אדמו"ר נתן דולר נוסף ואמר תוך כדי שמחזיק בדולר: "דאס איז פאר אייער זון. מסתמא עס ווערט א סאך מערער. זאל דאס כולל זיין מיט א סאך מערער". (זה עבור הבן. מסתמא זה עולה הרבה יותר... שזה (הדולר) יכלול את זה, והרבה יותר).

לימים סיפר מזכיר הרבי, הרב בנימין קליין ע"ה לרב שאול משה אליטוב, שהמזווה הייתה מונחת על שולחן הרבי ימים רבים.

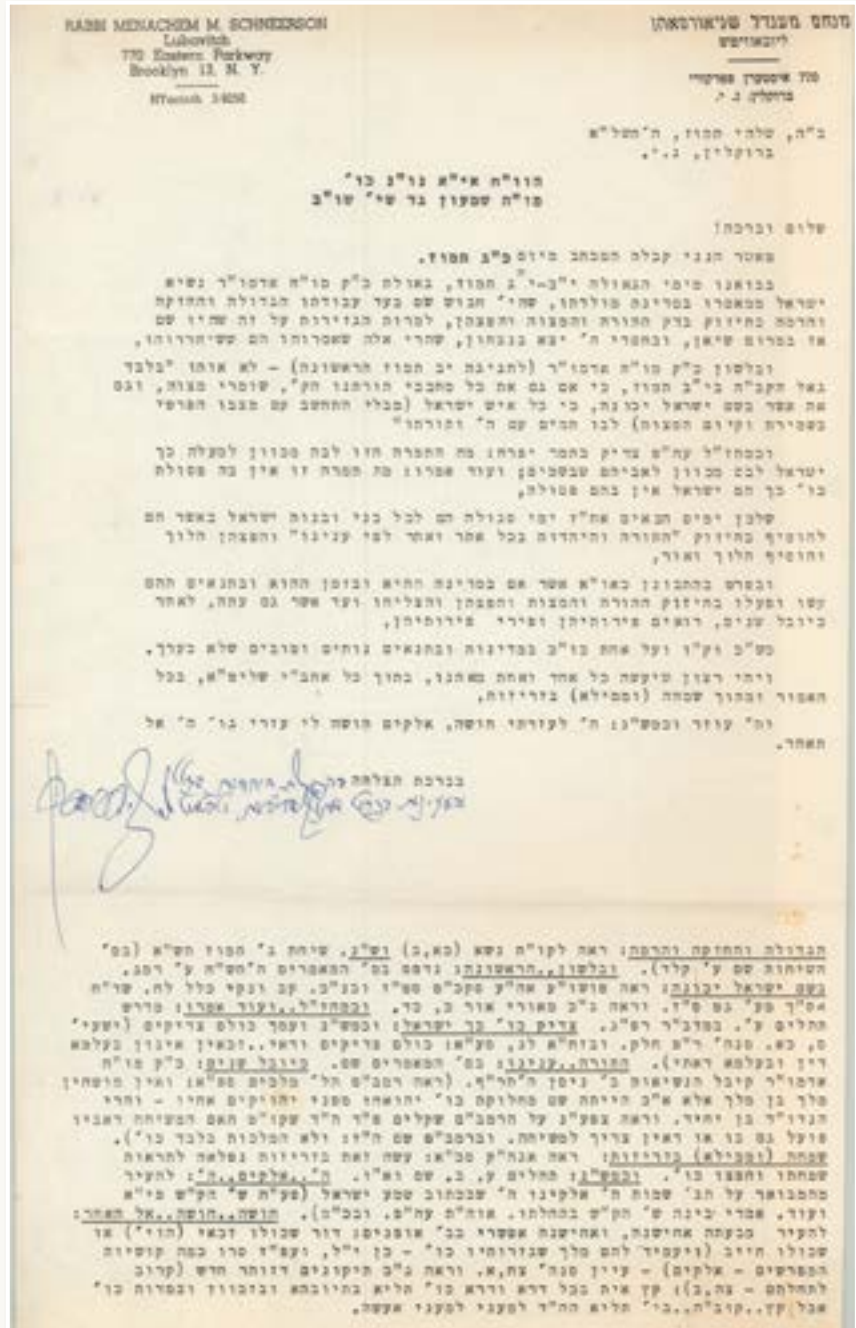
בשנת תשנ"ב כתב הרב אליטוב לרבי דו"ח ובו שמותיהם של יותר ממאה מקורבים שעיימם פעל בתקופה האמורה, וביקש עבורם ברכה "להצלחה בהרחבה בפרנסה והצלחה בגשמיות ורוחניות גם יחד ולזרעא חיא וקימא וברכה בכל המצטרך. והעיקר משיח נאו אמן כן יהי רצון".

ועל כך ענה הרבי "בדיקת המזוזות והתפילין דכל הנ"ל. אזכיר על הציון".

נא. ברכה להצלחה בהפצת היהדות.

הרבי הוסיף בכתב יד קודש למכתב כללי-פרטי:

”בברכת הצלחה בהפצת היהדות בכלל והמעיינות בפרט - ומתוך בריאות ולבשורות טובות.”

נב. ברכה להפצה במרץ הדרוש.

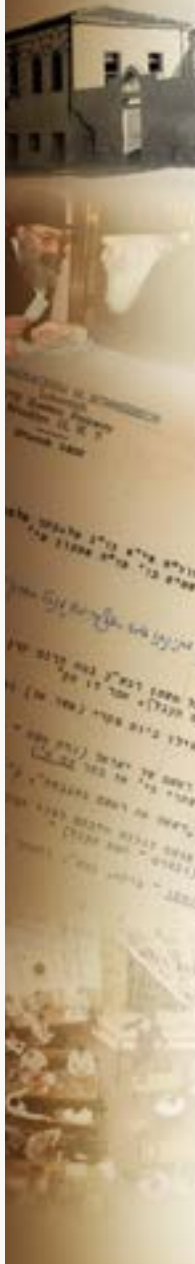
הרבי הוסיף בכתב יד קודש למכתב כללי-פרטי:

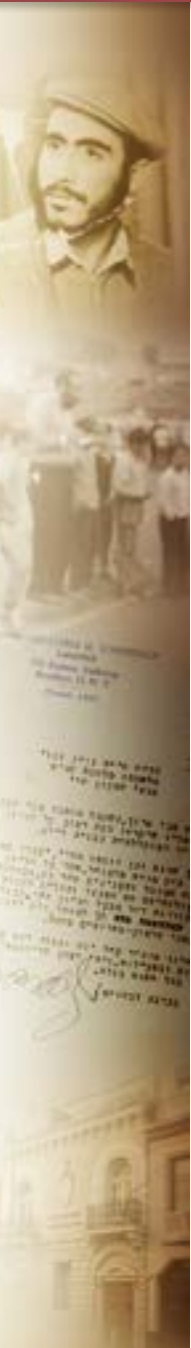
”בברכת הצלחה בהפצת המעיינות והיהדות בכלל ובמרץ הדרוש ולבשורות טובות בכל הנ”ל.

.. נב. המכתבים נתקבלו, והפ”נ שבהם יקראו על הציון הק”.

פרק ר'

פוגש"ק, ש"ו תמוז בלי הספק בנתיים: (מעלי סכא) ימי הגאולה, ש"ק, יום
דקיימא סיהרא בשלמותא (זח"ב סה, א) דחורש האוילה, כלבד, יקונתו סכתו בעל
השפתה לקופת השנה הראשונה דהגאולה, נרמס בס' האסורים הש"ח. וחומוס הארבעים
יומן שהיו ברצון, וארובא הרצון דהארונים נלמד מהם (רש"י עקב ש, יח). ולהקיר
אשר פעלה בזה ביום ש"ו בתמוז לבני ש"ו בו שזו ויקהל העם בו" (משא לב, א). רק
(ועוד); וחומוס ר"ם וייגש, שח"ר עה"ם מסבני, עתה"ם בארובה יותר נכס' די"ב
סיון, קטני עשנים: ראה כמוכות מה, ב, פני, ופתקתו תחלים ח, ג, ואינו עונו ראה
יל"ש בשנה רפו רפו, ולהקיר מהספך מים רבים חרלו' כפוסו, כפאטרו-דא"ח: נרמס
ב"חתי"ם ש"ו, בין הפריש דעקא מ"ו בתמוז עז ש"ב (איכ"ר עה"ם א, ג, ועד"ו
כפע"ח וכו' בפוסו, וראה גי' הבעט"ם (כפר ש"א קרוב לסופו) לבי שהיו כספס כו",
והרי ענין המינוך הוא להעמיד על האמת והודאי, כסגנון חז"ל בסגולה (י, ב, ב)
שאין ה" סבת אלא ש"כ בורא רפואת החלה, חז"ל העב"ר: שנת קים, פער"ב, והשי' החבל
שלם (ולא העשי' דהמנוכים ורבין). וה"ו חירוש גדול, ולכאורה לא סגינו דוגמנו
בדיבורו של קטן, וטלא נצטוו עליו כלל (הל' ח"ה לאת"ו במלמן), ואף אם הוא
שלא לסתם משפ מיראם הרבועה (מניא עו"א סר"ה לבבין מ"ט בעער), ואף טי"ל שזמו
פעולם התורה, הרי רק ע"י דיבור קטן כנ"י ה"ו תורה (ולא אפריגן בזה תעשה עז
שימש (חולין עכ"פ, א) ויוקיל באיזה אופן סיהי'). העולם מתקיים: ראה עו"א
(שם מו"ב רנה, ב) שהטלכיים הם פעלים החבל עד הגבולות, העב"ר: ראה לקו"א
ואו"ח לחת"ם (ששנת שנה האמתיים להתלקותו) חללים סר"ה שיר בו' כחולקים,
קחלה יעקב עקרב הינוקות, לכל עשר ימי חיי הממונר: שגם מזה מוכח שנוגע גם
לקטנה (וראה סו"ע או"ח סמ"ג) וגם בנוגע ללימוד תורה (ראה הל' ח"ה לאת"ו
סמ"א). חנוך, סמנו: משלי ככ, ו, ע"ד הקבלה ראה לקושי לוי יצחק לומר ויקרא
ע' קצב, כי ירעתיו, ומשפטו זירא (יה, ים) ובטרש"י שם, וראה או"ח"ם שם, ג' ו, ו
בפרק: יעז"ר א, כז, וראה לקו"ח ואו"ח"ב (ר"ם דברים, יעז"ר שם). במשפט (קטן
התורה) לקו"ח שם, משפיר, מלך: תחלים עכ"א, לא יתי', הוי"ו: ראה (סו, ד),
וראה רמב"ם סוף הל' סליטו ובאוהו תומן לא יתי' ס' יא רעב כו', וצ"ק בשבת
(קנא, ב) שנאמר כי לא יחדל כו', ולא ילמדו, נדולס: ירמ"י, לא, לב, וראה ש"י
האמנה ש"ו ואילך, ובלא השרעו יעז"ר יא, ס, וראה רמב"ם שם, או"ח"ם עה"ם,
מים, ארצו תחלים עכ, ח, מים עז ימן להקיר מביאוה"ו (לזח"ב עקא, א) וסד"ה
וישנה חרמ"ו כס"י ים הקדמוני וים התחונן.

ג.ב.
 הסתכיים נתקבלו, והח"ב שבהם יקראו עה"ב ח"ק.

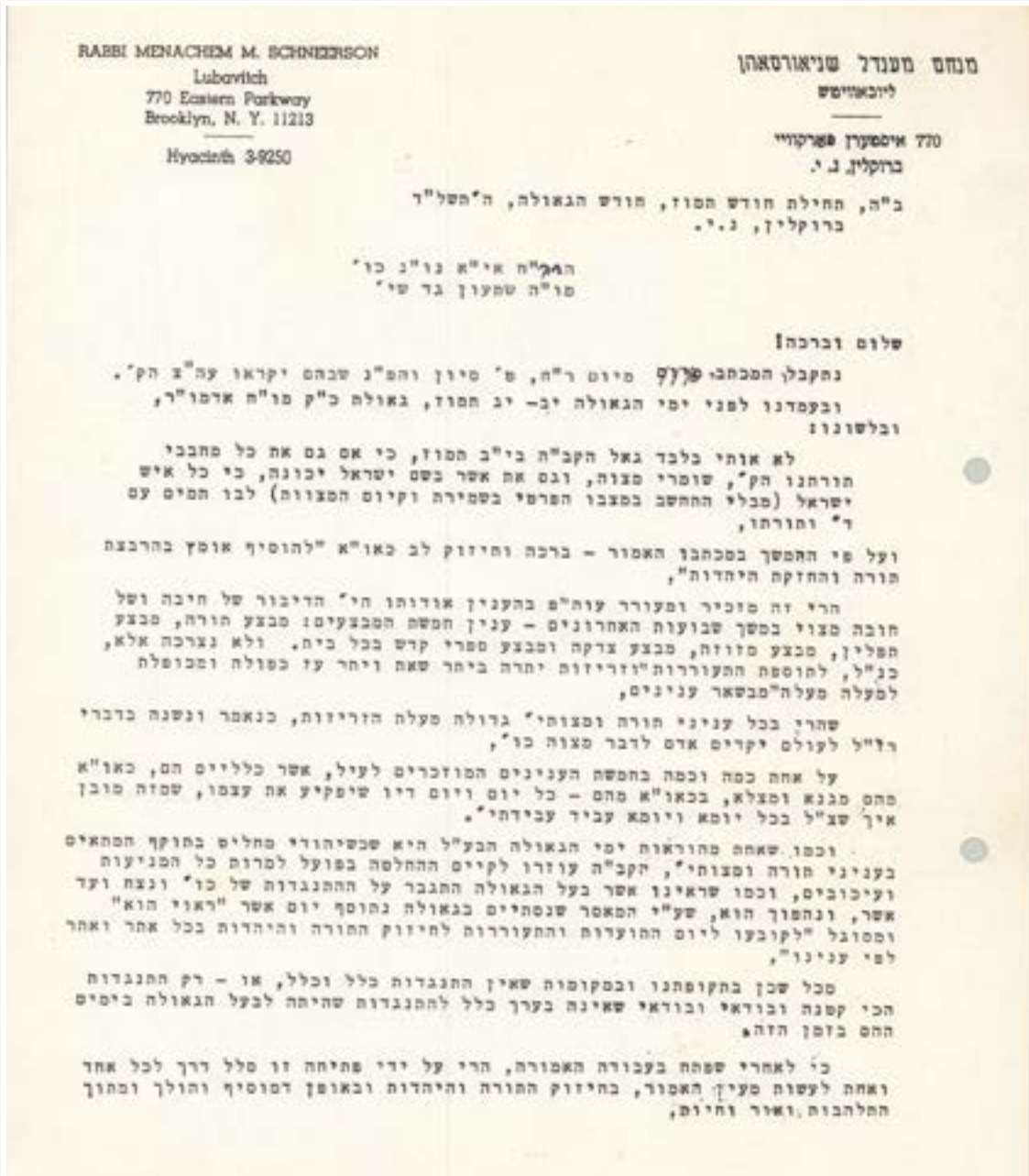
נג. אישור לקבלת המברק

הרבי הוסיף בכתב יד קודש למכתב כללי-פרטי:

"זה עתה נתקבל המברק ויקרא, בלי נדר, על הציון".

באותו המכתב הרבי שינה את תוארו מהו"ח להרה"ח.

פרק ר'

כולל גם - ועיקר - להשפיע על הזולה ובהסביבה כולה, שסמנו יראו וכן יעשו רבים, וגדול זכות והצלחה העומק עם הרבים והצבור כמפורש בדברי חז"ל, ועי"ז גם מרכיב השלום, כלי מחזיק ברכחו של הקב"ה, כולל קיום היעוד: ונחמי שלום בארץ גור' ואולך אחכם קומסיות.

ע"י א' גרשון יעקב ב"ר יעקב

בברכה הצלחה בכל האסור
ומחוך שמחה וגאולה סביב
דברים המונעים בזה ומפזזים
ובברכה חג הגאולה.

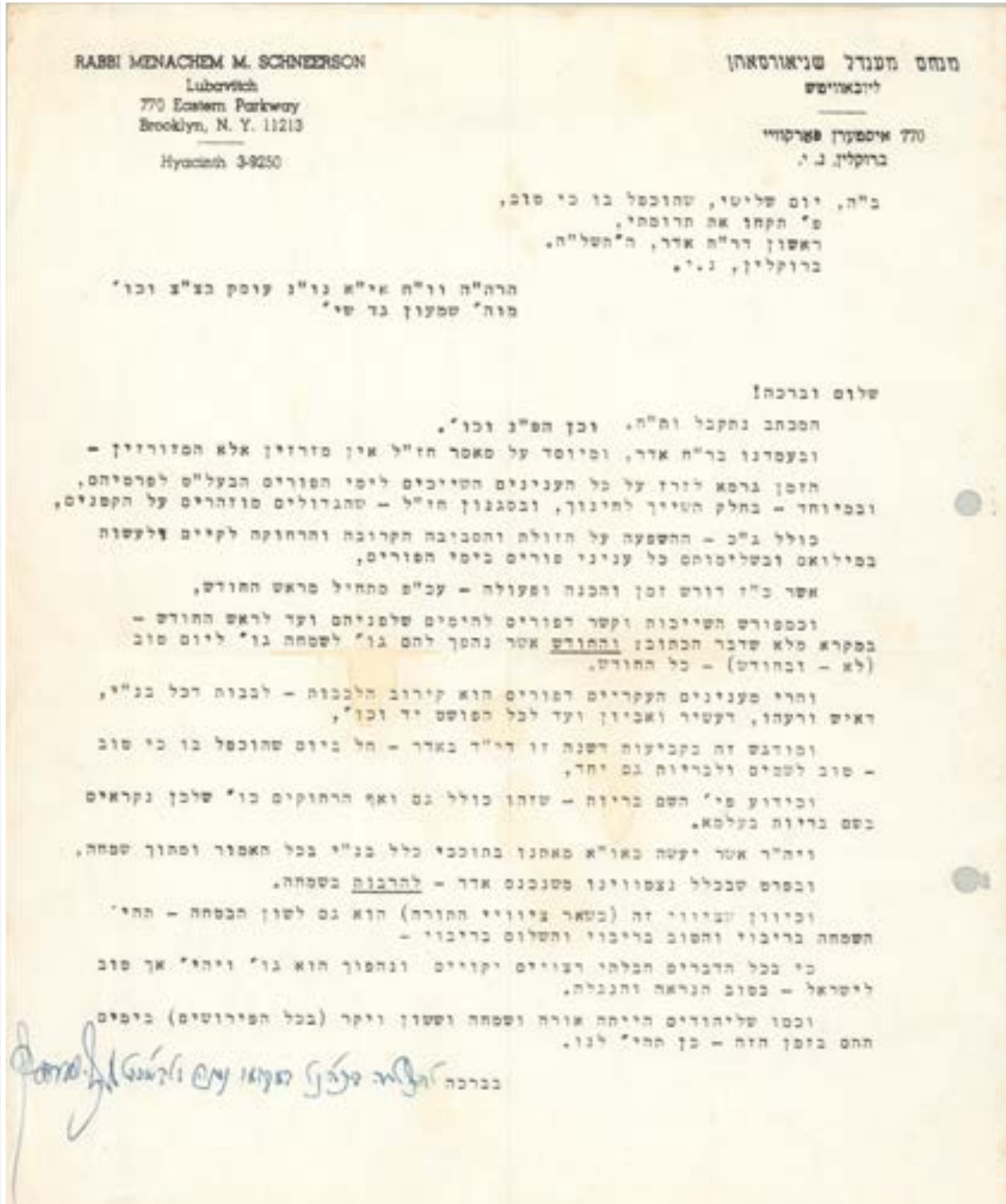
ובלשוננו: כמכתב ספ"ו סיון ההרמ"ה (בסה"ס חש"ה, ע' רסג). בשם ישראל יכונה:
ואינו עיקר שמו (ראה מפרשים ריש גדרים. ובכ"ס). מכלי החשבון והנחתו: יראה
רמב"ם הל' גירושין ספ"ב. לבו המים: כמס"נ (שה"ש ה, ב). אני ישנה (בגלותא,
זה"ג צה, א) ולכי ער. (ראה לקו"ה שה"ש לר, א. לה, ב. ובכ"ס). המבצעים: להקיר
ספ" ערה"כ (לבעה"ס סדה"ד) ובס" קה"י: כצע אותיות השניות דאברהם יצחק יעקב.
ומצינו למעלותא: טעוה לבצוע (סנה" ו, ב). הנרת: דמנא ומלא (סוטה כא, א).
וראה סיום ההמשך מים רבים, הרל"ו. קונטרס עה"ה בחלתו. הפלגין: דע"י תש"ו
ויראו ספר (ברכות ו, סע"א), ותש"ר זקוקה (להקדמה) תש"י (מנחות לו, סע"א).
וראה תורת הבעש"ט על מרז"ל תפלין דמארי עלמא (סה"ס קי"ז ה"ש"ה ע' 133).
סגנות: סעי"ז ה" יספר צאתך ובואך מטה ועד עולם (זה"ג רסג, ב). ובירוש"
פאה ס"א ה"א דאמר רבי לארסבון תפציר ותפצי לא ישוון בה. וראה הוספה בשאילתות
קמח. ועייג"כ ככתבי הארז"ל (סידורו בהחלתו סוף כוונת הסגנות בין קרוב לסופו.
ש" החיטות ד"ו בכניסת המוחין. בהחלתו ובסופו) דמציל ביצה"ר, לא יסלוש השטן
בבית, הבית ינצ' ששלים זרעות רעות, מבין מן המזיקין, מבריה את הקליפות, אין
נאחזות (ינקן) שם. צדקה עמס"פ בתחומא שפסטים סו: והחיות אותו חייך כו".
וראה סידור (ע"ד דא"ה) עה"פ צדיק הוי". קונטרס יס"כ חש"ס. ספרי. בית: ראה במדב"ר
ר"פ קורח: בית פלא ספרים. וכאזה"ה (ע' הרסב) ע"ס דאצילות. וזריות. מפלגות: אנח"ק
סו"ז. וראה ליקוטי לוי יצחק בהערות לספ. ונשנת. כו: אנח"ק סכ"א. כללים הם:
התורה (ספרי קודש) כוללה כל המצות וה"ה כנגד כולם. תפלין הן לשעבד המוח והלב.
(טו"ע אזה"ז האו"ה סכ"ה סי"א). סוזה כוללה כל המצות (סידור שער החנוכה רעה, א).
צדקה שקולה כנגד כל המצות ובכל תלמוד ירושלמי היא נקראת מצוה סתם (תניא פל"ז).
וכאז"ה לה"ס ס"פ ראה: הדבק במדותיו ר"ל מה הקב"ה משפיע אף אמה הוי"ה משפיע
(ע"ז) - באנח"ק סי"ז). שכשוהודי מחלים בחוקף כו הקב"ה עוזרו לקיים כו למרות
כו: וי"ל ששהו מש"נ (ההלים עג, כה): שמי באר' הוי"ה מחסי לספר כל מלאכותיה.
ראי. ענינו: סכתה הנ"ל. ולאחרי שפחה. דרך לכל אחר: "וכאשר פחה הצינור ונסך
כו עי"ז כיכולה כאז"ה כו" (סד"ה כי כאשר השמים, הרע"ה). בדברי חז"ל: אבות
פ"ב, ס"ב. ובכ"ס. ד"ה עשרה שיושבים הרמ"ה (בסה"ס סס). השלום. הקב"ה: ראה עוקצין
בסוטה. ונחמי. קומסיות: בחוקותי כו, ו-יג. קומסיות: בקומה זקומה (חיב"ע
והו"כ, הובא בפרש"י סס).

נד. ברכה "במקומו עתה".

הרבי הוסיף בכתב יד קודש למכתב כללי-פרטי:

"בברכה להצלחה בכל הנ"ל במקומו עתה ולבשורות טובות. מ. שניאורסאהן."

פרק ר'

נה-נו. אגרות נוספות בתקופת ארגנטינה

כאשר
ישא
האמן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lebevitsh
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

כ"ה, כ"ה שבט, ה'תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה יסמקון גד שי'

שלום וברכה!

כאשר אני קבלה ה^{תכ"ג} והשי"ת ימלא משאלות לבבו לסובה ולברכה.
וכיון שההנהגה בחיי היום-יום מתאים לרצונו של השי"ת זהו הצנור
והכלי לקבלת ברכות ה", הרי מובן שכל הוספה בעניני תורה ומצוותי" מוסיפה
בברכותיו בכל הספרך, אף על פי שצוויי ה" מוכרה לקיימם מצד עצמם גם
שלא על מנה לקבל פרם.

ובענין שהזמן גרמא, בקשר ליו"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח
ארמו"ר, שעל ציון שלו יזכירוהו בחפלה, בודאי שעל כאו"א מאתנו להתבונן
איך שבעל ההילולא הקדיש ימי חייו להחזקת והפצת התורה והיהדות, בלי פשרות,
ובססירת נפש ממש, ומעשה עיקר, שההכוננות הביא להוספה בהאמסצות כאו"א
ללכה ברכיו, ובפרט שבעל ההילולא עומד לימינם של כל ההולכים באורחותיו
ומסמיכים בפעולותיו, וברכתו מלוה אותם להצליח בזה וגם בעניניהם הפרטיים,
בגססיות וברוחניות גם יחד.

בברכה להצלחה ולכשורות טובות
בכל האפור

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א ניסן ה'תשל"ח
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה שמעון גד שי'

שלוש וברכה!
המכ"ן וקפ"ן נחשבלו.
ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות
מדאגות בגסס ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בחורחנו
חורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג והבאת שלום ושלום
(Handwritten signature)

נ.ב.
ז"ע נחשבלו המכ"ן מערב חה"פ והפ"נ שבהם יקראו
בעת הצוץ על הציוץ הק"ן.

נז. אגרת לתלמיד

אגרת ששלח הרבי לאחד ממושפעיו של הרב אליטוב בארגנטינה.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 11253
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ד' סנ"א הטל"ז
ברוקלין, נ.י.

מר עובדי' סי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכ' ובו בקשה ברכה
פ"ג אאאאא טהטוז

ובקשה רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח
ארמו"ר וצוקללה"ה נבנ"ם זי"ע.

סהנכון אשר יבדקו אה התפלין שלו
וכן הסוזות שבדירתו שהתונה כולן כשרות
כדין.

בברכה

כַּאֲשֶׁר
יִשָּׂא
הָאֵמֶן

כפליים לתושייה. תשרי תשמ"ה: הרבי מעניק לרב אליטוב בקבוק 'משקה' במעמד חלוקת 'כוס של ברכה'

פרק ז'

חינוך והרבצת תורה בירושלים

הימים הם ימי מלחמת תש"ח. הרובע היהודי בירושלים נפל בידי הליגיון הירדני, ומשפחתו של הנער שמעון אליטוב גורשה, יחד עם מאות משפחות יהודיות נוספות, מהעיר העתיקה שבה התגוררו. המשפחה שוכנה בשכונת קטמון, שעד לאותו הזמן הייתה כפר ערבי אמיד.

תושייתה של אם המשפחה, הרבנית הצדקנית מרת שושנה ע"ה, הובילה את המשפחה להשתכן בבית מידות גדול, שהיה מחופה באבנים ירושלמיות, ברחוב מחלקי המים בשכונה. במרכז הבית היה חדר גדול ממדים, וסביבו ארבעה חדרי שינה, וקומת מרתף גדולה. מחוץ לבית הייתה חצר גדולה, ובה באר מים.

בבית זה גידלה מרת שושנה, יחד עם בעלה הרב יוסף רחמים ע"ה, את שבעת ילדיהם. קול התורה נשמע בבית זה, שהיה אפוף אמונת חכמים ואהבת תורה בפשטות ובתום. מדי שבת נישאו בבית זמירות השבת בנעימה הספרדית העתיקה, בקול ערב שהיה שואב רבים מהשכנים שביקשו להסתופף ולהאזין לשירה המלבבת והנעימה שיצאה מהבית המיוחד.

...

שלושים ואחת שנים חלפו. מוסדי תבל התגעשו בינתיים, ירושלים המזרחית שוחררה, תושבי ירושלים שכנו בטח, ובחנוכה תשמ"א - חזרה העטרה ליושנה, וקול התורה חזר להישמע בבית האגדי, אפוף זיכרונות העבר והוד הקדומים, ברחוב מחלקי המים: הרב אליטוב יחד עם אחיו, איש

לאחר חזרתו לירושלים

האשכולות הגאון רבי יעקב ע"ה, הקימו את ישיבת 'אור מאיר - חב"ד', לזכר האח רבי מאיר שנסתלק בתאונה טראגית בדמי ימיו.

היה זה לאחר שהרב אליטוב כיהן במשך תקופה כראש מתיבתא בישיבת 'אור החיים', שעומדת בראשות קרוב משפחתו, הגאון הרב ראובן שיחי' אלבז. כעת, החליט הרב אליטוב, הגיע הזמן להקים ישיבה חסידית ראשונה מסוגה - כזו המתמחה בקידום של בני נוער מבתים טובים, המתקשים ללמוד בישיבה רגילה. הישיבה שילבה כולל אברכים, וישיבה שבה לומדים לימודי 'נגלה' וחסידות, לצד התמקצעות במקצועות קודש.

ישיבתו של הרב אליטוב הייתה חלוצת הישיבות החסידיות המעניקות מסגרת רוחנית הגונה לנוער חרדי מתמודד. במקום שיידרדו במדרון ויתגלגלו אל הרחוב - הרב אליטוב, בגישתו החינוכית המקרבת והנעימה, אסף אותם אל ישיבתו, הצמיד להם אברכים בני עלייה שילמדו

אורה של ירושלים. רבה של ירושלים הגר"ש משאש ע"ה נושא דברים בחנוכת ישיבת 'אור מאיר - חב"ד'

פרק חדש של הרבצת תורה. עם רבנים וידידים בחנוכת הישיבה בירושלים

בחזרה לבית אבא. עם תלמידים מארגנטינה בפתח הישיבה בקטמון

אורו של עולם. שיעור תניא בימי הבראשית של הישיבה

עימם בחברותא, והנעים עליהם את חיי התורה, כשלצד זאת הוא מעניק להם מקצוע קודש ביד, דוגמת כתיבת סת"ם, שחיטה ומילה, ואף רבנות. משך שנים רבות, הרב אליטוב עמד בראשות הישיבה וזכה להעמיד תלמידים הרבה, דורות ישרים מבורכים החבים את חייהם הרוחניים והכלכליים לישיבה זו.

'וימשוך לבשר טוב'

ישיבת אור מאיר חב"ד, שבהמשך שינתה את שמה ל'עוז מאיר' חב"ד, זכתה לקבל הוראות וברכות מהרבי. אחת ההוראות הייתה שיתקיימו בה מבחנים אחת לחודש.

אף את שם הישיבה, 'אור מאיר - חב"ד' אישר הרבי במענה מיוחד והוסיף שיש לסכם זאת עם וועד רבני אנ"ש בארץ הקודש. הרבי צירף למכתב סך 5,000 שקל - תרומה

לקופת הישיבה. ואכן, מזכיר ועד רבני אנ"ש, הגה"ח הרב יצחק יהודה שיחי' ירוסלבסקי, הגיע לביקור בישיבה מטעם הוועד, ולאחר שהתרשם מלימודי הנגלה והחסידות בישיבה - הסכים בכתב על כך שהישיבה תישא את שם חב"ד. מן הראוי לציין, כי הסכמה זו של הרבי לנשיאת השם חב"ד לישיבה שאינה שייכת למוסדות הקיימים אלא מהווה מוסד חדש - הייתה נדירה ביותר.

בהתוועדות שבת שובה תשמ"ו, נתן הרבי לרב אליטוב בקבוק משקה עבור אירוע סיום הרמב"ם שעמד להתקיים בישיבה. בשיחה שקדמה לנתינת בקבוק המשקה, אמר הרבי את הדברים הבאים:

"בימים שלאחרי השבת - עומד להתקיים 'דינער' לטובת 'כולל-חב"ד', וכמו כן עומד להתקיים 'סיום הרמב"ם' בארץ הקודש (בתקופה מאוחרת יותר). ולכן, מזכירים ומכריזים אודות עניינים אלו בעת ההתוועדות דיום השבת, וכמו כן יקשרו זאת עם ענין של מעשה בפועל - על ידי נתינת בקבוקי משקה לראשי המתעסקים בעניינים אלו.

"ויהי רצון, שכל זה יביא לידי תוספת הצלחה בעניינים האמורים - שיהיו בהצלחה רבה ומופלגה, עד להצלחה שלמעלה מכפי המשוער לגמרי..."

בשלהי אותה השנה, הרבי הוסיף בכתב יד קודשו, באגרת שנשלחה לרב אליטוב:

"בברכה להצלחה רבה בהפצת המעיינות בתוככי הפצת היהדות בכלל ולבשורות טובות בכל זה".

בנר שישי של חנוכה ה'תשמ"ז, פתח בנו של הרב אליטוב, הרה"ח הרב שאול משה שיחי' אליטוב, בית חב"ד שפעל במבנה הישיבה בקטמון. על הדו"ח מפתחת בית חב"ד קטמון שעל יד מוסדות אור מאיר, ענה הרבי:

"כן יבשר טוב גם בעתיד. אזכיר על הציון".

על דו"ח מפעילותו של בית חב"ד קטמון שנכתב על גבי הבלנק של "בית חב"ד קטמון תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א", ובו דיווח על מבצעים שנערכו עם

להרחיב גבולי הקדושה. במסירת השיעור היומי במבנה הישיבה בשכונת פאג"י

עוז וחדווה. בהתוועדות עם אברכי כולל 'עוז מאיר'

אהבה וקירוב. עם תלמידים בישיבה

דורות של תלמידי חכמים. ישיבת 'עוז מאיר' בתפארתה

ילדי השכונה ועל מסיבות
שבת שהתקיימו מדי שבת -
ענה הרבי:

"נתקבל ותשואות חן, וכן
יבשר טוב תמיד כל הימים.
אזכיר על הציון".

בשנת תנש"א, במענה
לדו"ח שכתב הרב אליטוב
ובו פירוט על אודות מצב
הישיבה - כתב הרבי:

יארך ימים על ממלכתנו

"וימשיך לבשר טוב, והזמן
גרמא. אזכיר על הציון".

עידודים מיוחד לשיבה
ולפעולותיו קיבל הרב
אליטוב מהרבי ב'אתערותא
דלעילא'. כשעבר הרב
אליטוב לפני הרבי בחלוקת
דולרים, הביא לו הרבי דולר
אחד ואמר "ברכה והצלחה".
לאחר מכן הרבי הביא דולר
נוסף ואמר "פאר גאנצע
ישיבה". (עבור הישיבה
כולה).

בגובה העיניים. עם אחד מתלמידי 'עוז מאיר'

בפעם נוספת, כשעבר הרב
אליטוב לפני הרבי בחלוקת
דולרים, הביא לו הרבי
דולר אחד ואמר "הצלחה
רבה". לאחר מכן הרבי הביא
דולר נוסף ואמר "פאר אלע
תלמידים ומושפעים". (עבור
כל התלמידים והמושפעים).

הרחיבי מקום אוהלך

ברבות השנים התרחבה ישיבת אור מאיר חב"ד וגדלה במספר תלמידיה. הבית בשכונת קטמון היה צר מהכיל את התלמידים הרבים, והרב אליטוב החליט להעביר את הישיבה למרכז ירושלים.

ראיתי בני עלייה. במסירות שיעור חסידות בכולל 'תפארת בני היכלא' בירושלים

לאחר תקופת מה של חיפושים, אותר מבנה ראוי לשמו, והישיבה הועתקה לרחוב אוריאל 5 בירושלים, תחת השם "עוז מאיר חב"ד". במבנה החדש והגדול פעלו במשותף כולל לאברכים, יחד עם ישיבה לצעירים הלומדים נגלה וחסידות לצד התמחות במקצועות קודש. אז חוותה הישיבה פריחה מחודשת, כשספסליה

לכשיפוצו מעיינותיך. מוסר שיעור ב'כולל' לחסידות בראשותו

הולכים ומתרחבים ורבים היו אלו שהתדפקו על שעריה וקנו בה תורה וחסידות מלוא החופן.

ברחוב אוריאל פעלה הישיבה במשך כעשרים שנה, ומאות בני ישיבה עלו בה במעלות התורה והחסידות. רבים מהם מכהנים כיום כשלוחי קודש המפוזרים בקצווי תבל, לצד אברכים מסולאים בפז הנושאים תפקידי קודש בקהילות ישראל. הישיבה הייתה אבן הפינה למוסדות לבחורים שמתקשים לצעוד במסלול הישיבתי הרגיל. הרב אליטוב העניק קריאת כיוון ציבורית כללית כיצד להתייחס לנוער המכונה 'נוער נושר'. ברבות השנים הפכה שיטתו לנחלת הכלל, והתרחבה למאות מסגרות בארץ ובעולם. ההצלחה הייתה למעלה מן המשוער.

בשנים האחרונות, הקים הרב אליטוב את בית המדרש 'תפארת בני היכלא' לאברכים

בברית מילה לבנו של יד ימינו המשפיע הרב שמואל שי' ויספיש

מובחרים ובני עלייה אשר נפשם חפצה ללמוד דא"ח. בבית מדרש זה, הממוקם בלב ירושלים, יושבים עד השעות הקטנות של הלילה אברכי'עילית המתעמקים בספרי החסידות והוגים במאמרי רבותינרנשיאנו, כאשר בראש ההנהלה הרוחנית עומד הרה"ח הרב שמואל וייספיש שיחי', משפיע קהילת חב"ד

בשכונת הדקל בביתר עילית, ועמו במלאכת הקודש הרה"ח הרב שניאור זלמן משי-זהב שיחי', יחד עם צוות משפיעים ומגידי שיעורים.

בחמש-עשרה השנים האחרונות זכו הרב ויספיש והרב משי-זהב שיחיו לעמוד לימינו של הרב אליטוב שיחי' ולפעול גדולות ונצורות בהפצת המעיינות, בהרבצת התורה ובהרחבת ממלכת הקודש של הרבי בערי הארץ ואף בתפוצות.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ס" אדר הש"ס
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
סו"ה שמעון גד שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכ" וכן/
ודבר בעתו -

במסיכות לד' אדר בשנה השביעית, שבה

לה'.

הפ"נ שבמכ" יקרא/ בעה רצון על הציון

הק'.

בברכה
(Handwritten signature)

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג' ניסן ה'תשמ"מ
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה שמעון גד שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ" והפ"נ.
ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא
עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע
ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות
מדאגות בגשם ומדאגות ברוח - מכל דבר המעכב
עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה
כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו
חורה חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל
היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג והחיים
(Handwritten signature in blue ink)

נ.ב.

בטח משהתף (וישתתף ביתר שאת) בהבצעים,
וה' יצליחם.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lehavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, בחודש הגאולה, תמוז, ה'תש"ס
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"ה בנ"נ קוסק בנ"ב כו"
טו"ה שפון בר טי"

שלום וברכה!

מאשר אני קבלה מכתביו, והשי"ת יסלא משאלות לבנו לסובה.

ורבר בעתו, במסיכות לחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז של כ"ק טו"ה ארמו"ר, וכידוע פרטת מאסרו וגאולתו בימים ההם בזמן הזה, עה להתבונן בתוכן פרשה זו ומסמעותה לכל אחד ואחת מבני ובנות ישראל בכל מקום שהם. ובפרט שעל הגאולה הורה במכתבו אשר שלח לחגיגת י"ב תמוז הראשונה - בשנת תרס"ח - לא אותי בלבד גאל הקנ"ה ב"ב תמוז, כי אם כל מחבבי תורתנו הק", שוכרי מצוה, וגם אשר בשם ישראל יכונה" כו". והרי רואים אנו בעליל, בהשאלות כל הקורות את עצמו בכל תפוצות ישראל מאז ועד הנה, איך שגאולתו היחה מפנה וגאולה לכל יהדות הסדינה החיא ולכל עמנו, הכלל והפרט.

ואחת הנקודות הבולטות בזה היא, כמדובר כמה פעמים, שכשהודרי מחלים בתוקף ובלי חת להתנהג בחיי היום-יום על פי התורה, הורה חיים, בלי משרות, וזה כולל כמובן, השפעה על כל הסביבה והעשי' בכיוון זה בסירה הכי גדולה, מתוך אהבה ישראל, ואהבה לרעה כסוך, אז סוף סוף מתגבר על כל הקושיים ונגאל סכל ענינים הסבלים. ועד - לעשי' בכל האמור בהרחבה עוד יותר מקודם.

ואף שכי ירטה עצמו לבעל הגאולה, אבל כיון שהורה והרגיש בפירוש, כנ"ל, שגאולתו יש לה שייכות לכל אחד ואחת מישראל, ובפרט לאחרי שטל הדרך, ועוד זאת שהקושיים שפוגשים עכשו בפעולות אלו ברוב המקומות ככולם אינן לפי ערך כלל לגבי אותם שעל הגאולה הי' צריך להתגבר עליהם, הרי טובה לכל ההולכים בעקבותיו שה' מצליחם.

ואם הרברים אמורים בכל שנה ושנה, על אחת כמה וכמה בנוגע לשנה זו, שנה מיוחדת ומסוגלת, שנה המאה להולדה בעל הגאולה, שיום הולדתו, י"ב תמוז, הוא גם יום גאולתו. והרי מנהג העולם, מיוסד על כמה מאמרי חכמינו ז"ל, לציי'ן הקופה של מאה שנה. וכמו בכל עניני התורה, מיום תקופה אינו ה"ו גמר וחטל, אלא ארבה - עליו' לתקופה חדשה, ביתר שאת וביתר עז,

ואפילו כשבזמן הסיום היו כל הפעולות והענינים על הצד הכי טוב, שהרי כל עניני טוב וקדושה, התורה ומצותי", אין סופיים הם, להיותם קשורים בהקב"ה אין סוף האמיתי, ומעלין בקודש.

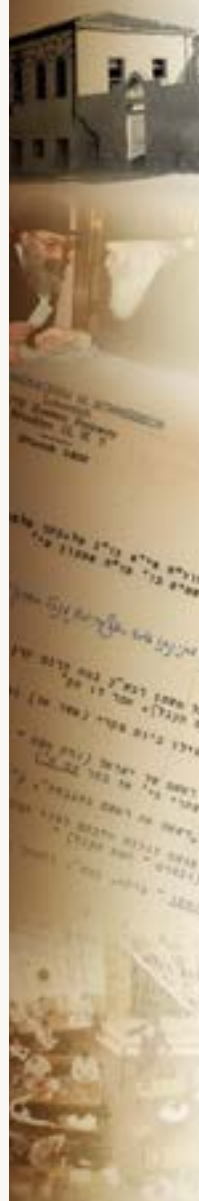
והי רצון שיקויים בכל העושים בכיוון האמור ובאופן האמור, בתוככי כלל ישראל, היעוד בשיעור חומש של י"ב תמוז בשנה זו ה' אלקיו עמו ותרועה סלך בו, וזה יוסיף עוד יותר בהצלחת הפעולות האמורות ועשייתם במנוחה הנפש ומנוחה הגוף, הלוך ומוסיף עדי יקויים ההסך בשיעור חומש שלמחר, י"ג תמוז א-ל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו גו' כרע שכב כארי ולביא מי יקיסנו - כתרנוסו, יחישכו בארצם כמה ובגבורה - בגאולה האמיתית והשלמה על יד משה צדקנו בקרוב ממש.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות
בכל האמור

סב. אגרת ברכה להצלחה לאחר יסוד הישיבה

באגרת הראשונה שקיבל מהרבי לאחר הקמת הישיבה, הרבי הוסיף בכתב יד קודשו:

"מאשר הנני קבלת המכתב מי"ג מנ"א וכו' . הפ"נ שבמכתבו יקראו בעת רצון על הציון הק'. בברכה להצלחה ולבשורות טובות. מ. שניאורסאהן.

סג. אגרת ברכה מיוחדת

הרבי הוסיף בכתב יד קודש ברכה מיוחדת לרב אליטוב:

”בברכה להצלחה רבה בהפצת המעיינות בתוככי הפצת היהדות בכלל
ולבשורות טובות בכל זה. מ. שניאורסאהן.”

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ימי אלול, ה'תשמ"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה" שבעון גד שי'

שלום וברכה

מכ" ופ"נ נחקבלו,

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל

לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, לו ולכל אשר

לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה

בגשמיות וברוחניות.

בברכה
הענין הוא
הוא
הוא
הוא

כעומד בפני המלך. חול המועד סוכות תשמ"ז:
הרב אליטוב כשליח ציבור במניין של הרבי

פרק ח' בעל תפילה

בעת שלמד הרב אליטוב בשבת תחכמוני בישיבת תות"ל בלוד, הבחין המשפיע הנודע הגה"ח הרב שלמה חיים קסלמן ע"ה ברב אליטוב, חוש בנגינה ותפילה והיה מעודדו ללמוד את כל ניגוני חב"ד על נוסחאותיהם השונות. בהתוועדויות רבות היה מסמן לו לפתוח בניגונים כשקהל התמימים מצטרף אליו.

בשנותיו בכפר חב"ד היה משתתף פעיל בסדר ניגונים ב"רעווא דרעווין", עת כל החסידים היו מנגנים יחד למשך זמן רב ניגונים רבים לפי כל הנוסחאות והדקדוקים.

בתשרי תשי"ט, לאחר חתונתם, כיבד אותו גבאי בית הכנסת ה'מרכזי' בכפר חב"ד, הרה"ח ר' אייזיק קרסיק ע"ה לגשת כשליח ציבור לפני התיבה בתפילת מוסף של

רגעים מרוממים. בארבע אמותיו של הרבי בתשרי

הימים הנוראים. את תפילתו נשא לפי הנוסח שהכיר עוד מילדותו עת היה שומע את הבעל תפילה ר' גרשון בער חיימסון ע"ה, בבית הכנסת 'צמח צדק' ברחוב חב"ד בעיר העתיקה, שבשכנות אליו התגורר בילדותו. ועל פי מה שלמד מה'בעלי מנגנים' הנוודעים, הרב זלמן בראנשטיין ע"ה והרב בנימין לוין ע"ה שעל שולחנם היו סועדים הזוג הצעיר בשבתות שלאחר חתונתם והיה קרוב אליהם מאד.

לקראת תשרי תש"כ, בעת שהתגוררו בשליחות בקרית גת, ביקש ממנו הרב קרסיק לבוא לכפר חב"ד להמשיך ולשמש כשליח ציבור בימים הנוראים. אף בעת מגורם בשליחות בברוש בשנים תשכ"א - תשכ"ג, היו מוזמנים לימים הנוראים בכפר חב"ד והרב אליטוב היה נושא את קולו הערב בהשתפכות לפני ה' בתפילה. בביקורים אלו התאכסנו בבתיהם של הרב יעקב שפרינגר ע"ה וידידו הרב יקותיאל שניאורסון שיחי'.

בבית חיינו

מאז חזרתם הסופית לארץ הקודש, בשנת תשל"ח, בהתאם להוראת הרבי על כך ש'ההסתדרות הסופית תהיה בארץ הקודש' - נהג הרב אליטוב לנסוע לחצרות קודשנו מדי שנה בשנה, בדרך כלל לקראת חודש תשרי.

ברבים מביקוריו נהג להתארח אצל הרה"ח הרב משה יהודה שי' קוטלרסקי סיו"ר

ונרוממה שמו יחדיו. בהוצאת הספר תורה במניינו של הרבי

הרבי מעודדו בטרם ניגש לשמש כש"ץ ב-770

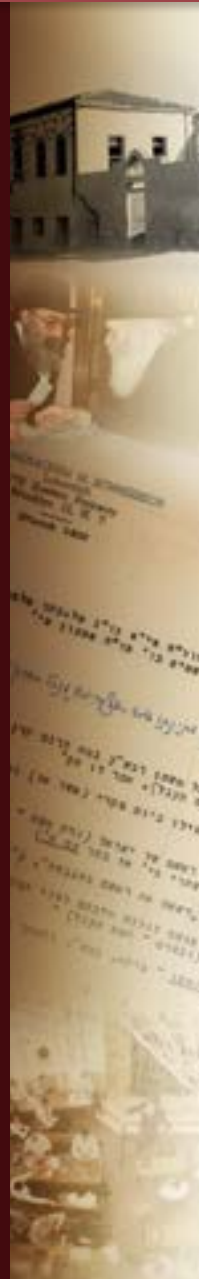
המרכז לענייני חינוך, שביתו נהפך לביתו השני של הרב אליטוב בעת ביקוריו אצל הרבי.

עוד בביקורו הראשון נקרא הרב אליטוב לשמש כ'בעל תפילה' במניין של הרבי, לאחר התפילה הרבי עודדו בניד ראש ומאז כמעט בכל ביקור בחצרות קודשנו נקרא הרב אליטוב לעמוד כשליח ציבור במניין הרבי.

בעת תפילתו כשליח ציבור זכה לעידודים רבים מהרבי. ניגונים שהתאים למילות התפילה בדרכו הייחודית - זכו לעידודים מיוחדים בידו הקדושה מהרבי. כליל ראש השנה תשמ"ה שימש הרב אליטוב כשליח ציבור ב-770, וזכה שהרבי אמר לו באופן אישי, בעת שירד מבימת התפילה: "לשנה טובה תכתב ותחתם".

מאז שנת תשמ"ז החל הרב אליטוב לנסוע לרבי כמה פעמים בשנה. בשנת תשמ"ח עבר לפני הרבי ביום הבהיר י"א ניסן, לאחר שיחת הקודש שנשא הרבי, וזכה לקבל מידי הקדושות של הרבי מצה והעתק מה'מכתב כללי' שיצא לאור לכבוד יום הולדתו של הרבי.

כיום משמש הוא בעל תפילה בבית הכנסת המרכזי בשיכון חב"ד בירושלים לאורך ימים ושנים טובות.

כְּאִשֶׁר
יִשָּׂא
הָאָמֶן

פרק ט'

פעלים לתורה ולחסידות

ביחידות לה זכה ב'גן עדן העליון', עודד הרבי את הרב אליטוב לכתוב טור שבועי, לנצל את כישרונותיו בכתיבה ובנאומים כדי להשפיע על קהלים נרחבים של יהודים מכל החוגים.

הוראה זו, לא ביחידות בלבד היא נאמרה: באחד המענות בכתב שיקבל מהרבי, כתב הרבי לרב אליטוב: "וינצל כישרונותיו בכתב ובעל פה", עברה תקופה, והרבי כתב לו שוב, בנימה תובענית: "מדוע איננו מתעסק במלאכת הכתיבה!?"

נאמן להוראת הרבי, אزر הרב אליטוב את קולמוסו, והחל כותב טורים בעיתון 'שערים', ביטאונה של תנועת 'פועלי אגודת ישראל', שהתפרסם אז כיומון והיה

פופולארי באותה תקופה במשך חוגים נרחבים. שם העט שבחר הרב אליטוב לפרסם דרכו את מאמריו בענייני התקופה היה 'אבא שאול'. במאמרים אלו חידד הרב אליטוב את ההשקפה החסידית הרצויה כלפי דברים העומדים על הפרק, והיה מביא את דעת הרבי ברמה באמצעות מאמריו, שגררו הדים רבים וקנו שביתה בקרב חוגים נרחבים.

בתחום ניצול הכישרונות בעל פה - הרב אליטוב העביר משך שנים תכניות קבועה ברשת א' של הרדיו הממלכתי, שבה היה מוסר שיעורים בספר התניא והתוועדויות משודרות. בנאומיו ברדיו היה משלב אף את כשרון הנגינה שבו התברך, בכדי לעורר לב

'וינצל כישרונותיו'. במסירת שיעור תורה

השומעים דרך ניגוני חסידים עתיקים השגורים על לשונו, לצד נעימותיהן של קהילות ספרד שבהן בקי הרב אליטוב.

חלק משידוריו הועברו בשפת היידיש, ואל התכניות היו מאזינים יהודים מבוגרים שעלו מארצות מזרח אירופה, בהם הצית הרב אליטוב את הניצוץ היהודי מחדש. במשך השנים הגיש תכנית בשם 'חנוך לנער על פי דרכו' בכלי התקשורת החרדיים, יחד עם יד ימינו המשפיע הרב שמואל וייספיש. בתכנית זו היה פותר את לבטיהם של הורים המתמודדים בחינוך ילדיהם, על בסיס גישתו החינוכית הייחודית וניסיונו רב השנים בתחום החינוך. עד לעצם היום הזה, הרב אליטוב מעביר פינות קבועות על פרשת השבוע, בהן הוא חוזר על רעיונות מאוצר תורתו של הרבי, בשפתו הנעימה ובסגנונו הייחודי.

קולמוס הנפש

באחת השנים הוזמן הרב אליטוב שיחי' לערוך 'ערב חב"ד' באחד מבתי הכלא בארץ. ישבו שם כארבע-מאות אסירים, והרב אליטוב הוזרר מראש על ידי נציגי שירות בתי הסוהר שהאסירים לא באו בכדי להקשיב, ועל כן צפויה לו מלאכה קשה...

ראה פניו מאירים. עם ה'חזור' של הרבי זי"ע, הגה"ח רבי יואל כהן שיחי'

זכרונות מזקני החסידים בהתוועדות לאברכי הכולל במוסקווה. לימינו, הרב מרזל ראש הכולל ונאמן ביתו של הרב אליטוב, הרב שניאור זלמן משי זהב

משראה הרב אליטוב את טיב המתאספים - הוא בחר שלא לפתוח בהרצאה אלא בשירה, והחל לנגן שירים מבית אבא. אט אט הצטרפו הכל אל השירה, שנמשכה שעה ארוכה והמיסה לבבות. מכאן היו הלבבות ערוכים לקלוט שעתיים של דברי תורה וחסידות...

בספר 'ימי תמימים' אנו

מוצאים דיווחים שכתב הרב אפרים וולף ע"ה למזכירות הרבי, בהם דיווח בין היתר על פעילויותיו של הרב אליטוב ועל נאומיו בקרב חוגים נרחבים בכל רחבי הארץ - מערבי חב"ד לקהל הכללי ועד לנאום תורני וחסידים מאלף בחגיגות התשעים לישיבת תומכי תמימים. בחשון תשמ"ה הוזמן הרב אליטוב לנאום בכנס הארצי של חסידי חב"ד בארץ הקודש. מאוחר יותר נודע לו מהנהלת צעירי אגודת חב"ד, כי ההוראה שלפיה הוא יהיה זה שינאם בכנס - הגיעה ממזכירות הרבי.

בשנים אלו סייע רבות לידידו הגה"ח הרב שמואל אליעזר היילפרין ע"ה, בפיתוח ובביסוס פעולות איגוד צאצאי אדמו"ר הזקן.

במשך מספר שנים היה הרב אליטוב מקיים חוג ללימוד ספר התניא עבור נשים המתגוררות בשכונות רחביה, קטמון, בקעה והסביבה. השיעור התקיים מדי שבוע בביתו של הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ). בשיעור השתתף ציבור מכובד של נשים, שבמשך הזמן למדו מפי הרב אליטוב את ספר התניא כולו.

הרב אליטוב, שהתברך בכישרון לשפות, ועל לשונו מתגלגלת שפת היידיש בצורתה המדויקת והמקורית לצד השפות ספרדית וערבית בהן הוא שולט ברמה גבוהה - מוזמן למקומות רבים שבהם הוא נואם בפני קהלים נרחבים, כשבכל מקום הוא מתאים את עצמו לתרבות ולשפה המקומית: לא אחת ידלג משיעור עמקני בידיש עסיסית, לשיעור בסיסי בספרדית מתגלגלת, כשבדרך יחזק מאן דהו בשפה הערבית - כשכל הכלים, הידיעות והכישורים, נועדים להפצת אור התורה ולהבערת הנקודה היהודית שבנפש האלוקית, כהוראתו הקדושה של הרבי.

לאורך שנים כיהן הרב אליטוב כחבר הנהלת 'אגודת אחווה' ובמשך תקופה אף

עמד בנשיאות האגודה. הייתה זו הפעם הראשונה שבה איש חסידות חב"ד כיהן כחבר נשיאות האגודת הוותיקה, המאגדת זה למעלה ממאה שנים את גדולי וחשובי היישוב הישן בירושלים. הרב אליטוב מכהן שנים רבות כסגן נשיא חברה קדישא 'קהילת ירושלים', כאשר בכל הציבוריים הנזכרים הוא משמיע את קולה של החסידות ומביא את דברו של הרבי נשיא דורנו בנעימות ובמאור פנים.

במשך שנים רבות כיתת את רגליו בירושלים על מנת לחזור מדי שבת על שיחותיו הקדושות של הרבי בבית הכנסת 'הנשיא' שבשכונת רחביה בירושלים. הרב אליטוב אף מסר שיעורי חסידות מעמיקים בבית הכנסת הוותיק 'ישורון', כשהמונים מכל החוגים נמנים על שומעי לקחו.

'פארוואס נישט אליטוב?'

לאחר שהרבי נשיא דורנו הכריז על תקנת הלימוד היומי ברמב"ם, החלה תנופה מחדשת בפעילותו של הרב אליטוב, שפעל להנחלת לימוד הרמב"ם בקרב חוגים נרחבים. לקראת סיום המחזור הראשון הורה הרבי לערוך סיומי רמב"ם בכל מקום ומקום.

בעקבות ההוראה, החלו השלוחים באילת לתכנן את עריכת סיום הרמב"ם במצרים, זאת בעקבות המענה בנוגע למשמעות המקום בהקשר לחייו של הרמב"ם במצרים. כאשר כתבו השלוחים לרבי על הרעיון - תשובת הרבי הייתה חיובית. היוזמה יצאה לדרך, והייתה לאבן-דרך מרכזית בהפצת לימוד הרמב"ם ברחבי תבל.

התיאורים דלהלן יובאו מתוך זיכרונותיהם של השלוחים באילת, הרב ישראל גליצנשטיין והרב יוסף העכט אשר פעלו לקיומו של מעמד הסיום בקהיר (נדפס ב'קובץ לחיזוק ההתקשרות', בהוצאת ועד התמימים העולמי. תשרי תשע"ז), ותשואות חן להם.

לאחר שהושגו האישורים הנחוצים, הוחלט על עריכת הסיום ביום ל' בניסן ה'תשמ"ה. השלוחים החלו

וראו כל עמי הארץ. בתפילה בבית הכנסת 'אליהו הנביא' בקהיר

'רבות מופתי במצרים'. רבני חב"ד בחוצות מצרים: הרב אליטוב בשיחה עם הרב לוי ביסטריצקי ע"ה. בקדמת התמונה, הרב מרדכי שמואל אשכנזי ע"ה בשיחה עם הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי שיחי'

בגיוס מימון להוצאות הנסיעה. כאשר דיווח הרב גליצנשטיין לרבי על כל הנעשה, ביקש הרבי למסור כי חבל על מאמציהם לאסוף כספים, שכן מהמזכירות יממנו את כל ההוצאות (!). ולא רק בשנה הראשונה: גם בשנים הבאות המשיך הרבי לממן את סיומי הרמב"ם שנערכו במצרים - אות לחביבות העניין בפני הרבי.

הרבי הורה כי בחברי המשלחת הנוסעת לעריכת הסיום במצרים, צריכים להיכלל: השלוחים באילת - הרב גליצנשטיין והרב העכט - כיון שהם הדפיסו את התניא שם בעבר; השליח ורב העיר צפת הרב לוי ביסטריצקי ע"ה - כמי שארגן את סיום הרמב"ם בקברו של הרמב"ם בטבריה, וכן מחמת היותו הרב בעיר צפת הסמוכה לציון הרמב"ם. הרבי הוסיף כי יש לתעד את האירוע, ועל כן הצטרף לנסיעה גם הצלם המיתולוגי ר' לוי יצחק פריידין ע"ה.

כמה ימים לפני הסיום, אמר הרבי: "דער רב פון כפר חב"ד זאל אויך מיטגיין" (- שהרב של כפר יילך גם). בהתאם להוראת הרבי, הצטרף גם הגה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי ע"ה אל המשלחת. בנוסף, הרב ישראל גליצנשטיין הזמין את דודו, הרב חנוך גליצנשטיין ע"ה, שהיה מעסקני חב"ד החשובים בארץ-הקודש, שיבוא להשתתף בסיום.

כיון שהשפה המדוברת במצרים היא ערבית, ביקש הרב העכט מהרב אליטוב, הדובר את השפה הערבית, (באותה תקופה אף מסר שיעור ברדיו בערבית) - שיצטרף אל המשלחת.

וכך סיפר הרב אליטוב את קורותיה של אותה נסיעה:

"למרות שאני דובר ערבית, לא ידעתי אז כל-כך לדבר ערבית בניב מצרי. לאחר שביקשו ממני להצטרף לסיום המיוחד - ביקשתי מהרב ש. ג. שבמקורו הוא ממצרים, שיעזור לי ללמוד את השפה בניב המצרי. כמובן, לימוד שפה חדשה אינו דבר קל כל כך והתקשיתי מאד.

"התקשרתי לרב העכט ושאלתי אותו האם הוא יכול לפטור אותי מהמשימה. כעבור זמן התקשר אליי הרב העכט בחזרה ואמר לי, כי כאשר המזכיר הגה"ח הרב יהודה לייב גרונר מסר לרבי כי השלוחים מתכננים לקחת במקומי את הרב ג., שאל אותו הרבי: "און פארוואס נישט אליטוב?" [- ולמה לא אליטוב?].

"כשמעתי את זה, חידשתי ביתר שאת את לימודי השפה המצרית, ובסופו של דבר

וראו מצרים כי אני ה'. הרב אליטוב עורך את סיום הרמב"ם בבית הכנסת בו פעל הרמב"ם בקהיר

- אכן סיימתי והתחלתי את הרמב"ם בערבית מצרית. תיעוד הסיום גם התפרסם בתקשורת המקומית, והדבר גרם, ב"ה, לקידוש ה' שאין כדוגמתו".

ככל שעברו השנים הצטרפו אל הסיומים אנשים נוספים: השליח הגה"ח הרב יצחק שיחי' גולדברג כיון שהוא שולט בשפה הצרפתית - שפה שרבים מהיהודים המקומיים מבינים. השליח הרב שמואל שיחי' גרייזמאן, הרה"ח הרב שלום דובער וואלף ע"ה, הגה"ח הרב יצחק יהודה שיחי' ירוסלבסקי ואחרים.

ההתעניינות המיוחדת של הרבי בכל פרט, מגלה את היחס המיוחד אותו ייחס הרבי לסיום. הרבי התעניין בפרטים הקטנים ביותר ואפילו בעיצוב הזמנה. לדוגמה, הרבי אמר שההזמנה צריכה להיות עם חוט. ואכן הודפסה הזמנה יפה, משני דפים עם חוט בצבע זהב המחבר ביניהם. הזמנות אלה נשלחו לכל היהודים במצרים.

רבות מופתי בארץ מצרים

ככל שהלך האירוע והתקרב, כך התעצמה ההתרגשות לקראת הרגע ההיסטורי שבו תעמוד משלחת מטעמו של הרבי מליובאוויטש ותסיים את לימוד הרמב"ם בקהיר.

לקראת הסיום, קושט בית הכנסת בקהיר במיוחד לקראת האירוע. חברי הקהילה במצרים, שחוו שנים רבות של הזנחה ופעילות יהודית דלה - התרגשו מאד מהמחזה. האירוע הותיר חותם עמוק על כל היהודים שנכחו בשעת מעשה.

במהלך האירוע עצמו, נישאו נאומים בעברית, בערבית, באנגלית ובצרפתית, על מנת שכל הקהל יוכל להבין. בין הנאומים, הקהל ניגן ורקד בשמחה רבה. ההתרגשות מקיום אירוע שכזה במצרים - בה חי ופעל הרמב"ם - בלתי ניתנת לתיאור.

משנה לשנה קיבל האירוע אופי קבוע, ובדרך כלל התנהל בסדר הבא: הרב אליטוב היה מנחה את האירוע בערבית ובשפת הלאדינו. השגריר הישראלי היה מוסר את ברכת השגרירות ואומר מספר מילים, הרב גולדברג היה מדבר בצרפתית, הרבנים העכט וביסטריצקי באנגלית, והרב אשכנזי בעברית. לאחר מכן היה מתייצב מנהל רשות העתיקות במצרים ומוסר את ברכתה של ממשלת מצרים.

בכל שנה, שגרירות ישראל הייתה שולחת את ברכתה לאירוע הסיום, ואף דאגה להסדרי האבטחה ולסידורים הטכניים השונים, לרבות סידורי האבטחה. רוב סגל השגרירות במצרים היה מגיע לאירוע ומשתתף בו באופן אישי.

במהלך יום הסיום, הלכה המשלחת לסייר בבית הכנסת 'אבן עזרא' בעיר העתיקה של קהיר. על פי מקורות רבים - זהו למעשה בית הכנסת של הרמב"ם. כמו כן, המשלחת ביקרה לבקר בבית בו התגורר הרמב"ם בקהיר. הבית עדיין עומד על תילו, כולל החדר בו קיבל הרמב"ם - שהיה רופא - את מטופליו, וכן במקווה שהיה עדיין בשימוש. בשני מקומות אלו ערכו השלוחים סיומים נוספים.

בערב, לאחר יום עמוס בביקורים ובאירועים, התיישבו חברי המשלחת להתוועדות מיוחדת. רישומיה של אותה התוועדות בקהיר, עדיין חקוקה בלב הנוכחים.

מיד כשחזרו לאילת, שיגרו השלוחים לרבי בקבוק משקה שנשאר מחגיגת הסיום במצרים.

בהוראת הרבי קיבל כל אחד מהמשתתפים בסיום הרמב"ם הראשון במצרים את ספר התניא שהודפס במצרים כמה שנים קודם לכן, עליו הוטבע במיוחד בערבית באותיות זהב "מזכרת מסיום הרמב"ם".

כפליים לתושייה

בשנה הבאה, בסוף המחזור השני, הורה הרבי כי הסיומים צריכים להיערך באופן של "כפליים לתושייה", ועל כן אורגנו שני סיומים במצרים - הפעם גם באלכסנדריה.

סיום הרמב"ם באלכסנדריה התקיים ביום ראשון, ה' אדר שני תשמ"ו, בבית הכנסת הגדול 'אליהו הנביא' שבמרכז העיר, בהשתתפות כל הקהילה היהודית. סיום הרמב"ם בבית הכנסת המיוחס לרמב"ם בקהיר - התקיים ביום שאחרי. בשני הסיומים נכח קהל גדול מאוד, שהתרגש מגודל המעמד.

כבשנה שעברה, כל אחד מהמשתתפים קיבל ספר תניא. על התניא הוטבעו המילים:

"מזכרת מסיום הרמב"ם באלכסנדריה וקהיר, לרגל סיום שנת ה-850 להולדת הרמב"ם".

בכל שנה לאחר הסיום, נהג הרב העכט למסור דו"ח מפורט למזכירות באמצעות הטלפון. לאחר מכן נשלח גם אלבום עם תמונות מהאירוע.

'משקה' מהסיום בקהיר

בהתוועדות פרשת אחרי-קדושים תשמ"ה, דיבר הרבי על סיומי הרמב"ם. הרבי

הנחיות אישיות מהרבי. חברי משלחת רבני אנ"ש בביקורם במצרים

הודיע כי יחלק משקה עבור כל הסיימים שייערכו בשבוע הבא, שיהיה מעורב ב'משקה' מהסיימים שנערכו בשלושה מקומות - בקהיר שבמצרים, בפאס שבמרקו ובטבריה שבארץ ישראל:

"ובהמשך לזה - הרי מכיון שלאחר יום השבת נערכים 'סיימים' על הרמב"ם בכמה מקומות, ייגשו לקבל משקה עבור הסיימים. משקה שמעורב בו גם מן המשקה

שהובא לכאן מחגיגת הסיים ל'גמרה של תורה', שהתקיימה לאחרונה בבית הכנסת של הרמב"ם בקהיר שבמצרים, (בנוסף על זו שהתקיים בביתו של הרמב"ם בעיר פאס שבמרקו שבו התגורר הרמב"ם לערך שש שנים) - המקום שבו חי הרמב"ם רוב שנותיו, ובו כתב גם חיבורו, וכאמור

מסורת מקודשת. הרב אליטוב נואם בסיים הרמב"ם האחרון שנערך במצרים

בימים האחרונים התקיים שם "סיום" על הרמב"ם, מתוך משתה ושמחה לגמרה של תורה, כולל אמירת 'לחיים', ואיחולי ברכות לכל בני ישראל בכל מקום שהם, וחלק מן המשקה הובא גם לכאן".

עם משלחת רבני חב"ד בסיום האחרון במצרים

לאחר השיחה חילק הרבי לכמה מהמשתתפים בקבוק 'משקה', ואף הרב אליטוב זכה לקבל בקבוק מידיו הקדושות של הרבי, כאות הערכה על חלקו בניהול חגיגת סיום הרמב"ם בקהיר.

לקראת חג השבועות תשמ"ה - זמן קצר לאחר הסיום, הגיעו לרבי חלק מהרבנים שהשתתפו בנסיעה. בהתוועדות הזכיר הרבי שוב את הסיום במצרים:

"בהמשך להנ"ל על דבר לימוד הרמב"ם - יחלקו עתה בקבוקי משקה לאלו שעורכים 'סיומים' על הרמב"ם בימים הקרובים... לאחר שיערבו בו מן המשקה שהובא לכאן מחגיגת הסיום בביתו של הרמב"ם בפאס שבמרוקו, וכן מחגיגת הסיום בבית הכנסת של הרמב"ם בקהיר שבמצרים.

"ולהעיר מהרמז בשמו של הרמב"ם: ראשי-תיבות 'רבות מופתי בארץ מצרים'. כלומר, מסכת חייו של הרמב"ם בארץ מצרים, כולל ובמיוחד כתיבת חיבורו

הגדול, ביחד עם כל הגזירות והתקנות והמנהגות שתיקן כו' - הם 'רבות מופתי בארץ מצרים'.

"ומובן גודל העילוי בסיום ספר הרמב"ם במקומות הנ"ל שבהם חי ופעל הרמב"ם עצמו - על פי דברי הירושלמי על הפסוק 'אך בצלם יתהלך איש', ש'כל האומר שמועה מפי אומרה - יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו'. וכמדובר

הרב אליטוב במעמד הסיום האחרון

כמה פעמים, שעל ידי נתינת המשקה - משתפים את כל המתוועדים כאן עם משתפי הסיומים, ביחד עם הסיומים הנ"ל שנערכו במקומו של הרמב"ם".

הוראה מפתיעה

בשנת תש"נ אמור היה המחזור השנתי של לימוד הרמב"ם להסתיים בכ"ה בחשון. יחד עם זאת, הרבי הורה שאירועי הסיום יכולים להיערך עד לימי החנוכה. המארגנים חשבו אפוא, כי שילוב האירוע בחגיגות החנוכה, יגרום לקהל רב יותר של האוכלוסייה היהודית בקהיר להשתתף, ויעשה את האירוע למוצלח יותר. מכאן ואילך, נערך הסיום מדי שנה בחנוכה, ואף הודלקה חנוכייה מרכזית בסמיכות לאתר הפירמידות הידוע. בתשנ"ב, בעת שידור ה'סאטעלייט', הוקרן וידאו מאירוע זה לכל העולם.

סיומים אלו, שבהם דיבר הרב אליטוב אל המקומיים בשפתם, גרמו התרגשות רבה אצל היהודים תושבי מצרים. אנשי הקהילה דיברו רבות עם חברי המשלחת, חיפשו ייעוץ והכוונה, וביקשו את ברכתו הקדושה של הרבי. בביקורים ואירועים אלו חשו התושבים המקומיים כי הרבי דואג וחושב אף עליהם.

הרב אליטוב השתתף מדי שנה בשנה בסיומים אלו. הסיומים נערכו עד לשנת תשס"א, אז הופסקו עקב פרוץ מהומות ה'אינתיפאדה' בארץ ישראל, דבר שגרם לשלטונות מצרים לאסור על קיום האירוע, עקב המצב הביטחוני. יחד עם זאת, בשנת ה'תש"ע נערכה במצרים חנוכת בית הכנסת העתיק לאחר ששופץ וחודש, ואז הוזמנה משלחת רבני חב"ד בראשות הרב העכט להשתתף בחנוכת בית הכנסת.

עבור הרב אליטוב, זו הייתה הזדמנות נוספת לערוך את סיום הרמב"ם במצרים, כהוראת הרבי, בפעם האחרונה לעת עתה.

בנועם ובנחישות. עם עמיתיו למועצת הרבנות הגר"י גליקסברג, הגר"א יוסף והגר"י שפירא

יוצא לדרך חדשה. מועצת הרבנות הראשית בתמונה קבוצתית, אלול תשס"ח

פרק י'

'הצלחה ברבנות'

תחילת דרכו של הרב אליטוב שיחי' בכותל המזרח של עולם הרבנות בישראל, כמי שמשמש סמל ודוגמה לרב חסידי למופת, המקדש שם שמים ומביא את דברה של החסידות לכל מקום שידו מגעת בחן ובנועם חסידיים - הייתה מיד לאחר חתונתו.

בשנות אברכותו המוקדמות, במקביל להתעסקותו בהעמדת תלמידים רבים בשדה החינוך, החל הרב אליטוב לגבש יוזמה לאיחוד רבנים שיפעלו בקרב בני עדות המזרח בארץ הקודש. רבים מאלו שהגיעו מארצות המזרח עם מטען מלא וגדוש באמונה פשוטה וחיבור עמוק למסורת ישראל - הלכו והתרחקו בהדרגה משורשיהם וממסורתם, כתוצאה מפעולות שנעשו על ידי הממסד במדינת ישראל על מנת לנתקם משורשיהם ומאמונת אבותיהם.

הרב אליטוב, כמי שמשפחתו נמנית על אחת המפוארות שביהדות מרוקו הקדומה ואבותיו היו מראשי קהילת הספרדים בירושלים - הֵצֵר משחר אברכותו למראה

העזובה הרבה השוררת בתחום, כאשר כמעט אין מי שיאסוף את שברייהם הרוחניים של המוני בני נוער שהורחקו כמעט בכוח הזרוע ממסורת אבותיהם.

בטרם פנה להוציא לפועל את יוזמתו - פנה הרב אליטוב, כדרכו בכל מפעלותיו, במכתב לרבי, על מנת לקבל הסכמה. הרבי

רבנות במאור פנים. 'מבצע לולב' במטה בנימין

ענה על כך במכתב מיוחד, ובאופן נבואי הדריך את הרב אליטוב: "להתחיל באופן דראשיתך מצער [וכדיוק הבעש"ט, שאז] - אחריתך ישגא מאד":

להלן לשון המכתב המלא, שבו מעודד הרבי את הרב אליטוב לפעול בעולם הרבנות כדי לקרב את ליבם של בני עדות המזרח:

ב"ה, י"ח תשרי, תשי"ט

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים
שמעון גד שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו, בו כותב אודות האסיפה, על דבר פעולה להתעוררות אחינו בני ישראל הספרדים אשר בארץ הקודש ת"ו לענייני יהדות תורה ומצות, ושואל על דבר כתבת רבנים וכו'.

והנה, ידועה דעת תורתנו תורת חיים בהנוגע להצלחת עניני קדושה, להתחיל באופן דראשיתך מצער [וכדיוק הבעש"ט, שאז] אחריתך ישגא מאד. שמזה מובן, שאין עתה להתעסק בעשיית פרסום ולרכוש כתבת רבנים וכו', כי אם ללכת צעד אחר צעד, ובהליכה זו עצמה יתבררו כמה פרטים ואופני פעולות והכישרון לזה, ואז יוכלו להחליט בהנוגע לשאלותיו וכו'.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

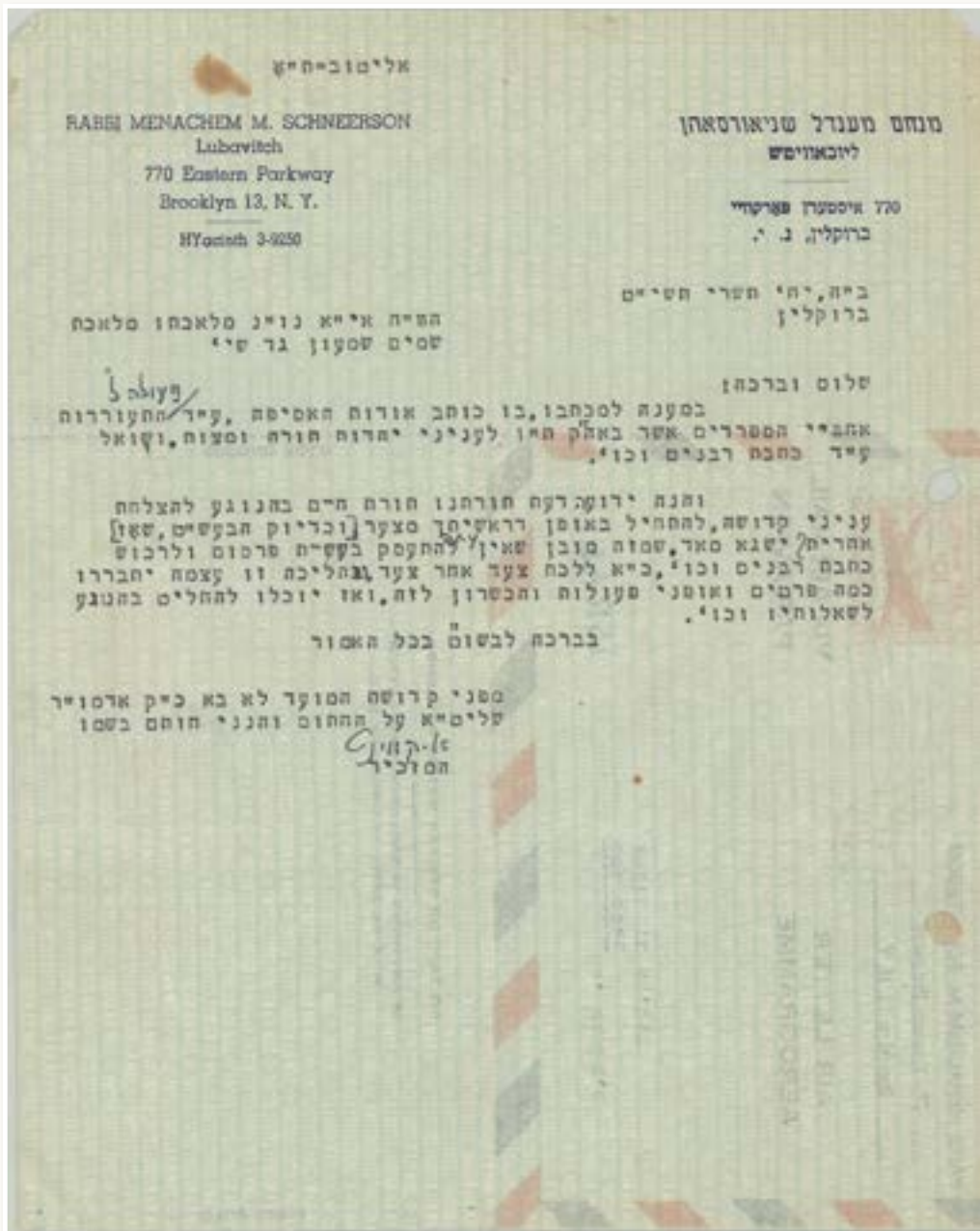
היזומה אכן יצאה לפועל, ורבות ונצורות פעל הרב אליטוב באותן שנים, יד ביד עם רבני ישראל דאז, לקירוב לבבות מבני עדות המזרח לאביהם שבשמים.

בשנים הבאות המשיך לדרוך כוכבו של הרב אליטוב בעולם הרבנות, כפי שתואר בפרקים הקודמים. עידוד מיוחד לכך מהרבי ניתן בשישי במרחשוון תשנ"ב, כאשר הרב והרבנית אליטוב עברו עם בנם ר' יוסף יצחק לפני הרבי בחלוקת דולרים. הרבי אמר לרב אליטוב: "יאריך ימים על ממלכתו. בשורות טובות". ואחר הוסיף "הצלחה ברבנות".

דבר מלך שלטון: בדיוק כאשר חזה הרבי כן היה, ולאחר שנים של מצער - הגיעו שנות ה"ישגה מאד", כהבטחת הרבי. הרב אליטוב זוכה ל"הצלחה ברבנות" בהרחבה מופלגה, לאורך ימים ושנים טובות, וכברכת הרבי: "יאריך ימים על ממלכתו".

סד. אגרת הדרכה על הרבנות

כאשר
ישא
האמן

רבנים חסידיים

בשנת תשנ"ח נערכו בחירות לרבנות מטה בנימין. מטה בנימין היא מועצה איזורית הכוללת כחמישים ישובים ושטח של כמיליון דונם ומתפרסת מצפון ירושלים ועד לשומרון ומהרי מודיעין ועד לבקעת הירדן.

בבחירות זכה הרב אליטוב ברוב גדול בתמיכתם של הראשל"צ הגר"ע יוסף זצ"ל שהורה לנציגי ש"ס לתמוך במעומדות ובתמיכת הראשל"צ הגר"מ אליהו זצ"ל שהורה לנציגי המפד"ל לתמוך אף הם.

מאז ועד היום מכהן הרב אליטוב כרב המועצה האיזורית מטה בנימין. שיעורי תורה קבועים הוא מוסר בישובים ענתות, אדם ועופרים. מקוואות נבנו ומערכת כשרות מהודרת התפתחה בהנהגתו של הרב אליטוב ובסיועו של ר' נתן נתנזון יו"ר המועצה הדתית ואיש רב פעלים לתורה ולמצוה.

בשנת תשס"ח נבחר ברוב קולות עצום וחסר תקדים לכאן פאר כחבר מועצת

בבית הנשיא בעת כניסתו לכהונה הראשונה במועצת הרבנות

במשכן הנשיא בעת כניסתו לכהונה השניה במועצת הרבנות

עם הנשיא דאז שמעון פרס בעת המינוי למועצת הרבנות

עם ידידיו במועצת הרבנות הגרי"מ לאו והגר"י רלב"ג

קולו נשמע ברמה. הרב אליטוב בדיון סוער בענייני כשרות במליאת הרבנות הראשית

נואם ב'כינוס השלוחים העולמי, ניו יורק תשס"ט

הרבנות הראשית לישראל, שוב בתמיכה מאוחדת וחוצה מפלגות.

במועצה זו, המהווה את הגוף הרבני העליון בישראל אשר על פיו יישק דבר בעולם הרבנות ובשירותי הדת בארץ הקודש - פועל הרב אליטוב רבות להגדלת כבודו של עולם הרבנות ולהטעמת ערכי היהדות בקרב קהלים נרחבים. הרב אליטוב אהוד על כל עמיתיו לשולחן הנשיאות של עולם הרבנות בישראל, וזוכה לקדש שם שמים כרב חסידי המביא את דברי רבו לכל פורום שאליו השפעתו מגעת.

בהוראת הגר"ע יוסף מונה הרב אליטוב לכהן כיו"ר ועדת רבנים בתפוצות, בכדי שיוכל לסייע ולקשר בין שלוחי הרבי ברחבי העולם לרבנות הראשית לישראל.

כמאמר הכתוב 'צדיקים אין להם מנוחה' - בשנת תשע"ב הוסיף הרב אליטוב לכהן, במקביל לתפקידו הקודמים, כרב העיר מבשרת ציון, היה זה לאחר תקופה של מאבקים בין קהילות שונות בעיר שגרמו

להתדרדרות המצב הרוחני. הרב אליטוב נבחר כמועמד מוסכם על כל הקהילות, ותוך זמן קצר תיקן ובנה מחדש את חומות הקדושה בעיר, ביצר את מערכת הכשרות והגביר בעיר חילים לתורה ולחסידות, לשנת לטהרה. בשנת תשע"ד מונה לשמש כממלא מקום רבה של עיר הקודש והמקדש ירושלים, וזאת עד לבחירתם הרבנים הראשיים המכהנים כיום, הגאונים רבי שלמה משה עמאר שיחי' ורבי אריה שטרן שיחי'.

במסגרת תפקידו והשפעתו בעולם הרבנות - זוכה הרב אליטוב לפעול ולהפעיל את השפעתו למינויים של רבים מרבני אנ"ש לתפקידי רבנות בארץ הקודש, בשיתוף פעולה מלא עם בית דין רבני חב"ד בארץ הקודש, כפי שהורה הרבי לעסקני אנ"ש לפעול בזה.

בחזית הרבנות. לצידם של הגר"ע יוסף ויבדלח"א הגר"א בקשי דורון. מאחור נראה, חבר מועצת חכמי התורה הגר"ד יוסף

שותפות אמיצה במועצת הרבנות. עם הרב הראשי האשכנזי הגר"ד לאו.

אורו של עולם. הרב אליטוב כרב ראשי לירושלים בפועל, בישיבה על מערכת הכשרות בעיר עם הגר"א שלזינגר, הגר"י רלבג וראש המועצה הדתית יהושע ישי.

מטכסים עצה. בישיבת היערכות לקראת הפגישה עם ראש הממשלה דאז שרון, עם הרבנים ועם יוזם הפגישה המזכיר הגה"ח הרב יהודה לייב שי' גרונר

אנחנו מתחננים אליך, תעצור! רבני חב"ד במפגש המתוח עם שרון על ההתנתקות שהסתיים בפיצוץ גדול.

כי תצא למלחמה. בשם המשלחת, הרב אליטוב מתראיין לנציגי כלי התקשורת, לאחר הפגישה הקשה עם שרון

פרק י"א

החוט המקשר

כמי שזוכה להערכה חוצת מחנות ולידידות עמוקה עם גדולי תורה מכל החוגים - הרב אליטוב זכה להיות איש קשר העומד בין בית חיינו לבין רבים מגדולי התורה הספרדים בארץ הקודש.

הקשר הראשוני, שהיה קשר אמיץ ומופלא, התקיים עם האדמו"ר רבי יצחק אביחצירא ע"ה, ה'באבא חאקי', אחיו של האדמו"ר רבי ישראל אביחצירא ע"ה, ה'באבא סאלי'. ה'באבא חאקי' כיהן כסגן הראשון לציון בארץ הקודש, וכרב הערים רמלה ולוד. עוד בהיותו בחור בישיבת תומכי תמימים בלוד, נהג הרב אליטוב לצעוד בקביעות לבית הכנסת שבו התפלל רבי יצחק אביחצירא, ולחזור דא"ח

בפני המתפללים. חרף היותו בחור עול ימים, ה'בבא חאקי' היה נעמד לכבודו ואומר לקהל המתפללים: 'ראו באיזו אצילות מתנהג בחור ישיבה מחב"ד'.

לימים עשה לו הרב אליטוב נוהג קבוע, לשלוח ל'באבא חאקי' את ספרי החסידות החדשים שיצאו ממכבש הדפוס בהוראת הרבי, דבר ששימח מאוד את ה'באבא חאקי', שהיה שולח לרב אליטוב מכתבי תודה והוקרה על טובת העין שנהג בו, לזכותו בספרי החסידות.

הבהרה והערכה

גם עם רבה של ירושלים, הגאון רבי שלום משאש ע"ה, רָקַם הרב אליטוב קשר הדוק

עם רבה של ירושלים הגר"ש משאש ע"ה בהתוועדות שבע ברכות בישיבת 'עוז מאיר' בירושלים

ואמיץ, שהחל מאז עלותו ארצה ממרוקו בשנת תשל"ח. בעת שהיו נפגשים היה הרב משאש מבקש מידידו יבדלחט"א הרב אליטוב כי בעת שייסע אל הרבי - שיואיל להזכיר את שמו בפני הרבי לברכה.

ידידות אמיצה. עם הגר"ע יוסף זצ"ל

קשר מיוחד של כבוד והערכה התרקם בין הגאון רבי עובדיה יוסף ע"ה, הראשון לציון ומגדולי פוסקי יהדות ספרד בדורות האחרונים, לבין יבדלחט"א הרב אליטוב.

בפגישה אצל הגר"ע יוסף זצ"ל, יחד עם בנו ר' יוסף יצחק

בשנת תנש"א, היו גורמים שניסו לצרף את הגאון הרב עובדיה יוסף ע"ה למחלוקת ולגרום לו שינקוט צד נגד החסידים. באותם ימים, לאחר שיצאו החוצה דברים שונים, קרא הגר"ע יוסף לרב אליטוב לביתו, וביקש ממנו

שיכתוב לרבי בשמו מסר של הערכה, וכי יואיל להבהיר בשמו כי הדברים שנאמרו על ידו יצאו בשגגה לאחר שמאן דהו הטעה אותו בזדון, וכי הוא מצר על כך עד מאוד. הגר"ע יוסף אף נקב בשמו של הגורם המטעה, והוסיף כי הורה שהלה לא יוכל להיכנס עוד לביתו, לאחר שהכשילו בדבר נורא כל כך.

הרב אליטוב כתב אז דו"ח לרבי, שבו פירט את תוכן דבריו של הגר"ע יוסף. מאז, היה הרב אליטוב יוצא ונכנס בבית הראשון לציון, ופעמים רבות היה הגאון הרב עובדיה יוסף מבקש שהרב אליטוב יזכירו בפני הרבי לברכה והצלחה. באותו הזמן אף הורה הגר"ע יוסף לנציגי התנועה הפוליטית שייסד, כי יסייעו לשלוחי הרבי ככל הניתן.

למען רבני אנ"ש. אב החתן בשיחה עם הגר"ע יוסף זצ"ל

באותה השנה ביקר הגר"ע יוסף בניו יורק ותכנן לבוא לרבי בעת חלוקת דולרים, הביקור תואם עם מזכירות הרבי אך בבוקרו של אותו היום חש מאד שלא בטוב והביקור בוטל. לימים הוא תינה בפני הרב אליטוב את צערו על כך שלא זכה לפגוש את הרבי.

מסכת מקוואות

בתקופה מאוחרת יותר נבנו ארבעה מקוואות בעולם בשיתוף פעולה בין שלוחי הרבי לקהילות ספרדיות במקומות כהונתם, כאשר בקשת ה'שלוחים' הייתה כי המקוואות ייבנו בשיטת 'בור על גבי בור', לפי הידורו ההלכתי של כ"ק אדמו"ר הרשב"ב נ"ע. אלא שאז התעוררה בעיה, בשל מורה צדק אחד שטען כי לשיטת הגאון הרב עובדיה יוסף - אין לבנות בור על גבי בור.

חלק מאותם שלוחים ביקשו מהנגיד החסידי ר' לוי שיחי' לבייב, לפנות במכתב נרגש אל הגר"ע יוסף ולשאול האם נכון הדבר. הגר"ע

התשובה של הגר"ע יוסף בעניין מקוואה 'בור על גבי בור'

יוסף זימן את הרב אליטוב לביתו. בפגישה ביקש הגר"ע יוסף מהרב אליטוב כי

ימציא עבורו את כל הספרות התורנית העוסקת בנושא 'בור על גבי בור'. הרב אליטוב ריכז יחד עם הגה"ח הרמ"מ שי' גלובובסקי, סגן מזכיר בית דין רבני חב"ד, את כל התשובות ההלכתיות סביב נושא זה והגיש בפני הגר"ע יוסף. במשך כשבוע ישב הגר"ע יוסף ועיין בתשובות אלו ולאחריהם כתב תשובה הלכתית מפורטת ומנומקת שבה הוא פוסק כי מקווה בור על גבי בור הוא מהודר לכתחילה שבלכתחילה (התשובה נדפסה בספר 'טהרת בית', חלק ג', עמודים שטז - שיח).

באותן השנים סייע הגר"ע יוסף בבחירת רבנים מחסידי חב"ד למשרות רבנות ברחבי הארץ. הגר"ע יוסף אף התבטא כמה פעמים בפני הרב אליטוב בהערצה רבה על שלוחי הרבי, ועל כך שעל אף עיסוקיהם הרבים בהפצת היהדות - הם בעצמם תלמידי חכמים מופלגים.

בשנת תשנ"ח סייע הגר"ע יוסף למנות את הרב אליטוב כרב המועצה האזורית מטה בנימין, ובשנת תשס"ח הורה לתלמידיו ושומעי לקחו שבקרב הגוף הבוחר למועצת הרבנות הראשית - לבחור ברב אליטוב למועצת הרבנות הראשית על חשבון המכסה של תנועת ש"ס. לידידו הגה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן שיחי' הסביר, כי חשוב למנות רב חב"די, שליח של הרבי מליובאוויטש, למועצת הרבנות הראשית, שהרי כך יראו שאר חברי המועצת כיצד רב צריך להתנהג - לרדת אל העם שבשדות ולא להמתין שהעם יפנה אל הרב.

לאחר חמש שנות כהונה, שוב הורה הגר"ע יוסף

לימין רבני אנ"ש בארה"ק. הרב אליטוב עם הגר"ע יוסף.

הרב אליטוב נושא דברים בשם משלחת רבני אנ"ש. מאחור נראה הבן ר' יוסף יצחק שארגן את הביקור.

רבני אנ"ש מסבירים את תקנת הרבי ללימוד הרמב"ם
המהפכה שבאה בעקבותיה.

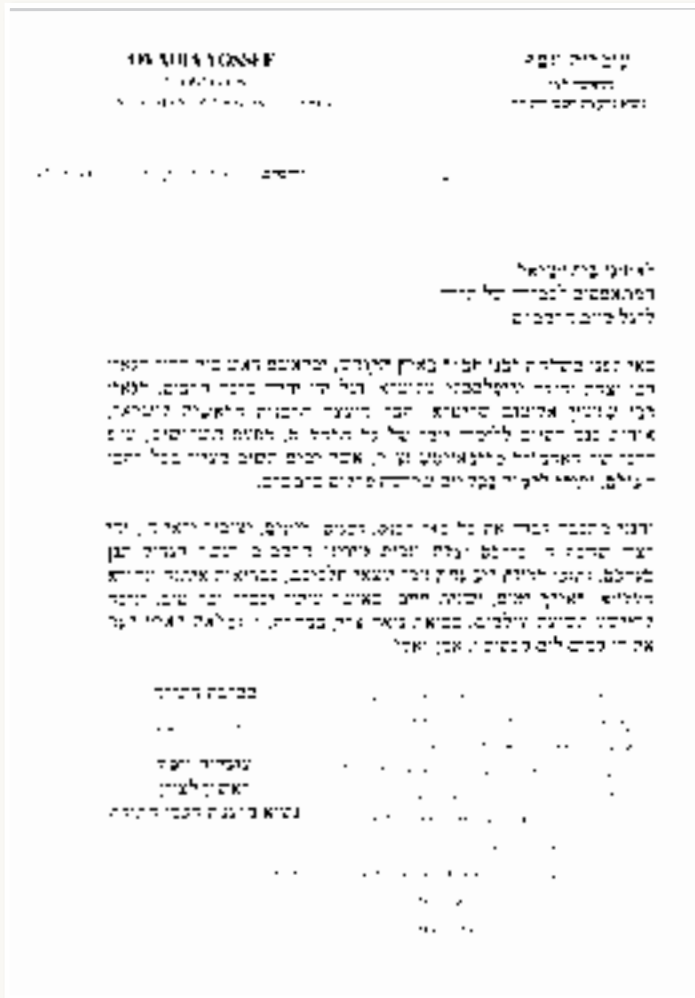
לבחור ברב אליטוב למועצת הרבנות על חשבון מכסתה של תנועת ש"ס. ואכן, גם לקדנציה השנייה נבחר הרב אליטוב למקום הראשון.

'יחיד בדורו, לא קם כמוהו'

בשנת תשע"ב בארגנו צעירי אגודת חב"ד בארץ הקודש חגיגה גדולה ומיוחדת לכבוד

סיום לימוד הרמב"ם כתקנת הרבי. החגיגה לכבודה של תורה נועדה להתקיים באולם הגדול ביד אליהו שבתל אביב. הנהלת צעירי חב"ד ביקשה מהרב אליטוב לפנות אל הגר"ע יוסף ולהזמין לאירוע הסיום לכבוד הרבי ולכבודה של תקנת לימוד הרמב"ם. ואכן, הרב אליטוב התייצב בראש משלחת של רבני חב"ד בבית הגר"ע יוסף שברחוב הקבלן 45, על מנת להזמין אותו לחגיגת הסיום.

הגר"ע יוסף קיבל את המשלחת בראשות הרב אליטוב בהתרגשות יוצאת דופן. הוא ישב עם המשלחת משך שעה ארוכה, ופתח בדברי שבח נפלאים ונרגשים על הרבי. להלן תמלול מלא של דברי הגר"ע יוסף ע"ה, מתוך סרט הוידאו:

הערצת אמת. מכתבו של הגר"ע יוסף זצ"ל
לסיום הרמב"ם האחרון שנערך בחייו

"אשריכם ואשרי חלקכם. תעמוד לנו זכותו של האדמו"ר מליובאוויטש שעשה את הדברים האלה. הוא יחיד בדור בהרבת התורה בישראל. לא קם כמוהו עד עכשיו. כל העולם כבודו, כל יושבי תבל נענים לבשורתו".

אני ממנה אותך שליח. הגר"ע יוסף משמיע דברי תורה וברכה לסיום הרמב"ם שיושמעו בפני החוגגים.

עוד אמר הגר"ע יוסף לחברי המשלחת: "הגמרא אומרת שהקב"ה יודע שהצדיקים מועטים, ושתלם בכל דור ודור. והוא (האדמו"ר) שתל את התלמידים שלו ותלמידי-החכמים שלו, בכל מקום. אין מקום בעולם שלא הוגים בתורת ה' הודות למפעלו. זכותו תעמוד לנו, שגם אנחנו נלך בדרכיו, להגדיל תורה ולהאדירה, כי הם חיינו ואורך ימינו. התורה מחיה אותנו. והרמב"ם ע"ה הוא נר לרגלינו. הפסקים שלו, אנחנו לא זזים מהם ימין ושמאל".

אהבת רעים. עם הראשל"צ הגר"י יוסף ורבה של מגדל העמק הגר"ד גרוסמן

בתגובה להזמנה לחגיגת הסיום, אמר הגר"ע יוסף ע"ה: "כמה שמחה יש לי כשאני אבוא. אבל אני תלוי ברופא. אני מקווה שהוא יאשר - ואני אבוא בשמחה

קשר רב שנים. עם הראשל"צ הגר"מ אליהו זצ"ל

עם הגר"ד גרוסמן בקריאת מגילה בלשכת ראש הממשלה שרון

בנושאים בעול הציבור. עם רבו של כפר חב"ד הגרמ"ש אשכנזי ע"ה

להעמיד הדת על תלה. בשיחה עם הרב הראשי לצה"ל דאז, הרב רפי פרץ

רבה. כבוד גדול בשבילי שאני אבוא".

את דבריו בפני חברי המשלחת סיים הגר"ע יוסף בדברי הערצה על מפעלות הקודש של הרבי: "יפה זכותכם ומה נעים גורלכם שאתם הולכים באורו של אותו צדיק, להגדיל תורה ולהאדירה ולזכות הרבים.

יפה זכותכם ומה נעים גורלכם, פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא. אשרי זכותכם. הקב"ה יאריך ימיכם בטוב ושנותיכם בנעימים, לזכות הרבים ללכת מחיל אל חיל".

עקב מחלתו, רופאו לא אישר את בואו. הגר"ע יוסף שלח אפוא את בנו, רבה של חולון הגאון רבי אברהם יוסף שיחי', כשבידו מכתב ברכה מיוחד מאביו. במכתב כתב הגר"ע יוסף בין היתר:

"לאחינו בית ישראל המתאספים לכבודה של תורה לרגל סיום הרמב"ם.

"באו לפניי משלחת של רבני חב"ד בארץ הקודש, ובראשם ראש בית הדין, הגאון רבי יצחק יהודה

ירוסלבסקי שליט"א, ועל ידו ידידי מזכה הרבים הגאון רבי שמעון אליטוב שליט"א, אודות כנס הסיום ללימוד יומי של כל הרמב"ם, בפעם השלושים, על-פי דרכו של האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל, אשר רבים השיב מעוון מכל רחבי העולם, ותיקן ללמוד בכל יום שלושה פרקים ברמב"ם.

הגר"ע משגר ברכות חמות למשתתפים ומאחל להם:

"שחפץ ה' בידם יצלח, וזכות מורנו הרמב"ם, הנשר הגדול, תגן בעדכם".

מכתב מאליהו

קשר מיוחד שרר במהלך השנים בין הראשון לציון הגאון המקובל רבי מרדכי אליהו ע"ה, לבין יבדלחט"א הרב אליטוב. הקשר החל משנות צעירותם, התגוררו המשפחות אליהו ואליטוב בשני צידיה של חצר משותפת ברחוב חב"ד 16 בירושלים העתיקה.

הבן הבכור של המשפחה, רבי מאיר אליטוב ע"ה, היה ה'חברותא' של הגר"מ אליהו ע"ה, ושותפו ב'ברית הקנאים' - היא מחתרת צעירים חדורי להט של קדושה אשר לחמו למען קודשי ישראל בירושלים. לימים התבטא הגר"מ אליהו שלולא נהרג הרב מאיר בתאונת דרכים בדמי ימיו, אין לו ספק שהיה צומח כפאר עולמה של הרבנות בארץ ישראל.

בזכות ידידות זו, על אף פער

עם חכם שלום כהן בהכנסת ספר תורה.

במסע חיזוק בארגנטינה בצוותא עם הגר"ש עמאר

בשיחה עם ראש הממשלה מר בנימין נתניהו

יחד עם משלחת רבני חב"ד במעונו של כ"ק האדמו"ר מבעלזא

הגילאים - נרקמה ידידות מנוער בין הרב אליטוב שיחי' להגר"מ אליהו ע"ה. במשך שנים רבות, הגר"מ אליהו היה שותפו של הרב אליטוב בפעולות רבות לקירוב וחיזוק לב ישראל לאביהם שבשמים. בשיחותיהם הרבות נהג הגר"מ אליהו להפליא באוזני הרב אליטוב שיחי' את קדושתו של הרבי זי"ע ואת הזכות שהתגלגלה לידו בקרבה המיוחדת אשר לה זכה מאת הרבי זי"ע. "הקשר עם הרבי - זו המתנה הכי גדולה שקיבלתי משמים", נהג הגר"מ אליהו להתבטא באוזני ידידו הרב אליטוב.

מינוי בסעודת פורים

לאחר פטירתם של הרבנים

הראשיים לעיר צפת, החלו בהכנות לקראת בחירות לרבנות העיר. באותה העת הוצע לרב אליטוב להתמודד למשרת הרב הספרדי, והסיכויים לכך היו גבוהים, לאור כוחו של שליח הרבי לצפת, הרב אריה ליב קפלן ע"ה, במוסדות העירייה. הרב קפלן רקם הבנות בין הרשימות החרדיות לבחירתו של הרב אליטוב כמועמד המוסכם למשרת הרב הראשי לעיר המקובלים.

לאחר שהתקדמו הדברים, החליט הגאון הרב שמואל אליהו שיחי', שהיה אז רבה של העיירה שלומי השכנה, להגיש אף הוא את מועמדותו לכהונה. מפאת כבודו של ידיד בית רבי הגר"מ אליהו, ולאחר שפנה אליו בבקשה מיוחדת כי יאפשר לבנו להמשיך במסורת המשפחה מצד אימו אשר הייתה קשורה מאז ומעולם לעיר הקודש צפת - החליט הרב אליטוב לוותר על הכהונה והסיר את מועמדותו, לאות

כבוד והערכה לידיד נעוריו
וידיד בית רבי.

לאחר שנים, פעל הגר"מ אליהו להביא לבחירתו של הרב אליטוב לרב המועצה האזורית הגדולה בארץ ישראל - מטה בנימין, אשר בראש המועצה הדתית שלה עומד הרב נתן שיחי' נתנזון, איש סודו ואמונו של רבי מרדכי אליהו. לא בקלות עבר המינוי, אולם הגר"מ אליהו נאבק על כך בכל כוחו, נגד גורמים פוליטיים אשר חשבו כי המינוי שייך למפלגתם. בחג הפורים תשנ"ח כינס הגר"מ אליהו אסיפה בביתו, אשר נערכה בעיצומה של סעודת הפורים, שבמהלכה הכריז: "אני ממנה את הרב אליטוב, ידידי ושכני האהוב מירושלים העתיקה, לכהן פאר כרב המועצה האזורית

עם הראשל"צ הגר"י יוסף בשיעור ביזדים'

קהל שומעי לקחו בשיעור השנתי ביזדים' לקראת יום ההילולא ג' בתמוז

מטה בנימין. המינוי נכנס לתוקף מהרגע הזה ואילך, וכל התושבים מחוייבים לסור מרותו".

מני אז ועד עצם היום הזה, מנהל הרב אליטוב ביד רמה את ענייני הרבנות ביישובי מטה בנימין, לאורך ימים ושנים טובות.

הפצת חסידות בשיעור ביזדים

קשר אישי וחזק נרקם בין הרבנים הראשיים לישראל, הגר"י יוסף והגר"ד לאו לרב אליטוב. במשך כמה וכמה שנים, לקראת יום ההילולא ג' תמוז וחג הגאולה י"ט כסלו הוזמן הרב אליטוב על ידי הגר"י יוסף לתת את השיעור המקדים לפני בבית

הכנסת היזדים, בשיעור, שמעובר בתפוצה גדולה לכל רחבי העולם בכל אמצעי המדיה, חוזר הרב אליטוב משיחות ומאמרי הרבי ומעורר את לבבות השומעים בסיפורי מופתים מהרבי ופעולות השלוחים ברחבי תבל.

ה'מופת' של הרב אלבז

נסיים פרק זה במופת מיוחד של הרבי, אליו היה הרב אליטוב עד באופן אישי:

בשנת תש"מ כיהן הרב אליטוב בתפקיד מנהל רוחני בישיבת אור החיים של בן דודו הגאון הרב ראובן אלבז שיחי', חבר מועצת חכמי התורה. קשר עז ואמיץ נקשר אז ביניהם.

'מופת' שמימי. עם בן דודו הגר"ר אלבז, ראש ישיבת 'אור החיים'

באותן השנים, הרבנית אלבז שתחי' עברה לידה סכוכה שגרמה לה לאבד דם רב. הרופאים ניסו להחזיר לה את הדם שנחסר, אולם הדם לא נקלט. בעקבות כך נשקפה סכנה לחייה. הרב אליטוב הגיע לבקר את ידידו הרב אלבז בבית הרפואה, שם שהה לצד זוגתו.

בעת הביקור, שאל הרב אליטוב את ידידו האם הוא

רוצה שיכתוב עבורו לרבי. הרב אלבז השיב כמובן בחיוב, והרב אליטוב הזדרז ודיווח למזכירות על מצבה של הרבנית אלבז.

לאחר זמן קצר, הגיעה תשובת הרבי: לקחת תרומות דם מתלמידי הרב אלבז - וזכות היותם תלמידיו יעזור שהדם יקלט. על אתר התארגנו עשרות מתלמידי 'אור החיים' שנסעו באוטובוס לבית הרפואה על מנת לתרום דם. לשמחת בני המשפחה והרופאים, הדם נקלט כפי שהרבי בירך, וחייה של הרבנית ניצלו בחסדי שמים. בסעודת הודיה גדולה שערכו לאחר מכן הרב והרבנית אלבז, הודה בדבריו הנרגשים לרבי מליובאוויטש ולברכתו.

תשרי תשנ"ב: הרבנית אליטוב שיחי' עוברת בפני הרבי בחלוקת הדולרים לצדקה יחד עם הרב אליטוב שיחי' ובנם אבי החתן שיחי'

פרק י"ב

אשת חבר

בדומה לאישה הגדול, הרבנית מזל אליטוב תחי' זכתה אף היא להעמיד תלמידות ותלמידים הרבה במרוצת השנים: בברוש ובירושלים זכתה להיות מורה בבתי ספר של רשת 'אוהלי יוסף יצחק', בברכתו ובעידודו של הרבי. בשנות מגוריהם בארגנטינה הייתה הרבנית אליטוב שתחי' המורה המייסדת של בית ספר חב"ד לבנות, ולאחר חזרתם לארץ הקודש - התמנתה להיות המנהלת הרוחנית של ה'מעונה' - מעון לנערות בוגרות מבתיים מתקשים שהמעונה מספקת להם בית חם ואוהב. וחברה בארגון נשי חב"ד בירושלים.

בשנותיה כמנהלת ה'מעונה', זכתה הרבנית אליטוב לשדך בנות רבות ולסייע בידם להקים בית נאמן בישראל.

באותה תקופה זכתה לקבל שלוש איגרות מיוחדות מהרבי.

אחיה הבכור של הרבנית אליטוב שתחי', הגאון רבי דוד בוסקילה שיחי', מחבר סדרת הספרים 'מנחם משיב נפש' על התורה, היה המפקח של מוסדות 'אוצר התורה' במרוקו ובפריז, וזכה לסייע רבות לשלוחי הרבי במרוקו.

בשנותיו במרוקו זכה לממש את מפעל חייו - תרגומו של ספר התניא לשפה הערבית:

שליח הרבי למרוקו, הגה"ח הרב יהודה לייב רסקין ע"ה, פנה במכתב למזכיר הגה"ח רבי חיים מרדכי אייזיק חדקוב ע"ה ושאלו: "האם כדאי ומותר לתרגם לערבית, ואם יש לנו רשות לטפל בזה, כי יש בזה אחריות גדולה וגם כן יהיה אחר כך כרוך בהוצאות וכו'".

בכ"ז כסלו תשל"ב נכתב המענה על נייר המכתבים של מזכירות הרבי:

סה-סז. אגרות לרבנית אליטוב שתחי

פרק י"ב

אליטוב- ירוח"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כו" אלול תשמ"ב
ברוקלין, נ.י.

מרת מזל תי'

ברכה ושלום!

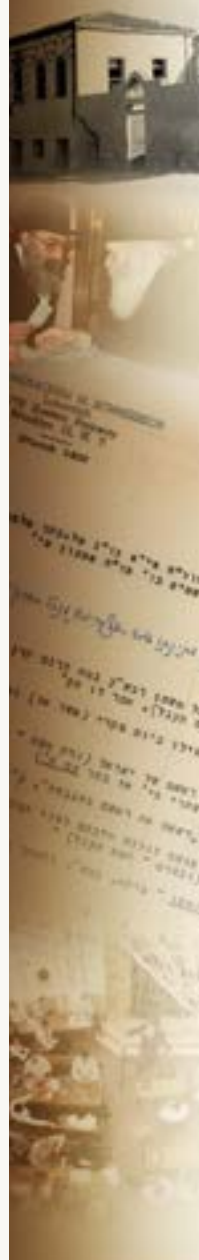
טאשר הנני קבלה מכ' ובו בקשה ברכה
פ"ג מער"ח אלול,

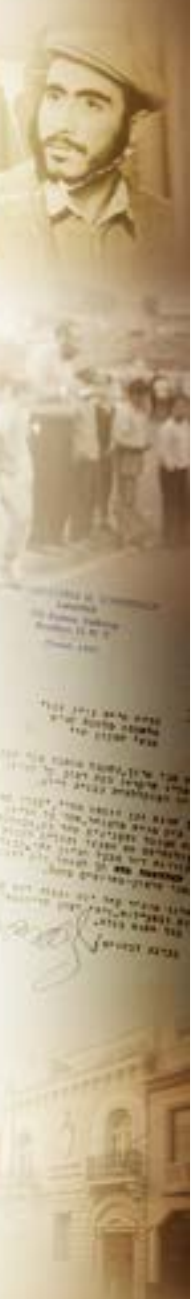
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

והרי המלך בסדה כו' כמפורסם.

ובטה חסביר לכל אלה שמבקשת ברכה
עבורם, אשר הנהגה בחיי היום יומים צ"ל מתאימה
להוראה תורתנו הורה חיים וקיום מצוה"י עליהם
נאמר וחי בהם, שנוסף על העיקר שכס הוא ציווי
הקב"ה הרי זה גם הדרך לקבלה הברכה בהמצטרך
להאדם.

בברכה כתובה וחתומה
טובה
Menachem Schneerson

אליטוב -
Tel. (212) 493-9250 Cable: LUBAVITCH NEWYORK

ס ז כ י ר ו ת
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ל י ו ב א ו י ט ש
SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN, N. Y. 11213

ב"ה, כ"א חניא תשמ"ו
ברוקלין, נ.י.

מה של מ"י

ברכה ושלום
המ"כ של
נתקבל

ויקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ל. א. ג. יעקב
מזכ"ר

אליטוב - ירוש"י
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ו חשרי תשמ"ח
ברוקלין, נ.י.

מה של מ"י

ברכה ושלום

מאשר הנני קבלה מ"י וכו' בקשת ברכה מ"י
מיום ה' חשרי,

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ברכה

בס כ"ק אדמו"ר שליט"א

ל. א. ג. יעקב
מזכ"ר

"בשאלתו חוות דעתי בענין תרגום ספר התניא לערבית - תלוי זה באם יהיה תרגום טוב". הרב רסקין למד מכאן שיש לו 'אור ירוק' להתחיל במלאכה, אבל הרשות מותנית באם יהיה זה תרגום טוב.

מציאת המתרגם המתאים היתה משימה לא קלה כלל ועיקר, שכן רק כשנתיים לאחר מכן, בקיץ תשל"ד, כותב הרב ראסקין לרב חדקוב: "הנני לבשר לכבוד תורתו שיחיה שתודה לקל סוף סוף מצאתי מישהו שמבין ודייקן. שמו ר' דוד שיחיה בוסקילא, מפקח ללימודי קודש של מוסדות אוצר התורה. חיבר הרבה חוברות בענייני חינוך. יודע בטיב לשון הקודש ויודע ספר ויודע בטוב את השפה הערבית. למדתי עמו את 'שער היחוד והאמונה' וכעת הוא התחיל לתרגם לערבית, ויש לפניו גם כן התרגום שבצרפתית, שיודע גם כן שפה זו. ואחרי תרגום של כל פרק נלמד עמו פעם ונשמע איך שהוא תירגם. והנני לשאול מה חוות דעתו של כבוד תורתו בזה".

על כך הגיע המענה ממוזכירות הרבי בח"י מנחם אב תשל"ד:

"מאשר אני קבלת מכתבו ותשואות חן על הבשורות טובות ובנוגע למה שכותב אשר מצא את מי שראוי לתרגם את שער היחוד והאמונה לערבית ואשר כבוד תורתו לומד איתו את הנ"ל וכו' נכון וטוב הדבר".

'לשבור קליפת ישמעאל'

הרב דוד בוסקילה ניגש למלאכה האחרת במרץ רב, ובשנת תשל"ז יצא לאור הכרך הראשון של התניא בערבית. לאחר שהרב רסקין שלח את הכרך השני לרבי, קיבל את האיגרת הבאה:

"נתקבל ות"ח ת"ח, ודבר בעתו יו"ד כסלו גאולת אדמו"ר האמצעי, מ"מ אדמו"ר הזקן והוספה מיוחדת ב'פוצו' בשפת מו"נ (מורה נבוכים) תוסף בואחישנה, בביאת מלכא משיחא. אזכיר על הציון".

בהתוועדות פרשת שמות תשל"ז, הרבי הקדיש שיחה שלמה לתרגום ספר התניא לערבית. בהתוועדות י"א ניסן תשל"ז הרבי ביקש מהרב

שער התניא בערבית

"את כל העבודה של התרגום סידרתי עם הרב בוסקילה בפעם הקודמת - למדנו ביחד כל פרק ופרק והוא מתרגם ומגיה. ואברך אחד, מר אליהו שיחי' אסייג, הוא שמעתיק במכונת כתיבה. מצורף כאן העתק של כמה פרקים וה'פתח דבר' שיהיה אחר כך מתורגם לערבית.

"ונא לברר אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א את כל הנ"ל אם זה כראוי ולרצון. ואבקש את

ברכת כ"ק שליט"א שיהיה הצלחה בהעתקה, בהדפסה, בכריכה ובהפצה, ושזכה לראות גלויות ומפורשות בהדפסה הזאת כמו שהיה בתרגום וההדפסה וכו' של שער היחוד והאמונה".

בתשובה הדגיש הרבי את המילים 'להמשיך', 'זה כראוי ולרצון', 'ויהיה הצלחה'.

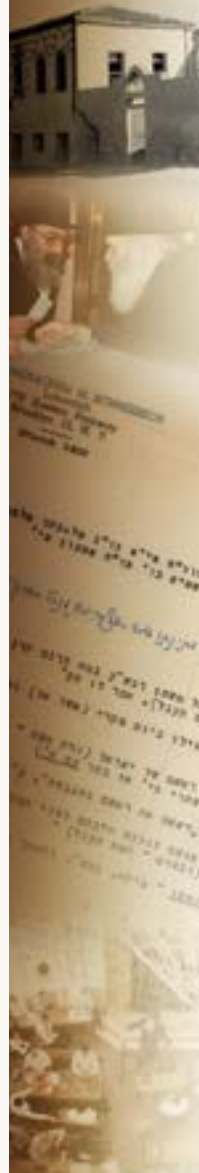
הפתעה ב'פאראד'

ידידו האישי של הרב בוסקילה, הגאון הרב שלום משאש שהיה באותן השנים רבה הראשי של העיר קזבלנקה במרוקו, זכה לעלות בשנת תשל"ח לירושלים והתמנה להיות רבה הראשי של העיר. כאמור בפרק הקודם, קשרי ידידות עזים נקשרו בינו לבין הרב אליטוב. בחודש אייר תש"נ התארח הרב משאש יחד עם רבה הראשי של מרוקו, הרב אהרן מונסינגו, יחד עם הרב דוד בוסקילה, אצל הרב גד בוסקילה - בנו של הרב דוד ורב קהילת יוצאי מרוקו בפלטבוש. הסופר הרב שניאור זלמן ברגר שיחי' כתב על כך:

"בשבת, בזמן סעודה שלישית, ר' שמריהו מטוסוב ור' אליעזר אבצן צעדו עד לבית הכנסת 'בוסקילה', שם התפלל הרב משאש, והוא שמח מאוד לראות את האורחים המיוחדים. השניים הציעו לרב להגיע ביום ראשון ל'פאראד' (תהלוכת ל"ג בעומר, כתקנת הרבי), והוסיפו כי פגישה אישית לא תוכל להתקיים בהזדמנות זו. הרב שמח להזמנה והודיע שיגיע ביום ראשון לפאראד".

תרגום התניא לערבית

הרבנים ממרוקו ב'גן עדן התחתון'. מימין לשמאל: הרב מונסינגו, הרב בוסקילה והרב משאש

"על ההפתעה לפני תחילת הפאראד ועל המפגש עצמו, מספר ר' שמריהו מטוסוב:
"לקראת הפאראד הגיעו הרב שלום משאש, הרב אהרן מונסינגו, הרב דוד
בוסקילה ובנו הרב גד בוסקילה. זמן קצר לפני שהחל הפאראד, הרב גרונר הודיע
לנו כי לפני שהרבי חוזר מהפאראד לחדרו, נביא את הרבנים ל'גן עדן התחתון'
כדי להגיד שלום.

"זו היתה הפתעה לא צפויה, וההתרגשות היתה כמובן גדולה. הושבנו את הרבנים
צמוד לבימת הרבי, בשורה הראשונה, במקומות המיועדים לזקני החסידים.
הפאראד הסתיים, הרבי החל לחזור לחדרו, ויחד עם המשלחת - ניגשנו ל'גן עדן
התחתון'. בתחילה, הרבי ביקש לדעת על כל אחד מהנוכחים מה שמו ותפקידו,
ובסיום שיחה קצרה - הרבי ליווה את הרבנים עד הדלת האחורית במקום שבו
הרבי יוצא לרכבו, והרבי החל לנגן 'כי בשמחה תצאו'."

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ימי אלול, ה'תשמ"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ש שמעון גד שי"

שלום וברכה
מכ"פ ופ"נ נחקבלו,
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל
לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, לו ולכל אשר
לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה
בגשמיות וברוחניות.

בברכה
האני נאמן
כי ב' א' ת' ש' נ' י' י'
ה' ת' ש' נ' י' י'
ה' ת' ש' נ' י' י'
ה' ת' ש' נ' י' י'

פרק י"ג

אגרות ברכה לשנה החדשה

שנים רבות זכה הרב אליטוב לקבל מהרבי אגרות ברכה לשנה החדשה. להלן
צילומי אגרות אלו

סח - פ. אגרות ברכה לשנה החדשה

אליטוב-לוד
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי המליחות ה'תשס"ו
 ברוקלין, נ.י.

האברך ספעון גר בן שושנה שי'
 שלום וברכה:
 זכרם של נחקבל.
 ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
 ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע לו ברכתי,
 ברכת כחיבה וחמיסה טובה לשנה טובה וסתוקה
 בגשמיסה וברוחניסה.
 בברכה להמוד' תורה בירוח' שמים

Menachem Schneerson

אליטוב-קריית גת
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

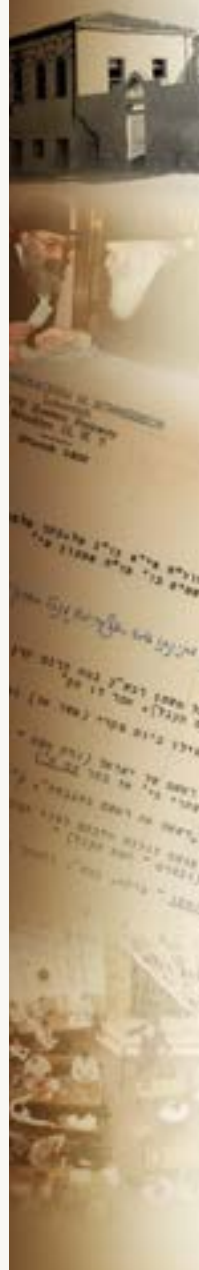
מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי המליחות ה'תש"כ
 שנה מאתיים להסתלקות
 הקהל עם טוב ז"ל,
 ברוקלין, נ.י.

הש"ח אי"א נו"ן סלאכטו
 סלאכט שמים כו' סו"ת
 ספעון גר שי'

שלום וברכה:
 ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
 ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
 לו ולכל אשר לו שי', ברכת כחיבה וחמיסה טובה
 לשנה טובה וסתוקה בגשמיסה וברוחניסה.
 בברכה

Menachem Schneerson

עליטוב"ברוש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 11230 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ.י.

הת"ת אי"א נו"נ וכו'
סוף סעפון שי

שלום וברכה
לקראת שנת החדשה, הבאת עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה וחתימה
טובה לשנת טובה ומחוקק בגסטיות וברוחניות.

ברכה

אליטוב"ברוש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 11230 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ.י.

הת"ת אי"א נו"נ סלאכה
סלאכה סמים כו' סו"ה
סעפון שי

שלום וברכה
לקראת שנת החדשה, הבאת עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה וחתימה
טובה לשנת טובה ומחוקק בגסטיות וברוחניות.

ברכה

אליסוב" ד.נ. הנגב

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcotech 3-8250

מוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, א' תשכ"ג
שנת המאה וחמשים
להסתלקות היולא של
רבנו הזקן
ברוקלין, נ.י.

הח"ת אי"א נו"נ וכו'
סוה' ספקון שי'

שלום וברכה

לקראת השנה החדשה, הבאת עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה לחביב
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקק בגשמיים וברוחניות.
בברכה
ש"ס

אליסוב" הנגב (76)

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcotech 3-8250

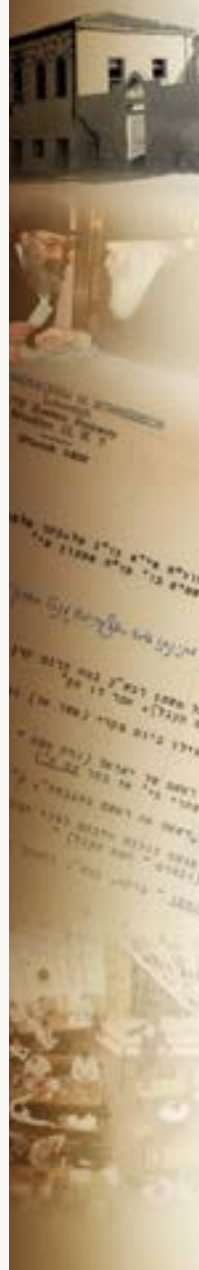
מוחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, א' תשכ"ד
ברוקלין, נ.י.

הח"ת אי"א נו"נ וכו'
סוה' ספקון שי'

שלום וברכה

לקראת השנה החדשה, הבאת עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה לחביב
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקק בגשמיים וברוחניות.
בברכה
ש"ס

אליטוב" סוסב ברוש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcedmh 3-6250
מנהט מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקײוויי
ברוקלין, נ.י.

**ב"ה, ימי הסליחות ה'תשכ"ח
ברוקלין, נ.י.**

**הו"ה אי"א נו"נ וכו'
סוה"ה שמעון שי"ה**

שלום וברכה!

לקראת שנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לסובה ולברכה, אנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו ברכה כחיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומוקפת בגשמים וברוחניות.

שמעון שי

ברוכה

אליטוב" ירוש"ו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcedmh 3-6250
מנהט מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקײוויי
ברוקלין, נ.י.

**ב"ה, ימי הסליחות ה'תשכ"ו
ברוקלין, נ.י.**

**הו"ה אי"א נו"נ וכו'
סוה"ה שמעון שי"ה**

שלום וברכה!

לקראת שנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לסובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומוקפת בגשמים וברוחניות.

שמעון שי

ברוכה

אליטוב ירוש"ו ז
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 NY 4230 3-4230

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין 13 נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ז
 ברוקלין, נ.י.

הת"ח אי"א נו"נ וכו'
 סוה' שמעון שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאת עלינו ועל
 כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
 ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבת
 ותחית טובה לשנה טובה ומחוקק בגסטיות
 וברוחניות.
 א. א. א. א.

בברכה
 [Signature]

אליטוב ירוש"ו ז
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 NY 4230 3-4230

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין 13 נ.י.

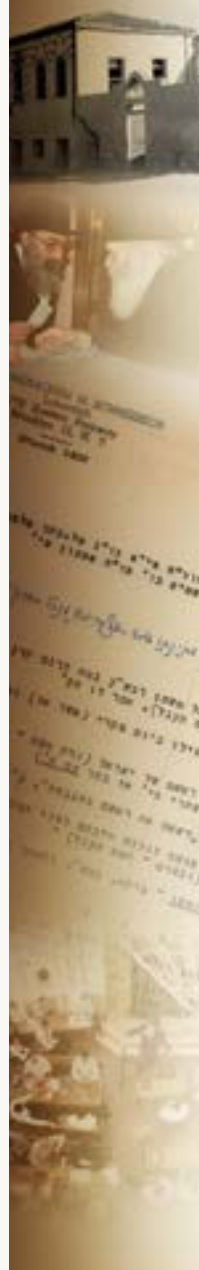
ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ח
 ברוקלין, נ.י.

הת"ח אי"א נו"נ וכו'
 סוה' שמעון שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאת עלינו ועל
 כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
 ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבת
 ותחית טובה לשנה טובה ומחוקק בגסטיות
 וברוחניות.
 א. א. א. א.

בברכה
 [Signature]

אליסוב-יובילסקאויק ג.א.
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYadish 3-9250

מוחס מענדל שניאורסאהן
 לייבאוישעס
 770 איסטערן פארקײווי
 ברוקלין, נ.י.

כ"ה, ימי המלחמה, ה'תשל"א
 ברוקלין, נ.י.

הרב"ח אי"ח נו"ב כו"
 מו"ה שמעון שי"

שלום וברכה!

לקראת חשנה החדשה, הבאה עלינו ועל
 כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
 ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כחיבה וחתימת
 טובה לסנה טובה ומחוקה במשמיות וברוחניות.
 בברכה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn, N. Y. 11213
 HY 3-9250

מוחס מענדל שניאורסאהן
 לייבאוישעס
 770 איסטערן פארקײווי
 ברוקלין, נ.י.

כ"ה, ימי מלחמת המשיב
 ברוקלין, נ.י.

בשמיות הנו"ח אי"ח נו"ב עוסק בצ"ב
 כו" מו"ה שמעון גד שי"

שלום וברכה!

מאשר הנני קולת המכ"י,
 ודבר בעהו -
 בימים שממלך בשדה ומקבל את כולם בקבר סנים
 ימות ומראה סנים שוחקוח לכולם כו".
 משי"ב שבמכ"י יקראו בעת דצור על הציון הק"י.
 בברכה כחיבה וחתימה טובה

‘עשה כהוראת ה’רבי’ שלו’:
אבי החתן ר’ יוסף יצחק אליטוב שיחי, כילד מאחורי הרבי

פרק י"ד

אגרות לאבי החתן

הרה"ח ר' יוסף יצחק שיחי' אליטוב, בן זקוניו של הרב אליטוב שיחי' ואבי החתן הרה"ת ר' דוד ישראל שיחי', זכה כנער צעיר למענות קודש מאת כ"ק רבינו זיע"א.

המענה הראשון הגיע כאשר ר' יוסף יצחק היה נער טרם בר המצווה שלו. הוא למד במכינה לישיבה שליד תלמוד תורה 'תורת אמת' בירושלים. בהתאם להוראת הרבי כי בחורי ה'תמימים' ייצאו ל'מבצע תפילין' מדי יום שישי - התלמידים מעל לגיל בר מצווה שלמדו במכינה לישיבה נהגו לצאת ל'מבצעים'. אולם לגבי אלו שטרם הגיעו למצוות - היה ספק האם ראוי שגם הם ייצאו ל'מבצעים', כאשר הם עצמם טרם מחויבים בהנחת תפילין.

עז היה חפצו של הנער יוסף יצחק אליטוב לצאת ל'מבצעים' ולזכות יהודים בהנחת תפילין כהוראת הרבי, חרף העובדה שהוא עצמו טרם הגיעו למצוות, אלא שהנהלת תלמוד התורה התחבטה האם יש לאשר זאת או להורות לו להמתין עד לאחר בר המצווה. בהתייעצות עם מגיד השיעור שלו, הגה"ח הרב טוביה זילברשטרום שיחי', החליט יוסף יצחק אליטוב לשגר מכתב לרבי, שבו ישאל את דעת קודשו.

תשובת הרבי הייתה: "שיעשה כהוראת הרבי שלו". יש לציין, כי לשון זו תואמת את הנהוג בתלמודי התורה בירושלים, לרבות בתורת אמת, לכנות את המלמד בתואר 'רבי', ולכך כיוונה תשובתו של הרבי. על המכתב חתם הרבי בחתימת יד קודשו, וככל הידוע - מקרה שבו הרבי כותב וחותם בחתימת יד קודשו ובשמו הקדוש על מכתב שממוען לנער מתחת לגיל בר מצווה - הוא נדיר ביותר.

'דאס איז פאר דער זון'

ערב בר המצווה של ר' יוסף יצחק שיחי', שלחו הוריו מכתב לרבי, ובו ביקש ברכה לבר המצווה. הם נענו במכתב הברכה המקובל, שבו בירך הרבי:

"הנה יהי רצון מהשי"ת אשר מבין שלש עשרה למצות יגדל לבן חמשה עשר וכו' כפסק המשנה (אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות... והשי"ת יצליחו להיות ירא שמים חסיד ולמדן. וירו ממונו ומכל יוצאי חלציהם שיחיו רוב נחת יהודי אמיתי חסידותי".

בצום גדליה תשמ"ז זכה אבי החתן לעלות לתורה במניין הרבי לרגל הבר מצווה.

בכ"ח תשרי תשנ"ב עברו הרב והרבנית אליטוב יחד עם בנם התמים יוסף יצחק לפני הרבי בחלוקת הדולרים, וביקשו ברכה עבור בנם ר' יוסף יצחק שיחי'. להלן תמליל השיחה על פי סרט הווידיאו:

הרב אליטוב הצביע על בנו ואמר לרבי:

"מיין זון לערנט אין קרית גת, יוסף יצחק בן מזל, ער זאל האָבן הצלחה אין לימוד

הצלחה ברבנות. הרב אליטוב בחלוקת דולרים, מבקש ברכה להצלחה בלימודים עבור בנו, אבי החתן שיחי'

אבי החתן במעמד חלוקת הדולרים לצדקה, תשרי תשנ"ב

התורה". (זה בני הלומד בקרית גת, יוסף יצחק בן מזל, שיהיה לו הצלחה בלימוד התורה)

כ"ק אדמו"ר ענה: "אמן". הרבי נתן דולר ואמר: "דָאס אַיז פֿאַר דְּעַר זון" (זה עבור הבן). אחר כך העניק הרבי דולר נוסף "דָאס אַיז פֿאַר זיך". (זה עבורך).

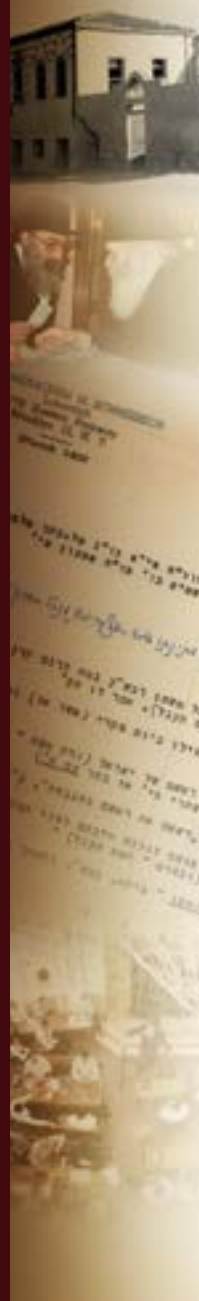
דולר נוסף העניק הרבי לרב אליטוב על מנת לתת לצדקה בארץ הקודש. עוד דולר העניק הרבי למרת מזל שתחי' אליטוב עבורה ודולר נוסף עבור נכדתה.

דולר שישי העניק הרבי לבן, התמים יוסף יצחק שיחי', כשהרבי מברך בברכת "ברכה והצלחה".

יהי רצון שברכת הרבי שניתנה לסב ולסבתא ולאב החתן שיחי' - תלווה אותם לאורך ימים ושנים טובות ותלווה אף את כל יוצאי חלציהם ובכללם הזוג הצעיר המקיים עתה את ביתו, וכנוסח ברכתו של הרבי "מזל טוב מזל טוב, ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוות כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

אבי החתן עם אביו במעמד עלייה לתורה אצל הרבי
לרגל בר המצווה בצום גדליה ה'תשמ"ז

פרק י"ד

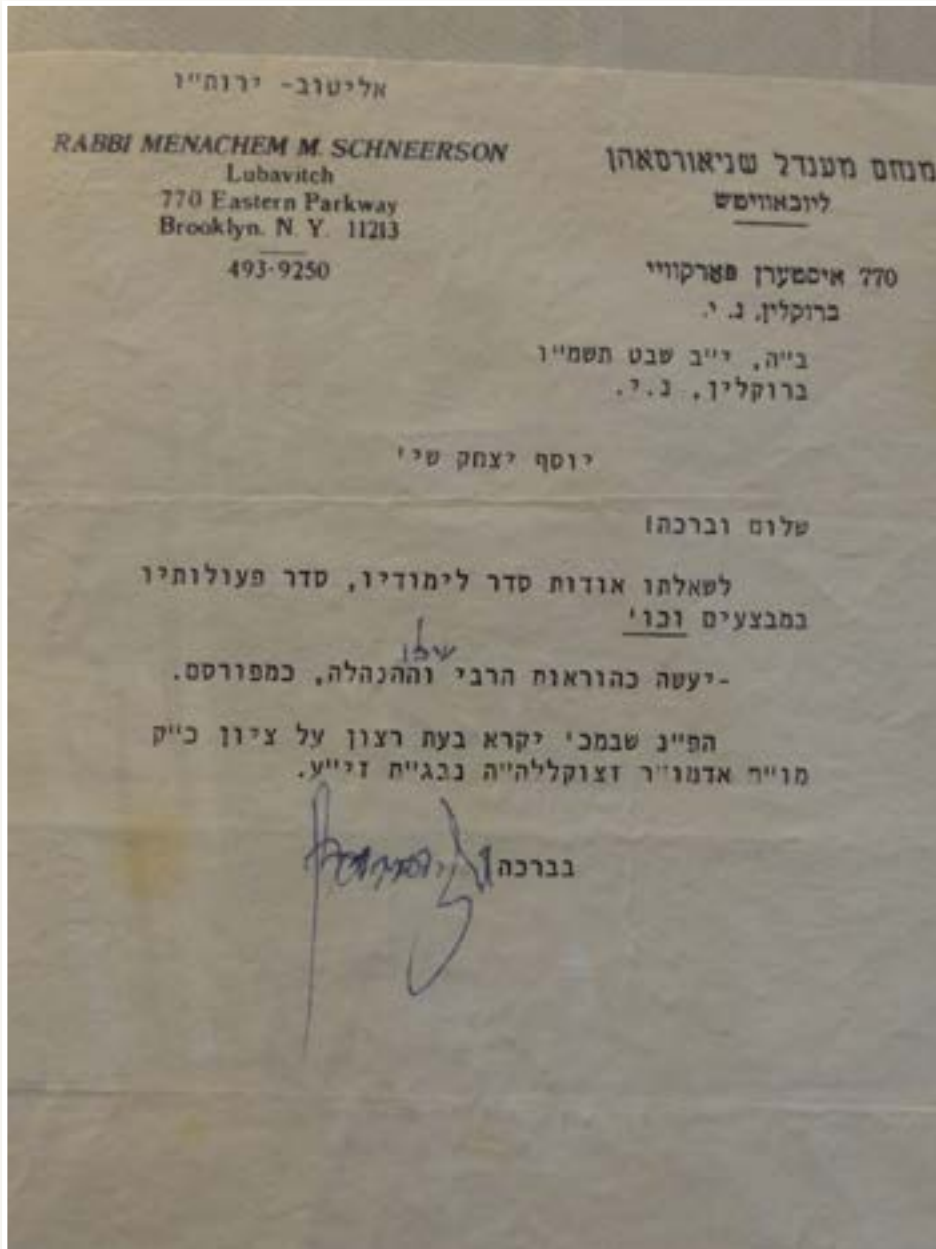

כְּאִשֶּׁר
יִשָּׂא
הָאָמֶן

פא. אגרת הרבי בנוגע למבצעים

פרק י"ד

פ.כ. אגרת הרבי לבר מצוה

כַּאֲשֶׁר
יִשָּׂא
הָאֵמֶן

אליטוב-ירוח"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn, N. Y. 11213
 493-9250

מוחס מענדל שניאורסאהן
 ליוכאוויטש
 770 איכסערן פארקוויי
 ברוקלין, נ.י.
 ב"ה, כ"א מני"א תשמ"ו
 ברוקלין

האברך יוסף יצחק ט"י

שלום וברכה

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצוה,

הנה יה"ר מהטי"ת אשר מבן שלש עשרה למצוה
 יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפטק המשנה (אבות פרק
 ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בהורה, בתורת
 הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר בקיום המצוה.
 והטי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה

בבית הכנסת 'חורבת יהודה החסיד' בעיר העתיקה בירושלים

פרק ט"ו

זכרונות מבית אבא

שיחה מיוחדת שקיים הרב אליטוב עם הסופר החסידי ר' אריה שיחי' ארליך,
על זכרונות מבית הוריו בירושלים העתיקה.
המאמר פורסם באב תש"ע בשבועון החרדי 'משפחה'.

רוח קרירה של בין הערביים נשבה ברחוב בן יהודה הירושלמי באותו ערב בלתי נשכח, שהותיר רישומים עזים בליבו של ילד אחד בודד שהיה לאבן מאבניה של ירושלים העתיקה של לפני חורבן תש"ח. הימים, ימי מוצאי מלחמת השחרור הסמוכים להכרזת המדינה. ירושלים העתיקה, ערש לידתו של הילד טהור העיניים שעתה שידרו מבוכה אין קץ, נפלה בידי לגיונות האויב הירדני, ורבים מבחוריה, הלכו שבי לפני צר. הילד, שמעון בן האחת-עשרה, ישב עתה על מדרגות המפעל לייצור קש, והמתין לצאת אביו הסגי-נהור, בתום יום עבודה נוסף במפעל שהעסיק אותו למרות עיוורונו.

עיניו הגדולות של הילד שגדל לרב חשוב בישראל, משדרות פיקחות ירושלמית ושנינות מקרתא דשופריא. זמן קצר לפני שפרס אויב ידו והטיל מצור על ירושלים לקראת חורבנה, נלקח על ידי אימו, לביאה בזכות עצמה ואשת לפידות עטורת גבורה, אל ישיבת נובהרדוק שבחדרה הרחוקה, למען ילמד על ברכיהם של מעבירי שלהבת המוסר, ולא ישפיעו עליו רוחות הקרב שהחלו שורקות בעיר הנצורה. גם רוחות החילון וזמורות תנועות הנוער שהחלו לחולל שמות בירושלים של ההגנה והאצ"ל, הביאו את אמו להניחו בחוף המבטחים של זקני נובהרדוק וחכמיה, לבלתי ישלוט זר בבבת עינה, ולבלתי יפגע הפחד שירד על ירושלים בחוסנו של הנער.

הילד שמעון שנולד בין החומות, אהב לטפס עליהן ולהקיפן, מעשה משובת ילדים. בשבתות היה יוצא אל סמטאותיה ועוקב בעיניים בוחנות אחר חכמי הספרדים

חבושי מצנפות הקומבאז', והיה מתחקה אחר יקירי ירושלים של היישוב הישן, עטויי מזנבות השטריימל המרוטות, במיוחד אלו החסידים שמוצאם בישוב היהודי בחברון. אלה כמו אלה, השפיעו עמוקות על נפש הנער.

קשה היה עליו הנתק מהעיר העתיקה, נתק שנכפה עליו על ידי אמו. הוא ישב מחוץ לבית, בחדרה הרחוקה, ולא ידע מאום מהנעשה בירושלים אלא רק עם שוך הדי המלחמה, כאשר הוריו וכל שכניו פונו כולם מירושלים העתיקה על ידי הלגיונרים ששמו את ירושלים לעיים.

ישוב ישב הנער בגרם מדרגות ארוך ופתלתל, ברחוב בן יהודה 91, מול "הבנק להלוואה וחסכון" שבעיבורו של הרחוב המופצץ, ששרידי מלחמה פייחו רבים ממבניו. עם שוך הדי המלחמה, תקפו געגועיו אל אביו ואמו. אך בידעו כי העיר העתיקה סגורה ומסוגרת, אין יוצא ואין בא, הבין כי גרוש גורשו הוריו, יחד עם חמש מאות וחמישים המשפחות שהתגוררו בירושלים של מעלה, אל עבר הלא נודע.

לאן יחזור? להיכן ישוב? איה מתגוררים הוריו, עם נפילתה של ירושלים בידי הלגיונרים? ויהי בנטות צללי ערב, אך יצוא יצא האב מבית המלאכה כשהוא מגשש את דרכו ועושה את מטהו לעיניים, והנה הוא חש ביד קטנטנה וחמימה הנתחבת אל בין פרקי אצבעותיו. 'אני שמעון בנך', קרא הנער. ההתרגשות בליבו של אביו, גאתה. 'הכיצד זה באת עד הנה', שאלו. שמעון סיפר כי הגיע במספר רב של אוטומובילים, מחדרה ועד ירושלים. 'אינני יודע היכן ביתנו החדש', ריגש הילד את אביו, שהחל עתה להעמידו בכור המבחן, מתוך זכרונו הבלתי נדלה, על חוק לימודיו בין חכמי נובהרדוק דחדרה.

שריקות מלחמה

"כחצי שנה לפני המלחמה, מלחמת תש"ח, כאשר גם אנו הילדים הרגשנו באווירה המחוממת, בריח חומר הנפץ שהכה באוויר, החלו סמכויות המשמעת להתרופף", משחזר השבוע הילד שהיה לימים לאחד מדמויות ההוד של ירושלים החדשה.

"שוב לא למדנו לימודים סדירים. גם בישיבת פורת יוסף, שבה התחלתי ללמוד, ניכרה התרופפות בצוק העיתים והנסיבות. מלמדים ותלמידים רבים גרו מחוץ לעיר העתיקה, וקשה היה להם להגיע למקום תוך כדי המאורעות והאיומים. אחרים, כמו רבי יעקב כהן שהתגורר בחצר ישיבת בית א-ל, עברו לגור בעיר החדשה.

זכרונות הוד. הרב אליטוב חוזר לסמטאות ירושלים העתיקה

"בד בבד, השפעותיהם של ארגוני המחתרת כמו האצ"ל והלח"י, ובעיקר ההגנה, נתנו את אותותיהם גם על הילדים הצעירים. הם גייסו אותנו כפי יכולתנו, והיו מעבירים דרכנו ניירת ואמצעי תעמולה. בני הנוער של הרובע היהודי, אף החרדיים שבהם, החלו שרים מהמנוניהם, והיו מחקים את אימוני הלחימה שלהם. ההידרדרות היתה נוראה.

"לא אשכח את רבי דוד שלזינגר זצ"ל, נכדו של הגאון רבי זאב (וולוול) מינצברג, שהחסד שלו הציל אותנו, הילדים, מתנועות הנוער של ההסתדרות שרחשו ככוורת דבורים בעיר העתיקה. רבי דוד נאבק בכל כוחותיו, ומשפחות רבות חייבות לו את יהדותן. הוא הגבר הוקם על, שאסף אותנו בחצר הגדולה של החורבה, והעסיק אותנו מדי ערב בלימודים, בשירה, במתנות ובטיולים".

"בבית", ממשיך הילד לטוות את סיפור ילדותו בירושלים, "המשיכה אמא לנהל חיים כמעט רגילים. היא לא איפשרה לנו חריגות מהמסגרת, דווקא בגלל שהיא ידעה היטב מה מתחולל בחוץ. והנה, יום הכביסה השבועי הגיע. אמא העמידה את ה'פיילה' תחת הפרימוס, והחלה, במרצה הרגיל, לשפשף במרץ את הכביסה בשביבי סבון, ולהרתיח אותה בפילה. לפתע הופיע מישהו בפתח: 'תדעי לך, הרבנית, ששמעון שלך הפסיק כעת ללמוד והוא רץ על החומה!' הודיע והסתלק.

'ככה? ילד בן עשר וחצי, במקום לשבת וללמוד תורה הוא משתובב בחוץ? לא הילד שלי!' נשפה אמא, כולה כועסת. היא כיבתה את להבת האש שתחת הפרימוס ורצה לחפש אותי.

"כששבנו הביתה, גמלה בליבה החלטה נחושה. היא ידעה את אשר לפני. היא פנתה לשכנתנו הנוצרייה, הודא, שכיבדה את משפחתנו מאוד, וביקשה ממנה הלוואה כספית שתספיק לנסיעה שלה ושלי לעיר חדרה, שם חשבה להשאיר אותי בישיבת נובהרדוק. היא ארזה את חפצי, צררה לי בגדים, ושמה פעמיה איתי".

"קשה היה לי לעזוב את ירושלים העתיקה, כור מחצבתי. בעיקר היה לי קשה להיפרד מן המשפחה, האחים, אבא ואמא. לא היה לי מושג מתי אראה אותם שנית. לרגע לא חשבתי שאני נפרד מבית ילדותי לעולמים.

חורבה מחורבות ירושלים. בבית הכנסת 'החורבה'

"הפרידה הייתה גם מחכמי ישיבת פורת יוסף, שבה למדתי. זכרתי היטב את

הגאון הגדול רבי אפרים כהן זצ"ל, איש ענק, ראש הישיבה שגר בחצר פורת יוסף. הוא היה אביו של ראש ישיבת פורת יוסף בהווה, הגאון רבי שלום כהן. מבטו היה חודר ועמוק, וגביניו שיוו לו דמות מעוררת יראת כבוד ומטילת סמכות. הוא היה אחד האנשים הענווים ביותר שהכרתי. ומכל אלה היה עליי להיפרד, ולנסוע לחדרה".

כאשר גדל הילד וייגמל, החלה שמשו להפציע כאחד מחשובי הרבנים בירושלים, וכאחד מעמודי האש ההולכים לפני מחנה עדת חסידי חב"ד בקרתא דשופרייא. הגאון החסיד רבי שמעון אליטוב, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל, ראש בית המדרש 'עוז מאיר', רב יישובי מטה בנימין, ולפנים רבה של קהילת 'סוכת דוד' בבואנוס איירס, הוא תלמיד חכם, חסיד, מורה צדק ונואם בחסד בחמש שפות, רבם ורועם של רבים וטובים - אך מעל לכל, איש ירושלים של מעלה ויציר כפיה.

כשהוא מספר על ירושלים העתיקה שבה גדל, הוא מוליך את שומעי לקחו בין הסמטאות ומבקר עימם בחצר ה'חורבה'. הוא משתמש בתנועות תיאטרליות, מדבר בשפה ציורית ומקים את הדמויות כולן לתחייה.

עם בוא החודש שבו חרבה עירנו, גלה יקרנו ונוטל כבוד מבית חיינו, חלקנו שעות של היסטוריה מוחשית במחיצתו של מי שירושלים נתנה לו את צורתה והוא העניק לה את צורתו. כשאנו אוחזים בידו של הגאון החסיד רבי שמעון אליטוב, צעדנו במשעוליה של ירושלים העתיקה, ערש צמיחתו, מקום לידתו ומקור ינקותו. הוא חי את ירושלים, שש עימה משוש ואבל את חורבנה. כל אותה

העת, צועד עימו בנאמנות יד ימינו, הרה"ג ר' שמואל ויספיש, מנהלם הרוחני של מוסדות "עוז מאיר" שבראשות הרב.

הוא זוכר כל אבן מאבניה, וזיכרונותיה הרחוקים חקוקים על לוח ליבו, אף יותר מזיכרונות יום האתמול. צעדנו עימו בנתיבות העיר הדוויה והשוממה, וחשנו כמי שפוסעים במנהרת הזמן. כשהוא מספר לך על ירושלים, נדמה לך כאילו רבי וולולה מינצברג ורבי בן ציון חזן עומדים כאן, לנגד עינך. כאשר הוא מדבר עימך על ארבעת בתי הכנסת של העיר העתיקה, מעלה בפניך את זיכרונותיו מהימים שבהם שטף את מרצפותיה של 'החורבה' העתיקה ומספר לך על קורותיו כתלמיד בישיבת 'פורת יוסף' של אותם הימים - הנך חש כמי שחי באותן שנים שאת זכרון הוא מעלה. פעמים שהוא עוצם את עיניו ומעלה את דמויות ההוד של ירושלים של מעלה, ופעמים שהוא פוקח אותן לרווחה, כאילו בכדי לראותן עומדים לפניו. הוא מדבר בשטף, מתרגש ודומע. ירושלים היא מרכז הווייתו, כל עולמו.

במוצאו הוא נמנה עם שושלת רבנים מעדת מרוקו, אך כאשר הוא יושב בחברת זקני חסידי חב"ד בירושלים בהתוועדות לילית של י"ט בכסלו הנמשכת עד הבוקר, היידיש הרוסית האוקספורדית תתגלגל מפיו ותרסק אליו את יוצאי רוסיה, ואז יהיו כולם בטוחים כי בעל הפה המפיק את המרגליות אינו אלא רב ממוצא ספק ליטאי ספק רוסי. במוסיוף הוא ידרוש בעברית נוטפת מור המתובלת בניבים בערבית, ובמפגשים לעולי דרום אמריקה הוא ידבר בספרדית רוטה.

בצעירותו, כאשר שוטט ברחבי אירופה כשוחט מטעם הרבנות הראשית, נהג לחלק את יומו לעשיית מלאכת השחיטה, ואת לילותיו בכדי לבקר ברחבי אירופה המזרחית, על מנת להתחקות אחר ערש לידתה של החסידות לענפיה. עד היום הוא שולט במרחביה של אירופה המזרחית, ומכירה כפי שנהירים לו שבילי רחוב חב"ד בעיר העתיקה.

הרב אליטוב נולד בפורים תרצ"ז. "יש לנו פנים של פורים כל השנה", הוא אומר בחיוך ירושלמי צופן סוד.

אביו, רבי יוסף רחמים זצ"ל, היה יהודי שמכמני התורה היו חרוטים על לוח ליבו משל היה ספר מהלך, למרות היותו עיוור מגיל שבע-עשרה. הוא קרא ושנה על פה, והיה משמש שליח ציבור ביום הכיפורים בבית הכנסת "בית אל" של חכמי הנסתר, כאשר הוא מתפלל את תפילת המוספין ומקריא את כל סדר העבודה, בקול עבה וערב, מתוך זכרונו הפנומנאלי. כאשר בעל הקורא היה מחסיר טעם מטעמי המקרא, היה רבי יוסף רחמים מתקנו. את כלותיו היה בוחר לפי מבחן

קפדני בחומש ורש"י על הלשון, כאשר כל סטייה כמלוא הנימה מלשונו של רש"י, נענתה בהערותו המיידית של החכם השלם.

אולם כל תיאור של גדלות לא ימצה את סיפורי ההוד המתהלכים בירושלים סביב דמותה של אמו. היא הייתה מצביאה לכל דבר. אשת מלחמה עתירת עוז וגבורה. זקני ירושלים וגם לא מעטים מצעיריה, זוכרים את הרבנית שושנה ע"ה כדמות ההוד של ירושלים של מעלה. היא ניהלה את ישיבת פורת יוסף בקטמון, ועמדה לימין ראשי הישיבה ותלמידיה.

ברכה מיוחדת זכתה לקבל מרבה של ירושלים, הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל. היה זה כשצעד ברחוב וראה אותה מסייעת לבעלה שהיה כאמור, סגי נהור, הגאון עצר וברכה לאריכות ימים ושנים טובות. ואכן זכתה להאריך ימים עד קרוב לגיל מאה.

גבורתה המנטלית וחוסנה האישי הגיעו לידי ביטוי עז ביותר, כאשר בשעה שגורשו יהודי ירושלים העתיקה עם נפילתה בידי הירדנים, הבריחה את אחת הנשים המבוקשות על ידם לצורך גזר דין מוות. אותה אשה, זוהרה שמה, התנקשה בחייהם של כמה וכמה חיילים ירדניים, וכעת, עם גירוש יהודי הרובע, צוידו כל חיילי הלגיון בתמונותיה של אותה אשה, תוך פקודה לעוצרה ולנקום את נקמת דם החיילים שחיסלה.

הרבנית שושנה החליטה לשים את נפשה בכפה, ולהבריח את אותה האשה. היא הלבישתה בלויי סחבות, תחבה בידה מקל הליכה, הרכיבה לה משקפי זקנים והפכה את צורתה לישישה ובאה בימים. כך צעדה עימה לעבר החומות, בדרכים שהיו זרועות חיילים ירדניים שבחנו בשבע עיניים אחר כל יוצא.

עם צאתן של הנשים, התעורר חשדם של החיילים. משהו עמום במראה של האישה, דמה עד מאוד לזו שבתמונה, המבוקשת בכדי להיות מוצאת להורג. החיילים עצרו אותה, וביקשו לדקדק בחיפושיהם עליה.

אלא שאותה גיבורה שהייתה עשויה ללא חת, הרימה את קולה על החיילים ונזפה בהם בעזות: "היאך אינכם מתביישים, צאצאי אברהם, להתעלל באשה זקנה וחולה? וכי זו חשודה בעיניכם?!"

שמעו הערבים ועזבוה לנפשה.

עם בואה, יחד עם בעלה, אל שכונת קטמון, היא קיבלה את הזכות לבחור בכל דירה אשר תחפוץ - אות הוקרה לגבורתה בימי המלחמה. היא בחרה איפה את

ילדות ירושלמית. בחצר שברחוב חב"ד 16 בירושלים העתיקה, בה נולד בשנת תרצ"ז

הדירה ברחוב מחלקי המים 61, שהיתה היקרה והרחבה מבין הדירות שקיבלו פליטי הרובע היהודי, דירה שבה התגוררה עד ליומה האחרון.

מצוקי ארץ, כ"ק ה'באבא סאלי' ובנו הגדול כ"ק רבי מאיר זי"ע, העריצו עד לאחת את צדקנותה, את פעלתנותה ואת יראת השמים שלה, שהוד קדומים נסוך היה עליהם תדיר. הם היו מבקרים בביתה, ועורכים שם סעודות מצווה שאליהן נקראו דמויות פלא מירושלים של מעלה. האדמו"ר רבי מאיר זי"ע, היה שולח את בניו, כ"ק האדמו"רים רבי דוד ורבי אלעזר, שילונו בביתה בעת לומדם בישיבה. הוא ביקש כי ישהו באותו בית של תורה וחסד.

הרבנית, שהאדמו"ר רבי מאיר אבוחצירא זי"ע היה טורח לבוא מאשדוד בכדי לבקרה, הקימה מאות בתים נאמנים בישראל. היא

הכניסה נערים רבים אל עולם הישיבות, כאשר היא משתמשת בחושיה המיוחדים בכדי להחזיר נערים לדרך התורה. את הנהגתה זו, ירש ממנה בנה שבמחיצתו חלקנו בימי ערב תשעה באב שעות של קורת רוח. אחד הנערים שהוכנסו על ידה אל עולם הישיבות, הפך לימים לראש ישיבת אור החיים ולאחד מגדולי המחזירים בתשובה בימנו, הגאון רבי ראובן אלבז.

"להתגבר על הדינים"

הרב אליטוב מדבר במתינות, מדייק בכל מילה, משל מונה מעות היה. פעמים יחזור למשפט הקודם, בכדי לתקן פרט כלשהו. בכלל, ניכר כי לנגד עיניו עומדות

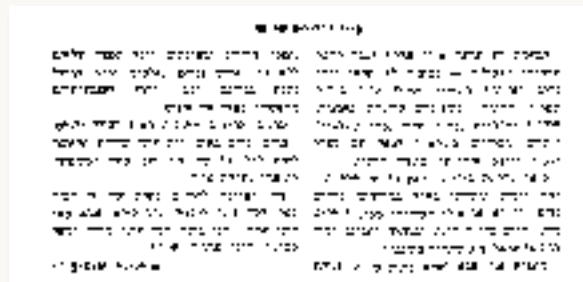
הסמטאות, ניצבות הדמויות. עליו רק לגשת אליהן ולשולפן מתוך נבכי זכרונו, הסדורים כבתיקיה תיעודית עבת כרס.

אלא שבאמצע, תוך כדי העלאת הזכרונות, הוא נזכר בחורבן ירושלים, ובימי בין המצרים שהתרגשו שוב על העם היהודי. "אמרו לנו רבותינו שבימי בין המצרים קיימת תגבורת של דינים וצרכים ישראל לעסוק בתורה שבעל פה, כדי להמתיק את הגבורות", אומר הרב. "ועל פי דברי הרי"ף בפרק קמא דברכות, על הפסוק 'קומי רוני בלילה לראש אשמורות' - הכוונה היא לאותו הזמן שבמשמרות שהיה בלילה, כשבית המקדש היה קיים, שאז היה הקטר חלבים ואברים, ואז ניתנו מן השמים הכוחות להתגבר על הדינים.

"וכיום, שבטלו חלבים ואיברים, כיצד נתגבר על הדינים?" שואל הרב. והוא מותיב ומפרק לה: "לתורה שבעל פה, יש אותו הכח שהיה לחלבים ואיברים. בכך, אפשר לתקן את התגבורת הדינים, כשאין לנו את הקטר חלבים ואברים. ולפי זה, אומר הרי"ף, כיוון שחרב הבית - קומי רוני בלילה. כי בזמן הבית היה מתבשם כח הדין על ידי אברים ופדרים. אבל עכשיו, שנחרב הבית, קומי רוני. שתעסקו בתורה. וכל העוסק בתורה עולה, כאילו הקריב עולה. כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש הורה לסיים מסכת בכל יום מראש חודש מנחם אב ועד לחמשה עשר מנחם אב. על ידי זה אנו מחלישים את כח הטומאה ומקרבים את הגאולה. ראשי תיבות של סמא"ל הוא: סיום מסכת אין לעשות. כי הסטרא אחרא נלחמת שלא יסיימו מסכתו. ולכן, עלינו להתעקש כן לסיים מסכתות, ולהכניע בכך את כוחו של הס"מ. ומפורסם הדבר שהרב הקדוש רבי ישראל מרוז'ין, היה עושה סיום מסכת בכל מוצאי תשעה באב.

הגר"ש אליטוב מעלה את זכרו של אחיו הגדול, ועיניו מצטעפות דמעות, כבנימין בשעתו, כאשר קונן על יוסף, 'אחי וראש, מופים וחופים וארד'. "כשנהרג בנה הבכור של אימי, אחי ועטרת ראשי רבי מאיר זצ"ל, ראש מתיבתת הראש"ל בירושלים

ורבה של שכונת רחביה, כשהוא בגיל 33 - מיאנה אימי להתנחם. הוא היה כל עולמה, משוש חייה. מדי יום שישי לאחר ההכנות לשבת, היא היתה יושבת על מדרגות הבית ברחוב מחלקי המים 61 והיתה קוראת בשמו: 'מאיר בני, היכן הלכת?' והיו עולים חכמי פורת יוסף ורבניה, ומפצירים בה שתקבל תנחומים, והיו

דברי פרידה אחר מיטתו של אחיו רבי מאיר ע"ה שנפטר בדמי ימיו, שפורסמו בעיתון 'קול סיני' בשנת תשכ"ד

קומי רוני בלילה. מעלה זיכרונות בירושלים העתיקה

כל כך מרבים בהפצרותיהם, עד שניאותה להיכנס ולקדש עבור שאר בניה. שברון ליבה היה גדול, כבד מנשוא.

"עד שבא כ"ק האדמו"ר רבי מאיר אבוחצירא זי"ע, ואמר לה, שתיקח את שברון הלב שלה, ותקים באמצעותו קרן לעילוי נשמתו. וכך עשתה אמא", מספר הרב. "היא הקימה את 'קרן מאיר', וחיתנה מעל חמש מאות

זוגות, חתנים וכלות. היא היתה אחת הגדולות שבמגייסי הכספים בירושלים של שנות השבעים. היא היתה רוקדת בשמחה, כאילו לא חסר לה דבר בחייה.

הגר"מ אליהו זצ"ל, רבני וחכמי ירושלים שהכירו את רום מעלתה, היו מרכינים ראשם בפניה, בכדי לזכות בברכתה. הגר"מ אליהו, שהיה שכנה לאותה חצר ברחוב חב"ד 21, היה מוביל את בעלה החכם רבי יוסף רחמים מביתו לבית כנסת המקובלים, כשידו אווזת בידו, בבחינת גדול שימושה של תורה יותר מלימודה. שנים רבות לאחר מכן, עוד זכר הראשון לציון אהבת קדומים ונשא בזיכרונו את אותן שעות שהעבירו בצוותא, מבית הכנסת אל הבית וחוזר חלילה. "מעלות רבות היו לו", נהג לומר רבה של שכונת קטמון הגאון רבי דוב בער אליעזרוב זצ"ל על שכנו רבי יוסף רחמים, "אך מעל הכל פיקחותו הייתה נדירה גם במקום של חכמים ונבונים".

מאז שחרור הכותל ועד לשנותיה האחרונות הייתה נוהגת לערוך בחג השבועות ברחבת הכותל ליד תחנת המשטרה, שולחן גדול עם בקבוקי יין, מיני מאפים ובקבוקי שתיה קרה, למען יוכלו המתפללים הרבים לערוך קידוש לפני חזרתם לביתם לאחר תפילת השחרית בשריד בית המקדש.

מאז נתאלמנה מבעלה, היתה מצפינה הרבנית שושנה מדי ערב ראש חודש אלול אל הר מרום הרים, מירון של רשב"י, ושוהה שם עד למוצאי יום הכיפורים, שם קיימה ארבעים ימי תענית. רק בחמש השנים האחרונות לחייה, היא נאבקה עם עצמה, אך חולשתה הכריעתה והיא נאלצה לוותר על התענית. את הנהגתה זו למדה מבעלה הגדול, שהיה משכים מדי לילה לעריכת תיקון חצות, כשהוא יושב

בשק ובאפר, סמוך ונראה למקום שבו נשמעת בת-קול המנהמת כיונה, ואמרת: 'אוי לי ששרפתי את ביתי והחרבתי את מקדשי, והגליתי את בניי לבין האומות'. שאגותיו היו מרקיעות שחקים, והיו מטעימות לכל השומע, טעמו של חורבן וגלותה של שכינה.

כאשר בא להתגורר בקטמון הישנה, לאחר שנכבשה ירושלים בידי עריצי ירדן, זכה להימנות עם אנשי סודו של רבי אהרן קדוש ה' מבעלזא זי"ע, שקבע את השכונה למקום משכנו לאורך חלק מחודשי השנה וחלק שכנות עם החכם השכן שהיה נושא את מכמניה של תורה על לוח ליבו ואוצר אותם על מבועי זכרונו, כבור סוד שאינו מאבד טיפה, וכמי שקורא ושונה מתוך הכתב בעיניים פקוחות לרווחה.

"ירושלים של אז, היתה קטנה, כולם הכירו את כולם", מספר לנו הגר"ש אליטוב אגב פסיעה איטית בשביל המוליך אל חורבת רבי יהודה החסיד. "אנשים חיו חיים מלאים בעבודת השם", הוא חוזר אל אותן שנות הוד, שהיו ואינן. "איש לא חי בכדי להרשים מישהו. הגינונים של היום, לא היו אז בנמצא. אני זוכר היטב כיצד הספרדים שבירושלים היו מדברים ביידיש, ואילו האשכנזים היו מדברים לאדינו. היתה זו יהדות אמיתית, אותנטית, מלאת תום, קדושה, יושר. זו היתה יהדות זוהרת, בלי נצנוצים, בלי קולות וברקים, בלי דווקאיות".

רצפת העזרה

חורבת רבי יהודה החסיד, חצות היום של ערב שבת. על מרצפות החצר רחבת הידיים פוסעים אם ובנה. בידיהם דלי לספונג'ה, שלוש סחבות ושני מקלות טאטוא. הם פוסעים יחד, ורגליהם מנתרות בחדווה על מדרגות האבן.

הם נכנסים בלאט אל בית הכנסת, ומתחילים למרק את מרצפותיו בחרדת קודש. ככה יעשו שמעון ואימו מדי ערב שבתו בשבתו, שבוע אחר שבוע, לא ישבותו. בית הכנסת החורבה ששימש את עדת הפרושים, זכה מדי שבוע למסירות נפשם של האם ובנה, שהתפללו בארבעת בתי הכנסת הספרדיים, אך בחורבתו של רבי יהודה החסיד היו מנקים ברגש. למה? כי כך ציוותה האם על בנה למען שאהבת התורה ולומדיה תחקק בעצמותיו לעד.

"היה שם, בחורבת רבי יהודה החסיד, אוהב ישראל גדול בשם רבי שליימה פריימן זצ"ל, הגבאי המיתולוגי (שאף ניהל ביד רמה את ציונה של רחל אמנו ע"ה אשר בדרך בית לחם) שזכה לבנים גדולי עולם. הוא היה אחד מדמויות ההוד הזכורים לי מימי חורבת רבי יהודה החסיד", מתרפק הגר"ש אליטוב.

'לא הכרנו חלוקה בין ספרדים לאשכנזים'. הרב אליטוב בשיחה

היכן היו המרכזים של העיר
העתיקה בשנים ההן?

"המרכז הקהילתי היה
ב'ארבעת בתי הכנסת
הספרדיים', המרכז החינוכי
היה ישיבת פורת יוסף.
המרכז הקהילתי האשכנזי
היה בית הכנסת החורבה,
והמרכז החינוכי האשכנזי
היה תלמודי התורה 'עץ
חיים' ו'חיי עולם'. אבל
בעיקר "עץ חיים", שהיה
בצמידות לחורבה.

"הקיפו אותנו אנשים שתמיד נתנו לנו. אם זה היה בלילי שישי, אז היינו הולכים
ללמוד אצל רבי אייזיק געלב, יהודי יקר מאוד שכולם הכירוהו. אהבנו אותו מאוד,
הוא לא ידע לכעוס".

"שם, בירושלים של מעלה, לא היתה חלוקה בין ספרדים לאשכנזים. כולם אהבו את
כולם ועזרו לכולם. היו הרמוניה ואהבה. אבל יותר מכל דבר אחר - את השבתות
בעיר העתיקה אינני מסוגל לשכוח", אומר הגר"ש אליטוב בכמיהה גלויה. "אני
זוכר שאת החמין הטמנו בערב השבת בתנור הגדול של מוסטפא, לשם היו כל
השכנים שולחים להטמין את תבשיליהם. כל אחד היה מסמן את סירו, ולאחר
התפילה היו כל ילדי השכונה מתאספים בכדי לקחת את הסירים, כשכל אחד אוזן
את שלו בידו, נזהר שלא להיכוות. ריח של שבת, הטוב מכל הריחות שבעולם,
מרחף מסביב, מתערבב עם כל סוגי הצו'לנטים של כולם.

"אני זוכר שפעם אחת טעינו, ולקחנו סיר חמין שאינו שלנו. אמא פתחה אותו
ורצתה לחלק, אבל פתאום שמענו צעקות איומות מבחוץ. אחת השכנות, ששמה
לב שמישהו החליף אתה את התבשילים שלה, פצחה בצרחות, כאילו חמסו ושדדו
ממנה את היקר מכול. זו הייתה תקופה של רעב. אנשים בקושי אכלו מהיד לפה.

"אנשי ירושלים היו אנשים ישרים, שפיהם וליבם היו שווים. לא היתה בהם חיצוניות
עשויה. אלו היו יהודים אותנטיים באמונתם ובאורח חייהם. הרבה מהקנאות

והקיצוניות שרואים לעתים - מקורן לאו דווקא בקדושה ובאמת. לעיתים מדובר בהתבלטות חיצונית ויוהרה.

"אצלנו בירושלים היו אומרים, שיהודי צריך לדאוג לרוחניות שלו ולגשמיות של הזולת. בטח שלא ההיפך. אצלנו בבית אבא ואמא התנהלו כיהודים בריסקער'ס שלא התפשרו על קוצו של יוד בשולחן

מחזיק בהיסטוריה. מתרגש ב'חורבת רבי יהודה החסיד' שבה שטף את המרצפות כילד יחד עם אמו ע"ה

ערוך. אבל בחוץ, הם היו מסבירי פנים, רכים כקנה ומנעימי סבר. כשאני רואה לא פעם מקוננים במעלה ציון הרשב"י, רודפים אחרי אנשים ומוכיחים אותם בגסות וביוהרה, אני נזכר באמירתו של אותו חכם שהיה מזהיר אותנו מהקולנים שבמגידים, שכבוד הבריות אינו יקר בעיניהם ומכאן שגם כבוד שמים אינו בנמצא. מי שזוכה להתאבק בעפרם של גדולי ישראל, יודע מהו היוקר שהם חשים כלפי כל יהודי ויהודי".

הרב אליטוב מתייחס לתפקידו הנוכחי במועצת הרבנות הראשית לישראל. "הגמרא אומרת, שבעקבתא דמשיחא 'האמת נעשית עדרים עדרים והולכת לה', כלומר: יהיה אמנם ריבוי לומדי תורה, אולם כל אחד יהיה מכונס בשבט שלו ובמשפחתו. לעיתים נדמה לי, שאם יש משהו שמעכב את ביאת המשיח, זה שכל אחד דואג לשבטו ולמחנהו. דואגים שהכל יהיה 'גלאטיק' בבית, ושוכחים שלמטה, בחוץ, בשדה, ישנו יהודי שנשמתו זועקת וכמהה לקורטוב רוחניות.

"זהו, בעצם, תפקידה האמיתי של הרבנות הראשית, מעבר לסמלים, לטקסים ולתארים. כל שבט דואג לבניו אבל מישהו צריך לצאת לרחבות ולצעוק: גוואלד, יש אלוקים בעולם, יש שכר ועונש. כשהבית בווער, אי אפשר להישאר שאננים. כשיהודי לא יודע על יידישקייט, אי אפשר לעמוד מן הצד. זה התפקיד של הרבנות. היא לא יכולה להיות סגורה. מישהו צריך לדאוג לדורות הבאים. שיהודים יינשאו כדת משה וישראל, ששם שמים יהיה שגור על פיהם, ושיידעו כולם שיש בורא לעולם. אם רבנים יסתגרו בקהילותיהם וישפיעו על חצי אחוז מהתושבים, אנו עלולים לאבד המונים. צריך לצאת לערי השדה ולא לוותר על אף יהודי".

בימי צרה ומצוקה

כְּאִשֶׁר
יִשָּׂא
הָאֵמֶן

ימים של מתח וחרדה עברו על ירושלים כאשר השמועה על הקמת המדינה הצפויה החלה להישמע בקול. היה ברור להם לתושבי הרובע היהודי, כי הם יהיו הראשונים שישלמו את המחיר. קולות מלחמה נשמעו בקצה המחנה.

"כל הזמן היתה הרגשה של חורבן קרב", נזכר הרב אליטוב. "אבל משום מה האמינו כל העת, גם אבי המנוח, שיקרה משהו שיציל אותנו, דבר שאכן התקיים - מה שלא התקיים בגוש עציון ובעוד מקומות בארץ. הרי בעיר העתיקה לא היה כח צבאי שיציל אותנו. עלינו להעמיד את האמת ההיסטורית".

וכיצד אם כן ניצלו יהודי הרובע?

"שני גדולים אלו, רבי זאב מינצברג ורבי בן ציון חזן, הלכו אל המפקד הגדול של ירושלים, עבדללה טלאל, שהיה חניך האסכולה האנגלית אך יחד עם זה בעל רגש. הוא התפעם מדמותם של אלו שבאו אליו. כל הדרך אליו, הערבים פגעו בהם וזרקו עליהם אבנים. פורעים ערביים פגעו בפניו של רבי בן ציון, שהגיע אל המפקד כשהוא חבוש בפניו. זה לא מנע בעדם מללכת אליו ולהציל את היישוב. ואכן, הירדנים שמרו גם על השבויים שהיו בירדן לאורך שנה שלמה. כך הגיעו כולם לקטמון כשהם בריאים ושלמים, ואיש לא פגע בהם לרעה.

"כאשר ביקשו שני הגאונים לוודא שהירדנים לא יפגעו לרעה בקברי הקדושים, הם הלכו שוב אל המפקד, והבטיחו לו כי אם ייעתר לבקשתם, מובטח לו שיעלה בדרגה. 'אם תשמור את ההבטחה לשמור על כבודנו ולא לפגוע בנו, אנו, שני החכמים, גוזרים שתעלה בדרגה', אמרו לו. וכך היה. כשהם באו לבקר פעם נוספת, הוא קיבל אותם עם הדרגות החדשות שקיבל. היה זה משמים. זכות אבות משמים עמדה להם. ועד היום, כולם זוכרים את שיתוף הפעולה של הצדיקים הללו, שהביא לנו את הישועה הזאת, שכולם יצאו משם חיים. הירדנים שמרו עלינו עד שיצאנו מהעיר העתיקה".

איך התקיימו החתונות ברובע?

"רק במוצאי השבת, בלילה שלמחרת, היו מגיעים כולם לאחל מזל טוב. ללילה הזה קראו 'נטשאדה'. אין תושב הרובע של אותם ימים, אשכנזי או ספרדי, שאינו יודע מה זו נטשאדה", אומר הגר"ש ומטעים את המונח בניב ערבי מודגש. "היה שם הרינג, ועוד כמה מאכלים צנועים. הכיבוד היה קל, אבל השמחה היתה גדולה, והעיקר - ההורים לא נכנסו להתחייבויות".

א פריילאכע נשמה

איש של ניגודים הוא הרב אליטוב. הוא משרה שמחה סביבותיו, והיה כבר מי שכינה אותו 'א פריילאכע נשמה', אך יש בו גם בו מעט מן המרירות. הוא עמקן ביותר ועושה משמרות על גבי משמרות בהעמקה ובצלילה אל תוך נבכיה הסבוכים יותר של תורת החסידות, אך כאשר הוא נושא דרשה, קילורין הם הדברים לעיניים, עד שאחרון בעלי המלאכה יתמוגג מנחת. הוא רך לבב, אך עקשן העומד על שלו. מסביר פנים, אך אינו מתפשר על עקרונותיו. הוא יקרב נערים שנשרו מן הדרך, יגלה כלפיהם חיבה ואף סלחנות, אך לא יוכל שאת כאשר יראה דברי תורה מתחללין והלכה שאינה מקויימת. דבר אחד זוהר באישיותו של רבם של יישובי מטה בנימין ואביהם הרוחני של תלמידי עוז מאיר: יהיו שיכנו את תלמידיו 'נושרים', אך הוא יבחר תמיד בהגדרה: 'יהלומים'.

"פעם אחת שאלה אשה את כ"ק הרבי מליובאוויטש זי"ע, איך אינו מתעייף לעמוד על רגליו עשר שעות ולברך יהודים", מספר הגר"ש אליטוב. "הרבי אמר לה: כשסופרים יהלומים, לא מתעייפים. כל יהודי הוא כמו יהלום. יהלום, ככל שיתגולל בבוץ ובאדמה, מהותו הפנימית, היהודית, תיוותר בזוהרה. כשמנקים אותו ומצחצחים אותו, הוא נוצץ ובוהק מרחוק.

זו הגישה הנכונה בקירוב יהודים לאביהם שבשמים. אתה לא יוצר מציאות חדשה אלא חושף את היהלום, את המציאות הזוהרת הזקוקה לניעור האבק. "כשאתה חושף מציאות קיימת, אתה מבין שמבחינת הנשמה, כולנו בני איש אחד נחנו, אבל אבק הדרכים הביא את האדם לאן שהגיע. לכן אני אומר למחנכים: יהיה מצבו של התלמיד אשר יהיה, מדובר בבן אברהם יצחק ויעקב, מי שהבעל שם טוב העיד עליו שהוא בן יחיד לקדוש ברוך הוא". מעבר לכך הוא איש שיחה מרתק. הוא נוטל אותך, השומע, אל עבר המחוזות שאליהם הוא חוזר, ואתה חש כאילו אתה עומד שם. דיבורו מתנגן, מתלהב ואינו חף מרגשות.

הוא עשוי להתעכב על דמותו של אדם שאותו הזכיר באקראי, ואינו זז ממנו עד שמונה כל שבחיו. ואם כלפי אנשים אמורים הדברים - כלפי ירושלים על אחת כמה וכמה. זכרונותיו הטמירים ביותר של הרב, נטועים בין קירותיו ספוגי הוד הקדומים של בית הכנסת צמח צדק, של עדת חסידי חב"ד בעיר העתיקה. "את המלווה מלכה בבית הכנסת צמח צדק ברחוב חב"ד, מול הבית שלנו - אני לא יכול לשכוח", הוא משחזר.

"היתה שם דמות שלא יכולתי לשכוח אותה: רבי שמואל בן ציון רבינוביץ,

נשמה שמחה. בשיחה ל'משפחה'

ראש עדת חסידי חב"ד בירושלים, שהיה איש חכם להפליא, בעל מסירות נפש של ממש שיש לו זכויות רבות בישוב היהודי שבין החומות. למגינת ליבנו הוא נפטר עוד בטרם מלאו לו שנת החמישים. "בערב יום הכיפורים מצא רבי שמואל בן ציון יהודי בודד וערירי שיצא מרוסיה. הוא שאל אותו האם אכל סעודה

מפסקת, ונענה: 'למה לא שאלת אם אכלתי בכלל ארוחת בוקר?' ומני אז, הוא החזיק אותו אצלו בבית לאורך שלוש שנים וחצי.

והבתים לא היו אז גדולים". ואם כבר מספרים על אודות חסדיו של רבי שמואל בן ציון, שולף הרב אליטוב עוד מעשה מפעים: "פעם, בערב ראש השנה, הוא ראה קיבוץ גדול של חסידי ברסלב שהגיעו בכדי להעביר את ימי הדין ברחבת החורבה, ללא מזון ולינה. הם באו בכדי להיות סמוכים לכותל המערבי בראש השנה. אם לא באומן, לפחות לשהות בצוותא ליד שריד בית המקדש. הוא הלך למניין של חסידי קרלין, שהיה המניין הגדול ביותר והיו בו בעלי פרנסה, דפק על הבימה לפני מעריב ואמר: 'רבותי'. הלילה יגיע לכל בית בישראל המלאך הממונה על הפרנסה, והוא יחליט על כמות המזון לכל השנה, וזה ייקבע לפי מספר האורחים. אם תיקחו איתכם לאורחים אחד או שניים מחסידי ברסלב, תקבלו פרנסה לכל השנה, לפי מספר האורחים'..."

"כילד התפללתי בבית הכנסת צמח צדק של חב"ד הסמוך ביותר לביתנו. המאורע המרכזי של השבוע היה אז סדר הניגונים בעת רעוא דרעווין. בזמן ההוא, היינו מצטופפים מסביב לשולחן אחד, ומנגנים את ניגוני חב"ד הערבים, העמוקים מני ים. הרי אוצרות הנגינה של חסידות חב"ד לא יסולאו בפז. יש בהם עומק, יש בהם רוחב. יש בהם דבקות עילאית והם מכוונים על פי סודות עצומים.

אין מי ששומע ניגון חב"די שורשי, ואינו מתעורר ונפשו אינה מזדככת. וכך היית יושב שעות על גבי שעות, ומאזין להמיית ליבם של זקני החסידים. הניגונים הללו חדרו אל עצמותי, וביום מן הימים חרטו בי את רישומיהם. ליבי הלך שבי

אחריהם. תנועות הניגונים, על העליות והמורדות שבהם, דיברו אלי מאוד. "בחמש השנים שלמדתי בנובהרדוק, דבקתי בתורת המוסר בדרכם הסגפנית של ראשוני נובהרדוק. אבל ההשגחה הביאה אותי גם לשהות במחיצתו של חסיד חב"ד, רבי יצחק ליפשיץ, שהיה אז השוחט של חדרה וביתו היה לי לבית שני.

הרב אליטוב לציידים של הגר"י קהאן, הגרי"י ירוסלבסקי והגרש"ז גופין במעמד לעידוד אמירת דא"ח בשבתות.

"בנובהרדוק למדתי עד שהודיעו לי כי התקבלתי ללמוד בישיבת פוניבז' בבני ברק. עברתי לפוניבז'. באחת משבתות החופשה, נסעתי לעשות את השבת בבית הגאון רבי אלימלך בר שאול (שאולזון), רבה של רחובות. במהלך השבת למד איתי הרב ונראה היה שמטרתו לתהות על קנקני. ביום ראשון בבוקר צייד אותי בכל טוב וליווה אותי לרכבת. עם פרידתנו, פנה אלי הרב בר שאול בהתרגשות: 'פריילאכער נשמה כמוך, מקומך בישיבה חסידית!' החרשתי".

"הרכבת התקרבה ובאה. 'אני מבקש ממך', אמר לי, 'בדרך לבני ברק, תקפוץ לישיבת תומכי תמימים בלוד. יש שם יהודי בשם הרב אפרים וולף. תגיד לו שאני שלחתי אותך'. הבטחתי לו לנסוע לראות את הישיבה. בתחנת לוד ירדתי מהרכבת. פגשתי אברך צעיר נוסע על אופניים, ציצייתו מתבדרות באוויר. האברך הניח את אופניו בצד ומיהר לרוץ לעברי. היה זה הרב אפרים וולף ע"ה, שמאותו רגע ועד חתונתי שנערכה בפרדס הישיבה, ליווה אותי".

נבוט של לגיונר

ובחזרה לימי המצור. רוחות רעות באו על הארץ וירושלים בתוכה. הערבים הרימו ראש ושכחו את יחסי הידידות עם שכניהם היהודים. הסכנה רקמה מציאות בשטח. "נהגנו ללכת להתפלל בכותל המערבי דרך רחוב היהודים ומשם לרחוב חב"ד ולמדרגות הארמנים. בשנים קדמוניות צעדנו שם ללא חשש", מעלה הגר"ש זיכרונות, "אבל פתאום החלה שם מכת חטיפות של כיפות.

כמה פעמים, כשהלכתי לתומי במקום, צצו מאי שם נערים ערבים פוחזים, התנפלו

עלי בגסות ובתוספת קללות, חטפו את הכיפה שעל ראשי תוך שהם יורקים עלי. לפעמים גם יידו אבן או השליכו משהו אל תוך הפנים. קול צחוקם הלועג לאיד נשמע מהדהד בין הסמטאות.

הייתי ממהר לשוב הביתה, מבולבל ומפוחד. מניח יד על ראשי המגולה, ומבקש מאמא כיפה אחרת. אבל המשכנו ללכת לבית הכנסת. אגב, כל שנה מערב ראש חודש אלול ועד אחרי יום הכיפורים, היה אבא צם בכל שני וחמישי".

שני תאריכים היו בולטים במיוחד בלוח השנה של יהודי העיר העתיקה: תשעה באב ויום הכיפורים. "המונים נהרו בימים הללו לעיר העתיקה", הוא מספר. "בתשעה באב לאורך כל היום, וביום הכיפורים - בעיקר בשעת הנעילה. תשעה באב, הוא יום שעשה עלינו רושם גדול מאוד. היינו נמצאים בכותל המערבי, שתפס מקום רב בחיי העיר העתיקה. היה קשה למצוא יהודי או יהודייה שלא ביקרו אחת לשבוע בכותל המערבי". "רחבת הכותל המערבי לא היתה גדולה, אולי עשרה מטרים, מקסימום. ממול לכותל המערבי היה המבנה הארוך של שכונת המוגרבים, שהיה שייך לערבים הקנאים שהיו מציקים לנו. מעל לבניינים הללו עמדו האנגלים עם נבוטים בידיים, והיו עוקבים בשבע עיניים, מבקשים לגלות מי תוקע בשופר. זה היה האיסור הכי גדול, כי נכנס לדמיונם של הערבים כי אם יתקעו בשופר ביום הזה ובשעה ההיא, תבוא הגאולה וזה יבלבל את כל העניינים שלהם.

ובכלל, השופר, עניינו חופש והתרסה גדולה של עצמאות ואי התייחסות למושלים האנגלים ולרוב הערבי".

קרה פעם שמישהו תקע בשופר?

"כל הזמן תקעו, והם הרביצו. המתפללים היו מטמינים את השופר בטלית ומעבירים אותו בשרשרת מאדם לאדם. בין אלו שתקעו בשופר עם צאת יום הכיפורים, היו רבי מוישה סגל ועוד יהודים רבים שעשו זאת, ופעמים רבות, מעל לגג של מבני המוגרבים השקיפו האנגלים. כאשר שמעו את קול השופר, הם היו קופצים אל תוך הקהל עם נעלי גומי בכדי להכות ללא הבחנה. פעם אחת עמדתי ליד תוקע אחד, והאנגלי בא לתת לו מכה, אך במקום לתת לו הוא נתן לי מכה על הברך. זמן רב עוד הרגשתי את המכה הזו.

"השטח הקטן של העיר העתיקה, גרם לנו שניפגש תכופות עם הגדולים ועם דמויות ההוד, שהאירו והזהירו עלינו. אני גדלתי על הדמויות הללו, כמו רבי יחיאל מיכל שלזינגר, חתנו של רבי זאב מינצברג, אדם גדול, בעל מרץ ואהבת ישראל".

"תשעת הימים בעיר העתיקה, היו ימים של אבל כפול ומכופל", נאנח הרב אליטוב.

"הרגשנו מאוד את האבל ואת החורבן. כי היינו קומץ קטן, מול רוב ערבי עוין. היינו בסמוך למקום המקדש, ומול התנהגות אכזרית של השלטון המנדטורי". ואז באה ההתנתקות מירושלים. "מאז תש"ח, אבי לא פסק מלבכות ומלהתאונן", מספר הרב. "לא היה יום שלא דיבר בו על העיר העתיקה ועל הדמויות שבה. הוא התרגל לעיר העתיקה ולדמויותיה, עד שידע גם להסתדר שם ללא מלווה. זו היתה תחושה של חורבן.

"בכלל", נזכר הרב, "אבא היה מקונן תדיר על החורבן. הוא היה עורך תיקון חצות בבכיות נוראות מדי לילה, והיה קם בפנים אדומות

כבן המתחטא. הרב אליטוב נושא תפילה

ובעיניים נפוחות מבכי, עד שחשבת, כילד, שאין לו כסף לאכול. אמרתי לו שאני מוכן לוותר על דמי הכיס שלי למענו. "שנים לאחר מכן, במלחמת ששת הימים, נכנסתי לרובע היהודי. גיליתי את הכותל כפי שהיה בילדותי. מיד במוצאי השבת שלאחר החזרת הכותל, הקבלן ברזני הביא את פועליו והם הרסו את כל החצרות של המוגרבים. הם קבעו עובדות בשטח, רוקנו משם את הערבים והחריבו את כל המבנים שגרמו לנו ולאבותינו צער שנים רבות, בזמן הטורקים ובזמן האנגלים. מהחצרות האלו הזיקו ליהודים בכל מיני צורות, ועברו עם חמורים באמצע התפילה ברחבת הכותל. האנשים שם, קנאים לדתם היו ולא ידעו רחמים.

"אין לי מילים לתאר את ההתרגשות כשנכנסנו שוב לרחבה המקודשת. רק נכנסתי, ובכיתי כתינוק בן יומו מרוב התרגשות. כשבאנו לשם, לא היו לנו מילים לומר. זה היה כשעוד ראינו את המבנים. בפעם השנייה, כל השטח היה נקי והודינו לה' על שעקר עובדה זרה מארצנו. הבתים האלו שהיו לצינים ופחים לנו ולאבות אבותינו

ידידות אמיצה. בהתוועדות רעים עם המשפיעים הגרש"ז גופין והגרש"ש דייטש.

ממול הכותל המערבי - נעקרו, והכותל התגלה במלוא יופיו.

"בירושלים הרגשנו תמיד את בית הבחירה, שכמו היה עומד מולנו, זוהר וזקוף. חשנו כל העת בחסרונו והתפללנו מעומק ליבנו לבנינו. "כאשר יהודי יושב ומתעמק בהלכות בית הבחירה", אומר הגר"ש אליטוב, "אזי הוא מעורר

רצון אדיר למעלה. אם עם ישראל רוצה את בית המקדש, ראוי הוא שיקבלו. כשיהודי יושב ומתרפק על הגאולה, אז הקב"ה מסתכל עליו כעל בן יחיד, ומתמלא געגועים ומביא את הגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

לקט מענות קודש

השליחות בארגנטינה

פג. בשנת תשל"ח כתבה הרבנית אליטוב מכתב לרבי. במכתב פירטה את רצונה לחזור לארץ הקודש, לאור דברי הרבי שהסתדרותם הסופית תהיה בארץ הקודש. הרבי השיב דרך השליח הרב בערל בוימגארטען: "לעשות כרצון האישה".

פד. בט"ו מרחשוון תש"נ שטח הרב אליטוב את התלבטותו במכתב לרבי, ושאל האם לקבל את ההצעה ולהישאר בארגנטינה לפרק זמן נוסף וכן לימים הנוראים של שנת תנש"א. על כך ענה הרבי:

"הצלחה רבה ומופלגה,
אזכיר על הציון".

לאחר שובו, בי"א תשרי
תנש"א אמר לו הרבי במעמד
חלוקת הדולרים: "דאס איז
פאר דיין גאנצע ארבעט אין
ארגנטינה. זאל זיין בהצלחה
מופלגה". (זה עבור כל
העבודה שלך בארגנטינה.
שיהיה בהצלחה מופלגה)

'וימשיך לבשר טוב'. במסירת פ"נ' לרבי בערב ראש השנה

פה. בשנת תשנ"ב כתב הרב
אליטוב לרבי דו"ח ובו שמותיהם של יותר ממאה מקורבים שעיימו פעל בתקופת
שליחותו בארגנטינה, וביקש עבורם ברכה "להצלחה בהרחבה בפרנסה והצלחה
בגשמיות ורוחניות גם יחד ולזרעא חיא וקימא וברכה בכל המצטרך. והעיקר
משיח נאו אמן כן יהי רצון".

ועל כך ענה הרבי "בדיקת המזוזות והתפילין דכל הנ"ל. אזכיר על הציון".

כְּאִשֶׁר
יִשָּׂא
הָאֵמֶן

ישיבת אור מאיר חב"ד

פו. במענה בכתב יד להנהלת הישיבה, אישר הרבי את השם אור מאיר חב"ד והוסיף שיש לסכם זאת עם וועד רבני אנ"ש בארץ הקודש. הרבי צירף למכתב סך 5,000 שקל - תרומה לקופת הישיבה.

פז. בנר שישי של חנוכה ה'תשמ"ז, פתח בנו של הרב אליטוב, הרה"ח הרב שאול משה שיחי' אליטוב, בית חב"ד שפעל במבנה הישיבה בקטמון. על הדו"ח מפתחת בית חב"ד קטמון שעל יד מוסדות אור מאיר, ענה הרבי:

"כן יבשר טוב גם בעתיד. אזכיר על הציון".

פח. על דו"ח מפעילותו של בית חב"ד קטמון שנכתב על גבי הבלנק של "בית חב"ד קטמון תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א", ובו דיווח על מבצעים שנערכו עם ילדי השכונה ועל מסיבות שבת שהתקיימו מדי שבת - ענה הרבי:

"נתקבל ותשואות חן, וכן יבשר טוב תמיד כל הימים. אזכיר על הציון".

פט. בשנת תנש"א, במענה לדו"ח שכתב הרב אליטוב ובו פירוט על אודות מצב הישיבה - כתב הרבי:

"וימשיך לבשר טוב, והזמן גרמא. אזכיר על הציון".

מלאכת הכתיבה

צ. בשנת תשל"א עודדו הרבי ביחידות להתעסק במלאכת הכתיבה, באחד מהמענות בכתב שקיבל מהרבי, כתב הרבי לרב אליטוב: "וינצל כישרונותיו בכתב ובעל פה",

צא. עברה תקופה, והרבי כתב לו שוב, בנימה תובענית: "מדוע איננו מתעסק במלאכת הכתיבה?!"

שער שני

אור הבעש"ט

ארבעים שביבי אורה
מלוקטים מתורתו של מרן אור שבעת הימים,

הבעל שם טוב הקדוש זי"ע

ערוכים בשפה שווה לכל נפש

א.

על קלה כבחמורה

"הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה פירש זהיר מלשון (דניאל יב, ג): "והמשכילים יזהירו". רוצה לומר: הנשמה תזהיר ותאיר ממצוה קלה כבחמורה כי רחמנא ליבא בעי".

(צוואת הריב"ש, סימן א.

הביאור מבוסס על לקוטי שיחות ח"ד עמ' 1193).

אחד הניבים השגורים שקנו שביתה בשפה העברית הוא צמד המילים: "[להקפיד] על קלה-כבחמורה". ניב זה מגיע אלינו ממשנתו של רבי במסכת אבות (פ"ב משנה ב): "רבי אומר, איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם? ... והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות".

כמובן, כוונתו הפשוטה של רבי (=רבי יהודה הנשיא, נשיאו של היישוב היהודי בישראל שהתרכז אחרי מרד בר כוכבא בצפון הארץ, במפנה המאות ה-2 וה-3, והעורך של ששה סדרי משנה) במשנתו זו היא: בבואו לקיים את המצוות, אל לו ליהודי לערוך שיקולי תיעדוף בין מצווה כזו ומצווה אחרת. אל לו לומר, 'מצווה זו - שבעיניו נתפסת כחמורה מאוד - אדקדק בקיומה מתוך מאמץ מיוחד, ואילו במצווה האחרת - שלגביו מצטיירת כקלה ושולית - אשקיע בקיומה מאמצים פחותים. זאת משום שמשקלם האמיתי של המצוות כלל אינו חשוף ואינו ידוע לנו. כך ייתכן, שדווקא המצווה שסבור הוא כי קלה היא, לאמיתו של דבר חמורה היא עד למאוד. זוהי הקריאה הפשוטה של דברי המשנה.

אכן, הבעל-שם-טוב קורא את מילותיו של רבי במשנה הזאת בקריאתו החסידית הבאה:

"פירוש, זהיר מלשון והמשכילים יזהירו [בוזהר הרקיע], רוצה לומר: הנשמה תאיר ותזהיר ממצוה קלה כבחמורה, כי רחמנא ליבא בעי".

אי אפשר הלוא להכחיש את העובדה כי ברובד מסוים יש מצוות שבתוך המסגרת של התפקוד האנושי והדתי הן חשובות יותר, ויש מצוות שחשובות פחות. ככלות הכול, אינה דומה המצווה לדעת שיש בורא לעולם שהוא בורא את כל הנבראים, מצווה שהיא - כדברי הרמב"ם - "יסוד היסודות ועמוד החוכמות" של התורה; לבין מצוות שילוח הקן, לדוגמא.

אלא שאם כך, מה בדיוק אומר רבי במשנתו "שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות"? לכאורה אלו דברים שהמציאות מכחישתם? כאן מגיעה הראייה והקריאה החסידית של הבעל-שם-טוב:

אמת נכון הדבר. אכן ברובד מסוים, יש משקלים שונים למצוות שונות. ההבדלים הללו מתגלעים במרחב שבו המצוות הן כלי לזיכוך העולם, שבו המצוות הן בבחינת "כלים", כלי עבודה לקידוש והגבהת העולם. ככל שמדובר ב"כלי עבודה", הרי אפשר שיש כלים בעלי חשיבות מרכזית וכלים בעלי חשיבות משנית.

אולם קיים מרחב נעלה יותר, שבו פני הדברים הם שונים. במרחב הזה, המצוות הן לא כלי עבודה לקדש את העולם, אלא הן רצונו של ה': שיהודי יקיים את המצוות. זה האור של המצווה, זה הזוהר שלה - העובדה שבקיומה מקיימים את רצון ה'. ומהיבט זה כל המצוות שוות, שכן גם מצוות שילוח הקן וגם המצווה להאמין במציאותו של ה' - שתיהן מגשימות את אותה התכלית: למלא ולקיים את רצון ה'.

כאשר אדם אוהב מישהו, הוא שמח למלא את רצונותיו של אהובו, יהיו מה שיהיו הרצונות.

מאושרים עד למאוד, נמצאו בשלב מסוים אחר שנטלו נפשם בכפם.

איך מסבירים את התופעה הזאת?

לפי הבעל-שם-טוב, התשובה נעוצה בכך ש**עולם המחשבה** הוא העולם שהאדם שרוי בו כולו בצורה המלאה ביותר. כשאדם מדבר או עושה מעשים, הוא פונה כלפי הסובב אותו, מה שמחוץ לו; ובוודאי כאשר מדובר על נתונים שהם בהגדרה חיצוניים לאדם. לעומת זאת בתוך מחשבתו, שם האדם נמצא כמו שהוא לעצמו. למחשבה אין ביטוי כלפי חוץ, ודווקא משום כך רבה השפעתה על המתחולל אצל האדם בנפשו פנימה.

לגבי האדם, אפוא, "המציאות האמיתית" היא האופן בו מחשבתו חווה ותופסת אותה. זהו המתחם שבו האדם נפגש עם עצמו בארבע עיניים, ולדברים שקורים בתוך המתחם הזה נודעת ההשפעה הכי משמעותית לגבי דידו.

הנה כי כן, **במקום שמחשבתו של אדם – שם הוא נמצא**. אדם יכול לשהות בדירה נאה, להיות עטוף בידידים, ועם תלוש שכר מכובד – אך במחשבתו הוא אינו אלא בבחינת אסיר. בתוכו, רע ומר לו. בה במידה לא מן הנמנע גם מצב הפוך, שבו אדם לכאורה נמצא בסולם מעמדי נמוך, אבל הוא מאושר וטוב לו.

כשמתמודדים עם בעיות של אושר, של מיצוי פנימי, של ביטחון עצמי – בין בעיות לגבי מה שמצוי בשכבה הפיזיקלית של הקיום ובין בבעיות לגבי מה שהוא מהתחום הדתי, הרוחני, בעבודת ה' – צריכים על כן לדעת שבראש ובראשונה – הבעיה היא בראש, במחשבה. כשמכניסים לשם רוח חיובית, כל המציאות נמשכת לפתע במשיכת מכחול חיובית.

גם הרצונות הקטנים, הפרוזאיים, וגם הגדולים – שניהם גורמים נחת לאהובו ואת שניהם חשוב לו להגשים, כי שניהם מובילים לאותה תוצאה.

ולכן, מסיים הבעל-שם-טוב, כאשר האדם מקיים את המצוות עם הלב, כאשר הוא מקיים את המצווה מפני שהוא אוהב את הקב"ה, והוא יודע שאהובו רוצה שיקיימו את המצווה הזאת, אז הוא מקיים את המצווה ברמה גבוהה ביותר – במרחב שבו אין הבדלים בין המצוות, כי זהו המרחב של ה"אור" ו"הזוהר" שבמצוות, שהן רצונו של ה' יתברך.

ב

הכול בראש

"כי במקום שאדם חושב במחשבה שם הוא כולו"

(תולדות יעקב יוסף פרשת חיי שרה, ובדגל מחנה אפרים שמות ד"ה ותעל)

פער בין חוויית המציאות לבין המציאות עצמה איננו בבחינת מחזה נדיר, בטח לא במנטליות של "העולם המערבי" במאה ה-21. כך, יכול אדם להיות מבוסס כלכלית ובעל בעמיו, בחנייתו חונה רכב נאה מן הדגם העדכני ביותר, הקריירה שלו בשיאה, ילדיו שמחים – ובשעה שהוא ישוב על הכורסא בסלון ביתו הפרטי המרווח, הוא מרגיש חסר, חש לא מספיק מצליח ולא מספיק מוצלח, חייו לרגעים נדמים לו כמרקם סר טעם.

מה שיותר מוזרה היא העובדה שלא רק שהפער הזה קיים, אלא שמי "שמנצח" בתחרות – בין חוויית המציאות לבין המציאות – היא לרוב דווקא חוויית המציאות. במקרים קיצוניים אף קורה שאנשים ש"על-הנייר" אמורים היו להיות

ג איתגור ככלי לקידום

"ועל דרך זה נקרא השם יתברך
א-ל מסתתר, שכשעובר את
השם יתברך נדמה לו שאינו עדיין
בשלימות ושהוא רחוק מהשם
יתברך, כדי שיתקרב".

(קדושת לוי, פרשת שמות)

לא תמיד אפשר להתנהג ברכות, גם עם מי
שמאוד אוהבים אותו ומאוד חפצים בהצלחתו.
אדרבה, לפעמים כדי להצמיח מישהו מן
ההכרח להעביר אותו דרך שעשויה להיות
עבורו דרך חתחתים, מלווה קשיים ואתגרים,
כי רק הצעידה בה תוכל לגבש ולהביא אותו אל
המקום שבו רוצים אנו שיעמוד.

אפילו כהורים, אפילו כהורים לילדים קטנים
ממש, אנו נזקקים לא אחת לנקוט בטקטיקה
הזאת - כדי לגרום לילד להתקדם. לעיתים
הדבר כרוך באי נעימות, אבל כאמור - אין
מנוס.

הדוגמא אולי הכי קלאסית לסיטואציה כזאת,
היא כאשר מלמדים את התינוק לפסוע את
הצעדים הראשונים בגפו. הוא בקושי מצליח
לשמור על שיווי המשקל שלו, אך האבא
מתיישב במרחק שתי פסיעות ממנו ומעודד
אותו בזרועות פתוחות: "בוא אליי...". כשהתינוק
אוזר אומץ ומתקדם את שתי הפסיעות, מתרחק
ממנו האבא בעדינות שוב, וקורא לו שוב: "בוא
אליי...". האבא מרחיק את עצמו מתינוקו כדי
שילך יותר, ואחר כך כשהולך יותר - מרחיק
את עצמו עוד כדי שילך יותר.

מלמד הבעל-שם-טוב - שזהו פירוש הכתוב

בישעיהו (מה, טו): "אֲבֵן אֶתָּה אֵל מְסֻתָּר,
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ": העובדה שהשם יתברך
מסתתר, נועדה בסופו של דבר כדי שנתקרב
אליו בכל פעם יותר.

וזו גם כוונת רש"י, ממשך הבעש"ט, בפירושו
לפסוק בתהילים (מח, טו): "כִּי זֶה אֱלֹהִים
אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד, הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת":

למילה "על מות" המופיע בסיום הפסוק יש
כמה פירושים: לפי פירוש אחד הכוונה היא,
שה' ינהיג אותנו בדרך החיים, הדרך שהיא
מעל-המוות; לפי פירוש אחר (של רבי מנחם
בן סרוק) הכוונה היא, שה' ינהיג אותנו עלמות
- נצחית (עלמות כמו עולמית).

אכן, רש"י מפרש: "כאדם המנהיג את בנו
קטן לאט" (רש"י ככל הנראה קורא את המילה
"עלמות" מלשון עלם). מסביר זאת הבעש"ט כך:
כשהפסוק אומר "הוא (=לשון נסתר) ינהגנו על
מות (=כאדם המנהיג את בנו הקטן)" - הכוונה
היא שממש כמו עם ילד קטן, לעיתים הקב"ה
מסתתר מאיתנו וזאת כדי לקדם ולהצעיד
אותנו. לפעם ה"הוא", העבודה שה' בבחינת
נסתר, היא-היא ה"ינהגנו", כך הוא מנהיג
ובונה אותנו.

ד

ציית והרמוניה

"וכל עבודתנו צריך להיות
בשמחה ותענוג מרוב כל, והיינו
יותר מהתענוג שיש לו מרב כל
חללי דעלמא, טובות עולם הזה...
אבל בחינה זו אי אפשר שישאר
אצלו... ולכך לאחר זמן נלקח

ממנו, כדי שילך הוא בעצמו למדריגה זו"

(אמתחת בנימין, קהלת עה"פ וזרח השמש)

ברמה הדתית, קיים מתח בין שני סוגי תודעה של ציות:

תודעה אחת מדברת ומדגישה את חובת הציות, את אפסות האדם מול הקב"ה ואת ההכרח שיקבל על עצמו את עבודת ה' כצו עליון, כהכרעה ערכית המקבלת את אדנותו של הקב"ה על העולם ועליו ולה הוא כפוף, לקיים כי צריך לקיים;

תודעה אחרת מדברת על עבודת ה' כדביקות בקב"ה, לעבוד את ה' מתוך הזדהות, שהציות לקב"ה יחיה בהרמוניה מלאה עם החוויה והרגשות שלי כאדם, שאהנה ואתמלא מעומדי לפניו יתברך ובקיימי את רצונותיו.

הבעל-שם-טוב שם דגש מרכזי על מוטיב ההזדהות שבעבודת ה'. כל עבודתנו, הוא אומר, צריכה להיות בשמחה ותענוג מרב כל – יותר מהתענוג שיש לו מרוב כל ענייני ותענוגות שבעולם הזה. לא סתם הוא, ותנועת החסידות כולה אחריו, העלו על נס את עבודת ה' מתוך שמחה כיסוד גדול. יחד עם זאת, כמובן, הבעש"ט מלמד כי עבודת ה' אמורה להכיל גם יסוד של התרכזות בחובת הציות, שבה בולטת נוכחותו של הקב"ה והעובדה שאנו מצייתים לו.

לשיטתו נדרש, אפוא, תהליך המשלב ציות עם הרמוניה ועונג כדי שניתן יהיה להגיע למאזן נכון של עבודת ה' עילאית.

והנה, עובדה היא שבשיגרה שהעובד את ה' לעיתים חש דבקות, מילוי ועונג בקיום המצוות; ולעיתים התחושות הללו נעלמות ותמורתן

בולט דווקא היסוד של הכפיפות, של "קבלת העול". איך זה קורה? מדוע?

ובכן, מסביר הבעש"ט, לפעמים השם יתברך עוזר לאדם ונותן בליבו דביקות וחשק ותענוג גדול בעבודתו – בתפילה, בלימוד התורה, בעשיית המצווה. זאת כדי שיטעום הלה טעם התענוג והמתיקות שבעבודת ה', ואז מעצמו תתעורר בו כמיהה לעבוד את ה' מתוך רגשות המתיקות הללו. אם הקב"ה לא ישתול את התחושות הללו ביוזמה של מעלה, והאדם לא יטעם טעמה של חוויה רוחנית זאת, הוא כלל לא ידע שקיים מושג כזה במציאות הדתית...

מצד שני, עבודת ה' לא יכולה להיות אך ורק כזאת שמגיעה כתוצאה מ"הזרקה" רוחנית עליונה, שכן במצב דברים כזה המנוע המרכזי של עבודת ה' יסודה בכלל בקב"ה בעצמו, ולא בעבודת האדם, והיסוד הוא ככלות הכול שהאדם יעבוד את ה'. על כן בחינה זו – של עונג בתורה ומצוות שמגיעה מצד מתנת שמיים – אי אפשר שיישאר אצלו, שאם כן, לא יהיה הוא העובד, רק השם יתברך.

זאת הסיבה שתחושת ההתעלות והעונג עוזבות את האדם, וזאת כדי להניע אותו להגיע למדריגה זו מתוך עבודת עצמו. כעת, כשהוא יודע שניתן להגיע בעבודת ה' לא רק כדי ציות לרצון ה', אלא גם כדי הזדהות, כדי הרמוניה פנימית, כך שגם החושים הפנימיים האנושיים משתתפים ומתמלאים מהעונג והמתיקות שבדביקות – הוא יודע מה לחפש, מה לבקש, לקראת מה לעמול. כך מנחה אותנו הקב"ה ומאפשר לנו לילך ממדריגה למדריגה.

ה

מה' מצעדי גבר כוננו

"שכל מצעדי גבר - מאתו יתברך
שמו כוננו לאיזה סיבה אשר
יחפוץ בדבר..."

(דגל מחנה אפרים, פרשת מסעי.
וראה אור המאיר פרשת צו).

אנו חיים, מתכננים תכניות, מגשימים אותן תוך נקיטה בפעולות שונות, נסיעת מסעות, חציית גבולות והרחקת נדוד. ההרגשה הטבעית שלנו היא שהיזומה היא מאתנו, שהאחריות היא שלנו, שהדברים נעשים על פי הכוונה שהניעה את מעשינו.

כך, יכול אדם לנסוע מרחקים ליעד מסוים - כשמבחינתו הוא בכלל נוסע כדי לעשות עסקים, בעבור הרבות זהב וכסף וחילופי סחורה.

אך האמת היא, אומר הבעש"ט, כפי שמשורר תהילים (לו, כג-כד): **מה', מצעדי-גבר כוננו; ודרבנו יחפץ פי יפל - לא יוטל, פי ה' סומך ידו.**

וכך לומד הבעש"ט את הפסוקים מתהילים:

לה' יש תכניות ומטרות משלו, ולכל דבר שקורה יש שכבה סיבתית פנימית יותר. כך, האדם סבור כי הוא נוסע לעשות עסקים ולהרחיב את פרנסתו, אבל האמת היא שיש לו לאדם זה משימה רוחנית לבצע באותו יעד, וה' מסובב הסיבות הוא שסיבב את העניינים כך ("מה' מצעדי גבר כוננו"); ויתירה מזו, ה' עושה זאת בצורה כזו שאת הדרך לבצע את המשימה הזאת האדם כמו ירצה לבצע כאילו מעצמו ("ודרכו יחפץ").

ומהי אותה משימה רוחנית למענה מסובב

הקב"ה את הדברים כך שאותו אדם יזדמן - כאילו מיוזמתו - לאותו יעד?

ובכן, האר"י ז"ל לימד שתהליך הבריאה מורכב, בכל חלק שבו, מ"אור" ו"כלי". האור הוא ההתגלות האלוקית הנמשכת מעצמות אור אין סוף להאיר ולפעול את פעולתה, והכלי ענינו להגדיר ולהגביל את האור בפעולתו ובצורתו.

אכן, "בעולם התוהו" - שהאירו בו אורות נעלים ביותר בעוצמה גבוהה מאוד, אך מצד שני ה"כלים" שלו היו מוגבלים מאוד - התרחשה "תאוונה", "קלקול", המכונה בספרות הקבלית בשם: "שבירת הכלים". היות שכליו של "עולם התוהו" היו מועטים ("כלים מועטים"), הם לא יכלו להכיל את האור האלוקי העצום ("אורות מרובים") שאמור היה להיות מוכל בהם, וכתוצאה מכך "נשברו" (אין צורך לומר שהדימוי של שבירה הוא מטאפורי).

מה שקרה זה, שהאורות שהיו בכלים של עולם התוהו הסתלקו - חלקם עלו חזרה למעלה לשורשם האלוקי, וחלקם "נפלו" יחד עם שברי הכלים לעולם הקליפות.

האר"י מדבר על נפילת מאתיים שמונים ושמונה (רפ"ח) "ניצוצות" של קדושה ממדרגתם העליונה אל הדיוטה התחתונה של הבריאה, ובמהלך "נפילתם" הם הוסיפו להתחלק לחלקיקים קטנים. בכל אחד משלבי סדר השתלשלות שנמצאים מתחת לעולם התוהו - נטמעו ניצוצות אלו, והם הרובד ה'רע' בכל שלב. מכאן ואילך מתחיל תהליך התיקון, שמימושו מופקד בידי האדם.

זוהי, אומר הבעש"ט, כוונתו של המשך הפסוק בתהילים: "כי יפול לא יוטל" - לשם מה הקב"ה מכונן את צעדיו של אותו יהודי להכא ולהתם? כדי לגרום לכך שאותם ניצוצות שנפלו ונטבעו בעמקי הקליפות, לא יישארו מוטלים שם

זהו פשוטם של דברים, אולם הבעל-שם-טוב נוטל את המשנה הזאת ומפרש אותה בפירושו הפנימי הבא:

השחיטה של הבהמה היא סימבול ל"שחיטת" הבהמיות, היצירות, הקול השלילי שמהדהד תדיר - לצמצום עד כדי ביטול השפעתם של הצדדים הללו שבאישיותנו. השלב הראשון אפוא הוא ההכרה המהותית בצורך למגר את הצדדים הבהמיים שיש בנו, שגורמים לנו לנהוג באופן לא חיובי ולא נכון.

השלב השני הוא מתן תשובה לשאלה טקטית, שהיא: מתי יש לבצע את "תהליך השחיטה" הזה? לשאלת העיתוי הזאת עשויה להיות משמעות רבה. כאן, מלמד הבעל-שם-טוב, יש להבדיל בין התמודדות עם "זבחים" שהם מסוג "קודשים קלים" לבין "זבחים" שהם מסוג "קודשי קדשים".

"קודשים קלים" - מתייחס למצבי החיים ה"רגילים" השגרתיים שבהם הצדדים הבהמיים, השליליים מנסים להרים ראש ומנסים להסיט אותנו מלפעול בדרך הנכונה, החיובית, הקדושה. יחסית קל לזהות את המצבים הללו, הם מתרחשים בכל מקום, ויש לדעת להיטיב "לשחוט" אותם: לבערם ולא לתת לשלילי ולבהמי לתת את קולו. שחיטתן של קדשים קלים היא אפוא בכל מקום.

לעומת זאת, "קודשי קודשים" - מתייחס למצב הרבה יותר מסובך: פה הכוונה לסיטואציות שבהן הצד היצרי השלילי מגיע לאנשים מסוימים, תלמידי חכמים ובעלי מדרגה, בעורמה. לא מדובר רק במצב שבו האדם נדרש להתנהג נכון, באופן של קדושה, אלא מדובר פה על "קודשי קודשים" - שגם ההצעות של היצר-הרע הן כביכול קדושות; הוא מתחפש למעשה "ליצר-טוב" וכביכול דוחף את היהודי

בשברם, אלא יהודי זה יבוא וינטלם וינשאם וירוממם למקורם - וזאת על ידי קיום מצוות ועבודת ה' באותו מקום הזקוק להעלאה.

1

לשחוט גם בהמה של "קודשי קודשים"

"קדשי קדשים שחיטתן בצפון וקדשים קלים שחיטתן בכל מקום, שהיצר הרע בא אל התלמיד חכם בדמות יצר טוב לעשות מצוה, מה שאין כן להמוני העם".

(תולדות יעקב יוסף, פרשת תשא)

המשנה (זבחים פ"ה מ"א) עוסקת בגבולי התחום של השחיטה בבית המקדש. "איזהו מקומן של זבחים? קדשי קדשים שחיטתן בצפון", וקדשים קלים לעומת זאת - שחיטתם בכל מקום בעזרה (שם, משנה ו').

כשהמשנה אומרת "קודשי קודשים" הכוונה היא לקורבנות מסוימים: חטאת, עולה, אשם, שלמי ציבור. השחיטה שלהם - כפי שהדברים נלמדים מן הפסוקים - יכולה להתבצע אך ורק בצפון העזרה (= העֶזְרָה היא השם המקובל לחצר בית המקדש. העזרה הפנימית נחלקה: לעזרת ישראל; עזרת כהנים; בית-המטבחיים שהיה ממוקם בשטח העזרה, בצפון של המזבח, ובמקום זה הייתה מתבצעת שחיטת הבהמות קודם הקרבתן; בין האולם למזבח; ובית החליפות).

לעומת זאת "קודשים קלים", כמו: קורבן תודה ואיל נזיר - שחיטתם יכולה להיעשות בכל מקום בעזרה, לאו דווקא בצפונה, ב"בית המטבחיים".

לקיים דבר מצווה אלא שבקונסטלציה הנוכחית נקיטה בדבר מצווה זו תהווה דווקא דבר לא נכון, שלא יחזק את הצד הטוב אלא את הצד הבלתי-חיובי.

כך, כשנקלעים לכזאת סיטואציה, או אז יש "לשחוט" גם את "קודשי הקודשים" הללו שנמצאים ב"צפון", במקום המיוחד ל"קודשי קודשים" ולנטרל את ההשפעה הזאת של הצד הבלתי-חיובי הבא בכסות של קודש וטוב ואור.

ז

הדרך להתמודד עם קושי וכאב

"בכל מיני צער יש שם ניצוץ קדוש ממנו יתברך שמו אלא שהוא בתוך כמה לבושים... וכאשר יתן לב להבין שגם כאן הוא יתברך שמו אתו עמו, אז הוסר ונתגלה הלבוש ונתבטל הצער"

(תולדות יעקב יוסף, ריש פרשת ויחי. וראה: תולדות יעקב יוסף, בשלתי (נג, ב); היכל הברכה, פרשת ויגש (רנח, ב); שפת אמת, נצבים תר"מ).

בטח בזמנו של הבעל-שם-טוב, אבל לא רק אז אלא גם בזמננו, אחד האתגרים המנטליים הגדולים שיש ללמוד להתמודד עמם הוא האתגר להתמודד עם קושי, עם כאב, עם רגשות צער ואכזבה.

האמת היא שאולי ניתן לומר כי ממובן מסוים - בזמננו האתגר אף גדול יותר. נכון, בשל הצעדים הענקיים שעשתה האנושות לקידום טיב תנאי החיים במאות השנים האחרונות - המשקל של הצרות והקשיים שניתכים על בני אדם נורמטיביים פחת באופן דרמטי. יחד עם

זאת, דווקא כתוצאה משיפור מטאורי זה בכל מערכות ונסיבות החיים - סף הכאב המנטלי ירד עד מאוד, כך שלרפלקציה (תהליך השיקוף וההתבוננות הפנימית) שהאדם מבצע על דברים בלתי חיוביים - בעיניו - הפוקדים אותו, נודעת משמעות מכאיבה ועוצמתית על נפש האדם.

הדרך האמונית שמתווה הבעל-שם-טוב להתמודדות עם קשיים ורגשות צער אלו רלוונטית כאז כן עתה. בדרך זו שלושה שלבים:

השלב הראשון: המסוגלות לקבל מצב של צער. קושי, כאב, אכזבה - הם מצבים נתונים בחיי האדם. יש כאלה רגעים המהווים באופן בלתי נפרד חלק מן המכלול הגדול שנקרא "חיי האדם", אין טעם לברוח מן המיצר בשעה שהוא נוכח; משום שהבריחה היא לא דרך ההתמודדות.

ניסיון הבריחה מן הצער יכול להתגשם בכל מיני צורות. יש אנשים שכאשר הם נקלעים לרגע בחיים של קושי, של הרגשות רעות - הם לא מסוגלים לחוות את הרגשות הללו ומיד בורחים לאוכל: האוכל מנחם אותם; יש כאלו שבורחים למדיה האלקטרונית; אחרים בורחים למסיבות-רעים, וכך הלאה וכך הלאה. אולם הבריחה מן התחושות לא פותרת את הקושי או הכאב, ברמה המהותית. אם הצער הוא, לדוגמה, באי-פרגון של עמית לעבודה: הבריחה בסיטואציה כזאת אולי תפיג לרגע את רגשות המירמור וחוסר הביטחון העצמי, אך היא לא תטפל במקור הבעיה, בעצב החשוף הרגיש כל כך לאי-הפירגון.

השלב השני: צריך להפנים ולקבל עובדת יסוד באמונה - שהשם יתברך מלוא כל הארץ כבודו, וכל תנועה ומחשבה - הכול ממנו יתברך; שהקב"ה מלווה כל אדם ומשגיח עליו בהשגחה פרטית, כך שבכל מיני צער שיש לאדם -

ובצרה שפוקדת אותו שהקב"ה עושה את זה לטובה, נשאר לו להתפלל מתוך רגשי הצער שלו ולבקש מהקב"ה שיסיר ממנו את מרכיב הכאב שבצרה, את הרכיבים השליליים שבה - וה' שומע תפילה.

אכן, לפעמים יש צורך קודם כל להתפלל - על זה עצמו: על היכולת לסדר שבחו של מקום, על היכולת לראות גם ברע ובצרה את העובדה שהקב"ה הוא ששולט במציאות, שהוא מכוון את הדברים כך, וכי בעומקם הוא עושה זאת מפני שזו טובתו האמיתית; ואחרי שמגיעים למצב שבו מסוגלים לראות את פני המציאות באופן כזה - אז הקב"ה באמת עוזר והאדם מגיע לשלב שבו הוא "מסדר שבחו של מקום" כי הצרה נפכה לשמחה, וכי הקושי התהפך לאתגר מעצים ומחזק.

ח

עבודת ה' שמתוך צחוק ושמחה

**"על ידי הצחוק והשמחה לשם
שמים, מעלה כל ימי הצחוק של
בחרות גם כן למעלה"**

(בן פורת יוסף, מט, ג)

פרשת עקידת יצחק היא אולי אחת הפרשות הכבודות והטעונות ביותר שבמקרא. הוגים רבים שיברו קולמוסים בנתחם ובהסבירם את פשר הניסיון הגדול הזה, את הסכמת אברהם לעקוד את בנו יחידו, ובכלל - מה בעצם התרחש אז במעמד ההוא ומה יש ללמוד מכך לדורות.

אולם נדמה, כי מן הזווית על פרשת עקידת יצחק ממנה הבעל-שם-טוב מתבונן על הפסוק

חבוי ניצוץ קדוש אותו שתל הקב"ה. במילים אחרות, מה שמורגש לאדם כצער, כתאוונה, כמשהו בלתי חיובי שלא כדאי שיתרחש - הרי שבעומקו של דבר הוא מתוכנן על ידי הקב"ה ויש לו מטרה שהיא אליבא דאמת לטובתו של האדם.

השלב השלישי: להתפלל. מן המיצר - מתוך המיצר עצמו - קראתי י-ה.

כאשר אדם מצוי בתודעה שבו הוא יכול להכיל את הקורה במציאות כמשהו שצריך להיות, ושבעומק הדברים בכל קושי יש נקודה של טוב שהקב"ה שותל אותה בתוכו ומביא אותה עליו בכוונת מכוון שהיא בחשבון הכולל לטובתו - עליו להתפלל לקב"ה שהוא יראה את נקודת הטוב הזו ולא רק יידע עליה - ואז ממילא מתבטלת הצרה.

ולפעמים התפילה צריכה בראש ובראשונה להיות על זה שיזכהו השם להאיר עיניו לקבל את הכל באהבה, שיראה ויאמין שה' איתו גם בתוך צרתו. לבקש מה' כוח לקבל את המציאות כמות שהיא באהבה, כדבר שצריך להיות בדיוק כך ברגע זה. ומשמגיע ההכרה הזאת, יכולת קבלת המציאות כנתון מאת הקב"ה - אז מגיע השלב שרואים פתאום איך אותה סיטואציה הייתה לטובה והקושי נהפך לאתגר שמעצים ובונה באופן חיובי.

לאור דברים אלו מסביר הבעש"ט את המחלוקת שמובאת בחז"ל (עבודה זרה ז, ב), האם לומדים ממשה רבינו ש"לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואחר כך יתפלל"; או שלא לומדים זאת ממשה רבינו ואז ייתכן גם שאנשים כערכנו יידרשו להתפלל ורק אחר כך לסדר שבחו של מקום:

מי שנמצא בשלב שבו הוא כבר יכול "לסדר שבחו של מקום" - לראות גם בצער שלו

המרכזי של פרשת העקידה - לא הסתכל איש לפניו.

"וַיֹּאמֶר קַח נֹא אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמִּצְרַיִם וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הֶהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֶיךָ"
(בראשית כב, ב).

אומר הבעש"ט: "קח את יצחק והעלהו לעולה" - כאשר עובדים את השם באמצעות צחוק ושמחה, או אז העבודה היא כה נעלית ופרודוקטיבית עד שבכוחה להעלות למעלה, לצד הקדושה, את כל ימי הצחוק של תקופת הבחורות, את כל הצחוק והשובבות שלא דווקא שייכים היו לצד הקדושה.

וזהו, ממשיך הבעל-שם-טוב את פרשנותו החסידיית לפסוק, מה שנאמר בפסוק העוקב: **"וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר וַיַּחְבֹּשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אִתּוֹ"**. באמצעות עבודת ה' בשמחה, בצחוק, ממקום חיובי ושמח, ניתן להעלות לצד הקדושה גם את שנות הנערות, שנים של צעירות (לאו דווקא בשנים אלא בעיקר בהנהגה ובמהות).

ט

לפשר התנודתיות

"תענוג תמידי נעשה טבע ואינו תענוג, לכך האדם עולה ויורד בעבודת ה'"

(תולדות יעקב יוסף, פרשת תזריע)

כנראה זהו דבר שמשותף לכל בני האדם, ואין הוא פוסח גם על עניינים שבקדושה. החוויות שלנו אינן נעות על רצף לינארי אלא בתוך מערכת מורכבת הרבה יותר של עליות וירידות, ניתורים ונפילות.

לפעמים זה ממש מוזר, אנו יכולים לחוש כי אנו נמצאים בתנועה של עלייה, בחוויה של צמיחה; וזמן לא רב לאחר מכן לחוש את כאב הנפילה, להריח ריח של קמילה; וחוזר חלילה. כאמור מדובר בדבר מה שעשוי לאפיין הרבה מרכיבים מחיינו, והוא נכון גם לעולמה של קדושה. לעיתים אדם יכול להיות שרוי בתנועה של התעלות, של התרוממות, של נסיקה כלפי מעלה; וזמן מועט אחר כך להיות מותש מרפיון חושים, מחוסר טעם, מן הטעם של הנפילה.

מדוע הדברים עובדים כך?

הבעל-שם-טוב מסביר זאת באמצעות ההנחה הפסיכולוגית הבסיסית אך העמוקה ש"תענוג תמידי אינו תענוג". כדי לחוש תענוג נדרשת תנודתיות. עמידה סטטית במצב מסוים, אפילו הוא מצב של עונג, מסירה את כל הטעם המיוחד שבעונג. העונג הגדול שבעליה מגיע בעיקר על רקע של ירידה, ולכן התנודתיות הזאת, העליות והירידות, מגיעות כדי שיבוא תענוג. כך דווקא החיסרון, החלק הכואב והמדמם המייצר ללא הרף צער פנימי, בסופו של דבר מביא גם לעלייה ולתענוג גבוה יותר מזה שקדם לו.

כך יש לפרש את הכתוב: **זאת תורת העלה** (ויקרא ו, ב). הגמרא במסכת הוריות (ג, ב) קובעת כי המילה "זאת" האמורה כאן היא מלשון "מיעוט" (היא נועדה למעט: "פרט לנשחטה בלילה"). זהו, אומר הבעל-שם-טוב, האופן שיש לקרוא את הפסוק: מהי "תורת העולה"? - מהי הדרך להתעלות ולדבוק בה', היא דווקא על ידי "זאת", על ידי המיעוט - שלפעמים אין עולה בידו להגיע לידי עבודה שלימה וראויה, לדבוק בה' כפי שחושקת נשמתו, ומצטער על זה - על ידי זה עצמו הוא בא אל התכלית של העלייה, שכך מתקיימת העלייה בשלימותה ואז העונג הרוחני שלו יהיה נעלה יותר.

אשר יאמין לדבריו וידינהו כנביא שקר? ואם כן, לאיזה תועלת הוא הכרוז, ללא יועיל?!

אלא מסביר הבעש"ט, למעלה אין אומר ואין דברים - אלא עולם המחשבה. גם הכרוזים היוצאים מן המלך - מלכו של עולם - הם ברמז, וצריך להתבונן כדי לזהות וכדי לקלוט את הרמזים הללו שהקב"ה שולח לו.

במה יש להתבונן כדי לזהות את אותו "כרוז מרומז"? בכל דבר: במחשבות שבאות "לאדם בכל יום הרהורי תשובה", "או על ידי שאר דברים הנודעים למי שעיני שכל לו". בכל מאורע, בכל חוויה - טמונה קריאה של הקב"ה אלינו ועלינו להטות אוזן להקשיב אל מה שהיא באה לומר לנו, וללמוד ממנה תוספת מוסר והוראת דרך.

יא

היעד של התפילה

"שילך דווקא אצל אביו, או ראה שאין שום מחיצה מפסיק בינו ובין אביו"

(בן פורת יוסף, מקץ)

התנועה החסידית שחולל הבעל-שם-טוב מתכתבת ויונקת הרבה מן הקבלה, אולם זו תנועה נבדלת. לא מעט עסקו בהבדלים שבין הקבלה לבין החסידות, מכמה מובנים.

דומה כי אחד היסודות החשובים שהציב הבעל-שם-טוב שמהם בולט השוני שבין הקבלה לבין החסידות, קשור לעבודת התפילה. הבעש"ט הבחין בין עבודת תפילה שבה פונה המתפלל מתוך הזדהות פנימית עם מילות התפילה, בבחינת "בצר לי אליך ה' אקרא", לבין תפילה

י

להאזין לקול הקורא

"בעניין הכרוזין שלמעלה, שאינו דיבור... וצריך לידע במחוג רמוז הכרוז על ידי המחשבה שבאין לאדם"

(תולדות יעקב יוסף, פרשת ראה)

האלוקות הסתירה עצמה בעולם, אולם מתוך שכוח הפועל נמצא בנפעל - הרי שישנם בתוך היש עצמו, בתוך המציאות הנגלית, רמזים וסימנים המורים על מציאות אחרת, פנימית ועליונה יותר. הא-לוה המסתתר בחביון עוזו שולח דברו לכל אדם, קורא לו בקול, מעיר אוזן, מדבר ללב, מזהיר, מוכיח, מורה דרך... מרמז הבורא לאדם: בקשני נא. הנני קרוב, קרוב לך, בפידך ובלבבך...

בכל יש רמז לאלוקי-מרום: בכל תנועה, בכל רגש, בכל אוושה, בכל בת קול; בכל אשר תראה, תחוש ותשמע. בשעה שאתה הולך בחוץ ושומע אנשים מדברים, התעמק בתוכנם של דברים, צרף אותם אחד לאחד למצוא חשבון, זקק וטהר אותם, הסר מהם את לבושם הגס, העלה אותם למהותם הרוחנית, העיקרית, העולמית - ותראה בהם את האלוקות.

כך מסביר הבעל-שם-טוב את מאמר חז"ל (מסכת אבות ו, ב): "בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה".

נשאלת השאלה: ממה נפשך, אם אין אדם בעולם ששומע את הבת-קול הזאת - מדוע ההכרזה הזאת מתבצעת? ואם תאמר שיש מישהו שכן שומע אותה, קשה - שהחוש מכחיש עובדה זו: "כי מי זה שיאמר ששומע, מי הוא הפתי

קבלית שבאמצעות הכוונות מנסה להשפיע דרך הספירות.

בדרשה שנשא בתפילת ראש השנה קודם לתקיעת שופר, המשיל הבעש"ט בהקשר זה את המשל הבא:

שהיה מלך אחד חכם גדול ועשה באחיזת עיניים חומות, מגדלים ושערים. המלך ציווה שההגעה אליו תתבצע דרך החומות, המגדלים והשערים. וציווה המלך למשרתיו, לפזר בכל שער ושער אוצרות המלך.

וכאן התחלקו הבאים בשערי הארמון: היו כאלו שהגיעו עד שער מסוים, ומשגילו את הממון שהיה מונח סביבו - השקיעו את כל תשומת ליבם בממון וחדלו להתקדם. אחרים התקדמו עוד, אך במכשול המדומיין הבא שהציב המלך הם פגשו אוצר נעלה מממון שקסם להם עד מאוד והפסיק את צעידתם אל עבר המלך עצמו.

לא כן בנו של המלך. מטרתו שלו הייתה לפגוש את אביו דווקא, ולפיכך התאמת ועבר את כל המכשולים כשכל תכליתו להגיע אל המלך בעצמו. משהגיע ופגש את אביו, המלך, גילה שבעצם כל המחיצות, החומות והשערים שכביכול חסמו את הגישה אל המלך לא היו אלא אילוזיה בלבד, ובעצם אין שום מחיצה המפסקת בינו ובין אביו, כי הכל היה אחיזת עיניים.

הנה כי כן, רוב הפונים אל ארמון המלך בעצם מחפשים ומבקשים להגיע אל האוצרות שבחדרי הארמון, ולא המלך הוא שמעניין אותם. לעומת זאת בן המלך, איננו מחפש אוצרות והפתעות, אלא מבקש הוא לפגוש את אביו. הוא מתגעגע אל קרבתו ורוצה להיות נוכח בסביבתו.

הנמשל, אומר הבעל-שם-טוב, הוא שהקב"ה מסתתר בכמה לבושים ובכמה מחיצות. יש

כאלה שבדרכם אל ה' - בתפילה, שזו הדרך אל ה' - היא להשיג משהו מהקב"ה, להשפיע השפעות, להשיג את האוצרות. אכן, מי שזו בקשתו צריך לדעת היטב היכן מונחים אוצרות המלך, עליו להכיר את חדרי הארמון ואת מבואותיו (את ה"כוונות" הקבליות על ההשפעה באמצעות הספירות).

אולם התפילה האחרת היא תפילתו של האדם הפונה אל בוראו כשכל מגמתו היא עצם העמידה מול הקב"ה, קרבת אל-הים לי טוב.

וכשהבעש"ט מדגיש כי בן המלך מגלה בסוף מסעו שכל החומות והשערים המשמשים מחיצה בין המלך לבין כל מה שמחוץ לארמונו אינו אלא אשלייה, הוא למעשה מדגיש כי באמתתו של דבר לא רק בין "בן המלך" אל המלך אין מחיצה, אלא שכל המחיצה הייתה בבחינת דמיון. כל אחד יכול להגיע למפגש עם המלך, אם רק יכוון כהלכה את צעדיו ליעד הנכון.

יב

תפילת כל פה

"על ידי שהעולם מחוסרי מהימנותא שיש בעל יכולת בעולם... וזה מתפלל שידליק החומץ ונענה ונראה בעיני העולם דבר תמוה ועל ידי זה מתנאה, אם בן הם הגורמים"

(תולדות יעקב יוסף, ואתחנן)

ניתן לומר כי אחת המהפכות הגדולות שחולל הבעל-שם-טוב הובילה לתזוזה של נקודת האיזון בין רבנים ושכבות העילית לבין ה"עמך". הבעש"ט העניק משקל כבד יותר

שאדם מתגאה - מגיס ליבו - נוכח העובדה שתפילתו התקבלה? מדוע חושב הוא את עצמו ל"בעל מדריגה" עקב היענות תפילתו? הדבר נובע מקטנות אמונה קולקטיבית. כי כשקיים חסרון באמונה שהקב"ה הוא בעל היכולת בעולם, והוא זה שמנהיג את הבריאה (מי שאמר לשמן שיידלק יאמר לחומץ שיידלק); וכשקיים חסרון באמונה שה' העניק ליהודי את האפשרות להתפלל אליו ובעובדה שה' שומע תפילת כל פה - התוצאה היא שהתפיסה האינטואיטיבית היא שבשיגרה תפילותינו אינן נענות; ומי שבאופן חריג תפילתו כן נענתה, חריגותו מעידה שמדובר באדם שהוא "בעל מדריגה".

אולם האמת היא, אומר הבעש"ט, הפוכה לגמרי: מה שגורם את העדר ההיענות לתפילה הוא חסרון האמונה בבעל היכולת בעולם ובכך שהוא מאזין לשוועת עמו, ולא העובדה שרק בודדים זכאים שתפילתם תיענה! אכן, כל מי שמחזק את אמונתו בקב"ה שומע תפילת כל פה, מבין כי היכולת להשפיע אינה מצויה רק בידי צדיק אלא בידי כל מתפלל.

יג

קבלת עול

כפה עליהם הר בניגית" - ללמד שאף בעת שנסתלק החיות, והתורה היא עליו למשא כבד - יקבל על עצמו עול תורה

(בן פורת יוסף קט, א; נתיב מצותיך, נתיב התורה, שביל א')

"רכבת ההרים" הרגשית, כך נדמה, מהווה חלק מן המסע של כל אדם באשר הוא. לכולנו

ומיקד תשומת לב משמעותית יותר למעלותיה, עוצמותיה וסגולותיה של עבודת ה' התמימה והפשוטה של היהודי הממוצע.

כך, למשל, לגבי תפילתו של יהודי פשוט.

הבעש"ט מביא את הסיפור שמופיע בגמרא על בתו של רבי חנינא בן דוסא (תענית כה, א):

פעם אחת, בערב שבת בין השמשות (לאחר כניסת השבת), ראה רבי חנינא בן דוסא את בתו שהיא עצובה. אמר לה: בתי, למה את עצובה? אמרה לו: כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן, והדלקתי ממנו נר שבת. (ראה ר' חנינא את הצער הגדול של בתו על נר השבת שיכבה, וידע שגם ה' רואה בצערה ואולי ירחם עליה ויעשה לה נס.) אמר לה: בתי מה אכפת לך (ממה את חוששת)? מי שאמר לשמן שיידלק, יאמר לחומץ שיידלק. (ר' חנינא מלמד את בתו כי ה' ברא את השמן כחומר דליק וברצונו של ה' אפילו החומץ ידלק ויאיר.) ומה קרה לנר החומץ? תנא (=למדו): היה דולק והולך כל היום כולו, עד למוצאי שבת, עד שהביאו ממנו אור לנר ההבדלה.

מסיפור זה לומד הבעל-שם-טוב שהיכולת להשפיע אינה מצויה אך בידי של הצדיק, של איש המעלה, אלא בידי של כל מתפלל. כל מתפלל יכול לפנות אל בעל היכולת בעולם, אל הקב"ה, ולבקש ממנו שמי שאמר לשמן שיידלק יאמר לחומץ שיידלק, ויענה.

זו משמעות מימרת הגמרא (תענית ח, א): "ואם לחש [=אם התפלל] ועלתה בידו [=ותפילתו נענתה] ומגים דעתו עליו [=והדבר מביאו לידי גאווה שתפילתו נענתה] מביא אף [=כעס] לעולם".

ההסבר, לדברי הבעש"ט, הוא זה: מה גורם לכך

יש מצבים שבהם אנו "מוארים", המחשבה מחודדת, המצב רוח עירני וחיובי, מלאי חשק ללמוד ולקיים, לשמור ולעשות; ולעומת זאת, בתדירות שהיא לעיתים בלתי פחותה, אנו יחסית "כבוים", לאים, ונטולי כל חדות למידה או עשייה.

העניין שעל מטלות החיים להתבצע באופן שהוא אירלוונטי ביחס למצבי הרוח של האדם. מה עושים? התשובה של הבעל-שם-טוב היא: עושים. אם מדובר, למשל, בלימוד תורה, והאדם נמצא בסיטואציה שבה אינו כוסף וחושק בדברי תורה - עליו ללמוד בעל כורחו. להכריח את עצמו, וככלות הכול בסופו של דבר גם החשק יבוא.

וכך מסביר הבעש"ט את דברי הגמרא (שבת פח, א): "ויתיצבו בתחתית ההר". אמר רב אנדמי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם: 'אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם'."

ולכאורה מאמר זה תמוה הוא: הלוא התורה מספרת על כל הנפלאות שארעו עם בני ישראל מיציאת מצרים ועד תורה, ועד להסכמתם של ישראל: "וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע". מדוע וכיצד הגיעו הדברים ליד כך שנעשה צורך לאיים ו"לכפות עליהם" הר כגיגית?

אלא יש לקרוא את הדברים אחרת: במה שכפה עליהם הר כגיגית העניק להם הקב"ה נתינת כוח מיוחדת. ה' כמו אומר לבני ישראל: אכן, כעת הסיטואציה היא שאתם מלאי כמיהה ותשוקה ומוכנות גדולה לקיים את הכול בקבלה גמורה מתוך שמחה. אך מטבע הדברים לא תמיד כך יהיו פני הדברים... יגיעו מצבים שבהם נדרש כוח כפייה-עצמית חזקה ומשמעותית על מנת

להמשיך לשמור ולעשות, ללמוד וללמד. משום "כפה עליהם הר כגיגית" - ללמד שאף בעת שנסתלק החיות, והתורה היא עליו למשא כבד - יקבל על עצמו עול תורה, כאותו שור שמניחים עליו תחילה את העול כדי להפיק ממנו טוב לעולם.

יד

התמודדות עם "נפילות" רוחניות

כוונתו [של היצר] שיהיה האדם בעצבות ויבוטל ב[עקבות] העצבות מעבודת הבורא יתברך שמו, וצריך האדם להכין הרמאות שבוה

(צוואת הריב"ש ה, ב)

אחת הטקטיקות הכי מתחכמות של היצר היא ההוצאה מפרופורציה בכסות קדושה. פתאום אדם נופל בנמיכות-הרוח, בתחושה של ייאוש ושל ייסורי מצפון. כן, הוא כשל ולא הצליח לעשות את אשר ביקש לעשות ואת אשר חונך לעשות. כן, הוא לא הצליח לעמוד ביצרו. אבל התחושות שלו הן - שהוא עשה דבר נורא ומשום כך הוא לא ראוי ומשום כך אין לו סיכוי, והדבר גורר אותו לעצבות ולתחושת נכאים. לאמיתו של דבר ברוב המקרים לא מדובר בחטאים שהם בבחינת עבירה גדולה, אלא אי קיום של חומרא בעלמא או שאינה עבירה כלל אבל נתפסת כמשהו ש"לא מתאים".

באורח פלא, ואולי באורח לא כלי-כך פלא ולמעשה זוהי התוכנית המקורית של היצר, תחושת נכאים זו אינה מעוררת את האדם לתשובה ולחרטה, אלא בשלב מוקדם או מאוחר

טו

הרועה

"רועה" היינו מחבר ומקשר מלשון אחווה ו"ריעות"

(דגל מחנה אפרים, וישב)

מוסד ה"צדיק" תופס בעולם החסידות מקום חשוב, וכמובן הדברים יונקים מדמותו, הנהגתו ותורתו של הבעל-שם-טוב. אחד הכינויים שניתנו לצדיק הוא "רועה". מדוע?, רועה צאן מדריך ומכוון את צאנו, וכך גם הצדיק מדריך את קהלו ומכוונם בעבודת ה'. יתירה מזאת, השורש "רועה" הוא מלשון "רעות"- ידידות, אחווה, קישור וחיבור. כמו שרועה הצאן סגולתו הגדולה היא שהוא יודע לנווט את הצאן כך שלא יתפזרו אנה ואנה אלא כולם יהיו נעים בתוואי אחיד, כך גם הצדיק, מייחד ומחבר את הקהל אל עבר היעד.

טז

התמודדות עם המחשבות

"וצריך לתת לב על כל מחשבה זרה... להעלותה בשורשה"

(תולדות יעקב יוסף, ויחזי)

בתרבות המערבית - המחשבות הן תחום שמחוץ לשיח. התפיסה הבסיסית היא כי אדם זכאי לחשוב כל שבחפצו, גם אם מדובר במחשבות בעייתיות בעליל, כל עוד אינו נוקט בפעולה שעשויה להזיק לזולת.

יתירה מזאת, ייתכן מאוד כי יש קושי בכלל להאמין במסוגלותו של אדם לשלוט במחשבותיו. דומה שבכיפה שלטת תפיסה

מביאה את הדברים לידי "זריקה": "איני מסוגל, איני ראוי - אז שלפחות אהנה".

צריך האדם - מורה לנו הבעל-שם-טוב להבין את הרמאות הזאת. כאשר מתבוננים בדברים לעומקם, צריך להבין מניין העצבות "הכביכול קדושה" הזאת מגיעה, ולהשיב ליצר באותו המטבע: "איני משגיח על החומרא שאתה אומר - כיוון שכל כוונתך היא לבטל אותי מעבודתי, ושקר אתה דובר".

מוסיף הבעש"ט יתירה מזו: "וגם הוא באמת קצת חטא", אפילו אם מדובר ב"נפילה" שיש בה אכן מן החטא, ואפילו אם נכשל חלילה בעבירה, למרות זאת הכניסה לאווירת הנכאים וייסורי המצפון המימאשים אינה במקומה. שכן "יהיה יותר נחת רוח לבוראי כשלא אשגיח על החומרא שאתה אומר לי [במטרה] לגרום לי עצבות בעבודתי יתברך. אדרבה, אעבוד אותך בשמחה". אכן, יש להצטער ולהתחרט על שחטא, אבל "יחזור לשמוח בהבורא יתברך שמו".

והחשבון הוא פשוט: עבודת ה' הלוא לא נועדה לצורך האדם, כדי שהאדם יהיה 100% מול הבורא וכדי שהוא יקבל "אות המצטיין המהדר", זה לא העניין ומי שמהדר במצוות מתוך מניע כזה מפספס את כל התכלית; אלא כדי לקיים את רצון הבורא ורק לעשות נחת רוח לפניו יתברך. נמצא אפוא, שאם אי הכניסה למיני-דיכאון בעקבות חוסר הצלחה וכישלון בהקפדה על כל החומרות דווקא היא זו שמסייעת לי לשוב אל השמחה בעבודת ה' ומאפשרת לי לקום מן הנפילה בלי שום פגיעה חמורה כדי להמשיך את עבודתי ולעשות נחת רוח לה' - אזי "אף אם לא אשגיח על החומרא שאתה - היצר הרע - אומר לא יקפיד הבורא עלי".

ז שעשוע

**"עם כל זה יש לו יותר תענוג
מהאדם, כמשל הציפור המדברת"**

(כתר שם טוב ב, תז)

תהייה תאולוגית גדולה נותנת את ליבה לשאלה מה מוסיפים מעשי בני האדם לקב"ה? כתשובה לכך מביא הבעל-שם-טוב משל, "משל הציפור", שהוא אחד המשלים החשובים ביותר בשיטתו של הבעש"ט.

משל זה מבטא את החידוש ואת ההפתעה שיש בעבודת האדם, חידוש שמביא לשעשוע אצל האלוקי: הסיבה בגינה ברא הקב"ה את העולם היא כדי שישרה בו, כמאמר רז"ל: "נתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". וכאן נשאלת השאלה: "ולמה עשה [ה' ככה]? - הלוא כל המלאכים הם כל אחד שלישי עולם, ואורות יפים ומצוחצחים עד מאוד", ובמילים פשוטות יותר: קיימים בבריאה רבדים הרבה יותר נעלים כדי לשרות בהם מאשר בזה העולם.

התשובה שלמרות הכול, "יש לו יותר תענוג מן האדם. כמשל הציפור המדברת לפני המלך, אפילו דברי שטות. יש להמלך יותר תענוג [מתופעה זו] יותר מכל מליצות השרים המשוררים. כך האדם החומרי, כשמעלה במחשבתו עולמות עליונים... אז יש התפארות גדול לקב"ה".

כלומר, דווקא חוסר התועלת הגלויה שבציפור המדברת, לעומת הרלוונטיות המוחשית שניתן לכימות שיש בדיבורי השרים, הוא שיוצר את העניין בה. התענוג הגדול של המלך נובע מכך שהציפור למעשה חורגת ממקומה הטבעי

דטרמיניסטית על פיה יש דברים - בכללם המחשבות שהמוח מריץ כל העת - שאדם פלוני שעבר מסלול (גנטי ומנטלי) פלוני, מן ההכרח שיחשוב ויריץ אותן במוחו.

למרות זאת, היהדות תובעת מהאדם ניסיון לשלוט גם במחשבותיו. בפסוקים בהם מובעים עקרונות הדגל של היהדות, פסוקי פרשת קריאת שמע, אותם קורא שומר המצוות לפחות שלוש פעמים בכל יום, נכלל גם הצינוי הגדול לשלוט במחשבות: "וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם".

אכן, התפיסה המערבית הדטרמיניסטית - שמבחינה אמונית בוודאי שהיא שגויה - לא צומחת על מצע ריק. האמת היא שמאוד מאוד קשה לשלוט במחשבה, וכי בני האדם תדיר עולות במוחם מחשבות שלעיתים הם עצמים בושים מפני עצמם בעובדה שבכלל מחשבה כזאת התגנבה אל הראש (בו'רגון התורנית אלו מכונות: "מחשבות זרות").

העניין הוא, מסביר הבעל-שם-טוב, שמחשבות אלו נשתלות במוח לא סתם כך. בכל מחשבה זרה שנופלת במוח האדם ומפריעה לו בעבודת ה' יש ניצוץ אלקי שיש לו שורש עליון, אשר "נפל" למטה והתלבש בתוכן שלילי ופסול.

המשימה של עובד ה' היא להעלות את המחשבות הזרות; להשיב את השורש שלה, השבוי בגלות ב"מעמקי הקליפות", אל המקום הנכון שלה - בקדושה.

זהו פירוש הפסוק בתהילים (תהילים סט, יט): קָרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְאֻלָּה. כלומר, המשורר מתפלל לקב"ה שהוא יצליח להעלות את חלקי הנפש ("נפשי") - את ניצוצי הקדושה השייכים באופן פרטי לאדם זה - מתוך הקליפה (דוגמת מחשבות זרות) אל הקדושה, ופעולה זו נקראת גאולה, גאולה פרטית לנפשו של המתפלל.

ישראל] נִקְרָא אִשְׁתּוֹ, שְׁנַאֲמַר (הושע ב, יח): 'וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נָאִם יְהוָה תִּקְרָא אִישִׁי וְלֹא תִקְרָא לִי עוֹד בְּעָלָי'.

לאור דברי המדרש, יש לפרש את דברי המשנה כך:

קיימות שלוש דרכים כדי ליצור זיקה וקשר של "קידושין" בין האדם לבין הקב"ה.

כסף - מלשון כיסופים, ערגה וכמיהה.

בשטר - באותיות התורה והתפילה.

בביאה - בתענוג של דביקות הבאה כתוצאה מלימוד תורה ותפילה.

אלה הן לא שלוש דרכים נפרדות, אלא אלו שלושה שלבים של התפתחות הקשר והזיקה שבין האדם לבין הבורא.

השלב הראשון הוא השלב שבו הקב"ה מעניק לאדם "ימי חסד", הוא מאיר בו אור ושולח לו סייעתא וכוח במתת מלמעלה, שאינן קשורות בהכרח למידת עבודתו והשקעתו של האדם. כתוצאה מהארת חסד זו, ניצת באדם זיק של התלהבות, של כיסופין, של חשקה וערגה - לקדושה, ללימוד תורה, לקיום מצוות. הקשר שלו לבורא הוא בבחינת כסף, בלהט של הצמא והכיסוף.

אכן, תמיד אחרי האש הגדולה, באה גם הצטננות. באים ימי הסגריר. הבעל-שם טוב מכנה ימים אלו בשם "ימי הקטנות" - תקופה שהכול שם "בקטן", של ירידה רוחנית ותחושת ריחוק. זהו שלב שלמעשה קורא בכל קשר. אחרי הלהט הגדול, באה צינת השיגרה. איך משמרים זוגיות במצב כזה? עובדים "לפי הספר". האדם בהגיעו לשלב הזה בחיי הנישואין צריך לדבק את עצמו בשטר - לעשות "מה שצריך". בעבודת ה' הכוונה היא, שעליו

ומגבולות הגזרה שלה כציפור, ולהתקרב ולעשות מעשה אנושי כדיבור.

אותו הדבר בנמשל. בני האדם הם ההתגלמות של הסוף, של המוגבל, וכשהוא "מתחיל לדבר", כשהוא מקיים מצוות ולמעשה מחבר ומנכיח את הנשגב בתוככי העלם, הוא חורג ממקומו הטבעי ומגבולות הגזרה שלו כבן אדם, ובכך יוצר שעשוע אצל הקב"ה.

יה

שלושה שלבים בקשר עם הבורא

"וזהו שכתוב האשה נקנית
לבעלה, שיהיו נקראין אשתו
כביכול, בג' דרכים"

(בן פורת יוסף, בראשית)

לפי ההלכה היהודית הקדומה, קשר של קידושין בין איש לבין אשה יכול להיכרת בשלוש דרכים: בכסף, בשטר ובביאה (קידושין ב, א).

הבעל-שם טוב משאיל משנה זו, העוסקת בדיני הקידושין, ליחסים שבין האדם לבין קונו:

ראשית כל, הבעש"ט מביא מהמדרש שהקב"ה נקרא איש ובני ישראל נקראים אשתו. המדרש עוסק בפסוק (במדבר ה, יב): **אִישׁ כִּי תִשָּׂמָה אִשְׁתּוֹ וּמַעַלָּהּ בּוֹ מַעַל**. אומר המדרש (במדבר רבה ט, מד): **רַבְּנֵינּוּ פְתָרִין קְרִיָּה בְּמַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה [=חכמים 'ופתרים' פסוק זה כאילו נאמר בנוגע למעשה העגל]: 'אִישׁ' - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנַקְרָא אִישׁ, שְׁנַאֲמַר: ה' אִישׁ מְלַחֵמָה. 'כִּי תִשָּׂמָה אִשְׁתּוֹ' - אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁסָרוּ מֵאֲחֲרָיו, כְּמָה דְתִימָא: 'סָרוּ מֵהָר' וּמִתְרַגְּמִינן סָמוּ בְּפָרְיעַ; וְהֵם [=בני**

כך הוא בדיוק טבעם של הטומאה, של החטא. כל המהות של מושג הטומאה הוא התבססות בדמיון שווא ושקיעה אל תוכו. תמיד, במוקדם או במאוחר, בא אחרי החטא שלב היקיצה כשהמציאות כמות שהיא טופחת על הפנים ומגלה כי החגיגה נסתיימה.

לכן דווקא הגאווה, אותו דמיון שווא שנובע מהריכוז העצמי ואיבוד הפרופורציה, היא פתח לחטא ולטומאה הרבה. משום שכאשר אדם אכן מתבסס מן התודעה הדמיונית שהוא מפתח בתוך עצמו ביחס אל עצמו, הוא הולך ומדחיק מן המרחב שלו את תודעת האמת, את התודעה המנכיחה את האל, את הכוח הגדול ממנו שברא את העולם ושמונוט את חייו.

גאווה אבל היא מידה אנושית. היא תכונה שבן אנוש, בהגדרה, מכיל בתוכו. לכן הבעש"ט מציע כדרך התמודדות ותיקון תכונה זו - באמצעות העצמת תודעת הנוכחות של הקב"ה בחיים, של המעורבות של הבורא המחיה את בריאותיו כגורם המעניק להם את ממשותם.

כשאדם עמל על הפנמת הידיעה של נוכחות הא-ל בעולם, שהשם יתברך 'מלוא כל הארץ כבודו', הוא למעשה פותח את הדרך גם לתודעה של ענווה. הכרה במקומו של הבורא בעולם יוצרת מיניה וביה הכרה ונכונות לכבד את הזולת ואת המקום שה' נתן לו בעולם. כי אכן, כל מה שהאדם יותר בקדושה, תתרבה יותר מיד הענווה.

כ

שיעתוק הקודש העליון

"בכל עת שתמצו לעשות מצוה,
תעשו עצמכם מרכבה לקדושה

להכריח את עצמו לנהוג לפי הספר, ללמוד תורה כראוי, להתפלל בכוונה ולקיים מצוות כהלכתן. אולי אין לו כעת התלהבות גדולה, והוא נוהג בבחינת "מצווה ועושה", אבל זה לא אומר שהקשר לא הולך ונרקם. גם בשלב זה התאים והרקמות של הקשר הזה ממשיך להתפתח ולייצר את החיים שלהם.

ואז מגיע השלב השלישי, העמוק, המבטא את הביטוי הכי נעלה של קשר הנישואין, הביאה. בעבודת ה' הכוונה היא שאחרי ההתלהבות, ואחרי הקיום של הקשר מתוך קבלת עול ומתוך ההדבקות ב"אותיות השטר", אותיות התורה והתפילה, אז מאירה בחינת העונג, בחינת הפנימיות, והיא מעלה את האדם לרובד חדש של קשר עם הבורא.

יט

ענווה

כל מה שהאדם יותר בקדושה,
תתרבה יותר מיד הענווה

(נועם מגדים וכבוד התורה, עמ' שצג)

אחד הדברים שבעיני הבעל-שם טוב הוא משורשי הטומאה - זוהי ההתנשאות של אדם על רעהו, תחושת העליונות. מניין מגיעה לאדם הרגשה כזאת שהוא מעל האחר? מהריכוז בעצמו. אדם שעוסק עיסוק תמידי בעצמו מאבד את הפרופורציות הנכונות. הפוקס המועצם על עצמו גורם לו למלא את עצמו בכל המרחב, גם את ממדיו האמיתיים צנועים בהרבה. הריכוז העצמי מביא אותנו פעמים רבות למבט מדומיין, לתפיסה שמבוססת על אילוזיה, כזאת שמביאה להענקת חשיבות וערך של ממשות יתירה לרצונות האישיים בלבד, מירכוזם כחזות הכול ולידי רדיפה למימושם וסיפוקם.

העליונה, להעתיק בעצמיכם שתשרה שכינה בכם"

(בעש"ט על התורה, פקודי)

גם בקבלה וגם בחסידות מדובר רבות על כך שלימוד תורה וקיום מצוות הן פעולות דר-כיווניות בעת ובעונה אחת: האדם פועל את פעולת המצוות בקיימן אותו, אך הוא גם נפעל על ידן.

לפי הבעל"ש טוב, זו הייתה המטרה המרכזית של בניית המשכן: להראות לעם בני ישראל כי כמו שניתן להעתיק את המקדש העליון, על מלוא המשמעויות הרוחניות שלו, ולהשכינו במשכן הפיזי כמות שהוא, המורכב מחי, צומח ודומם, עורות תחשים, עצבים ואבנים, זהב וכסף ונחושת - על אחת כמה וכמה שניתנו לאדם, שהוא עיקר משכן ה' (כפי שנאמר בתהילים (עח, ס): וַיִּטֵּשׁ מִשְׁכַּן שְׁלוֹ אֱהִל שִׁכְנוֹ בְּאֶדָם), האפשרויות ליצור מעצמו מרכב לקדושה העליונה. לשעתק בעצמו ואבריו את העולמות וצירופי שמות הרוחניים העליונים.

ואכן, כפי שמתואר בסדר עולם רבה (פרק ו), כאשר משה ראה כי נבנה המשכן כציווי ה', נענה ובירך את העוסקים במלאכה: "וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וַהֲגִה עָשׂוֹ אֹתָהּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' כִּן עָשׂוֹ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה". מה ברכה ברכם? אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. והם אמרו (תהלים צ, יז): וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ".

מהי פשר ברכתו של משה? מסביר הבעש"ט: ויהי נועם - שהשכינה שנקראת "נועם ה' אלהינו" בוודאי שורה עלינו, שהרי "מעשה ידינו כוננה עלינו", שהיות שעשינו ופעלנו באופן נכון בדיוק לפי הכוונה והתכלית ולפי

הווייתו של המשכן בספרה הרוחנית העליונה - על כן יהיה רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם.

הלוא בבניין זה שבניתם, אומר למעשה משה רבינו, הנה באמצעות קיום רצון העליון העתקם לכאן, לעולם הגשמי ולמבנה הפיזי הזה, את המקדש העליון - הרי אפוא זו בשבילכם משום נתינת כוח, ברכה והכוונה: שבכל עת שתרכו תוכלו להפוך את עצמכם למרכבה לקדושה העליונה, לשעתק אל עצמכם את העולמות הרוחניים העליונים, שתשרה שכינה בכם ממש.

וזו משמעות דברי תהילים (יט, יב): גַּם עֲבַדְךָ נִזְהָר בְּךָ בְּשִׁמְרֶם עֲקֹב רַב. בפשטות הכוונה שהמשורר אומר לקב"ה שהוא נזהר בקיום המצוות בשומרו אותם עד קצה האחרון. אולם, מסביר הבעש"ט, יש פה גם עומק נפלא: לימוד התורה ושמירת המצוות מזככים את הנשמה והגוף עד שהם עצמם יזהירו כוהר הרקיע.

כא

המתקת הדינים

הִינּוּ עַל יְדֵי שְׂיִמְצָא פְּדִין שְׂרָשׁ
חֶסֶד אִו נַעֲשֶׂה הַכֹּל חֶסֶד, וְנִמְתָּק
הַדִּין בְּשֶׁרֶשׁ חֶסֶד זֶה שְׂמִצָּא בּוֹ

תולדות יעקב יוסף, נח

בכתבי האר"י ז"ל מופיע לא מעט המושג של "המתקת הדינים בשורשם". המשמעות הפשוטה של הדברים היא זו: הליך מיתוק הוא הליך הפיכת המר למתוק, כשהמשמעות של המילה "מתוק" היא לאו דווקא במשמעות המדוברת בעברית של היום, אלא יותר במשמעות של הכשרה לאכילה והנאה (בספרות התורנית ניתן למצוא התנסחות לפיה המלך 'ממתק המאכל',

כב

הגיבור הכובש

איזהו גבור יותר הכובש את יצרו ומדותיו וחמדתו לעבודת הש"י

לקוטים יקרים סימן מג,

ובספר המאמרים תש"ט עמ' 92.

"בן זומא אומר... איזהו גיבור - הכובש את יצרו, שנאמר "טוב אך אפיים, מגיבור" (משלי טז, לב).". המשמעות הפשוטה היא זו: מיהו גיבור? - הרי זה אדם שיודע להתאפק ולרסן את יצרו.

מסביר הבעל-שם-טוב:

על פניו, בחירת המילים במשנה צריכה לימוד. המשנה שואלת "איזהו גיבור", בשעה שיותר נכון לכאורה היה לשאול: מי הוא הגיבור? המילה "איזה" היא מילת שאלה, המבררת, את זהותו של פרט בקבוצה, בהקשר לפריט מידע כל שהוא. שימוש במילה "איזהו גיבור" - "משמע שמדבר בשני בני אדם ושואל איזה מהם גיבור". אך כוונת המשנה היא לשאול שאלה אחרת מיהו זה הנחשב לגיבור בהגדרה.

ההסבר הוא, אומר הבעש"ט, שאכן צריך לפרש את שאלת חז"ל כאן כמתייחסת לשני סוגי בני אדם

שבאנו לברר מי מביניהם נחשב גבור.

שני הסוגים יוכלו להיות מודגמים בדוגמה הבאה: שומר המופקד לשמור על הסחורה, ולפתע השומר קולט כי יש גנב המתגנב בסתר אל החדר כדי ליטול את הסחורה. קיימות שתי דרכים להתמודד עם הסיטואציה, ויהיו אנשים שינקטו בדרך האחת והאחרים בדרך האחרת.

יש שומר שבראותו זאת מיד יצעק על הגנב

כלומר מבטל מרירותו ולהביא בו טעם). הכוונה היא אפוא, שיש לבטל את ה"דינים" - הגזירות הקשות - ולהפכם לטוב, באמצעות שרשם העליון של הדינים עצמם.

איך עושים זאת? לפי הבעל-שם-טוב זהו הליך של התבוננות פנימית שהאדם מעביר במוחו. האדם נדרש להתבונן ב"דין" ולמצוא בו שורש של "חסד". עליו להתייגע ולהתבונן עד שיגלה בתוך העניין הבלתי-רצוי - איזו כוונה פנימית מסוימת ("שורש") שהיא ענין רצוי וטוב ("חסד"), ואז מתהפך הדבר הבלתי-רצוי כולו לטוב ונעשה הכול לחסד.

זהו, מוסיף הבעש"ט, עומק לשון האריז"ל: כיצד "נמתק הדין" ונהפך כולו לדבר רצוי? באותו שורש של חסד שמצא בו.

כי זו האמת: כל רעות ודינים רח"ל שנתהוו בעולם, שרשם ומקורם המחיה אותם הוא טוב, והשורש של הכול: הקב"ה. אכן, כשהדברים יורדים ומתגשמים למטה בעולם הזה, על דרך ההשתלשלות, יש והם הופכים רע גמור ודינים גמורים, הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא. ובשעה כשבאים לאדם ייסורים, רח"ל, "יחשוב כי לא למראה עיניו ישפוט שרע הוא, אלא באמת שרשו הוא טוב, כי ממנו יתברך לא תצא הרעות כי אם רק טוב גמור, רק שהוא אינו מושג בשביל שלא יוכל לירד לעולם השפל, ונשאר למעלה..." (כדברי האדמו"ר הזקן בלקוטי תורה חוקת סב, א).

וזה עצמו גורם להמתקת הדינים. ההליך של למצוא בדין שורש חסד, גורם לכך שהדין נמתק ומתהפך לטוב בכוח שורש חסד זה, והדין נעשה באמת כולו חסד טהור.

כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכִנּוֹר אֲעִירָה שְׁחָר. ודרשו חז"ל (ירושלמי ברכות א, א), שדוד המלך אומר בפסוק זה: "אעירה שחר - אנא הוינא מעורר שחרה שחרה לא הוה מעורר לי", ובעברית: אני מעורר השחר ואין השחר מעורר אותי.

מלמד הבעל-שם-טוב כי באמירתו זו של דוד מוצעת הדרך הנכונה להתפלל: אל לו לאדם שימתין לבואה העצמאי של "הארת השחר" שבתפילה, אור-בוקר-רוחני שבתפילה; אין לשבת בחיבוק ידיים עד שתגיע ההתעוררות הנפשית המיוחדת, זו שמזריחה באדם אור מאיר, אלא עליו להיות בבחינת "מעורר השחר" בעצמו. להתאמץ ולהתייגע בכוח עצמו כדי להשיג, לעורר וליצור את ההתעלות הרוחנית וההארה האלקית ("השחר") המאירה בעת התפילה.

ההדרגתיות מתרחשת בארבעה שלבים, שהם ארבעת הרכיבים המרכזיים של התפילה:

החלק הראשוני של התפילה (עד ברכת "ברוך שאמר"), שהוא כנגד "עולם העשייה", הממוקם בתחתית העולמות הרוחניים, בהיותו עולם שבו החיות האלקית המהווה את העולמות אינה גלויה, ולכן יש בו עדיין נתינת מקום למציאות המנוגדת לקדושה. בשלב זה יכול האדם להתעלות אך ורק למדרגה רוחנית שאין בה עדיין התנתקות מוחלטת מן הגשמיות, והיא "בלא התלהבות כל כך".

השלב השני, המתקדם יותר לתוך התפילה (בין ברכת "ברוך שאמר" לברכת "ישתבח"), מכווון כנגד עולם יצירה - שהיא מדרגה רוחנית גבוהה יותר, המדריגה שבה מצויים המלאכים המכירים ומרגישים במקורם האלוקי ועבודתם היא בחיות והתלהבות עצומה, ועל כן בשלב זה האדם מסוגל אף הוא להתעלות בחלק זה של התפילה למצב בו רוחשת בו "התלהבות גדולה".

ויבריה אותו מן המקום. לעומת זאת יש שומר הנוהג בדרך אחרת. הוא מתכוון מבעוד מועד, וכשבא הגנב לחדר הרי הוא ערוך ובמקום לצעוק ולהבריחו הוא תופס אותו.

כך גם בעובדי ה': יש מי שדרכו בעבודת ה' היא שמלכתחילה אינו שיתקרב אליו שום הרהור רע ואסור, אלא מבריחו בצעקה (בדוגמת השומר המבריח את הגנב). ויש עובדי ה' שנוקטים בדרך אחרת בהתמודדות עם ההרהורים הרעים - שהוא נוטל את החמדה או האהבה והיראה הרעים שעולות במחשבתו ורותם אותן עצמן לעבודת ה', בכך שמפנה תכונה ומדה זו שהתעוררה בלבו כלפי עניינים של קדושה.

וזו המשמעות של הביטוי: "איזהו גיבור הכובש את יצרו", כובש את יצרו אמרו ולא שוברו. עניין הכיבוש הוא להשתמש בכוחותיו ובמעלותיו, מתנהג בתוקף לעניינים שבקדושה, וזהו איזהו גיבור - הכובש את הכוחות של יצרו ומשתמש בו בקדושה.

כג

להאיר את התפילה

שְׁיִטְרַח וַיִּנַּע הַרְבֵּה בְּהַדְרָגָה עַד
בְּרוּךְ שְׂאֵמֵר שְׂהוּא נִגְדַּ עוֹלָם
הָעֲשִׂיָּה שְׂהוּא לְמִטָּה מְקוֹם
הַקְּלָפוֹת, וְאַחַר כֵּן יִבְּנֶה יוֹתֵר
מִבְּרוּךְ שְׂאֵמֵר עַד יִשְׁתַּבַּח שְׂהוּא
יִצִּירָה וְאִין שֵׁם קְלָפוֹת כָּל כֵּן כְּמוֹ
בְּעֲשִׂיָּה, וּמִיִּשְׁתַּבַּח עַד עֲמִידָה יִבְּנֶה
יוֹתֵר, וּבְעֲמִידָה הוּא תַּחְבוּק וְזוּנֵג
הָאֲמִתִּי

תולדות יעקב יוסף פת, ג

דוד המלך משורר בתהילים (נו, ט): עוֹרָה

השלב השלישי בתפילה הוא קריאת שמע וברכותיה. חלק זה מכוון כנגד עולם הבריאה שלמעלה מעולם היצירה, שהוא עולמם של השרפים הדבוקים בה' עד כדי שריפה וכליון, ובשלב זה בכוחו של האדם להגיע לידי דביקות של קדושה.

והשיא שאליו יכול האדם להעפיל בעת התפילה היא תפילת העמידה - תפילת שמונה עשרה, המכוונת כנגד עולם האצילות, שאינו אלא האצלה מאורו של הקב"ה, ואין בו מלכתחילה כל מציאות נוספת ונפרדת; בשלב זה פתוח הפתח לאדם להגיע לידי התעצמות והתחברות מוחלטת עם האלקות. גם הגעה למרדיגה זו היא פונקציה של התעלות שהיא פרי של יגיעה אישית ממדרגה למדרגה לאורך כל התפילה, מתוך מאמץ להיות מובדל ומופשט מן הגשמיות,

וכמו שכתוב בשולחן ערוך (אורח חיים סימן צח): "המתפלל צריך שיכוון... ויחשוב כאילו שכינה כנגדו, ויעיר הכוונה, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילתו... וכך היו עושים חסידים ואנשי מעשה שהיו מתבודדים ומכוונים בתפילתם עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות ולהתגברות כח השכלי [הרוחני], עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה".

השקיעה במיצר היא תנועה מעגלית. טריגר חיצוני מכניס באדם רגשות מלנכוליה, ובתורם אלו מזינים את עצמם ומהווים טריגר שמעורר שוב עצבות, וחוזר חלילה. איך נחלצים? איך הופכים מצב שבתחושה הוא של "צרה" לצהר?

הבעל-שם טוב מביא פסוק וקורא אותו באופן כזה שמן הפסוק עצמו יש ללמוד כיצד ניתן להיחלץ מן המעגל, על פי דרכו השיטתית: וְכִי תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאֶרְצְכֶם עַל הַצָּר הַצָּר אֶתְכֶם וְהִרְעַתֶם בְּחֻצְרוֹת וּבְנִזְכָּרְתֶם לְפָנַי ה' אֲלֵהֶיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִיְבֵיכֶם (במדבר י, ט).

ממה נוצרת המלחמה בארצכם, אצל כל אדם ב"ארץ הקטנה", האישית שלו? מלחמה זו היא תוצר של "הצר הצורר אתכם". כשאדם מצוי מנטלית במרחב של "צר", במרחב של צמצום, של מוחין-דקטנות, של מחשבה שלילית - אז מתחילה המלחמה.

ואיך נחלצים מן המלחמה? איך נושעים מן האויב? איך הופכים את הצר לצהר? העצה היעוצה היא: "והרעתם בחצוצרות", שהוא תואר שמחה, היפך תואר שופר שהוא חרדה. פשוט ליזום כניסה למצב תודעתי חיובי, ביטחון בא-ל, שמחה וקבלה של המציאות כמות שהיא. ועל ידי שקיבל בשמחה נהפך מצרה רצה.

כה

לא לשרוף!

דרך ישר יותר, דרך הרחמים,
שנקרא עבודת הש"י בכל פרטי
מעשה האדם

(תולדות יעקב יוסף, ויצא)

הגמרא (שבת לג, ב) מספרת שכשנתחבאו רשב"י ובנו ר' אלעזר במערה נתרחש נס

כד

להפך צרה לצוהר

וכי תבאו מלחמה בארצכם,
(הסיבה היא) על הצר הצורר
אתכם. ר"ל משנשאר הצר, שלא
ידעו להופכו מן הצר צוהר רצה

(תולדות יעקב יוסף, פרשת בהעלותך)

מניחים אנשים את חיי העולם ועוסקי בחיי שעה? הכיצד?

אכן, כששמעו את בת־הקול קוראת להם לשוב אל המערה, הבינו כי לא זו הדרך בה ישכון אור ה' בעולם הזה הגשמי. קריאת בת־הקול המשיבה אותם אל תוך המערב, כך הבינו, נועדה כדי לסמן להם כי הדרך הישרה לעבוד את ה' אינה הדרך בה הם צועדים עתה. כי דרכו של ה' היא דרך רחמים, זו המשלבת בין הנשגב לחיים היום־יומיים. עבודת האֵל לא מתקיימת רק במערה, רק בהיכל הסגור של קדושת בית המדרש, אלא בכל מקום, בכל היבט, בכל פעולה של החיים.

הוא שאומר הכתוב (תהילים טז, ח): שְׁוִי־תִי ה' לְנֶגְדִי תָמִיד כִּי מִיְמִינִי בֵּל אֲמוֹט. גם כאשר הדברים הם בבחינת "לנגדי", עלי למקד את תשומת ליבי בה, ואז לא אמוט, ואז שמח לבי לעורר רחמים ושמחה בעולם.

כו

שמור על האמונה, היא תשמור עליך

(תולדות יעקב יוסף ויצא; וראה גם לקוטי שיחות כרך לו, עמ' 1 ואילך)

שמעתי ממורי - אמר רבי יעקב יוסף מפולנא - כי כשרוצים בשמים לפרוע את העונש מאותו אחד שהוא ראוי לעונש, אזי נוטלים ממנו את מדריגת הביטחון, ועל כן ראוי להתפלל לפניו יתברך שיתחזק בביטחון בה'.

הבעל־שם־טוב מלמד כאן שני יסודות גדולים בעבודת ה' ובשגירת החיים האמוניים, שני יסודות הכרוכים זה בזה עד בלתי הפרד:

ראשית כל: עצם מידת הביטחון בכך שיהיה

ונברא להם חרוב ומעין. והיו פושטים בגדיהם, והיו יושבים עד צואריהם בחול, כל היום היו לומדים, ובשעות התפילה התלבשו והתפללו. ולאחר מכן פושטים בגדיהם כדי שלא יתבלו. ישבו תריסר שנים במערה. בא אליהו ונעמד בפתח המערה. אמר: מי יודיע לבר-יוחאי שמת הקיסר ובטלה גזרתו? יצאו מן המערה. כיוון שיצאו, ראו בשדות אנשים חורשים וזורעים. אמר רשב"י: מניחין חיי עולם (תורה) ועוסקין בחיי שעה (ענייני העולם)?! כל מקום שהיו רשב"י ובנו ר' אלעזר נותנין עיניהן - מיד נשרף. יצאה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם? חיזרו למערתכם! חזרו והלכו. ישבו תריסר חודשים. אמרו: משפט רשעים בגיהנום - 12 חודש. יצאה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם! יצאו כל מקום שהיה מכה ר' אלעזר - היה מרפא ר' שמעון. אמר לו: בני, די לעולם אני ואתה. לפני החשיכה בערב שבת ראו זקן אחד אוחו שתי חבילות הדסים, ורץ בין השמשות. אמרו לו: אלה למה לך? אמר להם: לכבוד שבת. ולא תספיק לך חבילה אחת? (אמר להם אותו זקן): אחת כנגד הציווי "זכור", ואחת כנגד הציווי "שמור" (- את יום השבת לקדשו). אמר רשב"י לבנו: ראה כמה חביבות מצוות על ישראל! נתישבה דעתם.

והקורא תמה: מה סברו מתחילה ובמה נשתנתה דעתם לאחר מכן?

מסביר הבעל־שם־טוב: מתחילה סברו רבי שמעון בר יוחאי ובנו ר' אלעזר כי המושג "עבודת ה'" חל רק כאשר האדם משוקע כולו בתורה ובתפילה, בצום ובכבי, מתוך פרישות מן העולם ודיבקות גמורה. הנה כי כן, כשראו עת שיצאו ממקום מחבואם אנשים עוסקים בענייני היום-יום, עוסקים במשא ומתן, ומסחר, וענייני פרנסה - נתמלאה ליבם חרון ואכזבה: כלום

כז

מה קורה כשנשמת צדיק יורדת לעולם?

"נתעורר קטרוג מס"מ לומר
מעתה לא יוכל לפעול פעולתו
להסטיין ולפתות"

(תולדות יעקב יוסף, שפטים)

מזמור פט בתהילים הוא מזמור שיש בו עניין יחיד במינו: לא רק דברי תחנונים, הנמצאים בספר תהילים לרוב, אלא גף דברי ביקורת ואף מחאה גלויה כלפי ה'. זהו מזמור של תפילה ואין בו התרסה חלילה, אולם הטענה המועלה בו היא רבת עוצמה. בפסוק מ"ח אומר המשורר: זָכַר אֲנִי מָה חָלַד עַל מֶה שָׁוָא בְּרֵאתָ כָּל בְּנֵי אָדָם. העולם הוא דבר בלתי יציב, אומר המשורר, דבר בלתי ברור שיש עמו חידלון, ולמה לשווא בראת את כל בני האדם? ואכן, בפסוק העוקב, פסוק מ"ט, ממשיך המשורר ואומר: מִי גָבַר יַחֲיֶה וְלֹא יִרְאֶה מָוֶת יְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד שָׂאוֹל סָלָה?

אבל הבעל-שם-טוב מעניק פירוש פנימי וחסידים לפסוק זה וקורא אותו באופן אחר לגמרי. לפי פרשנותו של הבעש"ט, בפסוק יש למעשה שאלה של מה שמכונה בספרות הקבלית ה"ס"מ", שהוא הפונקציה שבתדיר מכונה: היצר-הרע, והמענה שהקב"ה מעניק לו, באמצעות המציאות:

כאשר יורדת נשמה קדושה של איש קדוש מלמעלה לגוף האדם, שואל היצר את הבורא: על מה שָׁוָא בְּרֵאתָ? שהרי היות שעתה נולד איש צדיק שלא יתפתה לרע ויחזיר את העולם למוטב, ממילא מתבטלת כל הפונקציה שלו, היצר, כמי שעניינו לפתות את הבריות לחטוא!

טוב גורמת לכך שאכן יהיה טוב, עד כדי כך שאפילו כאשר אדם נמצא במצב כזה שנגזר עליו מלמעלה עונש מסוים, אולם למרות זאת, אם ליבו חזק בביטחון בהש"ת, לא יפרעו ממנו את העונש.

ומה הסיבה לכך באמת? אם מגיע לו לאותו אדם עונש, כפי הדוגמא דלעיל, מדוע שמידת הביטחון בה' תחולל את "הקסם" הזה והעונש לא יינתן לו?

הסיבה לכך נעוצה במהותה של מדריגת הביטחון בה'. כשאנו אומרים "ביטחון בה" - מהי משמעותו של היגד זה?

בעל ה"חובת הלבבות", רבנו בחיי בן יוסף אבן פקודה, מגדיר את מידת הביטחון בהגדרה הבאה: שהאדם עומד "כעבד האסור אשר הוא בבית הבור ברשות אדוניו", שכל בטחונו של האסיר הוא רק על אדונו, ש"מסור בידו, ולא יוכל אדם להזיקו ולהועילו זולתו".

המושג "ביטחון בה'", אפוא, איננו סתם "אמונה" ערטילאית שה' ידאג לו ויעשה עמו חסד, אלא מדובר על מצב נפשי שמגיעים אליו בעקבות התייגעות ועבודה עמוקה בנפש, שנובעת מאמונה עמוקה בבלעדיות האלוהית. על האדם לתרגל עצמו רוחנית ונפשית להרפות מניסיון השליטה העצמי על החיים שלו, ותחת זאת - לתת לקב"ה לנהל את חייו, מתוך אמונה עמוקה שה' הוא בעל-הבית.

אמונה ותודעה כזאת, פרי של עבודה ויגיעה מאומצים מאוד, אכן מביאה את חסדי השם הבאים כתוצאה מעבודת ויגיעת האדם לבטוח בה': העובדה שהאדם סומך באמת ובעומק נשמתו רק על הקב"ה לבד, עד כדי כך שהוא איננו דואג כלל, הרי התעוררות זו עצמה אכן פועלת שהקב"ה מתנהג עמו באופן זה, שמטיב עמו (גם אם לולא זאת אינו ראוי לזה).

כט) נאמר: וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ וּמָצְאתָ פִּי תִדְרָשְׁנִי. מפסוק זה משמע שכאשר תדרוש את הקב"ה, ה' קרוב אליך ומצאת אותך, וכמו שהכתוב אומר 22 פסוקים קודם לכן (ד, ז): אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו פֶּה' אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו. מפסוקים אלה עולה אפוא כי בכל עת הקב"ה "מצוי" ו"קרוב" לאדם, ולא דווקא בזמנים מיוחדים

נשאלת השאלה האומנם ה' קרוב לדורשיו בעיקר בעשרת ימי תשובה, או שהוא מזומן וקרוב תמיד לכל דורשיו כי ידרשוהו?

מסביר הבעל-שם-טוב:

דרשת חז"ל על פיה הקב"ה קרוב ומצוי בימין שבין ראש השנה ליום הכיפורים מכוונת בעיקר לעידן שבו בית המקדש היה קיים. לעומת זאת, פסוקים המלמדים אותנו כי הקב"ה קרוב ומזומן לדורשיו בימים מכוונים בעיקר לזמן הגלות.

מה ההבדל בין התקופות? ובכן, הבעש"ט מדגים את ההבדל באמצעות ההבדל בין אופציית הקרבה אל המלך כשהוא בארמונו לבין אותה אופציה כשהמלך מצוי בדרך, והוא מתארח בפונדק. ברור שבפני בעל הפונדק פרושה באותה שעה הזדמנות פז להתקרב ולשוחח עם המלך. בניגוד מובהק לכך, כשהמלך נמצא בארמון אי אפשר כל כך בקלות לאדם פשוט מן הרחוב להיכנס אל המלך ולהיפגש עמו. לרוב, רק שעת כושר מיוחדת יכולה ליצור הזדמנות כזאת.

וזהו ההבדל בין העידן שבו בית המקדש היה קיים לזמן הגלות: בזמן שהמקדש היה קיים, הקב"ה היה כביכול מצוי בארמון, ורק בשעת כושר מיוחדת, "בהימצאו... בהיותו קרוב", בימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, ניתן היה לדורשו ולקרוא לו ולמוצאו. לעומת זאת היום, בזמן הגלות, כאשר גם השכינה הקדושה

'ואם כן', טוען היצר, 'הווייתי מעתה ואילך היא לריק, מבלי שאוכל למלא את תפקידי'.

אכן, התשובה היא, שגם כאשר יורדת נשמה של איש צדיק לעולם, איש צדיק שתיאורטית בכוחו להפוך את העולם לטוב - הרי שכנגדו יורדת נשמה מלאה ציניות וקרירות, ואיש זה תפקידו בעולם יהיה להתלוצץ מהצדיק ולהקטין את השפעתו.

או אז נוצר מצב, מסביר הבעש"ט, שבו יש שקילות. מצד אחד צדיק הקורא לשוב לטוב, ומצד שני הציני המתלוצץ המגחך כל דבר שבקדושה ומציגו באור מטופש ומוקטן. במצב כזה, מציאות הטוב והרע מעורבבים יחדיו - ולכל בן אדם נתונה יכולת להכריע באיזה צד הוא נוקט, ומי שירצה ידבק בזה ומי שירצה ידבק בזה - הכל נתון לבחירה חופשית.

וזו תשובת הקב"ה לשאלת היצר, על מה שווא בראתי את העולם? כלל לא לשווא אלא: כָּל בְּנֵי אָדָם. שכן גם כאשר יורדת נשמה קדושה של צדיק, הרי הכל תלוי בבני האדם. כך שאין ליצר מה לדאוג, עדיין תהיה לו הרבה עבודה לעשות...

כח

בין זמן הבית לזמן הגלות

בזמן הגלות האדם נענה בתפילה בקלות יותר

מגיד דבריו ליעקב סימן עז.

נאמר בישעיהו (נה, ו): דְרָשׁוּ אֶת ה' בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֵהוּ בְהִיּוֹתוֹ קְרֹב, ובגמרא מובא (ראש השנה יח, א): "אמר רב נחמן אמר רבה בר אבונה: דרשו ה' בהמצאו, אלו עשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים". אכן, בחומש דברים (ד,

גלתה עמנו ממקום כבודה, הרי כשהאדם מביא את עצמו למצב של דביקות בהשם יתברך, וזאת על ידי עבודה עצמית הן ב"עשה טוב": שהוא עושה עצמו מקום ראוי למשכן ה', והן ב"סור מרע": שהוא מנקה עצמו מדברים רעים ושליילים - או אז בכל עת ה' יתברך שורה עמו ושוכן אצלו.

יוצא אפוא שדווקא בזמן שהשכינה בגלות, הרי שיש לנו מעלה ויתרון בזה: כי מיד בהכין האדם מעשיו לשם שמים בכל דרכיו, מיד נעשה בבחינת "כלי" לשכינה שתשרה בו. הנה כי כן, דווקא בזמן הגלות היהודי נענה בקלות יותר בתפילתו מאשר בזמן הבית.

כט

מה שקורה כשמתרכזים ב"אני"

(לקוטי שיחות ח"ד עמ' 1033)

הנביא ירמיהו (כג, כד) כותב: אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ? נָאִם ה'. בפשטות כוונת הפסוק היא להביע את התמיהה הגדולה: כלום יכול אדם לחשוב כי יכול הוא להיסתר מפני כבודו האינסופי של הקב"ה, רואה הכול, שאין דבר נעלם ממנו, יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי?

אמנם, אומר הבעל-שם-טוב, יש גם פירוש פנימי לפסוק. לפי פירוש זה יש לקרוא את נבואת ירמיהו בניחותא, ולפרק את הפסוק כך: אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי - בשעה שאדם עסוק באני עצמי שלו, כל אושיות אישיותו מרוכזים בעצמו ובצרכיו, והוא מסתתר תחת כנפיו הוא ורואה אך טובתו והאינטרסים האישיים שלו בלבד - או אז התוצאה היא: לֹא אֶרְאֶנּוּ נָאִם ה'.

בהתנהגות זו גורם אדם זה לעצמו הסתר פנים, כביכול שהקב"ה איננו רואה אותו רח"ל.

ל

להאיר את המילים

(כתר שם טוב השלם, סימן ח)

לאחר שה' מצווה לנח לבנות תיבה (אונייה) ומְתוּוּהָ אֶת הַמֶּתוּוּהָ לַתְּבִינָתָהּ שֶׁל הַתְּיִבָה, אורכה, רוחבה וגובהה, הוא מצווה גם על בניית חלון, דלת וקומות בתיבה (בראשית ו טז): "צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתְּיִבָה וְאֶל-אִמָּהּ תַּכְלֶנָּה מְלִמְעָלָה וּפִתַּח הַתְּיִבָה בְּצַדָּהּ תִּשְׂשִׂים תַּחְתָּיִם שְׁנַיִם וְשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה". צוהר תעשה לתיבה = חלון תיצור באונייה.

אכן הבעל-שם-טוב דורש את הפסוק הזה בצורה רוחנית, לגבי עבודת ה': בפסוק המשמעות המקורית של "תיבה" היא אונייה, אך בשפה העברית "תיבה" היא גם מילה נרדפת ל-מילה. התיבה היא, אפוא, המילים של התפילה. הציווי "צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתְּיִבָה" בא בעצם לומר לאדם: עשה בתיבות (מילים) שיוצאות מפיו, חלון קטנטן ממנו יכנס אור לדברייך. עשה שאותיות התפילה שאתה מפיק מפיו יהיו עם אור.

וכיצד אותיות התפילה מאירות? כאשר הם מופקים מפיו מתוך הרגשה פנימית והתבוננות.

לא

השגחה פרטית

ספר המאמרים קונטרסים ח"ב עמ' רעט

כך אנו לומדים בתורתו של הבעל-שם-טוב: כל הבריאה כולה, לפרטי פרטיה, מושגחים

לג גם הגבוה לפעמים צריך להתכופף

והמשיל זה נגד עיר גדולה של
חכמים וסופרים שלא רצו לשמוע
ולקבל חכמה ומוסר איך ינהגו
בדרכי ה'

צפנת פענח כו, ד

ניתן לומר כי אחת מאבני היסוד של הלוחך רוחו ותשתית מחשבתו של הבעל-שם טוב הייתה ממוקדת בשאלת מקומו של היהודי הפשוט, נמוך הקומה הרוחנית, במרחב היהודי. החידוש בנקודת מבטו היה כפול, ראשית כל הוא סבר כי מקום מכובד מאוד במרחב היהודי שמור לכל אחד, גם לאנשי פשוטים. אולם מעבר לכך הוא שב והדגיש כי גבהת-הקומה הלכאורית לא תמיד משקפת גבהות-קומה רוחנית אמיתית ולמצער מלאה.

בהקשר זה המשיל הבעש"ט את המשל הבא:

משל לאחד גבה קומה שעמד במקום מבודד אל מול השמש שיקדה בעוז. מרחוק הבחין בו אחד, שהיה קצר קומה, איך שהוא סובל מהחום הכבד ונפשו צמאה מאוד למים, והוא מחפש מוצא מן החמה ומים קרים לקרר את עצמו ולהרוות צימאונו - אך הולך אנה ואנה לשווא והחום רק מכביד עליו עוד ועוד.

הביא אותו אחד קצר הקומה כלי של מים צוננים, ישב כנגדו שתה מן המים, וניסה להראות להלך שמולו שיעשה אף הוא כמותו וישתה מן המים.

בהשגחה מדוקדקת כל אחד לפי מעלתו; והקדוש-ברוך-הוא מסובב את הסיבות כך שהתרחשות מסוימת תתרחש אצל פלוני.

הבעש"ט מביא על כך את ההדגמה הבאה: יכול להיות באמצע יום קיץ, כשהשמש זורחת במלוא תוקפה, לפתע פתאום נושבת רוח חזקה המנענעת את עלי האילן, ונתלשים כמה עלים הנעים ומתגלגלים עם פסולת שעל הארץ ממקום למקום, וכעבור כמה רגעים שוקטת הרוח כלא הייתה. והסיבה לנשיבת רוח פתאומית זאת היא, השגחתו הפרטית של השי"ת שהבחינה בתועלת הקטנטנה הנחנקת בחום היוקד, וכדי להציל מעליה אש חמה ולצנן במעט את חום היום, שלח רוח באוויר שגלגלה את העלה ואת הפסולת לאותו המקום שאליו נתגלגל וכדי להגשים להעניק צל לתולעת.

ואם בדברים דומים כך, ואם בבעלי חיים - מובן עד כמה פרטנית ומדוקדקת היא השגחתו של בורא העולם על בני האדם ועל עם ישראל, כשהשגחת ההורים על בנם יחידם שנולד להם לעת זקנותם.

לב טובה ליהודי

(היום יום ה' אייר)

אמר הבעל-שם-טוב: הקב"ה משגר נשמה לעולם והיא חיה בו משך שבועים או שמונים שנה, ותכלית הכוונה בכל זה היא - כדי שנשמה זו תעשה טובה ליהודי בגשמיות בכלל ובפרט ברוחניות.

קומה, אבל גם אין חולק על כך שאתה צמא ונפשך עייפה מתוך קדרות החמה. אין לי שום כוונה לקצוץ קומתך, אבל כן, באמתחתי מים קרים שישבו את רוחך! עם כל אי הנעימות, אם תכפוף כעת מעט ראשך כדי לשתות מן המים, למרות שאני - קטן הקומה - הבאתים, תוכל להמשיך ולתת ביטוי של חיים לגובהך. אחרת...

לד

הצלחת הנכסים

(ספר השיחות תש"ב, עמ' 131)

אמרו חז"ל (עבודה זרה יט, ב): "כל העוסק בתורה - נכסיו מצליחין לו".

פירש הבעל-שם-טוב:

בהגדרה, לכל יהודי יש "נכסים" משלו. מהם? ובכן, הראש, השכל, הלב, הכוחות הנפשיים - אלו הם נכסיו של יהודי. ועל זה אומרים חז"ל: כל מי שעוסק בתורה - ויש כאן דיוק מכוון במילה "עוסק" דהיינו שהוא לא רק לומד אלא עוסק ומתעסק בתורה בכל נימי נפשו כמו איש-עסקים ששקוע בעסקיו ראשו ורובו - אז נכסיו מצליחים.

הזכות לה זכה אברהם אבינו שהקב"ה כרת איתו, ועם בניו עד סוף כל הדורות, ברית נצחית - נבעה מן העובדה שהקב"ה מצא "את לבבו נאמן לפניך".

רצינות הלב, תמימות הנפש ופשטות טהורה של אמונה פשוטה הם המה הנכסים היהודיים, ומי ש"עוסק בתורה" - נכסיו מצליחים לו.

משתי סיבות גבה הקומה לא השתמש במים שהלה טרח והביא לפניו. ראשית כדי להצליח לשתות מן המים ולזלף מעט מהם על פניו, הוא היה צריך להרכין ראשו ולהשפיל קומתו, אך מתוך גאוותו לא רצה להכניע את עצמו להתכופף ולקחת מן המים. שנית, המחשבה שהוא - גבהו הקומה ורב העלילה - יזדקק לחסדיו של אדם זה הפשוט, נמוך הקומה, גרמה לו לחלחלה והוא העדיף להמשיך ולסבול ובלבד שלא יזדקק לחסדיו של הלה.

כל כמה שלא ניסה לשכנע אותו כדי שישתה מן המים, בטרם יקרהו אסון, לא עלה בידו. וכך מת גבה הקומה בשל גאוותו.

הנמשל הוא, שיכול ותהיה עיר גדולה של חכמים וסופרים, אך בגאוותם ומתוך תחושת החשיבות העצמית לא תאבה כלל להפנות מבטם אל דברי המוסר והחכמה שאמרו להם כיצד להשתפר בדרכי ה'.

יש כאן אפוא במשל זה התנגשות בין הגבוה לנמוך. הנמוך יודע כיצד להחיות את נפשו של הגבוה, אך הלה אינו מוכן להנמיך קומתו. הוא הרי ה"אילן הגבוה"! מי הוא נמוך הקומה שיבוא וילמדנו כיצד לנהוג...

לאמיתו של דבר, ניתן לקרוא במשלו זה של הבעש"ט כוונה עמוקה נוספת שקשורה לערש החסידות עצמה:

אחת הטענות שהופנו כנגד החסידות בראשיתה הייתה: 'הרי אתם, החסידים, מחוללים תנועה חדשה שלא שיערום אבותינו. אנו, הלמדנים הקלאסיים, ממשיכים את מסורת הלמדנות הישנה והולכים בדרכיה הוותיקות, ומי אתם שתבואו להטיף לנו מוסר?'

על טענה זו משיב הבעש"ט, למעשה באמצעות משל זה: אכן, אין חולק על העובדה שאתה גבה

לו

הכול מתגלגל בחזרה לנקודת המוצא

(תולדות יעקב יוסף, קונטרס אחרון.
וראה בספר גאולת ישראל, בסופו)

המשיל הבעל-שם טוב את המשל הבא:

במדינה אחת היה מלך אחד שנהג להסתובב פעם בתקופה בתוך מרכזי הסחר של הציבור הרחב, מבקש היה המלך לפקח ולבחון כיצד ניתן לסייע ולייעל. במיוחד הייתה נתונה עינו לעניים שבסוחרים, ושימת לב מיוחדת העניק להם. בחן את עסקיהם סייע, אם בעצה אם במענק. זו הייתה דרכו.

ככל שנקפו התקופות הבחין המלך, כי ישנו בעל עסק עני אחד, שתגובתו לכל דבר מה שעשו עבורו הייתה אחת: "כל מה שאדם עושה, בין טוב בין רע, הכול עושה לעצמו".

קומם הדבר את המלך והיטב חרה לו הדבר. כלום אין עני זה מסוגל להחזיק טובה על טובה שנוהגים בו? בכעסו ציווה המלך שיכינו תרנגול המפוטם בסם המוות, ולהעניק תרנגול זה לאותו איש מסחר עני כ"מענק". כשאנשי המלך הביאו לו תרנגול רעיל זה השיב על כך באותו מטבע לשון קבוע: "כל מה שאדם עושה, בין טוב בין רע, הכול עושה לעצמו".

נטל העני דורון זה לביתו, שעומד היה בקצה העיר, סמוך ונראה ליער הגדול, והצניעו. הימים ימי חורף וצינה, ובפינה על אדן חלון ניתן היה לשמר בהקפאה את העוף בלא בעיה.

לימים שב המלך ממסע ציד והיה עיף ויגע וצמא, ונכנס לביתו של אותו עני הניצב בפתח היער בקצה העיר. הוא ביקש מבעל המסחר

לה

סימנים ומהות

"שלושה סימנים יש באומה זו", התבטאו חז"ל (יבמות עט, א) על עם ישראל: "הרחמנים, והביישנים וגומלי חסדים... וכל שיש בו שלושה סימנים הללו - ראוי להידבק באומה זו".

כשחז"ל משתמשים בהיגד 'סימנים' כוונתם לומר שלוש תכונות אלה, שהם הולכים ומפרטים במאמרם, מהות סימן למשהו אחר, לתכונה עיקרית ומהותית של עם-ישראל. מהי תכונה זו שעליה הסימנים מורים? זוהי תכונת ההתבטלות כלפי הקב"ה, בורא העולם האין-סופי.

מתוך אותה נקודה יסודית של התבטלות הנשמה, נובעות התכונות המעשיות יותר, שהן ה'סימנים', המאפיינים, שלה: היהודי הוא ביישן, רחמן וגומל חסדים. זה הוא סדר הפעולה של יהודי: בוש - היא טבע הנפש, רחמנות - רגש בלב, וגמילות חסדים - מעשה החסד בפועל.

ופירט הבעל-שם טוב:

"רחמנים" - שמרחמים על הנשמה שירדה מרום מעלתה בגן ה' להתלבש בגוף הגשמי אשר מעפר יסודו וסופו לעפר.

"ביישנים" - שהם מתביישים מנר אלוקים אשר על ראשם, ומיטיבים מעשיהם במצוות.

"גומלי חסדים": מתוך ההתבטלות לקב"ה תבוא להם היכולת להעלות את הקיום הגופני למקום מרום יותר, לזככם ולהאירם באור תורה ועבודה.

ועיכובים - "שיש עליו איזה דינין". מה העצה במצב כזה? אומר הבעל-שם-טוב: ללמוד בבוקר תורה מתוך דבקות וחשק. כשאדם לומד תורה מתוך תודעה ומתוך חויה כזאת של השתייכות והתדבקות בקב"ה, "פנימיות אור אין סוף שבתוך אותיות התורה, מהווה הדבר סגולה לביטול "הדינין".

לח

לרומם את המקרים

כל דברים שנאים לו לאדם -
יעלה הכול למעלה

ליקוטים יקרים, סימן צח

יסוד מוסד בהגותו של הבעל-שם-טוב הוא, שאת כל הקורות עם האדם יש להאיר באור עליון, להרימם כלפי מעלה, כי אין 'מקרה' נקרה בעולם. בכל מוטמע מכמון, בכל יש נקודה של מעלה שבאה להכווין, ללמד, לשמש מורה דרך.

כך, פחדים הבאים לאדם, רגשות החרדה, נודעת להם תכלית פנימית: כדי לעורר את האדם ליראת האל. כך, רגשות אהבה וחמדה שמתעוררת בליבו של אדם - נודעת להם תכלית פנימית: לעורר את האדם לאהבת ה', שהיא פנימיותה ושורשה של כל אהבה וחמדה שבעולם.

בכארו היגדים אלו, הבעש"ט ממשיך את המשל הבא:

יש והמלך שולח את שליחו, מאנשי הצבא, לקרוא לפלוני שיבוא אל המלך, מתוך אי שביעות רצון ובקשת נזיפה. אותו שליח מגיע בפני פלוני ומצווה אותו באופן נוקשה תוך הטלת מורא שיבוא אל המלך. ברור הוא שלפלוני אין להתמלא פחד מפני השליח; אין

העני שיתן לו דבר מה לאכול בינתיים כי רעב הוא. הלך העני לאדן החלון הוציא את התרנגול, הפשירו ועשה ממנו מטעמים. כשבא המלך לאכול את המנה שהוגשה לו, נזדעקו שומריו ואמרו לו: האם בדקת האם מאכל זה תקין? האם יודע אתה שאיננו מקולקל ואיננו מורעל?

ואכן, בדיקה קצרה העלתה את ריכוז הרעל הגבוה המצוי בבשרו של עוף זה. כששאלו אותו את הסוחר העני: מה זה? התנצל וענה, שזה העוף קיבל הוא מידי של המלך בעצמו, והניחו על אדן החלון, ולכן לא חש כלל לבדוק את טיב התרנגול והגישו בלא חשש אל המלך.

נענה המלך ואמר: צדקת, צדקת. "כל מה שאדם עושה, בין טוב בין רע, הכול עושה לעצמו".

הנמשל הוא, כך הסבירו תלמידי הבעל-שם-טוב, שצריך כל אדם לידע תמיד ושלא יסיר מקרב לבו את זה הכלל הגדול: שכל מה שאדם פועל - הכול פועל לעצמו. לפעמים היצר מגיע ומנסה לפתות אותנו בפיתויים עוצמתיים. יש להיות מודעים לכך שהכישלון בעבירה - הוא פעולה נגד העצמי של האדם הפועל. שכשפועל אדם חלילה רע, בסוף הדברים מתגלגלים אליו הוא, ולכן כדאי לו לאדם לא להתפתות, אלא לחלוץ חושים, להימנע מהרע ולידבק בטוב.

לז

סגולה לביטול "דינין"

שידבק את עצמו לפנימיות אא"ם
שבתוך האותיות

(תולדות יעקב יוסף, קונטרס אחרון)

לפעמים יש ואדם מזהה ש"משהו עומד בדרכו", שדברים לא הולכים בטוב, שיש מניעות

הברכה הראשונה מבין שלוש ברכות ההודאה המסיימות את תפילות העמידה - אונו אומרים את המשפט הבא: וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאֵהָבָה תִּקְבַּל בְּרָצוֹן, וְתִהְיֶי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בכוחה של עבודת ישראל לבטל תמיד גזירות קשות, משום שבכוחה לייצר רצון חדש אצל הקב"ה, שהעבודה נעשית לרצון - וזאת על ידי לימוד האותיות שבתורה, אמירת מזמורי תהילים וכתובת ספר תורה בהשתתפות כל אלו שזקוקים לישועה.

מ

בטרם תשקע השמש

(כת"ש קה"ת, תורות ופתגמים סי' עא)

יֵצֵא אָדָם לְפַעֵלוֹ וּלְעַבְדָּתוֹ עֲדֵי עָרֵב. פירש הבעל-שם-טוב את המשמעות הפנימית-החסידית: על כל נשמה שיורדת לעולם מוטלת שליחות מיוחדת. יש לה ייעוד ברור ומוגדר להפוך את העולם לחיובי יותר, וזאת באמצעות טיפול ב"חלק" עליו הופקד על ידי הבורא כשליחות אותה על הנשמה להגשים. על האדם אפוא לצאת לפועלו ולעבודתו - ניתנה לו משימה ייעודית משלו ועליה להשלימה ולהגשימה, ועליו לזכור לעשות זאת עדי ערב, להזדרז במילוי חלקו בטרם תשקע שמשו.

בהתנהגותו של השליח אלא משום קריאה לפלוני שיבוא אל המלך לרצותו.

ולפעמים המלך שולח שליח לפלוני, מתוך שביעות רצון ובקשת הבעת הערכה והוקרה. במצב דברים זה השליח מגיע בפנים מאירות, בלב ונפש חפצה. בשעה זו, אל לו לפלוני להיות טיפש ולהתענג מהפנים השוחקות שמראה לו השליח, אלא עליו להזדרז ולמהר להגיע אל המלך עצמו, המבקש להראות לו פנים שוחקות ואת נחת רוחו.

לט

לייצר רצון על ידי אותיות

אגרות קודש אדמו"ר הרי"צ ח"ו עמ' רסב

את התורה הזאת אמר הבעל-שם-טוב לתושבי העיירה מז'בוז' שעה ששטחו את תחינתם וזעקתם בפניו שיעזור להם, בעקבות רצף של מחלות קשות שפקדו רבים מתושבי העיירה באופן חריג, עד כדי כך שלא היה בית שלא היה בו חולה. הבעש"ט ענה לתושבי העיירה שהוא לא יכול להושיע אותם, ורק הם בעצמם יכולים להציל את החולים. ואת דבריו אלו הסביר באמצעות תורה הבאה:

בתפילת העמידה, בנוסח ברכת העבודה שהיא

לזכות

החתן התמים **דוד ישראל שי'**

והכלה מרת **הדסה לאה תחי'**

אליטוב

שיזכו לבנות את ביתם בנין עדי עד

מיוסד על יסודי התורה והמצוות

כפי שמוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות

ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות

לנח"ר כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות הוריהם

הרה"ח ר' **יוסף יצחק** וזוגתו מרת **צרויה יפה שיחיו אליטוב**

הרה"ח הרב **דניאל** וזוגתו מרת **מרים רחל שיחיו ואנפראג**

ולזכות זקניהם

הגה"ח הרב **שמעון גד** וזוגתו מרת **מזל שיחיו אליטוב**

הרה"ח ר' **שמואל אריה** וזוגתו מרת **הדסה שיחיו גנץ**

הרה"ח ר' **דוד יהודה** וזוגתו מרת **דינה מלכה נחמה שיחיו לייאנס**